

Brüssel, 16. juuni 2026
(OR. en)

10559/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0240 (COD)

COH 119
SOC 397
AGRI 498
AGRIFIN 120
PECHE 241
FIN 882
JAI 832
SAN 480
CODEC 1184
CADREFIN 291
POLGEN 171
IA 167

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (RPP määrus)
– Osaline üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse lisas üldise lähenemisviisi tekst eespool nimetatud määruse eelnõu kohta, milles lepiti kokku nõukogu 16. juuni 2026. aasta istungil (üldasjad).

Ettepanek:**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,**

millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509

- (12) **Nagu on rõhutatud Euroopa Komisjoni teatises ELi idapoolsete piirkondade kohta, mis piirnevad Venemaa, Valgevene või Ukrainaga, seisavad ELi idapiirialad silmitsi kahe probleemiga: suurendada julgeolekut ja toetada samal ajal majandust, ettevõtjaid ja inimesi, keda Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja otsesed või kaudsed tagajärjed on negatiivselt mõjutanud. Neile piirkondadele on eriti suur mõju halveneval julgeolekukeskkonnal, millel on märkimisväärsed sotsiaalsed ja majanduslikud tagajärjed, mis kajastuvad SKP aeglasemas kasvus, kiiremas inflatsioonis, rahvastiku vähenemises ja suuremates sotsiaal-majandusliku arengu riskides.** Partnerluskavad pakuvad nendest probleemidest mõjutatud liikmesriikidele ja piirkondadele igakülgset ja sidusat toetust.

[...]

- (15) Liidu kestliku heaolu kaitseks tuleks tugevdada liidu tööstusbaasi ja suurendada piirkondade atraktiivsust, et toetada „õigust paigale jääda“, sealhulgas linna- ja maapiirkondade ja rannikualade **ja ELi välispiiridel asuvate piirkondade** integreeritud arengu strateegiate ning Euroopa territoriaalse koostöö edendamise kaudu.

[...]

(16) Liidu kaitsevõime ja julgeoleku valdkonnas peaksid meetmed tugevdama liidu kaitsevaldkonna tööstusbaasi ja sõjaväelist liikuvust ning tugevdama liidu valmisolekut, ohtude avastamist, elutähtsa energia- ja transporditaristu kaitset ning vastupanuvõimet ja kriisidele reageerimist, sealhulgas tugevdades küberturvalisust. **Tähelepanu tuleks pöörata muutuvate geopoliitiliste probleemide põhjustatud julgeolekukriisidest tulenevatele vajadustele.** See peaks hõlmama meetmeid kahesuguse kasutusega TEN-T taristu arendamiseks, et võimaldada vägede ning rasketehnika ja materjalide ulatuslikku liikumist lühikese etteteatamisajaga. Meetmete eesmärk peaks olema ka tagada liidus julgeoleku kõrge tase, sealhulgas integratsioonimeetmed, mis on kooskõlas eesmärkidega, mis on sätestatud määruses (EL) [...], mis käsitleb liidu toetust varjupaigaküsimustele, sealhulgas täiendavat kaitset, ajutist kaitset, rännet ja integratsiooni, määruses (EL) [...], milles käsitletakse liidu toetust Euroopa [integreeritud] piirihaldusele, sealhulgas Schengeni ala toimimisele ja Euroopa viisapoliitikale, ning määruses (EL) [...] sisejulgeolekule antava liidu toetuse kohta.

[...]

(23) Lisaks määrusest (EL) [...] [Globaalne Euroopa] toetatavatele meetmetele võib fondist toetada kolmandates riikides või nendega seoses võetavaid meetmeid. Sellised meetmed peaksid tagama täieliku kooskõla liidu välispoliitika põhimõtete ja üldeesmärkidega, liidu rahvusvaheliste kohustustega ning liidu õigustikus sätestatud õiguste ja põhimõtetega. **Samuti peaksid need teenima liidu huve ega tohiks ohustada liidu finants- ja julgeolekuhuvide kaitset ega prioriteetset eesmärki tugevdada Euroopa osalejate suutlikkust, konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet.**

[...]

- (27-a) Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste austamine. Põhiõiguste ja õigusriigi põhimõtete kaitse tugevdamiseks tuleks fondi rakendamisel kehtestada nende kaitseks tõhusad mehhanismid. Arvestades põhiõiguste harta kohaldamisala ja õigusriigi põhimõtete kattuvust, samuti vajadust tagada liidu finantshuvide kaitse ning võimalike võetavate meetmete finantsmõju olulisust, on vaja tagada ühtsed tingimused nende rakendamiseks; seetõttu tuleks rakendamisevolitused anda nõukogule, kes peaks tegutsema komisjoni ettepaneku alusel.**
- (27-aa) Kui käesoleva määruse artiklites 8 ja 9 sätestatud tingimuste kohaldamisel tuginetakse komisjoni iga-aastasele õigusriigi aruandele, on oluline, et selline kohaldamine põhineks objektiivsetel ja kontrollitavatel kriteeriumidel kooskõlas õiguskindluse, proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega. Selleks peaks õigusriigi aruande koostamisel, mida kasutatakse muu hulgas artiklite 8 ja 9 kohasel hindamisel, tuginema eelkõige rahvusvaheliste organisatsioonide ja riiklike asutuste ametlikele dokumentidele ja aruannetele, samuti Euroopa Liidu Kohtu ja liikmesriikide kohtute kohtupraktikale. Õigusriigi aruande koostamisel tuleks tihedalt ja süstemaatiliselt teha koostööd liikmesriikide ametiasutustega.**

(27a) Riikliku ja piirkondliku partnerluse kava (edaspidi „PPR“) kavandamist ja rakendamist reguleerivaid horisontaalseid tingimusi tuleks kohaldada ka Interregi kava ja selle peatükkide suhtes. Võttes aga arvesse Interregi kavade eripära, mis on seotud sellega, et igas Interregi peatükis osaleb rohkem kui üks liikmesriik, peaks komisjon juhul, kui ta võtab meetmeid seetõttu, et liikmesriik on jätnud harta horisontaalse tingimuse täitmata, võtma arvesse kõnealuse horisontaalse tingimuse täitmata jätmise eest vastutava liikmesriigi ametiasutuste ülesandeid meetme kavandamisel ja rakendamisel, et hinnata täitmata jätmise tegelikku või võimalikku mõju liidu eelarve usaldusväärsele finantsjuhtimisele või liidu finantshuvidete seoses konkreetsete meetmete või nende osadega asjaomases Interregi peatükis või asjaomastes Interregi peatükkides. Sama peaks kehtima juhul, kui nõukogu võtab meetmeid seetõttu, et liikmesriik on jätnud õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmata. Komisjon ei hüvita meetmeid või nende osi, mida täitmata jätmise mõjutab. Täitmata jätmise eest vastutaval liikmesriigil on käesoleva määruse artikli 58 lõike 2 punkti a kohaselt kohustus jätkata maksete tegemist toetusesaajatele, vahendite saajatele, lõplikele vahendite saajatele, töövõtjatele ja osalejatele.

[...]

(30a) Liikmesriigid peaksid tegema kindlaks investeeringud, reformid ja muud sekkumised, lähtudes liikmesriigi konkreetsetest probleemidest ja vajadustest, ning tegelema nii eri- ja üldeesmärkide kui ka poliitika võrdlusraamistikust tulenevate probleemidega, et rühmitada need peatükkidesse vastavalt poliitikale või piirkondlikule organisatsioonile või nende kombinatsioonile. Rollide ja rahastuse jaotus piirkondade ja riikliku tasandi vahel on liikmesriikide otsustada. Liikmesriigid võivad otsustada kehtestada selliste reformide väljamakseväärtused kas kõigi peatükkide või nende osade puhul. Kui liikmesriik valib lähenemisviisi, mis hõlmab riiklike, piirkondlike või valdkondlike peatükke koos nii riiklike kui ka piirkondlike reformidega, võivad liikmesriigid otsustada eraldada finantskorralduse valitsustasandite vahel niivõrd, kuivõrd määruse nõuded on täidetud, hõlmates ka horisontaalsete tingimustega seotud nõudeid ja vajadust kaitsta ELi finantshuve.

(30b) Iga investeeringu hinnangulised kulud peaksid võrduma riigi ja liidu panuse summaga. Investeeringute puhul peaksid väljamakseväärtused põhinema liidu panusel, millest on maha arvatud reformideks eraldatud summad. Kajastamaks, et reformid ei pruugi tingimata kaasa tuua eraldi rakenduskulusid, rahastatakse reformide väljamakseväärtusi nii, et osa liidu panusest eraldatakse investeeringuteks. Reformide väljamakseväärtused peaksid olema proportsionaalsed nende suhtelise tähtsusega, mille kindlaks määramisel lähtutakse muu hulgas nende ulatusest, eeldatavast mõjust, geograafilisest katvusest või sellest, mil määral need aitavad kaasa fondi eesmärkide saavutamisele või lahendavad võrdlusraamistikus kindlaks tehtud probleeme. Teatavale meetmele eraldatud liidu kogu panus tuleks jaotada vastavalt vahe-eesmärkides ja sihtväärtustes kajastatud eri rakendusetappide tähtsusele. Reformide puhul, millel on õiguslik mõõde, peaks määruse (EL) 20XX/XXXX [tulemusraamistiku määrus] I lisas viimase vahe-eesmärgi jaoks kasutatav väljundnäitaja vastama peamiselt kas ühe või mitme õigusakti jõustumisele. Reformide puhul ei ole vaja kvantitatiivseid aspekte kajastavat lõppeesmärki.

(31) Kava peaks tagama eri poliitikavaldkondi toetavate ja eri toetusesaajate rühmadele suunatud meetmete vastastikuse täiendavuse ja koostoime. See on eriti tähtis selleks, et pakkuda terviklikku poliitilist lahendust edukate maapiirkondade ja rannikualade arendamiseks ning elujõulise põllumajandus- ja kalandussektori tagamiseks. Eelkõige julgustatakse liikmesriike edendama sellist koostoimet meetmete ja peatükkide kavandamisel ning kaasrahastamismäärade kohaldamisel. Meetmete puhul, millega toetatakse põhiteenuseid ja -taristut maapiirkondades ja rannikualadel ning maa- ja rannikuettevõtetes, peaksid liikmesriigid välja töötama integreeritud kava, et tagada maa- ja rannikukogukondade juurdepääs rahastamisele asjakohaste mehhanismide, sealhulgas konkreetsete poliitikameetmete kaudu; mehhanismid ja juhtimisstruktuurid, et koordineerida ELi, riikliku, piirkondliku ja kohaliku poliitika kavandamist ja rakendamist, kohalikul ja piirkondlikul tasandil integreeritud rahastamisviiside kavandamist, võttes arvesse sihtrühmaks olevate toetusesaajate konkreetset konteksti ja suutlikkust, ja nii haldusasutustele kui ka toetusesaajatele suunatud suutlikkuse suurendamist. PPR kavas tuleks sätestada üksikasjalikud meetmed ja kord selle seireks ja rakendamiseks, sealhulgas PPR kavaga tegelevate asutuste, seirekomisjoni ja koordineerimiskomitee loomine, nende meetmete hinnangulised kulud ning liikmesriigi osalus ja meetmed juhtimise kvaliteedi parandamiseks ja haldusasutuste haldussuutlikkuse suurendamiseks. Kogu protsessi käigus peaksid komisjon, liikmesriigid ja nende piirkonnad tegema tihedat koostööd. Soodustada tuleks poliitikast õppimist ja eksperimenteerimist. **Komisjon peaks andma liikmesriikidele suuniseid nende PPR kavadesse lisatavate meetmete hinnangulise maksumuse kohta, sealhulgas nende rakendamisel väljamakseväärtuste kehtestamise metoodika ja vajaduse korral muudatuste kohta. Määruse (EL) 202X/XXXX [tulemusraamistiku määrus] I lisas sätestatud ja kava igale meetmele määratud sekkumisvaldkondi tuleks kasutada üksnes kulude jälgimiseks ja järelevalveks, ilma et see mõjutaks vahe-eesmärkide ja sihtmärkide kirjelduses sätestatud eesmärke.**

[...]

(33) Selleks et maksimeerida liidu rahastamise mõju ja liikmesriikide isevastutust, järgides samal ajal võrdsuse ja solidaarsuse põhimõtteid, peaks liikmesriigi osalus partnerluskava eri meetmete hinnangulistes kuludes kajastama piirkondade majandusarengu erinevat taset elaniku kohta võrreldes EL 27 keskmisega. Vastavust sellele kaasrahastamise nõudele tuleks eelnevalt hinnata kava heakskiitmise menetluse raames. **RPP kava peaks järgima liidu rahastamise täiendavuse põhimõtet ja seega täiendama liikmesriigi avaliku sektori kulutusi.** Komisjon jälgib ELi toetuse täiendavust kogu [...] RPP kava kestuse jooksul.

[...]

(37) Liikmesriikidel peaks olema võimalik esitada fondi rakendamise aja jooksul põhjendatud taotlus riikliku ja piirkondliku partnerluse kava muutmiseks. Komisjon peaks hindama muudetud riikliku ja piirkondliku partnerluse kava vastavust käesolevale määrusele viisil, mis on proportsionaalne kavandatud muudatustega. Ülemäärase halduskoormuse vältimiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik teha riikliku ja piirkondliku partnerluse kavas väiksemaid kohandusi või parandada tehnilisi vigu, teatades nendest muudatustest komisjonile lihtsa teatise vormis, tingimusel et need muudatused vastavad riikliku ja piirkondliku partnerluse kava nõuetele. **Väljundipõhiste sekkumiste puhul on liikmesriigid juba võimaldanud paindlikkust väljundi ühikusummale kehtestatud miinimum- ja maksimummäära piires, mis vastab vastavalt väikseimale/kõrgeimale väljundühiku väärtusele, mida makstakse toetusesaajale konkreetse sekkumise/sihtrühma eest.**

[...]

(42) [Järjepidevuse tagamiseks tuleks eelarvelist tagatist ja rahastamisvahendeid, sealhulgas kombineerituna tagastamatu toetusega ELi rahastu segarahastamistoimingute puhul, rakendada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2024/2509¹ X jaotisega ja [Euroopa Konkurentsivõime Fondi määrusega] ning komisjoni poolt selle kohaldamiseks kehtestatud tehnilise korra ja tingimustega. ELi rahastust eelarvelise tagatise või rahastamisvahendite vormis antavat toetust, sealhulgas kombineerituna tagastamatu toetusega segarahastamistoimingu puhul, tuleks anda üksnes [Euroopa Konkurentsivõime Fondi InvestEU rahastamisvahendi] kaudu]. **Eelkõige tuleks ELi rahastust anda toetust eelarvelise tagatise vormis, kasutades [Euroopa Konkurentsivõime Fondi määruses] ette nähtud eelarvelist tagatist rakendusvahendina, et toetada ELi rahastu eesmärke, ning seda tuleks teha kooskõlas [Euroopa Konkurentsivõime Fondi määruse] alusel kehtestatud normidega.** Selleks et anda rakenduspartneritele laiem juurdepääs eelarvelistele tagatistele ja rahastamisvahenditele, peaks komisjonil olema võimalik sõlmida kaudse eelarve täitmise raames lepinguid kõigi määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c loetletud üksuste kategooriatega. Usaldusväärse finantsjuhtimise ja eelarvedistsipliini tagamiseks ning tasumata maksete piiramiseks ei tohiks ELi rahastu raames rakendatava eelarvelise tagatise eraldisi siduda kulukohustustega pärast mitmeaastase finantsraamistiku viimase aasta lõppu ning need tuleks moodustada kolmanda aasta lõpuks pärast mitmeaastase finantsraamistiku lõppu. Kõnealuste eraldistega seotud eelarveliste kulukohustuste puhul tuleks arvesse võtta eelarvelise tagatise andmisel tehtud edusamme. Eraldiste moodustamisel tuleks arvesse võtta edusamme ELi rahastu eesmärke toetavate rahastamis- ja investeerimistoimingute heakskiitmisel ja allkirjastamisel.

[...]

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

(46a) Selleks et tagada ühise kalanduspoliitika rakendamiseks antava ELi toetuse prognoositavus ja järjepidevus, võivad ühise kalanduspoliitika sihtotstarbelistest eraldistest rahastatavate meetmete hulgas olla sekkumised püügitegevuse ajutise ja püsiva lõpetamise, innovatsiooni, püügivahendite selektiivsuse, hea keskkonnaseisundi saavutamisele kaasa aitavate toimingute, keskkonnateenuste, energiakasutuse ja energiatõhususe vähendamisse tehtavate investeeringute, vesiviljelusse tehtavate tootlike investeeringute, loomade tervise ja heaolu, merekaitsealade taastamise, rakendamise ja seire, tootjaorganisatsioonide toetamise ning ootamatute sündmuste kompenseerimise valdkonnas.

[...]

(51) Liidu meetmete nähtavuse tagamiseks kohapeal ja rahaliste vahendite jälgitavuse tagamiseks on olulised läbipaistvus, teave, teavitamine ja nähtavuse suurendamise tegevused, mis peaksid põhinema tõesel, täpsel ja ajakohasel teabel. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja ette näha asjakohane kord, mis võimaldab mitmel eesmärgil vajalikke andmeid koguda ja esitada ainult üks kord. Selleks et vältida topelttööd ja vähendada liikmesriikide halduskoormust, tuleks kogutud ja auditeerimiseks ja kontrolliks kättesaadavaks tehtud andmeid, läbipaistvust, tulemuslikkuse seiret ja hindamist ühtlustada ning kehtestada avaldamisnõuded, et tagada maksimaalne läbipaistvus. **Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ei tohiks andmete kogumise ja läbipaistvuse nõudeid kohaldada käesolevas määruses määratletud osalejate suhtes.**

[...]

- (53) Selleks et vähendada liidu rahaliste vahendite saajate halduskoormust ja kulusid ning vältida samade meetmete auditite ja juhtimiskontrollide dubleerimist, tuleks fondi suhtes kohaldada ühtse auditite põhimõtet. **Kooskõlas eelarve jagatud täitmise viisi ja ühtse auditite lähenemisviisiga peaks komisjon eeskätt tuginema auditeerimisasutuste tööle.** Auditeerimisasutus peaks auditite läbiviimisel tagama komisjonile esitatava auditiarvamuse usaldusväärsuse. Auditiarvamus peaks andma komisjonile kindluse, et liikmesriigi juhtimis- ja kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt ning et koordineeriva asutuse esitatud liidu vahendite haldaja kinnituses esitatud väited on õiged. **Auditite tegemisel peaks komisjon tuginema proportsionaalsuse põhimõttele ning võtma arvesse auditeerimisasutuste töö usaldusväärsust ja riski liidu finantshuvidele.** Üldjuhul peaks komisjon keskenduma süsteemiaudititele.
- (53a) Kinnituspaketi esitamisel peaks RPP kava koordineerimisülesande roll piirduma vahendite haldaja kinnituste kogumisega eri korraldusasutustelt ja makseasutustelt, samuti kavaga seotud asutustelt auditiarvamuste ja auditite kokkuvõtete kogumisega kooskõlas liikmesriigi institutsioonilise, õigus- ja finantsraamistikuga. See ülesanne ei tohiks hõlmata koordineerimisülesande raames tehtavaid kontrole ega auditeid. Liikmesriigid võivad kooskõlas liikmesriikide institutsioonilise, õigus- ja finantsraamistikuga delegeerida muid koordineerimisülesandeid teistele asutustele.
- [...]
- (54a) Praeguste juhtimisstruktuuride jätkumise tagamiseks võivad liikmesriigid alles jätta olemasolevad ÜPP makseasutused. ÜPP makseasutused tuleks akrediteerida riigisiseste õigusnormide alusel. Liikmesriike julgustatakse jätkama kehtivate akrediteerimismääruste ja -tavade kohaldamist selle tagamiseks, et ÜPP makseasutuste halduslik ülesehitus ja sisekontrollisüsteem vastab rahvusvaheliselt tunnustatud sisekontrollistandarditele ja annab piisavad tagatised selle kohta, et maksed on seaduslikud ja korrektsed ning nende suhtes kohaldatakse nõuetekohast arvepidamist.

[...]

- (56) Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte tagamiseks peaksid liikmesriigid tagama, et nende partnerluskava hinnangulised kogukulud oleksid kogu selle rakendamise ajal mõistlikud ja usutavad, ning taotlema vajaduse korral oma partnerluskava muutmist. Fondi rakendamismudeli eesmärk peaks olema tagada prognoositavus ja kooskõla maksete tasemete ja iga meetme individuaalse rakendamiskiiruse vahel, määrares igale vahe-eesmärgile ja sihtväärtusele eelnevad väljamakseväärtused. Lisaks peaks liikmesriik vahehindamise raames läbi vaatama partnerluskavaga hõlmatud reformide ja investeeringute ning muude sekkumiste hinnangulised kogukulud koos vastavate kohandustega, kui see on põhjendatud. Samuti peaks liikmesriik viimase eelarveaasta kohta lõpliku iga-aastase kinnituspaketi esitamisel kinnitama, et komisjoni maksete kogusumma ei ületa kogusummat, mida liikmesriik maksab toetusesaajatele kava rakendamisel, võttes arvesse liikmesriigi osalust. Samadel usaldusväärse finantsjuhtimise põhjustel peaks komisjonil olema lubatud meetme vaheetappide jaoks varem makstud summad tagasi nõuda, kui asjaomase meetme lõplik vahe-eesmärk või sihtväärtus ei ole täidetud **proportsionaalsel ja põhjendatud viisil vastavalt edusammudele meetme rakendamisel**, ning võtta meetmeid, kui vahe-eesmärk või sihtväärtus tühistatakse kuni viis aastat pärast vastava komisjoni makse tegemise kuupäeva.
- (56a) **Kestvuse nõuet tuleks kohaldada vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste suhtes, kuid mitte väljundipõhiste sekkumiste suhtes, mida ei saa nende olemuse tõttu tühistada. Sellega seoses ei tohiks seda kohaldada näiteks ÜPP väljundipõhiste sekkumiste ega siseasjade valdkonnas võetavate ümberasustamismeetmete suhtes. Vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste kaudu rakendatavate meetmete puhul tuleks tühistamist hinnata üksnes vahe-eesmärgi või sihtväärtuse tasandil seatud eesmärkide alusel ning seda ei tohiks kohaldada toetusesaajate, vahendite saajate või vahendite lõplike saajate tasandil, näiteks äriühingu puhul, kes saab sihttoetust või toetust rahastamisvahendi kaudu.**

(57) Selleks et märkimisväärselt lihtsustada menetlusi ja vähendada toetusesaajate, liikmesriikide ja komisjoni halduskoormust, nähes samal ajal ette kindlad kaitsemeetmed liidu vahendite korrektse ja tulemusliku kasutamise kohta, peaksid partnerluskavad nii kavandamises, rakendamises kui ka seires sisaldama meetmeid, mis hõlbustavad rakendamist. Sellised elemendid peaksid hõlmama näiteks liikmesriikidele tehnilise abi ja toe andmist, auditi dubleerimise piiramist ühtse auditi lähenemisviisi kohaldamise kaudu ja loobumist arvete kontrollist, keskendudes selle asemel tegelikele tulemustele. Riiklikelt auditeerimisasutustelt ja komisjonilt ei tohiks sellega seoses eeldada, et nad oma audititöös kontrollivad tegevustega seotud kulusid. Lihtsustamise eesmärgil tuleks rakendamise ajal tehnilise abi andmisel kasutada ühtset määra, mida kohaldatakse kõigi maksete suhtes. Fond peaks tagama piisava paindlikkuse kas kavade muutmise lihtsustatud menetluste kaudu või paremini reageerides ettenägematutele kriisidele mitme mehhanismi kaudu, mis võimaldavad sellisteks sündmusteks vahendeid mobiliseerida, näiteks kava läbivaatamine, kohandatav summa või juurdepääs rahastule. Samuti peaks fond võimaldama liikmesriikidel ise otsustada, millised vahe-eesmärgid ja sihtväärtused tuleks esitada igas maksetaotluses, võttes arvesse nende rakendamise tempot. Selleks et tagada korrapärased väljamaksed ja liidu eesmärkide õigeaegne saavutamine kohapeal, tuleks iga-aastase kulukohustuste vabastamise reeglina tagada, et liikmesriigid esitavad korrapäraselt maksetaotlusi piisavalt suurte summade kohta. **Kava rakendamise hõlbustamiseks tuleks ette näha, et tehniline abi kehtestatakse ühtse määrana, mis on kuni 3,5 % kogu RPP kavast, võimalusega suurendada seda kuni 5 %-ni meetmete puhul, millega toetatakse äärepoolseimaid piirkondi, ning kuni 8 %-ni iga Interregi kava peatüki puhul ja kuni 10 %-ni, kui need hõlmavad koostööd välispiiridel või äärepoolseimate piirkondadega. Ühtne määr on 10 % ka Interregi kava nende peatükkide puhul, mis hõlmavad määruse XX [Interregi määrus] artikli 7 lõikes 4 ette nähtud Interregi erieesmärki „Venemaa, Valgevene ja Ukrainaga piirnevate piirkondade kerksuse suurendamine“. Samal ajal peaks liikmesriikidele jääma õigus kohaldada üksikute peatükkide puhul kõrgemaid või madalamaid määrasid, tingimusel et peetakse kinni üldisest 3,5 % ülemmäärast.**

[...]

- (60) Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 sätteid eelarve jagatud täitmise kohta tuleks kohandada käesoleva määruse rakendamismudeliga. Selleks on vaja võimaldada esitada rakendamise edenemisega seotud teavet ning kohandada vastavalt liidu vahendite haldaja kinnituse sisu ja auditiarvamust. **Liikmesriigid peaksid raamatupidamise eesmärgil andma aru ka vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja väljundite rakendamisel tehtud edusammudest. See teave peaks hõlmama kumulatiivseid edusamme eelmise kalendriaasta lõpuks ja seda tuleks kinnitada liidu vahendite haldaja kinnitus(t)es. Kuigi liidu vahendite haldaja kinnitus(t)e kohta esitatakse auditiarvamus, ei kasutata kumulatiivseid edusamme käsitlevat teavet kinnitamise eesmärgil ja seega neid ei auditeerita.**

[...]

I JAOTIS ÜLDSÄTTED

[Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond (edaspidi „fond“). Selles sätestatakse normid järgmise kohta:
 - a) ülesanded, esmatähtsad eesmärgid, korraldus ja rühmitamine fondi raames järgmiste vahendite puhul:
 - i) struktuurifondid ja Ühtekuuluvusfond;
 - ii) ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) vahendid;
 - iii) ühise kalanduspoliitika vahendid;

- iv) vahendid, mida rahastatakse lubatud heitkoguste ühikute enampakkumisest direktiivi 2003/87/EÜ alusel loodud heitkogustega kauplemise süsteemide raames, et leevendada hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteemi kasutuselevõtmisest vähekaitstud leibkondadele, vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele tulenevat sotsiaalset mõju;
- v) julgeoleku- ja kaitsevõime toetus;
- b) liidu sellise toetuse finantseeskirjad, mida rakendatakse riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade (edaspidi „RPP kava“), määruses XX [regionaalareng, Interregi kava käsitlev II peatükk] sätestatud Interregi kava (edaspidi „Interregi kava“) ja ELi rahastu (edaspidi „rahastu“) kaudu;
- c) rahalised vahendid ajavahemikul 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034.

2. Allpool loetletud määrustega võidakse kehtestada käesolevat määrust täiendavaid spetsiifilisi tingimusi, mis ei ole käesoleva määrusega vastuolus:

- a) määrus XX, [millega luuakse määruses (EL) [...] [RPP] sätestatud fondi osana Euroopa Regionaalarengu Fond, mis hõlmab Euroopa territoriaalset koostööd (Interreg), ja Ühtekuuluvusfond, ning kehtestatakse regionaalarenguks antava liidu toetuse rakendamise tingimused aastateks 2028–2034];
- b) määrus XX [millega luuakse määruses (EL) [...] [RPP] sätestatud fondi osana Euroopa Sotsiaalfond ning kehtestatakse tingimused kvaliteetsete töökohtade, oskuste ja sotsiaalse kaasatuse jaoks antava liidu toetuse rakendamiseks ajavahemikul 2028–2034];
- c) määrus XX [millega luuakse määruses (EL) [...] [RPP] sätestatud fondi osana ühine põllumajanduspoliitika ja kehtestatakse tingimused liidu ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) rakendamise toetamiseks antava liidu toetuse rakendamiseks kooskõlas ELi toimimise lepingu III osa III jaotisega, tagades põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa rahuldava elatustaseme ja toidu kättesaadavuse, suurendades põllumajanduse tootlikkust, stabiliseerides turge ja toetades pikaajalist toiduga kindlustatust aastatel 2028–2034];

- d) määrus XX [millega kehtestatakse määruses (EL) [...] [RPP] sätestatud fondi osana ühine kalanduspoliitika ja liidu merenduspoliitika ning kehtestatakse rakendamise tingimused aastatel 2028–2034];
- e) määrus (EL) [...], millega kehtestatakse liidu toetus varjupaigaküsimuste, rände ja integratsiooni valdkonnale aastateks 2028–2034;
- f) määrus (EL) [...], millega kehtestatakse liidu toetus Euroopa integreeritud piirihaldusele ja Euroopa viisapoliitikale ajavahemikuks 2028–2034;
- g) määrus (EL) [...], millega kehtestatakse liidu toetus sisejulgeoleku valdkonnale ajavahemikuks 2028–2034;
- h) määrus (EL) 202X/XXXX, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013² seoses koolipuuvilja, -köögivilja ja -piima kavaga (edaspidi „ELi koolikava“), sekkumisega teatavates sektorites, valgukultuuride sektori loomisega, kanepiga seotud tingimustega, võimalusega kehtestada juustu, valgukultuuride ja liha turustamisstandardid, täiendavate imporditollimaksude kohaldamisega, normidega varude kättesaadavuse kohta hädaolukorras ja tõsise kriisi ajal niivõrd, kuivõrd see on asjakohane käesoleva määruse kohase toetuse jaoks.

Kui tekib kahtlus, kas kohaldada käesolevat määrust või esimeses lõigus osutatud poliitikavaldkonna keskseid määrusi, käsitatakse käesolevat määrust ülimuslikuna.]

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

Artikkel 1a

Kohaldamine Interregi suhtes

1. **Interregi kava suhtes ei kohaldata artikli 10 lõiget 3, artikli 11 lõikeid 2 ja 3, artikli 13 lõikeid 3–5, artikli 14 lõiget 2, artikli 16 lõikeid 3 ja 6, artikli 17 lõiget 1, artikleid 18 ja 19, artikli 20 lõikeid 1, 2 ja 4, artikleid 21–48, artikli 49 lõikeid 3, 7 ja 10, artiklit 50, artikli 51 lõike 1 punkti a, artikleid 52, 54–56, 57, 62, 70, 77 ja 80–83.**
2. **Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab „kava“ nii riikliku ja piirkondliku partnerluse kava kui ka Interregi kava peatükke, välja arvatud artikli 1 lõike 1 punkti b, artikli 4 lõike 8 punkti b ja artikli 4 lõike 9, artikli 5 lõike 1 ja artikli 10 lõike 2 punkti c sätteid, milles viidatakse Interregi kavale.**

Käesoleva määruse kohaste Interregi kava ja Interregi kava peatükkide puhul tähendab mõiste „liikmesriik“ korraldusasutuse asukohaliikmesriiki.

Artikkel 2

Fondi üldeesmärgid

1. Üldise eesmärgiga edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, liidu kestlikku arengut, **majanduskasvu** ja konkurentsivõimet, **keskkonda** julgeolekut, **vastupanuvõimet** ja valmisolekut, toetatakse fondist järgmisi üldeesmärke:
 - a) [...] **toetada liidu ühtekuuluvuspoliitika rakendamist, vähendades** piirkondlikku tasakaalustamatust liidus ja kõige ebasoodsamate piirkondade mahajäämusest, ning edendada Euroopa territoriaalset koostööd kooskõlas ELi toimimise lepingu kolmanda osa XVIII jaotisega, sealhulgas toetades keskkonnaprojekte ja üleeuroopaliste võrkude projekte transporditaristu valdkonnas kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 177 [...] **teise lõiguga** (edaspidi „Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond“);

- b) toetada **liidu ühtekuuluvuspoliitika rakendamist, tõhustades** kvaliteetseid töökohti, **koolitust**, haridust ja oskusi ning sotsiaalset kaasatust kooskõlas ELi toimimise lepingu kolmanda osaga, XI jaotisega ja XVIII jaotisega (edaspidi „Euroopa Sotsiaalfond“), ning aidata kaasa sotsiaalselt õiglasele kliimanetraalsusele üleminekule kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 91 lõike 1 punktiga d, artikli 192 lõikega 1 ja artikli 194 lõikega 2;
- c) toetada liidu ÜPP rakendamist kooskõlas ELi toimimise lepingu kolmanda osa III jaotisega;
- d) toetada liidu ÜKP rakendamist kooskõlas ELi toimimise lepingu kolmanda osa III jaotisega;
- e) kaitsta ja tugevdada põhiõigusi, demokraatiat [...] ja õigusriigi põhimõtet ning kaitsta liidu väärtusi kooskõlas ELi lepingu artikliga 2;
- f) **toetada V jaotise kohase asjaomase poliitika rakendamist, mis on sätestatud määruses (EL) [...], millega kehtestatakse liidu toetus varjupaigaküsimuste, rände ja integratsiooni valdkonnale aastateks 2028–2034 [AMI], määruses (EL)[...], millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni alale, Euroopa integreeritud piirihaldusele ja ühisele viisapoliitikale ajavahemikuks 2028–2034 [piirihaldus ja viisapoliitika], ning määruses (EL) [...], määrus [...] (EL) [...], millega kehtestatakse liidu toetus sisejulgeoleku valdkonnale ajavahemikuks 2028–2034 [sisejulgeolek].**

Fondist toetatakse äärepoolseimate piirkondade üldeesmärke, võttes arvesse nende struktuurset sotsiaalset ja majanduslikku olukorda kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 349.

Artikkel 3

Fondi erieesmärgid

1. Artiklis 2 nimetatud üldeesmärke püütakse saavutada [...] piirkondades [...] **asjakohaste erieesmärkide** kaudu järgmiselt:
 - a) toetada liidu kestlikku heaolu, **konkurentsivõimet ja ühtekuuluvust** kõigis piirkondades järgmiselt:

- i) suurendatakse territooriumide atraktiivsust, et toetada õigust paigale jääda, sealhulgas toetades linna- ja maapiirkondade integreeritud arengut käsitlevaid **territoriaalseid** strateegiaid, mis hõlmab toetust territoriaalsetele teenustele ja taristule **ning kestlikku liikuvust**;
- ii) tugevdatakse liidu **konkurentsivõimet, sealhulgas toetades selle** tööstusbaasi ja teenindussektoreid, pöörates erilist tähelepanu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõimele, vastupidavaid tarneahelaid ning edendatakse kestlikku ja konkurentsivõimelist tootmist eelkõige **strateegiliste tehnoloogiate, sealhulgas** nullnetotehnoloogia ja kriitilise tähtsusega toorainete tehnoloogia valdkonnas, [...]integreerides [...] keskkonna- ja kliimaeesmärgid, et kiirendada üleminekut puhtale tööstusele;
- iii) toetatakse õiglast üleminekut liidu 2030., 2040. ja 2050. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks, eelkõige seades esikohale puhta energia tootmise ja taristu toetamise, edendades energiatõhusust ja süsinikuheite vähendamist, salvestamist ja tehnoloogiat, arendades arukaid energiasüsteeme ning riigisiseseid ülekande- ja jaotusvõrke, [...] **ning** [...] üleeuroopalist võrku (TEN-E) ja tehnoloogiat ning edendades **ressursitõhusust ja** ringmajandust, tagades, et kõik territooriumid ja inimesed saavad puhtale ja **õiglasele** üleminekule kaasa aidata ja sellest kasu;
- iv) toetatakse digipööret, **eeskätt** digikümnendi poliitikaprogrammis 2030 seatud Euroopa digikümnendi sihtide ja eesmärkide suunas, aidates seeläbi kaasa digitaalselt **avatud**, suveräänse, turvalise ja kaasava liidu saavutamisele ning edendades kõrgtehnoloogia, sealhulgas tehisintellekti turvalise ja usaldusväärse digitaristu ja -teenuste, alg- ja kõrgtaseme digioskuste, digitaalsete avalike teenuste ja IKT ühenduvuse arendamist ja kasutamist, vähendades samal ajal digilõhet;

- v) toetatakse teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni **ja tehnoloogia kasutuselevõtt, eelkõige VKEdes**, sealhulgas innovatsiooni levitamine kõigis piirkondades **ja sektorites, võttes samal ajal arvesse nutika spetsialiseerumise strateegiaid**;
- vi) toetatakse selliseid meetmeid, sealhulgas reforme, millega edendatakse Euroopa hoiuste ja investeringute liitu ning toetatakse turupõhiste rahastamisvõimaluste väljatöötamist;
- vii) toetatakse sotsiaaleluruume ja taskukohaseid eluruume;
- viii) parandatakse liidu transporditaristut ja aidatakse kaasa üleeuroopalise transpordivõrgu, eelkõige põhivõrgu ja laiendatud põhivõrgu valmimisele, vähendades samal ajal süsinikuheidet ja parandades ühenduvust, **mitmeliigilisust, koostalitlusvõimet**, turvalisust ja juurdepääsetavust kauges, äärepoolsetes, **piiriülestes** ja vähem ühendatud piirkondades; toetatakse rohe- ja digipööret;
- ix) toetatakse turismi, **loodus- ja kultuuripärandi**, sealhulgas kestlikkuse toetamine;
- x) toetatakse [...] keskkonnakaitse, kliimakoahanemise [...] **kliimamuutuste leevendamise ja kliimakerksuse, sealhulgas looduspõhiste lahenduste, tõhusa veemajanduse, reovee- ja jäätmekäitluse, vee kvaliteedi ja vastupanuvõime** toetamine ning elurikkuse, mulla kvaliteedi ja loodusvarade parandamine, ringluse, biomajanduse ja laiema ressursitõhususe edendamine, saaste vältimise, **vähendamise**, kontrolli ja heastamise tõhustamine, looduse ja **ökosüsteemide** säilitamine ja taastamine, [...] ning algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ lahenduste edendamine tehiskeskkonnas;

- b) toetada liidu kaitsevõimet, **vastupanuvõimet, valmisolekut, elanikkonnakaitset** ja julgeolekut kõigis piirkondades järgmiselt:
- i) tugevdatakse liidu kaitsesektori tööstuslikku baasi, **toetatakse kaitsetaristut** ja sõjaväelist liikuvust, eelkõige arendades kahesuguse kasutusega TEN-T taristut, **liikuvuse koridore ja puuduvaid ühendusi**;
 - ii) tugevdatakse liidu valmisolekut kriisideks ja katastroofideks, **sealhulgas hübriidohtudeks, eelkõige** järgides lõimitud valmisoleku põhimõtet;
 - iii) tugevdatakse liidu julgeolekut **ja elanikkonnakaitset**, parandades ohtude avastamise, ennetamise ja neile reageerimise suutlikkust, sealhulgas tugevdades **ja kaitstes** [...] elutähtsat taristut ja küberturvalisust;
- ba) [...] **toetada** eesmärgi, mis on sätestatud **ELi toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise kohastes järgmistes valdkondlikes õigusaktides**:
- määrus [...] (EL) [...], millega kehtestatakse liidu toetus varjupaigaküsimuste, rände ja integratsiooni valdkonnale ajavahemikuks 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034;
 - määrus [...] (EL) [...], millega kehtestatakse liidu toetus Euroopa integreeritud piirihaldusele ja Euroopa viisapoliitikale ajavahemikuks 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034;
 - määrus [...] (EL) [...], millega kehtestatakse liidu toetus sisejulgeoleku valdkonnale ajavahemikuks 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034;
- c) suurendada sotsiaalset ühtekuuluvust, toetades inimesi ning tugevdades liidu ühiskonda ja liidu sotsiaalset mudelit, **sealhulgas läbi sotsiaalse innovatsiooni ja eksperimenteerimise**, järgmiselt:
- i) toetatakse **tööhõivet, sealhulgas noorte** tööhõivet, tööturule võrdset juurdepääsu, õiglaseid ja kvaliteetseid töötingimusi ning tööjõu liikuvust;

- ii) edendatakse tööjõupakkumist ning parandatakse haridust, **koolitust** ja elukestvat oskuste omandamist, eelkõige edendades oskuste täiendamist ja ümberõpet;
 - iii) edendatakse kõigi jaoks võrdseid võimalusi **ja soolist võrdõiguslikkust, võideldakse soolise vägivalla vastu**, toetatakse tugevaid sotsiaalseid turvavõrkusid, edendatakse sotsiaalset kaasatust ning võideldakse **diskrimineerimise, materiaalse puuduse**, vaesuse ja kodutuse vastu, **pöörates erilist tähelepanu lastele**, ning toetatakse sotsiaalsesse taristusse tehtavaid investeeringuid **sealhulgas puuetega inimeste juurdepääsu**;
 - iv) hõlbustatakse juurdepääsu teenustele ja nendega seotud taristule, sealhulgas tervishoiusüsteemide, lastehoiu- ja pikaajalise hoolduse teenuste ajakohastamist, digiteerimist ning kvaliteedi ja vastupidavuse parandamist;
 - v) lahendatakse demograafiliste muutustega seotud probleeme kogu ELis, sealhulgas tööjõupuudus ning põlvkondade ja piirkondade vahelised erinevused;
 - vi) leevendatakse hoonetest ja maanteetranspordist pärit kasvuhoonegaaside heite direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse lisamisest tulenevat sotsiaalset mõju;
- d) säilitada elukvaliteet liidus, **sealhulgas konkurentsivõimeline, kestlik, atraktiivne ja vastupidav põllumajandus, metsandus ja kalandus**, järgmiselt:
- i) toetatakse põllumajandustootjate õiglasemat ja piisavat sissetulekut ning nende pikaajalist konkurentsivõimet, mis hõlmab põllumajandustootjate positsiooni väärtusahelas;
 - ii) aidatakse kaasa pikaajalisele toiduga kindlustatusele, **sealhulgas toetades kvaliteetse toidu tootmist ja tugevdades toidu väärtusahelate vastupanuvõimet**;

- iii) parandatakse maapiirkondade atraktiivsust ja elatustaset [...], edendatakse õiglasi töötingimusi ning toetatakse põlvkondade vahetumist; parandatakse **kalurite, vesiviljelustootjate ja** põllumajandustootjate valmisolekut ning kriiside ja riskidega toimetuleku suutlikkust; edendatakse juurdepääsu teadmistele ja innovatsioonile ning kiirendatakse digi- ja rohepööret eduka põllumajandusliku toidutööstuse, **kalanduse ja vesiviljelussektori** [...] jaoks;
- iv) tagatakse liidu kalandus- ja vesiviljelussektori kestlikkus, konkurentsivõime, edendatakse kestlikku ja konkurentsivõimelist sinimajandust rannikualadel, saartel ja sisemaal, suurendatakse kohalike kogukondade sotsiaal-majanduslikke võimalusi ja vastupanuvõimet ning tagatakse ookeanide igakülgne tugev majandamine nii, et ookean on ohutu, turvaline, puhas ja säästvalt majandatud;
- v) tõhustatakse kestlikke põllumajandus- ja metsamajandustavasid, et edendada vastupanuvõimelisi kliimameetmeid, pakutakse mitmesuguseid ökosüsteemiteenuseid, toetatakse tõhusat **veemajandus, reovee- ja jäätmekäitlust, vee** kvaliteeti ja vastupanuvõimet, rakendatakse looduspõhiseid lahendusi, tugevdatakse kestlikku arengut ja keskkonnakaitset, edendatakse elurikkuse, mulla ja loodusvarade kaitset ja taastamist ning parandatakse **taimetervist ja** loomade **tervist ja** heaolu;
- e) kaitsta ja tugevdada põhiõigusi, demokraatiat, **head valitsemistava**, võrdsust ja õigusriigi põhimõtet ning kaitsta liidu väärtusi järgmiselt:
 - i) säilitatakse ja arendatakse edasi avatud, õigustel põhinevat, demokraatlikku, võrdset ja kaasavat ühiskonda, sealhulgas suurendades kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartnerite suutlikkust edendada liidu väärtusi, kodanikuharidust ja noorte osalemist;

- ii) edendatakse ja toetatakse õigusriigi põhimõtete, **sealhulgas** tugevdades justiitssüsteeme, korruptsioonivastaseid raamistikke, meedia mitmekesisust, teabe terviklust, meediapädevust ning tõhusat kontrolli- ja tasakaalustussüsteemi;
- iii) suurendatakse avaliku halduse tõhusust ning avaliku sektori asutuste ja sidusrühmade institutsioonilist suutlikkust riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil **ning toetatakse RPP kava tulemuslikule rakendamisele kaasa aitavat tehnilist abi**;
- iv) edendatakse kultuuri Euroopa väärtuste katalüsaatorina ning elujõulise ja toetatakse mitmekesist kultuuri- **ja loomesektorit**.

Artikkel 4

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kohaldatav õigus“ – liidu õigus ja selle kohaldamisega otseselt seotud riigisisene õigus;
- 1a) „kinnituse võrdlusperiood“ – ajavahemik **1. oktoobrist kuni 30. septembrini, välja arvatud programmitöö perioodi rakendamise esimesel aastal, mil see tähendab ajavahemikku alates kava kohaste meetmete rakendamise algusest kuni 30. septembrini 2028; rakendamise viimasel aastal tähendab see ajavahemikku 1. oktoobrist 2035 kuni 31. detsembrini 2035**;
- 2) „toetusesaaja“ –
 - a) avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik, üksus, kes on või ei ole juriidiline isik, või füüsiline isik (kes ei ole osaleja), kes vastutab RPP kava [...] **või** Interregi kava **peatüki** kohase tegevuse või toiminguga algatamise või nii algatamise kui ka rakendamise eest ning kellele on esitatud toetuse tingimusi käsitlev dokument;
 - b) rahastamisvahendite puhul valdusfondi haldav asutus või valdusfondi struktuuri puudumise korral erifondi haldav asutus või korraldusasutus, kui rahastamisvahendi haldamise eest vastutab korraldusasutus;

- c) [...] põllumajandustootja, kes on **määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus]** artiklis 2a [mõisted] määratletud põllumajandustootja;
- i) [...]
 - ii) [...]
- 3) „RPP kava peatükk“ – RPP kava osa, milles keskendutakse konkreetsele probleemile, sektorile, poliitikale või geograafilisele piirkonnale **või nende kombinatsioonile**;
- 4) „töövõtja“ – üksus või füüsiline isik, kellega toetusesaaja või vahendite saaja sõlmib lepingu, mille konkreetne eesmärk on ühe või mitme tegevuse või toiminguga või selle osa elluviimine;
- 4a) „vahendusasutus“ – avalik-õiguslik või eraõiguslik asutus, mis tegutseb **korraldusasutuse vastutusel või täidab sellise asutuse nimel funktsioone või ülesandeid**;
- 5) „vahendite saaja“ – üksus, mis on või ei ole juriidiline isik, või füüsiline isik (kes ei ole osaleja), kes saab toetusesaaja kaudu liidu eelarvest vahendeid;
- 6) „vahendite lõplik saaja“ – üksus, mis on või ei ole juriidiline isik, või füüsiline isik (kes ei ole osaleja), kes saab rahastamisvahendist toetust ja keda käsitatakse määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 38 lõike 1 tähenduses vahendite saajana;

- 7) „osaleja“ – füüsiline isik, kes saab tegevusest või toimingust otsest kasu ilma tegevust või toimingut algatamata või ellu viimata;
- 8) „tegevus või toiming“ –
- a) projekt, [...] meede või projektide või [...] meetmete rühm, [...] millega rakendatakse **ühte või mitut tegevust**;
 - b) rahastamisvahendite puhul RPP kava ja Interregi kava panus rahastamisvahendisse ja seejärel kõnealuselt rahastamisvahendist vahendite lõplikele saajatele antav rahaline toetus;
 - c) [...] toetus, mida makstakse artikli 35 lõike 1 [sekkumisviisid] punktides a–g, o ja p osutatud pindala- ja loomapõhiste ÜPP sissetulekutoetustega seotud sekkumiste raames põllumajandustootjatele **või asjakohasel juhul muudele toetusesaajatele**;
- 9) „meede“ – riikliku või sellest madalama tasandi reform, investeering või [...] **väljundipõhine sekkumine**, mida toetatakse RPP kava või Interregi kava alusel, **mis võib koosneda ühest või mitmest tegevusest**;
- 9a) „väljundipõhine sekkumine“ – sekkumine, mille puhul liidu toetuse summa määratakse kindlaks, korrutades väljundühiku väärtuse saavutatud väljundite arvuga;
- 10) „vahe-eesmärk“ – kvalitatiivne saavutus, mille alusel mõõdetakse meetme elluviimisel tehtud edusamme;
- 11) „sihtväärtus“ – kvantitatiivne saavutus, mille alusel mõõdetakse meetme elluviimisel tehtud edusamme;

- 12) „väljamakseväärtus“ – summa, mille komisjon maksab liikmesriigile **RPP kava või Interregi kava peatüki** [...] meetmete rakendamisel tehtud edusammude eest, võttes arvesse reformideks ette nähtud summasid;
- 12a) „rahastamisvahend“ – sellise toetuse vorm, mida antakse struktuuri kaudu, läbi mille pakutakse vahendite lõplikele saajatele **finantstooteid**;
- 12b) „finantstoode“ – omakapitali- ja kvaasiomakapitali investeeringud, laenud ja tagatised, nagu need on määratletud **finantsmääruse artiklis 2**;
- 13) [...]
- 14) [...]3
- 15) „põllumajanduslik majapidamine“ – kõik põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad ja põllumajandustootja juhitud üksused, mis asuvad sama liikmesriigi territooriumil aluslepingute territoriaalses kohaldamisalas, nagu on määratletud ELi lepingu artiklis 52 koostoimes ELi toimimise lepingu artiklitega 349 ja 355;
- 16) [...]
- 17) „märgised“ – kvaliteedimärgised ja suveräänsusmärgised, mis antakse liidu programmide rakendamisel programmitöö perioodil 2021–2027, ja märgised, mis antakse liidu programmide alusel, mida rakendatakse eelarve otsese täitmise raames aastatel 2028–2034, näiteks konkurentsivõime märgis;

³ [...]

- 18) „alltöövõtja“ – isik või üksus, kellega töövõtja on sõlminud lepingu sellise lepingu osa täitmiseks, mille konkreetne eesmärk on ühe või mitme tegevuse või toiminguga või selle osa elluviimine;
- 19) „kriis“ – kriis, nagu on määratletud määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 2 punktis 22;
- 20) „sambapõhine hindamine“ – määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 157 lõigetes 3 ja 4 osutatud hindamine;
- 21) [...]

[...]

- 22) [...]
- 23) „avaliku sektori kulutused“ – ÜPP ja ÜKP kohaldamisel selline osalus tegevuste või toimingute rahastamises, mis on saadud riigi, piirkondlike või kohalike ametiasutuste eelarvest, fondile kättesaadavaks tehtud liidu eelarvest, avalik-õiguslike asutuste või nende ühingute eelarvest või ametiasutuste ühingute eelarvest;
- 23a) „liikmesriigi panus“ – liikmesriigi erasektori panus ja liikmesriigi avaliku sektori panus, mis ei ole liidu eelarvest fondile kättesaadavaks tehtud toetus, välja arvatud artikli 35 lõike 1 punktide a–k ja m–s ja artikli 35b kohaldamisel, kus „liikmesriigi panus“ hõlmab üksnes liikmesriigi avaliku sektori panust;**
- 24) „toetusmäär“ – ÜPP ja ÜKP kohaldamisel avaliku sektori kulutuste osakaal tegevuses või toimingus; rahastamisvahendite puhul viitab see toetuse brutotoetusekvivalendile komisjoni määruse (EL) [...] **2022/2472** artikli 2 punkti ([...] **30**) tähenduses;
- 25) „väikesemahuline rannapüük“ – püügitegevus, mida teostavad:
- a) mere- ja siseveekalalaevad, mille kogupikkus on alla 12 meetri ja mis ei kasuta nõukogu määruse (EÜ) nr 1967/2006(28) artikli 2 punktis 1 määratletud veetavaid püüniseid, või
 - b) kaldakalurid, sealhulgas karpide korjajad;
- 26) „kalur“ – asjaomase liikmesriigi tunnustatud füüsiline või juriidiline isik, kes tegeleb töönduspüügiga;
- 27) [...]

- 28) „kestlik sinimajandus“ – kogu ookeanide, merede, rannikualade ja siseveekogudega seotud valdkondlik ja valdkondadeülene majandustegevus kogu siseturu ulatuses, mis hõlmab liidu saari, äärepoolseimaid piirkondi ja sisemaariike, sealhulgas uusi sektoreid ning turuväliseid kaupu ja teenuseid, ja mille eesmärk on tagada pikaajaline keskkonnasäästlikkus ning sotsiaalne ja majanduslik kestlikkus ning mis on kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega, eelkõige kestliku arengu eesmärgiga nr 14, ja liidu keskkonnaõigusaktidega;
- 29) „**integreeritud** merenduspoliitika“ – liidu poliitika, mille eesmärk on edendada integreeritud ja ühtset otsuste vastuvõtmist, et maksimeerida liidu, eelkõige rannikualade, saarte ja äärepoolseimate piirkondade, samuti kestliku sinimajanduse valdkondade kestlikku arengut, majanduskasvu ning sotsiaalset ühtekuuluvust sidusa merepoliitika ja asjakohase rahvusvahelise koostöö abil;
- 30) „meresõidu turvalisus ja mereseire“ – tegevus, mille eesmärk on terviklikult mõista, vajadusel ennetada ja hallata kõiki merendusvaldkonna sündmusi ja meetmeid, mis võiksid mõjutada meresõidu ohutust ja turvalisust, õiguskaitset, kaitset, piirikontrolli, merekeskkonna kaitset, kalanduskontrolli, kaubandust ja liidu majandushuve;
- 31) „Euroopa merevaatlus- ja andmevõrk“ (EMODnet) – merendusandmeid ja metaandmeid koguv partnerlus, et teha need kättesaadavamaks ja kasutatavamaks avaliku ja erasektori kasutajatele, pakkudes kindla kvaliteediga, koostalitlevaid ja ühtlustatud merendusandmeid;
- 32) „mereruumi planeerimine“ – protsess, milles asjaomased liikmesriigi ametiasutused analüüsivad ja korraldavad inimtegevust merepiirkondades, et saavutada ökoloogilised, majanduslikud ja sotsiaalsed eesmärgid;

- 33) „maailmamere seire“ – kõigi merealaste teadmiste alus. See moodustab mereökosüsteemide ja neid mõjutavate tegurite mõistmise aluse. Selle abil saadakse väga olulisi andmeid ilmaprognooside, kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise strateegiate, äärmuslike ilmastikunähtuste seire, tsiviiljulgeoleku (mereolud, üleujutused), merelaevanduse, merel toodetud taastuenergia, kalanduse ja vesiviljeluse ning üha enam ka julgeoleku ja kaitse jaoks. See loob aluse tõenduspõhisele otsuste tegemisele ja annab olulist teavet selle kohta, kuidas inimtegevus mõjutab maailmamere seisundit ja milliseid teenuseid maailmameri ühiskonnale pakub;
- 34) „õigusnormide rikkumine“ – kohaldatava õiguse rikkumine, mis kahjustab või võiks kahjustada liidu eelarvet, kui selle tagajärjel saadakse eelarve vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja väljundite alusel põhjendamatut hüvitist;
- 34a) **„nõuete olulisel määral täitmata jätmine“ – juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhusas toimimises esinev puudus, mida tuleb märkimisväärselt parandada ja mille puhul IV lisa tabelis 1 osutatud mis tahes põhinõue loetakse IV lisa oleva tabeli 2 (Juhtimis- ja kontrollisüsteemide klassifikatsioon) 3. ja 4. kategooria nõuetele mittevastavaks või artiklis 58 sätestatud nõuete täitmata jätmine, mis kahjustab olulisel määral liidu finantshuve. Nõuetekohaselt võetakse arvesse mittevastavuse laadi, kestust, raskusastet ja ulatust;**
- 35) „valdusfond“ – korraldusasutuse vastutusel ja **RPP kava või Interregi kava peatüki** [...] ühe või mitme peatüki raames moodustatud fond;
- 36) „erifond“ – fond, mille kaudu pakub korraldusasutus või valdusfond finantstooteid vahendite lõplikele saajatele;
- 37) „rahastamisvahendit rakendav asutus“ – avalik-õiguslik või eraõiguslik asutus, mis täidab valdusfondi või erifondi ülesandeid;
- 38) **[„vähem arenenud piirkonnad“ – piirkonnad, mille SKP elaniku kohta on alla 75 % 27-liikmelise ELi keskmisest SKPst elaniku kohta;]**

- 39) [„üleminekupiirkonnad“ – piirkonnad, mille SKP elaniku kohta on vahemikus 75–100 % 27-liikmelise ELi keskmisest SKPst elaniku kohta;]
- 40) [„enam arenenud piirkonnad“ – piirkonnad, mille SKP elaniku kohta on suurem kui 100 % 27-liikmelise ELi keskmisest SKPst elaniku kohta.]
- 40a) „vesiviljelus“ – veeorganismide kasvatamine või viljelemine võtete abil, mis on välja töötatud kõnealuste organismide tootmiseks suuremas ulatuses, kui looduslik keskkond seda võimaldab; veeorganismid kuuluvad füüsilise või juriidilise isiku vara hulka kogu kasvatus- või viljelusetapi jooksul kuni saagi kogumiseni, viimane kaasa arvatud;**

[Piirkondade klassifitseerimine ühte kolmest piirkonnakategooriast määratakse kindlaks selle alusel, kuidas iga piirkonna ostujõu standardites väljendatud ja liidu arvandmete alusel perioodiks 2021–2023 arvatud SKP elaniku kohta on seotud 27-liikmelise ELi sama võrdlusperioodi keskmise SKPga elaniku kohta.]

Komisjon võtab rakendusaktiga vastu otsuse, milles esitatakse kolmest punktides [...] **39–41** sätestatud piirkonnakategooriast ühe kategooria kriteeriumidele vastavate piirkondade ja artikli 22 lõike 2 punkti a kriteeriumidele vastavate liikmesriikide loetelu. [See loetelu kehtib 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034.]

Artikkel 5

Fondi haldamine

1. Liikmesriigid ja komisjon rakendavad liidu eelarvest rahastatavat rahastamispaketti ning lisavahendeid, mis on eraldatud RPP kavadele ja Interregi kavale eelarve jagatud täitmise raames kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktiga b, ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 ja määruse XX [regionaalareng, Interregi kava] [...] **artikli 7 lõike 2** [sätted, millega nähakse ette eelarve kaudse täitmise kasutamine teatavate Interregi koostööliikide puhul] kohaldamist.
2. Komisjon rakendab rahastut käsitlevat IV jaotist eelarve otsese, jagatud või kaudse täitmise raames kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktidega a, b ja c.
3. Artikli 10 **lõike 2 punktis d** osutatud komisjoni algatusel antavat tehnilist abi rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktidega a ja c.

Artikkel 5a

Kolmandates riikides toimuva või kolmandate riikidega seotud tegevuse toetamine

Liidu toetust võib anda kolmandates riikides või nendega seoses võetavatele meetmetele, tingimusel et need meetmed aitavad kaasa artiklis 3 [erieesmärgid] sätestatud eesmärkide saavutamisele. Sellised meetmed peavad teenima liidu sisepoliitika huve ja olema kooskõlas liidus võetavate meetmetega.

Artikkel 6

Partnerlus ja mitmetasandiline valitsemine

1. Iga liikmesriik korraldab ja rakendab **asjakohasel tasandil** määruse XX [regionaalareng, Interregi kava] II peatükis osutatud RPP kava ja iga peatüki ning Interregi kava peatüki tarbeks kooskõlas oma institutsioonilise ja õigusraamistikuga terviklikku partnerlust, võttes arvesse asjaomaste peatükkide eripära. See partnerlus **kaitseb piirkondade rolli ja** hõlmab järgmiste partnerite tasakaalustatud esindatust:
 - a) **riiklikud**, piirkondlikud, kohalikud, linna-, maa- ja muud avaliku sektori asutused või neid esindavad ühendused;
 - b) **asjaomased** majandus- ja sotsiaalpartnerid, sealhulgas [...] **asjakohasel juhul põllumajandus- ja kalandussektori esindajad** ja nende organisatsioonid;
 - c) pädevad asutused, kes esindavad kodanikuühiskonda, näiteks keskkonnavaldkonna partnerid, valitsusvälised organisatsioonid, noorteorganisatsioonid ning sotsiaalse kaasamise, põhiõiguste, puudega inimeste õiguste, soolise võrdõiguslikkuse edendamise ning diskrimineerimise vastu võitlemise eest vastutavad asutused ning **võrdõiguslikkust edendavad asutused**, riiklikud inimõiguste institutsioonid ja organisatsioonid;
 - d) teadusasutused ja ülikoolid, kui see on asjakohane.

2. Lõike 1 alusel loodud partnerlus toimib kooskõlas mitmetasandilise valitsemise põhimõttega ja alt üles lähenemisviisiga. Liikmesriik kaasab lõike 1 igas lõigus osutatud **asjaomased partnerid RPP kava või Interregi kava peatüki** ettevalmistamisse ning peatükkide ettevalmistamise, rakendamise ja hindamise ajal, sealhulgas seirekomisjonides **ja asjakohasel juhul koordineermiskomiteedes** osalemise kaudu kooskõlas artikliga 55.
3. Partnerluse korraldamine ja rakendamine toimub kooskõlas Euroopa partnerluse käitumisjuhendiga, mis kehtestati komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 240/2014. **Partnerlus võib tugineda olemasolevatele riiklikele mehhanismidele.**
4. Lõike 1 punktis a osutatud partnerite puhul tagab liikmesriik, et [...] kava asjaomaste peatükkidega seotud asutused on asjakohaselt esindatud vastavalt asjakohasele territoriaalsele tasandile ja peatüki geograafilisele **ja valdkondlikule** katvusele.
5. Liikmesriigid võivad määrusega (EL) 202X/XX [piirihaldus] ja määrusega (EL) 202X/XX [sisejulgeolek] kehtestatud liidu toetuse eesmärgil **ja meetmete puhul, mis aitavad kaasa artikli 3 lõike 1 punkti b alapunktis i sätestatud erieesmärkide saavutamisele** partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise nõuetest kõrvale kalduda, kui liikmesriik on seda oma kavas nõuetekohaselt põhjendanud. Määrusega (EL) 202X/XX [varjupaigaküsimused, ränne ja integratsioon] loodud liidu toetuse puhul varjupaigaküsimustele, rände ja integratsioonile hõlmab partnerlus **riiklikke**, piirkondlikke, kohalikke, linna- ja muid avaliku sektori asutusi või neid esindavaid ühendusi, kodanikuühiskonna organisatsioone, näiteks pagulasorganisatsioone ja rändajate juhitud organisatsioone, samuti riigisiseseid inimõiguste institutsioone ja võrdõiguslikkust edendavaid üksusi ning vajaduse korral rahvusvahelisi organisatsioone ning majandus- ja sotsiaalpartnereid.
6. Komisjon konsulteerib vähemalt kord aastas liidu tasandil **lõike 1 punktides a-d osutatud** partnereid esindavate organisatsioonidega **RPP kavade või Interregi kava** rakendamise teemal.

Horisontaalsed põhimõtted

1. [Liikmesriigid kavandavad RPP kava ja Interregi kava **peatükkide** meetmed viisil, mis tagab:
 - a) määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 2 punktis a ja artiklis 3 sätestatud õigusriigi põhimõtete järgimise;
 - b) Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õiguste, vabaduste ja põhimõtet järgimised.

Liikmesriigid austavad neid õigusi, vabadusi ja põhimõtteid kogu oma kavade ettevalmistamise ja rakendamise ajal.]

2. Liikmesriigid ja komisjon võtavad asjakohased meetmed, et välistada kavade ettevalmistamise, rakendamise, seire, aruandluse ja hindamise ajal igasugune diskrimineerimine soo, rassi või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse põhjal. Eelkõige võetakse kavade ettevalmistamise ja rakendamise ajal arvesse ligipääsetavust puuetega inimeste jaoks.

- 2a. **Liikmesriigid kavandavad ja rakendavad RPP kava ning Interregi kava peatükkide meetmeid viisil, mis tagab määruses (EL) 202X/XXXX [tulemusraamistiku määrus] sätestatud horisontaalsete põhimõtete järgimise, eeskätt seoses kliima, keskkonna ja elurikkuse, olulise kahju ärahoidmise põhimõtte, sotsiaalpoliitika ja soolise võrdõiguslikkusega.**

3. [...]
4. Fondist antav toetus täiendab rahastamist riiklikest vahenditest.
5. Komisjon ja asjaomased liikmesriigid tagavad oma vastutusaladele vastaval viisil koordineerimise, järjepidevuse ja koostoime fondi ning muude liidu programmide ja rahastamisvahendite vahel. Selleks tagavad nad järgmise:
 - a) vastastikune täiendavus ja järjepidevus liidu, riikliku ja piirkondliku tasandi eri vahendite vahel nii kavandamisetapis kui ka rakendamise ajal;
 - b) tihe koostöö ametiasutuste vahel, kes vastutavad liidu, riiklikul ja piirkondlikul tasandil rakendamise ja kontrolli eest, et saavutada fondi eesmärgid ja fondi eri eesmärkide alla kuuluvate meetmete koostoime.
- 5a. Liikmesriigid ja komisjon teevad koostööd kava ja mõne muu liidu programmi raames kumulatiivselt rahastatavate meetmete ja tegevuste või toimingute kavandamisel ja rakendamisel, et vältida topeltrahastamist.**

Meetmed võivad saada toetust muudest liidu programmidest ja vahenditest, tingimusel et:

- a) selline toetus ei hõlma samu saavutusi nagu need, mis on kindlaks määratud käesoleva määruse kohastes vahe-eesmärkides, sihtväärtustes ja väljundites või**
- b) liidu eelarvest antav kombineeritud toetus ei ületa 100 % proportsionaalselt rahastatava tegevuse või toimingu hinnangulistest või teatatud kogukuludest.**

[...]

Artikkel 8

Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õiguste, vabaduste ja põhimõtete järgimine

1. **[Liikmesriigid kehtestavad tõhusad mehhanismid ja haldavad neid, et tagada nende kavadega toetatavate meetmete ja nende rakendamise vastavus Euroopa Liidu põhiõiguste harta asjaomastele sätetele kogu fondi rakendamise ajal (edaspidi „harta horisontaalne tingimus“).]**

Nad hindavad neid mehhanisme kooskõlas artikli 22 lõike **2b** punktiga [...] **o** [RPP kava nõuded] ja teavitavad komisjoni kõigist muudatustest, mis mõjutavad harta horisontaalse tingimuse täitmist.

2. Kui komisjon leiab, et liikmesriik ei täida või enam ei täida lõikes 1 sätestatud harta horisontaalset tingimust, teavitab ta asjaomast liikmesriiki oma hinnangust **ja mõjutatud meetmetest RPP kava raames, [...]võttes arvesse** asjaomase liikmesriigi poolt [...] vastusena komisjoni tähelepanekutele esitatud teavet ning asjakohast teavet, sealhulgas **nõukogu poolt** Euroopa poolaasta protsessis **vastu võetud riigipõhiseid soovitusi ja komisjoni avaldatud õigusriigi aruandes esitatud soovitusi, samuti Euroopa Kohtu otsuseid.**
3. Asjaomane liikmesriik võib esitada oma tähelepanekud ja võimalikud parandusmeetmed, sealhulgas RPP kava ja **Interregi kava** muudatused, kahe kuu jooksul pärast lõike 2 kohasest hindamisest teatamist.
4. Kui komisjon jõuab järeldusele, et harta horisontaalne tingimus ei ole täidetud, **esitab** ta kahe kuu jooksul alates lõikes 3 osutatud liikmesriigi tähelepanekute saamisest **nõukogule** [...] rakendusotsuse **ettepaneku**, milles määratakse kindlaks harta horisontaalse tingimuse täitmata jätmine ning tuuakse välja RPP kava **ning Interregi kava** konkreetsete meetmed, mida täitmata jätmine mõjutab.

Kõnealuse otsuse kohaldamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse harta horisontaalse tingimuse täitmata jätmise tegelikku või võimalikku mõju liidu eelarve usaldusväärsele finantsjuhtimisele või liidu finantshuvidetele ning [...] harta põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmata jätmise laadi, kestust, raskusastet ja ulatust.

Nõukogu võtab rakendusotsuse vastu nelja nädala jooksul pärast komisjoni ettepaneku vastuvõtmist.

- 4a. Interregi kava puhul kohaldatakse lõikes 4 osutatud harta horisontaalse tingimuse täitmata jätmisega seoses tehtud rakendusotsuseid üksnes meetmete suhtes, mida täitmata jätmine mõjutab, võttes asjaomaste Interregi peatükkide kavandamisel ja rakendamisel arvesse sellise täitmata jätmise eest vastutavate liikmesriigi pädevate asutuste ülesandeid.
- a) [...]
- b) [...]
5. Liikmesriik võib esitada maksetaotlusi lõikes 4 osutatud otsuses nimetatud konkreetsete meetmete jaoks, kuid komisjon ei tee asjakohaseid makseid enne, kui harta horisontaalne tingimus on täidetud.
6. Asjaomane liikmesriik teavitab komisjoni niipea, kui ta leiab, et harta horisontaalne tingimus on täidetud. Komisjon hindab seda teavet kahe kuu jooksul alates selle saamisest. Kui komisjon leiab, et harta horisontaalne tingimus on **täielikult või osaliselt** täidetud, **teeb ta nõukogule ettepaneku** tunnistada lõikes 4 osutatud otsus **kehtetuks** või ettepaneku seda **muuta**. **Nõukogu võtab rakendusotsuse vastu nelja nädala jooksul pärast komisjoni ettepaneku vastuvõtmist.**
- [...]
7. Komisjon vähendab proportsionaalselt liikmesriigile eraldatavat liidu rahalist toetust seoses asjaomaste konkreetsete meetmetega või võtab laenuetuse puhul laenulepingu kohaseid meetmeid, kui lõikes 4 osutatud otsust ei ole ühe aasta jooksul alates selle vastuvõtmisest kehtetuks tunnistatud. **Kuni komisjon ei ole lõikes 6 osutatud viisil hinnanud teavet, mille asjaomane liikmesriik on kõnealuse aasta jooksul esitanud, liidu rahalist toetust ei vähendata.**

8. [...]

Artikkel 9

Õigusriigi põhimõtete järgimine

1. [Liikmesriigid tagavad määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 2 punktis a ja artiklis 3 sätestatud õigusriigi põhimõtete järgimise kogu fondi rakendamise ajal (edaspidi „õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus“). Liikmesriik teavitab komisjoni kõigist selle tingimuse täitmist mõjutavatest muudatustest.]
2. Kui komisjon leiab, et liikmesriik ei täida või enam ei täida õigusriigi põhimõtte horisontaalset tingimust, teavitab ta asjaomast liikmesriiki oma hinnangust, **ja mõjutatud meetmetest RPP kava raames**, [...]võttes arvesse asjaomase liikmesriigi poolt [...] vastusena komisjoni tähelepanekutele esitatud teavet ning asjakohast teavet, sealhulgas nõukogu poolt Euroopa poolaasta protsessis vastu võetud riigipõhiseid soovitusi ja komisjoni avaldatud õigusriigi aruandes esitatud soovitusi, samuti Euroopa Kohtu otsuseid.
3. Asjaomane liikmesriik võib esitada oma tähelepanekud ja võimalikud parandusmeetmed, sealhulgas RPP **kava ja Interregi** kava muudatused, kahe kuu jooksul pärast lõike 2 kohasest hinnangust teatamist.
4. Kui komisjon jõuab järeldusele, et õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus ei ole täidetud, teeb ta kahe kuu jooksul alates lõikes 3 osutatud liikmesriigi tähelepanekute saamisest nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, milles määratakse kindlaks õigusriigi põhimõtte horisontaalsete tingimuste täitmata jätmise ning tuuakse välja RPP kava **ja Interregi kava** konkreetsed meetmed, mida täitmata jätmise mõjutab.

Kõnealuse otsuse kohaldamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmata jätmise tegelikku või võimalikku mõju liidu eelarve usaldusväärsele finantsjuhtimisele või liidu finantshuvidele ning [...] õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmata jätmise laadi, kestust, raskusastet ja ulatust.

a) [...]

b) [...]

Nõukogu võtab rakendusotsuse vastu nelja nädala jooksul pärast komisjoni ettepaneku vastuvõtmist.

- 4a. Interregi kava puhul kohaldatakse lõikes 4 osutatud õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmata jätmisega seoses tehtud rakendusotsuseid üksnes meetmete suhtes, mida täitmata jätmine mõjutab, võttes asjaomaste Interregi peatükkide kavandamisel ja rakendamisel arvesse sellise täitmata jätmise eest vastutavate liikmesriigi pädevate asutuste ülesandeid.**
5. Liikmesriik võib esitada maksetaotlusi lõikes 4 osutatud otsuses nimetatud konkreetsete meetmete jaoks, kuid komisjon ei tee asjakohaseid makseid enne, kui õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus on täidetud.
6. Liikmesriik teavitab komisjoni niipea, kui ta leiab, et õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse rikkumine on kõrvaldatud. Komisjon hindab seda teavet kahe kuu jooksul alates selle saamisest. Kui komisjon leiab, et rikkumine on täielikult kõrvaldatud, teeb ta nõukogule ettepaneku lõikes 4 osutatud otsus kehtetuks tunnistada. Kui komisjon leiab, et rikkumine on osaliselt kõrvaldatud, teeb ta nõukogule ettepaneku lõikes 4 osutatud otsust vastavalt muuta. Nõukogu võtab rakendusotsuse vastu nelja nädala jooksul pärast komisjoni ettepaneku vastuvõtmist.

7. Komisjon vähendab proportsionaalselt **ja lõike 4 kohaselt** liikmesriigile antavat [...] liidu rahalist toetust seoses asjaomaste kava konkreetsete meetmetega või võtab laenuetuse puhul laenulepingu kohaseid meetmeid, kui lõikes 4 osutatud otsust ei ole [[ühe] aasta jooksul alates selle vastuvõtmisest] kehtetuks tunnistatud. **Kuni komisjon ei ole lõikes 6 osutatud viisil hinnanud teavet, mille asjaomane liikmesriik on kõnealuse aasta jooksul esitanud, liidu rahalist toetust ei vähendata.**
8. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti viivitamata igast lõigete 4 ja 6 kohaselt kavandatavast, vastuvõetud, muudetud või kehtetuks tunnistatud otsusest.

II JAOTIS FINANTSRAAMISTIK

1. PEATÜKK

Ühissätted

[Artikkel 10

Eelarve

1. Rahastamispakett fondi rakendamiseks ajavahemikul 1. jaanuarist 2028 kuni detsembrini 2034 on 865 076 000 000 eurot jooksevhindades.
2. Rahastamispakett jaotatakse järgmiselt:
 - a) 782 879 000 000 eurot eraldatakse III jaotises osutatud RPP kavadele kooskõlas I lisaga [jaotamispõhimõtted], millest:
 - i) vähemalt 217 798 000 000 eurot vähem arenenud piirkondadele, kehtestades igale liikmesriigile II lisas sätestatud metoodika alusel miinimumsummad;

- ii) vähemalt 295 700 000 000 eurot artikli 35 lõikes 1 [toetuse liigid] osutatud ÜPP sekkumisteks, lõike 1 punktides a–k ja r ning lõikes 10 osutatud sekkumisteks ning artikli 35 lõikes 11 loetletud sekkumisteks;
 - iii) vähemalt 34 215 510 000 eurot järgmiselt: 11 975 428 500 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus varjupaigaküsimuste, rände ja integratsiooni valdkonnale ajavahemikuks 2028–2034] artiklis 4, 15 396 750 000 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni alale, Euroopa integreeritud piirihaldusele ja ühisele viisapoliitikale ajavahemikuks 2028–2034] artiklis 4, ja 6 843 331 500 eurot, nagu on sätestatud määruse (EL) 202X/XXX [millega kehtestatakse liidu toetus sisejulgeoleku valdkonnale ajavahemikuks 2028–2034] artiklis 4 kõnealuste määruste artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks;
- b) 71 933 000 000 eurot eraldatakse IV jaotises osutatud rahastule;
 - c) 10 264 000 000 eurot eraldatakse määruse XX [regionaalareng, Interregi kava] II peatükis osutatud Interregi kavale;
 - d) kuni 0,5 % rahastamispaketist eraldatakse komisjoni algatusel antavale tehnilisele abile, nagu on osutatud artiklis 12 [tehniline abi].

3. Lisaks teise lõigu punktis a sätestatud eraldisele sisaldab liidu rahaline toetus 50 100 000 000 eurot direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõike 4 neljanda lõigu punktides c–g sätestatud kliimameetmete sotsiaalfondi summadest, mida rakendatakse kavade alusel kooskõlas määruse (EL) 2023/955 II lisas sätestatud jaotusega. Seda summat käsitatakse sihtotstarbelise välistuluna määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 21 lõike 5 tähenduses.

4. Liikmesriikidele tehakse nende kavade rakendamiseks kättesaadavaks 150 000 000 000 eurot laenuetust.
5. Vähemalt 14 % lõikes 2 osutatud rahastamispaketist ja lõikes 4 osutatud summast kasutatakse liidu sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks; summa arvutatakse määruse (EL) [tulemusraamistiku määrus] artikli 6 lõikes 1 osutatud koefitsientide abil. Lõike 2 punkti a alapunktis ii sätestatud summa ja kliimameetmete sotsiaalfondist saadav sihtotstarbeline välistulu jäetakse selle minimaalse eraldise arvutamise alusest välja.
6. Komisjon võtab vastu rakendusakti, et kehtestada seoses artiklites 2 ja 3 osutatud eesmärkidega igale liikmesriigile eraldatav maksimumsumma, kohaldades I lisas sätestatud metoodikat.]

Artikkel 11

Lisavahendid ja vahendite kasutamine

1. Liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid ja asutused, kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid, rahvusvahelised finantsasutused või muud kolmandad isikud võivad fondi täiendavalt toetada. Täiendavat rahalist panust käsitatakse sihtotstarbelise välistuluna määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 21 lõike 2 punktide a, d või e või artikli 21 lõike 5 tähenduses.

2. [RPP kava kohase meetme rakendamiseks võivad liikmesriigid teha ettepaneku lisada oma RPP kavasse hinnanguliste kuludena liikmesriikide rahaline panus liidu programmidesse või vahenditesse, mille abil rakendatakse RPP kava eesmärkidega kooskõlas olevat poliitikat, et rakendada meetet kõnealuste programmide või vahendite kaudu. Selliste panustega võib täiendada ka eelarvelise tagatise eraldisi või rahastada rahastamisvahendeid või tagastamatu toetuse summasid, kui need on kombineeritud eelarvelise tagatise või segarahastamistoimingus oleva rahastamisvahendiga [Euroopa Konkurentsivõime Fondi InvestEU rahastamisvahendi] raames. Meede peab vastama käesoleva määruse nõuetele. Kui sellised summad aitavad rahastada [Euroopa Konkurentsivõime Fondi InvestEU rahastamisvahendi] eelarvelise tagatise eraldisi, täiendatakse neid vajaduse korral liikmesriigi kompensatsioonitagatise, mis katab tingimusliku kohustise, mille suhtes ei ole eraldist moodustatud.]
3. Liikmesriigid võivad esialgse **RPP** kava esitamise ajal või koos muutmistaotlusega taotleda, et osa määruse (EL) XX (RÄNNE) artiklis 4, määruse (EL) XX (PIIRID) artiklis 4 ja määruse (EL) XX (JULGEOLEK) artiklis 4 sätestatud summast jaotataks ümber mõnes teises nimetatud määruses sätestatud eesmärkide rakendamiseks. Komisjon esitab ümberjaotamise taotlusele vastuväite üksnes juhul, kui selline ümberjaotamine mõjutaks muudetud **RPP** kava vastavust käesolevas määruses sätestatud artikli 22 nõuetele.

Komisjoni algatusel antav tehniline abi

1. Komisjoni algatusel võib fondist toetada [...] **RPP kavade** ja Interregi kava **peatükkide** rakendamiseks antavat tehnilist ja haldusabi, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevust, asutusesiseseid infotehnoloogiasüsteeme ja -platvorme, info- ja kommunikatsioonitegevust **ning suutlikkuse suurendamist**, sealhulgas luues liikmesriikide ametiasutuste **ja nende piirkondlike** omavalitsuste ja muude asjaomaste sidusrühmade ELi-üleseid võrgustikke ja tutvustades asutusesiseseelt liidu poliitilisi prioriteete, ning kõiki muid tehnilise ja haldusabi või personaliga seotud kulusid, mis on komisjonile tekkinud fondi haldamisel, ja tehes seda vajaduse korral koostöös kolmandate riikidega.
2. Fondist toetatakse [...] kogu muud tehnilist ja haldusabi, mida on vaja ühise põllumajanduspoliitika ja ühise kalanduspoliitika rakendamiseks ja haldamiseks, sealhulgas kalanduse kontrolli- ja täitemeetmeid, turukontrolli, andmete (sealhulgas satelliitandmete, georuumiliste ja meteoroloogiliste andmete) kogumist või ostmist, ressursside seiret, mahepõllumajanduslike toodete ja nendega seotud asutusesiseste infotehnoloogiasüsteemide elektroonilise sertifitseerimise arendamist ja hooldamist, liidu kvaliteedikavadele viitavate tähiste, lühendite ja sümbolite väljatöötamist, registreerimist ja kaitset ning rahvusvaheliste lepingute kohaseid osamakseid.
3. Lõikes 1 ja 2 osutatud meetmed võivad hõlmata eelnevaid ja järgnevaid programmitöö perioode.
4. Komisjon võtab vastu rahastamisotsuse, kui kõnealusest fondist kavandatakse anda panus kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikliga 110.
5. Sõltuvalt eesmärgist võidakse käesolevas artiklis osutatud meetmeid rahastada kas tegevus- või halduskuludena.

6. Kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 196 lõike 2 teise lõigu punktiga a võib rahastamisotsuses täpsustatud igakülgsetel põhjendatud juhtudel ja piiratud ajavahemiku jooksul käesoleva määruse alusel komisjoni algatusel toetatavaid tehnilise abi meetmeid ja nendega seotud kulusid käsitada rahastamiskõlblikena alates 1. jaanuarist 2028, isegi kui neid tegevusi rakendati ja need tekkisid enne toetusetaotluse esitamist.

Artikkel 13

Tehniline abi liikmesriigi algatusel

1. Liikmesriigi algatusel võib fondist toetada meetmeid, mis võivad olla seotud **ka** eelnevate ja järgnevate programmitöö perioodidega ning mis on vajalikud fondi tulemuslikuks rakendamiseks **ja koordineerimiseks**, sealhulgas, **kuid mitte ainult**, rahastada muu hulgas selliseid ülesandeid nagu ettevalmistus, koolitus, juhtimine, seire, **audit ja kontroll**, hindamine, teave, nähtavuse suurendamine ja teabevahetus, **seonduvad personalikulud ning artikli 6 kohaselt rakendamisse kaasatud partnerite suutlikkuse suurendamine**.
2. Igale RPP kavale [...] antav tehniline abi määratakse kindlaks ühtse määrana, mis on kuni [...] **3,5 % kogu RPP kava kohta, piiramata liikmesriikide õigust jaotada eri summad RPP kava üksikute peatükkide vahel, ning kuni 8 % iga Interregi kava peatüki kohta. Tehnilist abi kohaldatakse [...] igas maksetaotluses sisalduva summa suhtes kooskõlas artikliga 65 [maksetaotlused] Ühtne määr on kuni 5 % RPP kava meetmete puhul, millega toetatakse äärepoolseimaid piirkondi, ning kuni 10 % Interregi kava peatükkide puhul, millega toetatakse äärepoolseimate piirkondade koostööd välispiiridel. Tehnilist abi makstakse lisaks vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja väljundite jaoks väljamakstud summale.**

3. [...]
4. Liikmesriigid tagavad, et komisjoni poolt RPP kavade **tehnilise abi** jaoks makstavad summad jaotatakse tasakaalustatult [...] **RPP** kava kõigi peatükkide vahel, et edendada kõiki toetatavaid eesmärke **kooskõlas oma institutsioonilise ja haldusraamistikuga**.
5. Liikmesriigid võivad **lisaks ühtse määrana antavale abile** taotleda **täiendavat** toetust **ELi rahastu asjaomastest meetmetest**, et valmistada ette oma RPP kavades sisalduvaid reforme.

2. PEATÜKK

Kavade raames antav toetus

[Artikkel 14

Eelarvelised kulukohustused

1. Komisjon määrab iga kava rahalisest eraldisest tulenevad liidu eelarvelised kulukohustused iga-aastaste osamaksetena kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 112 lõikega 2 ajavahemikul 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034 järgmiselt (ümardatuna):
 - a) 2028. aastal 15,8 %;
 - b) 2029. aastal 15,5 %;
 - c) 2030. aastal 15,1 %;
 - d) 2031. aastal 14,8 %;

- e) 2032. aastal 14,4 %;
- f) 2033. aastal 12,8 %;
- g) 2034. aastal 11,7 %.

2. Kohandatav summa, mis vastab liikmesriigile I lisa [jaotamismeetod] kohaselt antud liidu rahalisest toetusest 25 %-le, on programmitöökä kättesaadav üksnes järgmiselt:

- a) liikmesriik võib taotleda kuni ühte viiendikku kooskõlas artikliga 34 (kava muutmine kriisiolukordades), ülejäänud summa hõlmatakse programmiga kooskõlas artikliga 25 (vahehindamine);
- b) liikmesriik võib kooskõlas artikliga 25 [vahehindamine] taotleda kolme viiendikku, millest osa võib nõuetekohaselt põhjendatud ja erandlikel asjaoludel taotleda enne vahehindamist;
- c) liikmesriik võib taotleda ühte viiendikku alles alates 2031. aastast kooskõlas artikliga 34 (kava muutmine kriisiolukordades). Alates 30. juunist 2033 on kava muutmiseks programmitöökä kättesaadavad kõik programmivälised summad.

Rahalise toetuse osa, mis on eraldatud artikli 35 lõike 1 punktides a–h, j, k ja r osutatud sekkumistele [sekkumisviisid], ei arvestata kohandatava summa hulka.

Kohandatava summa puhul algab artikli 15 lõikes 1 sätestatud tähtaeg alles siis, kui summad on programmitöökä hõlmatud vastavalt punktidele a, b ja c.

Käesolevat lõiget ei kohaldata liikmesriigile Interregi kava jaoks antud liidu rahalise toetuse suhtes.]

Artikkel 15

Kulukohustuste vabastamine

1. [Komisjon vabastab kulukohustustest RPP kava ning Interregi kava peatüki summad, mida ei ole kasutatud eelmakseteks kooskõlas artikliga 17 [eelmaksed] või mille kohta ei ole esitatud maksetaotlust kooskõlas artikliga 65 [maksetaotluste esitamine ja hindamine] eelarveliste kulukohustuste täitmise aastale järgneva kalendriaasta 31. oktoobriks.]
2. Kulukohustustest vabastamise summat vähendatakse summade võrra, mis vastavad eelarvelise kulukohustuse sellele osale:
 - a) millega seotud tegevused on peatatud kohtumenetluse või halduskaebusega, millel on peatav toime, või
 - b) mille kohta pole olnud võimalik koostada maksetaotlust vääramatul jõe tõttu, mis mõjutab oluliselt kogu RPP kava või Interregi kava või nende osa rakendamist.

Esimese lõigu punkti b alusel vääramatut jõudu põhjusena esitavad riiklikud ametiasutused peavad tõendama vääramatul jõe otsesest mõju kogu [...] kava [...] või selle osa rakendamisele.
3. Liikmesriik saadab 31. jaanuariks komisjonile lõike 2 esimese lõigu punktides a ja b osutatud erandeid käsitlevad andmed eelneva aasta 31. [...] **oktoobriks** deklareeritavate **summade** kohta.
4. [Assigneeringud, mis vastavad vabastatud kulukohustustele vastavalt määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 7 lõikele 3 ning käesoleva määruse artiklitele 8 [harta] ja 9 [õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus], võib teha uuesti kättesaadavaks kasutamiseks muudes liidu vahendites või programmides, mida rakendatakse eelarve otsesel või kaudsel täitmisel, eelkõige sellistes programmides, mis aitavad toetada Euroopa demokraatiat, kodanikuühiskonda, liidu väärtusi või korrupsioonivastast võitlust.]

5. Käesolevat artiklit ei kohaldata sihtotstarbelise välistuluna kättesaadavaks tehtud summade suhtes ning lõikeid 1–3 ei kohaldata artikli 35 lõike 1 punktides a–g [sekkumisviisid] loetletud sekkumiste suhtes.

Artikkel 16

Kulukohustustest vabastamise kord

1. Lähtudes 31. jaanuari seisuga saadud andmetest, teeb komisjon liikmesriigile teatavaks kulukohustustest vabastatava summa.
 2. Liikmesriigil on alates komisjonilt lõikes 1 osutatud teabe saamisest kaks kuud aega, et nõustuda kulukohustustest vabastatava summaga või esitada oma tähelepanekud.
 3. Kui kulukohustustest vabastamine on seotud RPP kava alusel eraldatud summadega, esitab liikmesriik komisjonile 30. juuniks taotluse RPP kava muudatuse kohta, mis kajastab vähendatud toetussummat. [...] **Vähendatud summa** jaotatakse RPP kavas, [...] **võttes arvesse** RPP kava eri peatükkide meetmete rakendamisel tehtud edusamme.
 4. Interregi kava puhul võetakse finantskohustused peatüki tasandil. Kui kulukohustustest vabastamine on seotud mõne Interregi peatüki alusel eraldatud summadega, esitab korraldusasutuse asukohaliikmesriik komisjonile 30. juuniks taotluse vastava Interregi peatüki muudatuse kohta, mis kajastab vähendatud toetussummat.
- 4a. Pärast käesolevas artiklis sätestatud kulukohustustest vabastamise menetlust võtab komisjon vastu muudetud rahastamisotsuse, nagu on sätestatud artikli 23 lõikes 7. Nõukogu teavitatakse muudetud RPP kavast. Artikli 23 lõikes 1 sätestatud nõukogu rakendusotsuse muutmise on nõutav üksnes juhul, kui selline otsus on artikli 24 lõike 5 kohaselt vajalik kava hilisemaks muutmiseks. Interregi kava peatüki puhul võtab komisjon vastu rakendusakti kooskõlas määruse (EL) 20XX/XXXX [ERFi määrus] artikliga 9**

5. Kui lõigetes 3 ja 4 osutatud teavet ei esitata, vähendab komisjon fondi panust asjaomaseks kalendriaastaks hiljemalt 31. oktoobriks vastavalt kõnealustele lõigetele. **RPP kava puhul jaotatakse vähendatud summa RPP kavas, võttes arvesse RPP kava eri peatükkide meetmete rakendamisel tehtud edusamme.**

Interregi kava puhul vähendatakse kulukohustustest vabastamise tõttu üksnes asjaomase Interregi kava peatüki summasid.

6. [...]

Artikkel 17

Eelmaksed

1. [Kui nõukogu võtab vastu artiklis 23 osutatud rakendusotsuse ja kui rahalised vahendid on kättesaadavad, teeb komisjon eelmakse. Eelmakse summa on [10] % artiklis 14 [eelarvelised kulukohustused] osutatud liidu rahaeraldise ja see makstakse osamaksetena [kolme] järjestikuse aasta jooksul järgmiselt: [4] % aastal 2028, [3] % aastal 2029 ja [3] % aastal 2030. Kui nõukogu võtab rakendusotsuse vastu pärast 31. juulit 2028, makstakse välja ainult 2029. ja 2030. aasta osamaksed.
2. Komisjon teeb igale Interregi kava peatükile eelmakse summas [12] % fondist antavast liidu rahalisest panusest, nagu on sätestatud rakendusaktis, millega kiidetakse heaks Interregi kava peatükk kooskõlas määruse XX [regionaalareng, Interregi kava] artikliga 8, sõltuvalt olemasolevatest vahenditest. See summa makstakse [kolme] järjestikuse aasta jooksul [kolmes] võrdses [4] % suuruses osas.]

Kui Interregi kava peatükk saab toetust instrumendist „Gloaalne Euroopa“, võib määruse XX [regionaalareng, Interregi kava] [Interregi kava heakskiitmine ja muutmine] artikli 8 lõikes 1 osutatud rakendusaktiga kehtestada erinormid käesolevast lõikest kõrvale kalduvate eelmaksete kohta.

3. Eelmaksetena makstud summad kantakse komisjoni raamatupidamisarvestusest välja hiljemalt pärast seda, kui viimase rakendusaasta kohta saadakse iga-aastane kinnituspakett.

[Artikkel 18

Laenutoetuse taotlus

1. Liikmesriigi laenutoetuse taotlus sisaldab järgmist:
 - a) taotletud laenutoetuse summa;
 - b) artikli 21 [kava koostamine ja esitamine] kohased meetmed, mida rahastatakse laenutoetusest;
 - c) punktis b osutatud meetmetega seotud finantsvajadused;
 - d) selgitus selle kohta, miks RPP kava hinnanguline maksumus on suurem kui liidu rahalise panuse kogusumma, võttes arvesse liikmesriigi panust.
2. Laenutoetus ei tohi olla suurem kui asjakohasel juhul läbivaadatud kava hinnanguliste kogukulude ning liidu ja liikmesriigi rahalise panuse kogusumma vahe.
3. Liikmesriigid esitavad komisjonile laenutoetuse taotluse 31. jaanuariks 2028.

4. Komisjon eraldab artikli 10 lõikes 4 osutatud laenutoetuse summad liikmesriikidele, võttes arvesse võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid. Neile kolmele liikmesriigile antavate laenude summa, kelle arvele jääb suurim osa kõigist antud laenudest, ei tohi ületada 60 protsenti artikli 10 lõikes 4 osutatud maksimumsummast.

Kui pärast lõikes 3 osutatud laenude eraldamist jääb laenutoetuseks vahendeid üle, võib komisjon avaldada uusi osalemiskutseid laenutoetuse saamiseks. Sellisel juhul kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva artikli lõigetes 1–5 ja artiklis 19 osutatud menetlust.

5. Laenu makstakse vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste täitmisel kooskõlas artikliga 65 [maksetaotlus].
6. Komisjon hindab laenutoetuse taotlust kooskõlas artikliga 23 [komisjoni ettepanek ja nõukogu rakendusotsus].]

[Artikkel 19

Laenuleping ja laenutehingud

1. Selleks et rahastada kava raames laenudena antavat toetust, antakse komisjonile õigus laenata vajalikud rahalised vahendid liidu nimel kapitaliturgudel või finantsasutustelt kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikliga 224.
2. Pärast artiklis 23 [komisjoni ettepanek ja nõukogu rakendusotsus] osutatud nõukogu rakendusotsuse vastuvõtmist sõlmib komisjon liikmesriigiga laenulepingu. Lisaks määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 223 lõikes 4 nimetatud elementidele sätestatakse laenulepingus maksimaalne laenusumma, laenu saamise periood, iga laenu väljamakse maksimaalne kestus ning toetuse üksikasjalikud tingimused. Sellised lepingud võivad sisaldada ka eelmakse summat ja eelmakse tasaarvestamise norme.]

Liikmesriigi panus hinnangulise maksumuse rahastamises

1. Liikmesriigi panuse miinimummäär **RPP** kava meetme hinnanguliste kulude katmiseks ei tohi olla madalam kui:
 - a) [15]%-vähem arenenud piirkondade puhul;
 - b) [40]% üleminekupiirkondade puhul;
 - c) [60]% enam arenenud piirkondade puhul.
2. Kui konkreetse meetme puhul ei ole võimalik kindlaks määrata [...] konkreetsetes piirkonnakategoorias rakendamise osakaalu, ei tohi liikmesriigi panuse määr hinnangulistes kuludes olla madalam kui lõikes 1 sätestatud piirkondade suhtes kohaldatavate osalusmäärade elanikkonnaga kaalutud keskmine.
3. Liikmesriigi panuse määr Interregi iga peatüki tasandil ei tohi olla madalam kui [20]%. Seda määra vähendatakse [[5]] protsendipunkti võrra peatükkide puhul, millega toetatakse äärepoolseimate piirkondade koostööd ja [...] koostööd välispiiridel.
4. Liikmesriigi panust ei nõuta artikli 35 lõike (1) punktides a, b, c ja g osutatud sekkumiste jaoks. Nendele sekkumistele ei anta täiendavat riiklikku rahastust. Mis tahes panuse määra, mis kaldub kõrvale lõikes 1 sätestatust ja mis on sätestatud V jaotises osutatud sekkumiste jaoks, sealhulgas juhul, kui liikmesriigi panust ei nõuta, kohaldatakse üksnes sekkumiste kogusumma suhtes, mis ei ületa järgmist **summat**: I lisas sätestatud liikmesriigi osa artikli 10 lõike 2 punkti a alapunktis ii nimetatud summast **ja artikli 14 lõike 2 punkti b teise lõigu kohaselt kavandatud mis tahes lisasumma artikli 35 lõike 1 punktides a, b, c ja g osutatud sekkumiste jaoks.**

5. Liikmesriigi panust ei nõuta siseküsimuste valdkonna sekkumiste puhul, mis on seotud ümberasustamise ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise, rahvusvahelise kaitse taotlejate üleandmise ja transiidi eriskeemiga ja ETIASe tegevuskuludega ning iga-aastasest solidaarsusreservist antava rahalise toetusega. Muude siseküsimuste valdkonna sekkumiste puhul ei ole liidu kaasrahastamise lähtetase suurem kui [X]%.]

III JAOTIS

RIIKLIKU JA PIIRKONDLIKU PARTNERLUSE KAVAD

1. PEATÜKK

RPP kava ettevalmistamine ja vastuvõtmine

Artikkel 21

RPP kava ettevalmistamine ja esitamine

1. [Iga liikmesriik koostab ja esitab komisjonile RPP kava, milles esitab oma reformide, investeeringute ja muude sekkumiste kava. Iga **RPP** kava sisaldab meetmeid, mis moodustavad tervikliku ja sidusa paketi.] [...]
2. Iga liikmesriik koostab **RPP** kava ja rakendab seda **kooskõlas** partnerluse ja **mitmetasandilise valitsemise põhimõtetega**,[...] nagu on sätestatud artiklis 6 [partnerlus ja mitmetasandiline valitsemine], sealhulgas piirkondlike ja kohalike omavalitsustega[...]. [RPP kava sisaldab riigi ja valdkonna tasandi ning asjakohasel juhul piirkondlike ja territoriaalseid peatükke.] **Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused kaasatakse kooskõlas liikmesriigi institutsioonilise, õigus- ja finantsraamistikuga RPP kava, sealhulgas asjakohasel juhul vastavate piirkondlike peatükkide ettevalmistamise, rakendamise ja hindamise. Kui liikmesriik otsustab RPP kava puudutavate elementide puhul rakendada piirkondlike peatükke, kusjuures vastavate peatükkide eest vastutavad piirkondlikud omavalitsused, võivad need omavalitsused pidada läbirääkimisi ja suhelda otse komisjoniga kooskõlas liikmesriigi institutsioonilise, õigus- ja finantsraamistikuga.**

3. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, mille rakendamine algas [...] alates 1. jaanuarist 2028 **või artiklis 79 osutatud meetmete teises etapis**, tingimusel et need vastavad käesolevas määruses ja artikli 1 lõikes [...] **2** loetletud määrustes sätestatud nõuetele, **ilma et see piiraks artikli 80 lõike 2 kohaldamist.**

Erandina esimesest lõigust võivad toetusesaajate ees võetud juriidiliste kohustustega seotud kulud, mis on tekkinud määruse (EL) 2021/2115, **määruse (EÜ) nr 1257/1999, määruse (EÜ) nr 1698/2005, määruse (EL) nr 1305/2013 ja määruse (EL) nr 1308/2013** alusel rahastatavate sekkumiste raames, olla toetuse saamiseks kõlblikud tingimusel, et sellised kulud [...] **esitatakse** asjaomases RPP kavas kooskõlas käesoleva määrusega [...], määrusega (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] **ja määrusega (EL) 202X/XXXX [ühise turukorralduse määrus].**

Artikkel 22

RPP kava nõuded

1. Igas RPP kavas [...] esitatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud elemendid kooskõlas V lisas esitatud vormiga.

2. RPP kava abil:

- a) toetatakse artiklis 2 sätestatud üldeesmärke, [...] **aidates kaasa iga artikli 3 lõike 1 punktides a–e sätestatud erieesmärgi saavutamisele. Sel eesmärgil aitab RPP kava kaasa artikli 3 lõike 1 punktides a–e sätestatud kõnealuse liikmesriigi jaoks asjakohaste erieesmärkide saavutamisele**, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi ja piirkonna konkreetseid **vajadusi ja** probleeme [...]. **RPP kavas** esitatakse sekkumisstrateegia, milles kirjeldatakse, kuidas neid eesmärke **RPP** kava raames käsitletakse ja rahastatakse, millist rahastamise taset on vaja üldeesmärkide saavutamiseks ja kuidas see rahastamise tase on põhjendatud. Selliste liikmesriikide **RPP** kavades, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % liidu keskmisest, tuleb [...] näidata, [...] **kuidas nendega saavutatakse liikmesriigi tasandil artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktides ([...] viii) ja [...] (x) ning artikli 3 lõike 1 punkti d alapunktis v sätestatud erieesmärgid, mis vastavad ELi toimimise lepingu artikli 177 lõikes 2 sätestatud valdkondadele;**
- b) **l**ahendatakse tõhusalt kõiki probleeme või märkimisväärset osa nendest, mis on kindlaks tehtud:
- i) seoses Euroopa poolaastaga, eelkõige liikmesriigile esitatud asjakohastes riigipõhistes soovitustes, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga seotud soovitustes;
- ii) muudes asjakohastes dokumentides, mille komisjon on ametlikult vastu võtnud või mida ta on hinnanud seoses artiklis 3 [erieesmärgid] sätestatud eesmärkidega, sealhulgas määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artiklis 2 sätestatud ÜPP riigipõhised soovitused, Euroopa digikümneni soovitused, mis põhinevad digikümneni poliitikaprogrammi loomise otsuse artiklil 6, ning riiklikud energia- ja kliimakavad;

- iii) asjakohastes dokumentides ja strateegiates, mille nõukogu või komisjon on vastu võtnud sisejulgeoleku, Euroopa integreeritud piirihalduse, viisapoliitika ning varjupaigaküsimuste ja rände valdkonnas, võttes arvesse Schengeni IT-struktuuri, määruse (EL) 2022/922 kohast Schengeni hindamismehhanismi, haavatavuse hindamist kooskõlas määrusega (EL) 2019/1896 ja Euroopa Liidu Varjupaigaameti järelevalvemehhanismi kooskõlas määrusega (EL) 2021/2303.¹

2a. Liikmesriik esitab selgituse selle kohta, kuidas RPP kavas käsitletakse **üld- ja erieesmärke, erivajadusi ja konkreetseid** probleeme ning **asjakohaseid** riigipõhiseid soovitusi. **[Kõnealuste nõuete hindamisel võtab komisjon arvesse ka asjaomase liikmesriigi eraldatud rahalisi vahendeid, riigipõhiste väljakutsete ulatust ja mastaapi, võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid ning seda, kas asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi on käsitletud muudes ELi tasandil vastu võetud riiklikes kavades või dokumentides.]**¹ [...].

2b. Lisaks RPP kava:

- a) on [...] kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 kohaste riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavadega, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1991⁴ kohaste riiklike taastamiskavadega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999⁵ kohaste riiklike energia- ja kliimakavadega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse (EL) 2022/2481⁶ kohaste riiklike Euroopa digikümneni strateegiliste tegevuskavadega;
- b) aitab kaasa ühtse turu väljakujundamisele, eelkõige nähes ette piiriülese, riikidevahelise või mitut riiki hõlmava mõõtmega meetmed, sealhulgas võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1679⁷ määratletud põhivõrgus ja laiendatud põhivõrgus elluviidavaid projekte, võttes arvesse ja võimaldades riiklike võrkude arendamise kaudu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2022/869⁸ määratletud ühishuviprojekte, toetades üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte ning tegevusi ja toiminguid, millele on antud mingi [...] märgis, ja rakendades hoiuste ja investeeringute liitu toetavaid meetmeid;

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1991, mis käsitleb looduse taastamist ja millega muudetakse määrust (EL) 2022/869 (ELT L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta otsus (EL) 2022/2481, millega luuakse digikümneni poliitikaprogramm 2030 (ELT L 323, 19.12.2022, lk 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1679, milles käsitletakse liidu suuniseid üleeuroopalise transpordivõrgu arendamise kohta ning millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1153 ja (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1315/2013 (ELT L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj>).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/869, üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 715/2009, (EL) 2019/942 ja (EL) 2019/943 ning direktiive 2009/73/EÜ ja (EL) 2019/944 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 347/2013 (ELT L 152, 3.6.2022, lk. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- c) [esitab peatükkidesse koondatud meetmete loetelu ja kirjelduse, sealhulgas üld- ja erieesmärgid, mida iga meede peamiselt taotleb, ning kavandatud vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste loetelu koos nende esialgse lõppkuupäevaga programmitöö perioodi jooksul, sealhulgas lisameetmed ning nendega seotud vahe-eesmärgid ja sihtväärtused, kui asjaomane liikmesriik taotleb laenuetust.] [...] **RPP kavasse lisatavate reformide puhul [...] järgitakse .. /peetakse kinni asjaomase liikmesriigi institutsioonilisest ja õigusraamistikust. Ilma et see piiraks käesolevas artiklis [...] sätestatud nõuete kohaldamist, võib liikmesriik otsustada jätta reformide väljamakseväärtused kõrvale kas investeringutest ja muudest samal riiklikul või piirkondlikul juhtimistasandil kavandatud sekkumistest. Lõplike eesmärkide ja sihtväärtuste jaoks kavandatud näitajad põhinevad määruse (EL) 202X/XXXX [tulemusraamistiku määrus] I lisas loetletud väljundnäitajatel, [...] välja arvatud juhul, kui ükski näitaja ei ole piisav vastavalt määruse (EL) 202X/XXXX [tulemusraamistiku määrus] artikli 14 lõikele 2.**

Investeringute puhul rahastatakse väljamakseväärtusi liidu toetusest, mis on eraldatud asjaomasele investeringule pärast reformideks eraldatud summade mahaarvamist. Liikmesriigid võivad otsustada, millis(t)est investeringu(te)st arvatakse maha reformideks eraldatud summad. Reformide puhul rahastatakse väljamakseväärtusi liidu investeringutoetuse sellest osast, mis on reformide jaoks ette nähtud.

ÜPPga seotud meetmed peavad olema kooskõlas käesoleva määruse V jaotises [ÜPP], määruses (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] ja määruses (EL) 202X/XXXX [ühine turukorraldus] sätestatud nõuetega ning ühise kalanduspoliitikaga seotud nõuetega vastavalt määruse XX [ÜKP] artiklis XX sätestatud nõuetele.

- d) esitab meetmete hinnangulise kogumaksumuse vastavalt V lisas esitatud vormile osana **RPP** kavast või selle muutmise taotlusest kogusummas, mis on vähemalt võrdne liidu rahalise toetuse, **v.a tehniline abi**, taotletud laenude ja liikmesriigi osaluse summaga, ning asjakohasel juhul ka teabe olemasoleva või kavandatava liidupoelse rahastamise kohta, mida toetavad asjakohased põhjendused ja selgitused selle kohta, kuidas see on usutav ja mõistlik ning kooskõlas kulutõhususe ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ning vastavuses eeldatava majandusliku ja sotsiaalse mõjuga. Kohandatavat summat, mida programmitööks ei kasutata, käsitatakse meetmete hinnangulise kogumaksumuse osana. **Usutavuse ja mõistlikkuse huvides ei arvata tagastatavat käibemaksu meetme hinnangulise kogumaksumuse hulka;**
- e) kehtestab [...] korra **RPP** kava tõhusaks **koordineerimiseks**, seireks, [...] rakendamiseks ja **auditeerimiseks** asjaomases liikmesriigis, sealhulgas vastutavad asutused ja seirekomisjonid, kajastades eesmärki luua partnerluspõhimõttel põhinev tugev mitmetasandilise valitsemise süsteem, kavandatud lähenemisviisi **teabele**, teabevahetusele ja nähtavusele ja võimalikke tehnilise toe vajadusi ning samuti [...] korra riiklike ja piirkondlike ametiasutuste vahel **koordineerimise**, programmitöö, rakendamise, finantsjuhtimise, seire, **auditeerimise** ja hindamisega seotud kohustuste osas kooskõlas liikmesriigi institutsioonilise ja õigusraamistikuga;

- f) **püüab** vähendada, **sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika meetmete abil** majanduslikke, sotsiaalseid ja territoriaalseid erinevusi vähem arenenud piirkondades, üleminekupiirkondades ja enam arenenud piirkondades **ja nende vahel**, eelkõige:
- i) eraldades vahendeid vähem arenenud piirkondadele, üleminekupiirkondadele ja enam arenenud piirkondadele vastavalt nende konkreetsetele probleemidele, millest tuleb VII lisas sätestatud metoodika alusel teatada V lisas;
 - ii) suunates vahendid vähem arenenud piirkondadele, kehtestades igale liikmesriigile II lisas sätestatud metoodika alusel miinimumsummad;
 - iii) keskendudes **välispiirialade, sealhulgas Venemaa, Valgevene või Ukrainaga piirnevate piirkondade**, põhjapoolsete hõredalt asustatud piirkondade, maa- ja linnapiirkondade, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondade ja saarte erivajadustele, mis tuleb VII lisas esitatud metoodika alusel esitada V lisas;
 - iv) tugevdades äärepoolseimate piirkondade majanduslikku ja sotsiaalset arengut, **võttes arvesse nende kaugust, saarelist asendit, suurust, majanduslikku sõltuvust ja haavatavust kliimamuutuste suhtes** – see sätestatakse asjaomaste territooriumide suhtes kohaldatavates erimeetmetes kooskõlas **ELi toimimise lepingu artikliga 349 ja artikliga 46** [äärepoolseimad piirkonnad];
 - iva) tugevdades konkurentsivõimet ja innovatsioonisuutlikkust kestliku majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks, lähtudes piirkondade erivajadustest, sealhulgas kasutades nutika spetsialiseerumise ning õiglase ülemineku strateegiaid;

- g) **eraldab** [...] vahendeid järgmisele:
- i) põlvkondade vahetuse toetamine põllumajandussektoris kooskõlas määruse XX [ÜPP, põlvkondade vahetumine] artikliga [...] **15** ning kalandus- ja vesiviljelussektoris;
 - ii) sotsiaalmeetmed kooskõlas VI lisaga [sotsiaaltoetused];
 - iii) määruses EL XX [ÜKP] sätestatud **ÜKP rakendamise**, kalanduse ja vesiviljelustegevuste [...], sealhulgas väikesemahulise kalapüügi [...] toetamine ning **toetus liidu kontrollisüsteemi rakendamisele ning ÜKP elluviimiseks vajalike kalandus- ja vesiviljelusandmete kogumisele, haldamisele ja kasutamisele**, [...] kooskõlas V lisa punktiga 1.8 [RPP kava vorm].
 - iiia) **merendustegevuse ja Euroopa maailmamerepakti toetamine kooskõlas V lisaga [RPP kava vorm].**

- h) aitab tõhusalt kaasa järgmisele:
- i) artiklis 74 [koostöö [...] **algatused**] osutatud koostöö**algatusi**, [...] sealhulgas linnadesse, linna- ja maapiirkondadesse ning rannikualadesse integreeritud territoriaalsete investeeringute ning kogukonna juhitud kohaliku arengu, **sealhulgas programmi LEADER**, või muude territoriaalsete vahendite edendamine [...];
 - ii) põllumajandusettevõtete vastupanuvõime ja riskijuhtimise parandamine põllumajandusettevõtte tasandil ning põllumajanduse ja maapiirkondade digitaalse ja andmepõhise ülemineku toetamine, et suurendada nende konkurentsivõimet, kestlikkust ja vastupanuvõimet;
 - iii) määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP – keskkonna- ja kliimaalased prioriteetsed valdkonnad] artiklis 4 sätestatud keskkonna- ja kliimaalaste prioriteetsete valdkondade **edendamine**;
- i) edendab partnerlust, teadmiste vahetamist ja vajaduse korral põllumajandustoodete turustamist:
- i) selgitades, milliste sidusrühmadega on konsulteeritud, kuidas nad valiti, kuidas on tagatud nende esindatus ja huvide konfliktide ennetamine ning kuidas nende panus kajastub **RPP** kavas kooskõlas partnerluse käitumisjuhendiga,⁹ ning lisades kokkuvõtte **RPP** kava ja iga peatüki koostamiseks korraldatud konsultatsiooniprotsessist;
 - ii) esitades põllumajanduse teadmussirde- ja innovatsioonisüsteemi, sealhulgas selle korralduse kooskõlas määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus – põllumajandusalaste teadmiste ja innovatsiooni süsteemid ning põllumajandusettevõtete nõuandeteenused] artikliga 20;

⁹ Komisjoni 7. jaanuari 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 240/2014, millega sätestatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud Euroopa partnerluse käitumisjuhend (ELT L 74, 14.3.2014, lk 1).

- iii) esitades ELi koolikava üksikasjad kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 [...] II osa **I jaotise** IIa peatükiga;
- j) täpsustab, kuidas RPP kava ning selle rakendamine vastavad **määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus]** artiklis 3 [...] sätestatud põhimõttele, sealhulgas kirjeldades määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli 3 lõikes 4 osutatud kaitsetavasid, nende territoriaalset kohaldamisala, põllumajandustootjaid ja muid toetusesaajaid, kelle suhtes seda tava kohaldatakse, esitades kokkuvõtte vastavast kaitsetavast ning kirjeldades põllumajandusettevõtte hooliva juhtimise elementide ja RPP kava alusel toetatavate asjakohaste meetmete vastastikust täiendavust;
- k) selgitab, kuidas liikmesriigi süsteem ja kord on piisavad, et tagada liidu vahendite korrektne, tulemuslik ja tõhus kasutamine kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja liidu finantshuvide kaitsega, tuginedes IV lisas [põhinõuded] sätestatud põhinõuetele koos võimalike puuduste kõrvaldamise meetmetega;
- l) täpsustab korda, millega tagatakse, et maksetähtaegade edasilükkamise, liidu rahastamise peatamise, finantskorrektsioonide või muude liidu rahastamise ja finantshuvide kaitseks võetud meetmete korral täidavad liikmesriigid oma kohustust jätkata maksete tegemist toetusesaajatele, vahendite saajatele, lõplikele vahendite saajatele, töövõtjatele ja osalejatele, **välja arvatud juhul, kui asjaomane üksus vastutab selliste meetmete võtmise eest.**
- m) esitab asjakohasel juhul [...] enesehindamise, milles tehakse kindlaks julgeolekuriskid, sealhulgas riskid liidu majandusjulgeolekule, eelkõige **nullnetotööstuse, elutähtsa taristu, elutähtsa tehnoloogia, kriitiliste toormete ja kaitse valdkonnas**, ning kirjeldatakse üksikasjalikult, kuidas neid [...] riske käsitletakse [...];

- n) [...] **selgitab RPP** kava sidusust ning artiklites 2 ja 3 osutatud eesmärke toetavate meetmete koostoimet ja vastastikust täiendavust [...];
- o) esitab enesehindamise artiklis 8 [harta artikkel] osutatud harta horisontaalse tingimuse täitmise kohta;
- p) täpsustab, kuidas **RPP** kava ja selle kavandatud rakendamine tagavad artiklis 9 [õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus] osutatud õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse järgimise [...] **ning** viimase õigusriigi olukorda käsitleva aruande ja Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhiste soovitude järelmeetmed ning meetmed nende kindlaks tehtud riigipõhiste probleemide lahendamiseks;
- q) [tagab, et RPP kava aitab kaasa liidu sotsiaalsete eesmärkide saavutamisele. Vähemalt 14 % liidu kogutoetusest ja laenudest eraldatakse nende eesmärkide saavutamiseks, mille arvutamisel kasutatakse määruse (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus] artikli 6 lõikes 1 osutatud koefitsiente. Artikli 10 lõike 2 punkti a alapunktis ii sätestatud summa ja kliimameetmete sotsiaalfondist saadav sihtotstarbeline välistulu jäetakse selle minimaalse eraldise arvutamise alusest välja;]
- r) tagab, et RPP kava aitab kaasa liidu kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamisele. Nende eesmärkide saavutamiseks eraldatakse RPP kava liidu kogueraldisest miinimumprotsent, mis vastab [määruse (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus] III lisas osutatud konkreetsele kliima- ja keskkonnakulutuste kulueesmärgile ja **mida kohaldatakse kooskõlas määruse (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus] artikliga 8.]**

[...]

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 87 [delegeeritud volituste rakendamine] vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse V lisas esitatud vormi **andmeväljade kohandamiseks, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud. Muudatused piirduvad vormi tehniliste ja mitteolemuslike osadega.**

Artikkel 23

Komisjoni ettepanek ja nõukogu rakendusotsus

1. [Komisjon hindab liikmesriigi esitatud kava või muudetud kava ja selle vastavust käesolevale määrusele nelja kuu jooksul alates selle esitamisest ning esitab ettepaneku nõukogu rakendusotsuse kohta. Hindamisel tagab komisjon, et RPP kava vastab kõigile käesolevas määruses, eelkõige artiklis 22 sätestatud nõuetele.]
2. Komisjon võib esitada liikmesriikidele tähelepanekuid ja küsida lisateavet.

[...]

Liikmesriik esitab nõutud lisateabe ja vajaduse korral vaatab oma **RPP** kava läbi, võttes arvesse komisjoni tähelepanekuid ja [...] **ettepanekuid**. [...] **Käesolevas artiklis** sätestatud [...] **ajaliste piirangute** kohaldamine peatatakse alates tööpäevast, mis järgneb kuupäevale, mil komisjon saadab liikmesriigile oma tähelepanekud või taotluse läbivaadatud dokumentide esitamiseks, kuni (kuupäevani, mil) liikmesriik komisjonile vastab.

3. Kui **RPP** kava ei vasta lõikes 1 osutatud nõuetele, edastab komisjon asjaomasele liikmesriigile lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul nõuetekohaselt põhjendatud selgituse.
4. Kui komisjon jõuab järeldusele, et **RPP** kava vastab lõikes 1 osutatud nõuetele, sätestatakse komisjoni ettepanekus nõukogu rakendusotsuse kohta:
 - a) liidu kogutoetus;
 - b) laenutoetuse summa, kui asjaomane liikmesriik sellise taotluse esitab, ning sellega seotud eelmaksete summa ja laenu saamise periood;
 - c) **RPP** kavas sisalduvate, liidu toetuse ja laenudega hõlmatud meetmete loetelu.
5. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui komisjon jõuab järeldusele, et üks või mitu **RPP** kava meedet ei vasta lõikes 1 osutatud nõuetele [...], võib ta lisada lõikes 4 osutatud komisjoni ettepanekusse teabe kõnealuseid meetmeid mõjutavate puuduste kohta.

6. Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepanekut muuta ning võtab lõikes 1 osutatud rakendusotsuse vastu üldjuhul nelja nädala jooksul pärast komisjoni ettepaneku [...] kättesaamist. Liikmesriik teeb heakskiidetud RPP kava veebisaidil üldsusele kättesaadavaks.
7. [...] Nelja nädala jooksul pärast seda, kui nõukogu on lõikes 6 nimetatud rakendusotsuse vastu võtnud, võtab komisjon vastu rahastamisotsuse määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 110 tähenduses, mis hõlmab järgmist:
- a) RPP kavas sisalduvate meetmete rakendamisega seotud vahe-eesmärgid, [...] sihtväärtused ja **väljundid** ning neist igaühe puhul asjaomane väljamakseväärtus;
 - b) liidu aastane **kogutoetus**, mis põhineb artikli 14 [kulukohustused] lõikes 1 sätestatud protsendimääradel, **nagu on sätestatud I lisas [jaotamismeetod]**.
- Kõnealusel komisjoni otsusest asjaomasele liikmesriigile teatamine kujutab endast juriidilist kohustust.
- [Kui kohaldatakse mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 4 lõike 2 punkti b, võib seda rahastamisotsust muuta vastavalt iga-aastase eelarvemenetluse tulemusele.]
8. Asjaomane liikmesriik võib esitada nõukogu poolt vastu võetud rakendusotsustes tuvastatud puudustest mõjutatud erimeetmete maksetaotlusi, kuid komisjon ei tee vastavaid makseid enne, kui puudused on kõrvaldatud.

3. PEATÜKK

[...] RPP kava muutmine

Artikkel 24

RPP kava muutmine

1. Liikmesriik võib esitada komisjonile põhjendatud taotluse oma RPP kava muutmiseks koos muudetud kavaga, tuues välja kõnealuse muudatuse eeldatava mõju artiklites 2 ja 3 sätestatud **asjaomaste** eesmärkide saavutamisele. **Muudatus võib puudutada RPP kava ühte või mitut peatükki.**

Liikmesriik võib esitada täiendavaid muutmistaotlusi enne lõikes 5 sätestatud otsuse vastuvõtmist, tingimusel et need muudatused puudutavad eri peatükke.

2. Komisjon hindab liikmesriigi muudetud RPP kava vastavust käesolevale määrusele, sealhulgas artiklile 23 [komisjoni ettepanek ja nõukogu rakendusotsus][...] **kahe** [...] kuu jooksul alates muudetud RPP kava esitamisest.

Komisjon võib esitada liikmesriikidele tähelepanekuid ja küsida lisateavet.

3. [Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, olenemata sellest, kas liikmesriik esitas lõike 1 kohaselt põhjendatud taotluse oma kava muutmiseks, võib komisjon teha liikmesriigile ka ettepaneku muuta kehtivaid meetmeid või kehtestada uusi.]
4. Liikmesriik **esitab nõutud lisateabe ja vajaduse korral** vaatab oma RPP kava [...] läbi, võttes arvesse komisjoni tähelepanekuid ja ettepanekuid [...].

Käesolevas artiklis sätestatud ajaliste piirangute kohaldamine peatatakse alates tööpäevast, mis järgneb kuupäevale, mil komisjon saadab liikmesriigile oma tähelepanekud või taotluse läbivaadatud dokumentide esitamiseks, kuni (kuupäevani, mil)liikmesriik komisjonile vastab.

Kui muudetud RPP kava ei vasta lõikes 2 osutatud nõuetele, edastab komisjon asjaomasele liikmesriigile lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul nõuetekohaselt põhjendatud selgituse.

5. Kui komisjon [...] on veendunud, et tehtud tähelepanekuid on nõuetekohaselt arvesse võetud ja kui RPP kava muutmise tulemusena muudetakс liidu kogutoetust, laenuetoetuse summat või meetmete loetelu või kui **RPP** kava üks või mitu meetet ei vasta enam artikli 23 [komisjoni ettepanek ja nõukogu rakendusotsus] lõikes 1 osutatud nõuetele, teeb komisjon hiljemalt [...] **kolm** kuud pärast muudetud **RPP** kava esitamist ettepaneku uue nõukogu rakendusotsuse kohta kooskõlas artikliga 23. Nõukogu **võib kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepanekut muuta ning** võtab uue rakendusotsuse vastu üldjuhul nelja nädala jooksul pärast komisjoni ettepaneku [...] **kättesaamist**. Seejärel muudab komisjon vastavalt artikli 23 [komisjoni ettepanek ja nõukogu rakendusotsus] lõikes 7 osutatud rahastamisotsust.

Kui RPP kava muutmise tulemusel ei muudeta liidu kogutoetust, laenuetoetuse summat ega meetmete loetelu, muudab komisjon vastavalt artikli 23 [komisjoni ettepanek ja nõukogu rakendusotsus] lõikes 7 osutatud rahastamisotsust.

6. Lõikes 5 nimetatud otsuste vastuvõtmine ei ole nõutav:
- a) puhtalt kirjavigade või redaktsioonilist laadi vigade paranduste puhul või RPP kavas tehtavate väikeste kohanduste puhul, mis kujutavad endast mõne RPP kavas sätestatud sihtväärtuse suurenemist või vähenemist vähem kui **15 %** võrra. Liikmesriigid kohaldavad neid norme ainult üks kord sihtväärtuse kohta **kuni järgmise RPP kava muutmise otsuseni**, ning teavitavad komisjoni sellistest kohandustest. Sellised muudatused peavad vastama kõigile RPP kava nõuetele, sealhulgas kuluandmete läbivaatamisele;
 - b) muudatuste puhul, mis on kooskõlas artikli 31 lõikega 7 **või artikliga 34**.
7. Liikmesriigid tagavad, et nende RPP kava hinnangulised kogukulud on mõistlikud ja usutavad kogu kava rakendamise jooksul kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, ning võivad taotleda vajaduse korral oma **RPP** kava muutmist kooskõlas lõikega 1.
8. Konkreetseid meetmeid, mis on kindlaks määratud artikli 9 lõikes 4 osutatud rakendusotsuses või mille suhtes kohaldatakse otsust, millega kehtestatakse eelarve kaitsmise meetmed määruse (EL, Euratom) 2020/2092 alusel, ei muudeta enne, kui see otsus on kehtetuks tunnistatud, välja arvatud juhul, kui muudatuse eesmärk on toetada meetmeid, mis aitavad kaasa õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmisele või eespool nimetatud otsuste vastuvõtmiseni viinud olukorra lahendamisele.
9. Artikli 8 [harta tingimused] lõikes 4 osutatud rakendusotsuses kindlaks määratud konkreetseid meetmeid ei muudeta enne, kui otsus on kehtetuks tunnistatud, välja arvatud juhul, kui muudatus on ette nähtud selliste meetmete toetamiseks, mis aitavad kaasa:
- a) harta horisontaalse tingimuse täitmisele;
 - b) [...]
10. Liikmesriigid ei pea läbi vaatama kava neid osi, mida liikmesriigi kavandatud muudatused otseselt ei mõjuta.

Vahehindamine

1. Liikmesriik vaatab oma RPP kava läbi, võttes arvesse järgmist:
 - a) artikli 22 [**RPP** kava nõuded] lõike 2 **punkti b ja artikli 22 lõike 2b** punktide a [...] **ja b** kohaselt kindlaks tehtud probleemid;
 - b) asjaomase liikmesriigi või piirkonna sotsiaal-majanduslik olukord, pöörates erilist tähelepanu territoriaalsetele **või sektori** vajadustele, võttes arvesse mis tahes olulist [...] rahanduslikku, majanduslikku, [...] sotsiaalset **või keskkonnaalast** arengut;
 - c) asjakohaste vahehindamise aruannete peamised tulemused **vastavalt artikli 11 lõikele 3 [tulemusraamistiku määrus]**;
 - d) meetmete saavutamisel tehtud edusammud, võttes arvesse RPP kava rakendamisel tekkinud olulisi probleeme;
 - e) üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid ja mingi märgise saanud projektid;
 - f) mis tahes kriisi esinemine;
 - g) vajadus tagada **RPP** kava rakendamisel õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalsete tingimuste pidev järgimine, võttes eelkõige arvesse õigusriigi olukorda käsitleva aruande ja Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud riigipõhiseid probleeme.

2. Liikmesriik esitab **30. juuniks** 2031 muudetud RPP kava koos vahehindamise tulemustega, sealhulgas [...] ettepanek lisa- või muudetud meetmete kohta, mida toetatakse artikli 14 lõikes 2 osutatud kohandatava summaga. **Sõltuvalt vahehindamise tulemustest võib muudatus puudutada RPP kava ühte või mitut peatükki.**
3. Muudetud kava sisaldab järgmist:
 - a) läbivaadatud või **asjakohasel juhul** uued meetmed;
 - b) **iga RPP kava uue või muudetud meetme** ajakohastatud hinnanguline kogukulu ja taotletud kohandatav summa;
 - c) muudetud või **asjakohasel juhul** uued vahe-eesmärgid, [...] sihtväärtused ja **väljundid.**
4. Muudetud **RPP** kava kiidetakse heaks vastavalt artiklile 24 [muutmise].
- 4a. **Erandina käesoleva artikli lõigetest 1 ja 2 ei kohaldata vahehindamist artikli 10 lõikes 3 või artikli 35 [sekkumisviisid] lõike 1 punktides a–h, j, k ja r osutatud sekkumiste suhtes, mida ei ole artikli 14 lõike 2 kohases kohandatavas summas arvesse võetud.**

IV JAOTIS
ELi RAHASTU

Artikkel 26

ELi rahastu rakendamise üldsätted

1. Artikli 10 [eelarve] lõike 2 punktis b osutatud summa eraldatakse rahastu kaudu.
2. Seda rakendatakse eelarve jagatud, otsese või kaudse täitmise korras, nagu on sätestatud artikli 31 lõike 1 kohaselt vastu võetud rahastamisotsuses. **Eelarve täitmise viisi valikul võetakse arvesse rakendatava meetme eesmärki ja ulatust.**
3. Rahastust võib anda rahalist toetust mis tahes vormis kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2024/2509. Seda võidakse anda määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 70 kohastele asutustele otse sihttoetuste vormis. Eelarve otsese täitmise raames rakendatavaid sihttoetusi antakse ja hallatakse kooskõlas kõnealuse määruse VIII jaotisega. Rahastust võib anda toetust ka eelarveliste tagatiste ja rahastamisvahendite vormis, sealhulgas juhul, kui neid kombineeritakse sihttoetustega või muude tagastamatute toetuste vormidega segarahastamistoimingutes [...].
4. **[**Rahastust rahastatakse järgmisi komponente:
 - a) 63 223 000 000 eurot liidu meetmetele, sealhulgas XV lisa [liidu meetmed] lõike 1 punktis j osutatud ühtsele turvavõrgule, XV lisa (ELi rahastust toetatavad liidu meetmed, siseküsimustega seotud meetmed) lõike 1 punktis l osutatud liidu meetmetele, XV lisa [liidu meetmed] lõike 1 punktis n osutatud programmi LIFE meetmetele ja XV lisa [liidu meetmed] lõike 1 punktis i osutatud solidaarsusmeetmetele, mida toetatakse ELi rahastust;
 - b) 8 710 000 000 eurot uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservile („eelarvereserv“).]

5. **ELi rahastu** iga-aastased assigneeringud **tuleb heaks kiita kooskõlas iga-aastase eelarvemenetlusega.**
6. **Kui** XV lisa [ELi rahastust toetatavad liidu meetmed, sotsiaalsete investeeringute ja oskuste poliitikaharu] lõike 1 punktis c osutatud liidu meetmete **rakendamisel kasutatakse eelarvelist tagatist või rahastamisvahendeid, sealhulgas kombineerituna sihttoetuste või muus vormis tagastamatu toetusega segarahastamistoimingutes, rakendatakse** neid kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 7, 8 ja 9 ning artikliga 27 [rakendamine eelarveliste tagatiste, rahastamisvahendite ja segarahastamistoimingute vormis].

Kõnealuste liidu meetmete rakendamise suhtes kohaldatakse määruse [Euroopa Konkurentsivõime Fond] [artikleid 21–25 [Euroopa Konkurentsivõime Fondi InvestEU rahastamisvahend]], artiklit 14 [juhtimis- ja nõuandekogud], artiklit 1 [reguleerimise], artiklit 31 [juurdepääs liidu rahastamisele], artiklit 26 [nõuandeteenused] ja artiklit 28 [äritegevuse abistamine].

7. [XV lisa lõike 1 punktis c osutatud liidu meetmete puhul kasutatakse rahastu rahastamispaketti [Euroopa Konkurentsivõime Fondi määrusega] kehtestatud eelarvelise tagatise vastava summa eraldisteks.]
8. Kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 214 lõikega 2 luuakse lõikes 7 osutatud eraldised kuni aastani [2037] ning nende puhul võetakse arvesse rahastu eesmäärke toetavate rahastamis- ja investeerimistegevuste ja -toimingute heakskiitmisel ja allkirjastamisel tehtud edusamme.
9. Liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid ja asutused, kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid, rahvusvahelised finantsasutused või muud kolmandad isikud võivad rahastut täiendavalt rahaliselt või mitterahaliselt toetada. Rahalist toetust käsitatakse sihtotstarbelise välistuluna määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 21 lõike 2 punktide a, d või e või artikli 21 lõike 5 tähenduses.

10. Kui rahastut rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise korras, kohaldatakse erandina artiklitest 63 ja 64 [andmete kogumine ja salvestamine ning läbipaistvus] määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 36 lõigete 6 ja 10 ning artikli 38 sätteid.
 11. Rahastust võib anda liidu toetust kolmandates riikides võetavatele või nendega seotud meetmetele, tingimusel et meede aitab kaasa käesoleva määruse artiklites 2 ja 3, määruse [varjupaigaküsimused ja ränne] artiklis 3, määruse [piirid ja viisad] artiklis 3 [...] või määruse [sisejulgeolek] artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele. Sellised meetmed peavad teenima liidu sisepoliitika huve ja olema kooskõlas liidus võetavate meetmetega.
- 11a. Rahastu rakendamisel tagavad komisjon ja liikmesriigid koordineerimise, järjepidevuse, vastastikuse täiendavuse ja koostoime rahastu ning muude liidu programmide ja vahendite vahel vastavalt artikli 7 lõikele 5.**

Artikkel 27

Rakendamine eelarveliste tagatiste, rahastamisvahendite ja segarahastamistoimingute vormis

1. Rahastu eelarvelist tagatist ja rahastamisvahendeid, sealhulgas kombineerituna sihttoetuste või muus vormis tagastamatu toetusega segarahastamistoimingutes, rakendatakse kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 X jaotisega.
2. Kui rahastamisvahendeid või eelarvelisi tagatise rakendatakse eelarve kaudse täitmise raames, sõlmib komisjon erandina määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 211 lõikest 5 lepingud kõnealuse määruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c osutatud üksustega.
3. [Kui rahastu rakendamise rahastamisotsuses nähakse liidu rahastamine ette eelarvelise tagatisena, kasutab rahastu määrusega XX [Euroopa Konkurentsivõime Fondi määрус] kehtestatud eelarvelist tagatist selle maksimaalses summas.]

4. Ilma et see piiraks artikli 26 lõike 9 kohaldamist, võivad liikmesriigid, kolmandad riigid ja muud kolmandad isikud vastavalt määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 211 lõikele 2 ja artikli 221 lõikele 2 anda konkreetseid panuseid eelarvelisse tagatisse, mis on kehtestatud [Euroopa Konkurentsivõime Fondiga], või rahastamisvahenditesse. Sellised panused eelarvelisse tagatisse suurendavad selle summat.

Kui sellised panused antakse sularahas, käsitatakse seda sihtotstarbelise välistuluna määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 21 lõike 2 punktide a, d ja e ning artikli 21 lõike 5 tähenduses.

5. Komisjon annab eelarvelise tagatise või usaldab rahastamisvahendite ja segarahastamistoimingute rakendamise määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c osutatud üksustele määruse [Euroopa Konkurentsivõime Fondi määrus] alusel sõlmitud rahalist toetust käsitlevate lepingute või tagatislepingute kaudu kooskõlas määruse [Euroopa Konkurentsivõime Fondi määrus] normidega.

Olenemata esimesest lõigust võib komisjon sõlmida eraldi rahalist toetust käsitlevaid lepinguid või tagatislepinguid muude kui kõnealuses lõigus osutatud üksustega kooskõlas määruse [Euroopa Konkurentsivõime Fondi määrus] normidega.

Artikkel 28

Kolmandate riikide osalemine [...]

1. Rahastus võivad osaleda **programmiga** täieliku või osalise assotsieerumise kaudu järgmised kolmandad riigid ning seda kohaldatakse järgmiste riikide suhtes kooskõlas artiklites 2 ja 3 sätestatud eesmärkidega[...]:
- a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on Euroopa Majanduspiirkonna liikmed, **vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele**, ning Euroopa mikroriigid (**Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikani Linnriik**) vastavalt asjaomastes lepingutes sätestatud **tingimustele**;

- b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid vastavalt üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, millega reguleeritakse nende riikide osalemist liidu programmides, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
- c) Euroopa naabruspoliitika riigid vastavalt üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, millega reguleeritakse nende riikide osalemist liidu programmides, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
- d) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud konkreetses rahvusvahelises lepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist liidu programmides.

2. [...] Programmis osalemise [...] lepingutega, millele on osutatud lõikes 1:

- a) tagatakse õiglase tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi panuse ja saadava kasu vahel;
- b) nähakse ette programmides osalemise tingimused, sealhulgas viis, kuidas arvutada programmile antav tegevustoetusest ja osalustasust koosnev rahaline panus ja programmi üldised halduskulud;
- c) ei anta kolmandale riigile programmiga seoses otsustusõigust;

- d) kindlustatakse liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve [...];
- e) asjakohasel juhul tagatakse liidu julgeoleku ja avaliku korra huvide kaitse.

2a. Lõike 2 punkti d kohaldamisel annab kolmas riik määruste (EL, Euratom) 2024/2509 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 kohaselt nõutavad õigused ja juurdepääsu ning tagab, et täiteotsused, millega pannakse rahaline kohustus muudele isikutele peale riikide ELi toimimise lepingu artikli 299 tähenduses , ning Euroopa Liidu Kohtu otsused ja määrused saab pöörata täitmisele.

3. Erandina lõikest 1 jäetakse kolmandate riikide osalemine välja meetmete puhul, mis aitavad kaasa artikli 3 punktis d [...] sätestatud ÜPP-ga seotud erieesmärkide saavutamisele.

Artikkel 29

[...]

Otsese ja kaudse eelarve täitmise raames rahastamiskõlblikud üksused

1. Väljavalimismenetlustes eelarve otsese ja kaudse täitmise raames antavate sihttoetuste, auhindade, rahastamisvahendite ja segarahastamise puhul võivad liidu rahastust saada järgmised õigussubjektid:
 - a) **programmiga liitunud** liikmesriigis ja kolmandas riigis asutatud üksused;
 - b) rahvusvahelised organisatsioonid;
 - c) muud [...] **programmiga mitte liitunud** kolmandates riikides asutatud üksused, kui selliste üksuste rahastamine on meetme rakendamise seisukohast hädavajalik ja aitab kaasa artiklites 2 ja 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele.
2. Lisaks määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 168 lõigetes 2 ja 3 sätestatule võivad käesoleva määruse artiklis 28 osutatud [...] kolmandad riigid asjakohasel juhul osaleda määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 168 lõigete 2 ja 3 kohastes hankemehhanismides ja neist kasu saada. Liikmesriikide suhtes kohaldatavaid norme kohaldatakse osalevate [...] kolmandate riikide suhtes *mutatis mutandis*.
3. Väljavalimismenetlusi, mis mõjutavad julgeolekut või avalikku korda, eelkõige seoses liidu või selle liikmesriikide strateegiliste varade ja huvidega, piiratakse kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikliga 136.
4. Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklis 110 osutatud tööprogrammis või väljavalimismenetlusega seotud dokumentides võib täpsustada käesolevas määruses sätestatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriume või kehtestada konkreetsete meetmete jaoks täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid. Eelkõige piiratakse väljavalimismenetlustes julgeolekukaalutlustel suure riskiga tarnijate rahastamiskõlblikkust kooskõlas ELi õigusega.

Liidu meetmed

1. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklis 110 osutatud rahastamisotsused, milles määratakse kindlaks toetatavad eesmärgid ja meetmed ning täpsustatakse **rakendamise viis ja** käesoleva määruse XV lisa sätestatud summad [liidu meetmed]. Rahastamisotsus [...] **on eelistatavalt mitmeaastane või asjakohasel juhul iga-aastane.** Eesmärkide ja meetmete kindlaksmääramine põhineb õiglastel, läbipaistvatel ja **objektiivsetel** kriteeriumidel ning tagab tasakaalustatud jaotuse, **võttes arvesse liidu lisaväärtust. Eelarve täitmise viisi valikul võetakse arvesse rakendatavate meetmete eesmärki ja ulatust, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.**

Kooskõlas käesoleva määruse artikli 88 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega võtab komisjon vastu esimeses lõigus osutatud rahastamisotsuse käesoleva määruse XV lisa esimese lõike punktides e–h, l ja n [liidu meetmed] sätestatud liidu meetmete kohta. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, näiteks kriisi korral, võib komisjon võtta vastu käesolevas lõikes osutatud rahastamisotsused viivitamata kohaldatavate rakendusaktidega, nagu on osutatud käesoleva määruse artikli 88 lõikes 4.

- 1a. Komisjon võtab käesoleva määruse artikli 88 lõikes 2 osutatud rakendusaktidega vastu esimeses lõigus osutatud rahastamisotsused XV lisa lõike 1 punktides a-d, j, k ja m sätestatud liidu meetmete kohta.

2. Käesoleva määruse XV lisa [liidu meetmed, ühtne turvavõrk] lõike 1 punktis j osutatud liidu meetmete kohaldamisel ja olenevalt eelarvelistest võimalustest muudetakse lõikes 1 osutatud rahastamisotsust vajaduse korral, et toetada delegeeritud õigusaktide või rakendusaktide vastuvõtmist vastavalt määrusele (EL) nr 1308/2013. Neid liidu meetmeid käsitatakse väljundipõhiste sekkumistena ja neid rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames kooskõlas käesoleva määruse sätetega.
3. Lõikes 1 osutatud rahastamisotsuses võetakse arvesse seda osa summadest, mille komisjon peab liikmesriikidele kättesaadavaks tegema:
 - a) vastavalt määruse XX [piiride määrus] artiklile 7, mida käsitatakse sihtotstarbelise sisetuluna kooskõlas määruse (EL, Euratom)[...] **2024/2509** artikli 21 lõikega 3, ning
 - b) vastavalt määruse XX [piiride määrus] artiklile 8 ja määruse XX [rändemäärus] artiklile 9, mida käsitatakse kooskõlas määruse (EL, Euratom) [...] **2024/2509** artikli 21 lõikega 5 sihtotstarbelise välistuluna.

Esimeses lõigus osutatud summad tehakse kättesaadavaks vastavalt käesoleva artikli lõikele 7 **selliste meetmete rakendamiseks, mis on seotud määruses XX [piiride määrus] sätestatud eesmärkidega seoses punktiga a, ning selliste meetmete rakendamiseks, mis on seotud määruses XX [piiride määrus] ja määruses XX [rändemäärus] sätestatud eesmärkidega seoses punktiga b.**

Kui määruse (EL) 2024/1351 artikli 64 lõikes 1 osutatud summat ei eraldata täielikult, võib ülejäänud summa lisada lõikes 1 osutatud rahastamisotsuses osutatud summale. See summa moodustab sihtotstarbelise välistulu vastavalt määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 21 lõikele 5.

4. Kui liidu meetet rakendatakse eelarve otsese täitmise raames, võivad määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklis 153 osutatud hindamiskomitee liikmed olla väliseksperdid.
5. Riske, mis on seotud rahaliste vahendite saaja poolt tasumisele kuuluvate vahendite sissenõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega ja neid osamakseid käsitatakse määruse (EL, Euratom) 2024/2509 kohase piisava tagatisena.
6. Kui liidu meetet rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, saab liikmesriik lisaks artikli 10 [eelarve] kohasele rahalisele panusele liidu toetust selle meetme rakendamiseks.

Liidu meetmetele mõeldud rahalisi vahendeid ei tohi kasutada liikmesriigi RPP kava muude meetmete jaoks, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, ja komisjon peab olema nende kasutamise liikmesriigi RPP kava muutmise kaudu heaks kiitnud, sealhulgas juhul, kui [...] **RPP kava muudetakse** [...] kooskõlas artikliga 34 [**RPP kava muutmise** [...] **kriisi korral**].

[...]

7. Kui liidu meetmet rakendatakse kooskõlas lõikega 6, võib komisjon liidu meetme liiki ja asjaomase liikmesriigi eelistust arvesse võttes eraldada liikmesriigile rahalisi vahendeid ELi rahastust kooskõlas lõikes 1 osutatud rahastamisotsusega, **tuginedes õiglastele, läbipaistvatele ja objektiivsetele kriteeriumidele**. Pärast sellist eraldist teeb asjaomane liikmesriik ettepaneku lisameetmete lisamiseks RPP kavasse. Seda menetlust ei kasutata XV lisa [liidu meetmed] lõike 1 punktis i osutatud liidu meetmete ja nende XV lisa osutatud meetmete puhul, mis puudutavad rohkem kui ühte liikmesriiki [...]. Kui komisjon kiidab heaks osa või kõik kavandatud lisameetmed, teatab ta sellest liikmesriigile. Kõnealune teade kujutab endast juriidilist kohustust, mis täiendab artikli 23 lõikes 7 osutatud juriidilist kohustust. Liikmesriik lisab teavitamise eesmärgil oma kavasse kõik heakskiidetud lisameetmed järgmise muudatuse korral, mis nõuab artikli 24 lõike 5 kohaseid otsuseid.
8. Kui RPP kava muudetakse, et reageerida XV lisa lõike 1 punktis i osutatud liidu meetmetele (liidu meetmed, loodusõnnetused ja **ulatuslikud rahvatervishoiu hädaolukorrad**), on liikmesriigi taotletud ja selliste muudatustega seotud meetmed rahastamiskõlblikud alates [...] **loodusõnnetuse või ulatusliku rahvatervishoiu hädaolukorra** toimumise kuupäevast ja need kavandatakse eesmärgi „Kriisiga toimetuleku meetmete toetamine ülesehitamise, parandamise ja vastupanuvõime suurendamise kaudu“ jaoks. See eesmärk täiendab artiklites 2 ja 3 (kava eesmärgid) sätestatud eesmärke ning seda kasutatakse üksnes [...] **loodusõnnetustele või ulatuslikele rahvatervishoiu hädaolukordadele** reageerimiseks kavandatud meetmete puhul, sealhulgas juhul, kui [...] RPP kava **muudetakse** kooskõlas artikliga 34 [RPP kava muutmine [...] kriisi korral].

9. [Lisaks määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 12 lõikele 4 kantakse automaatselt üle need XV lisa [liidu meetmed, ühtne turvavõrk] lõike 1 punktides i ja j osutatud liidu meetmetega seotud kulukohustuste ja maksete assigneeringud, mida ei ole kasutatud selle eelarveaasta lõpuks, mille eelarvesse need on kantud.

Esimese lõigu kohaselt ülekantud kulukohustuste assigneeringuid võib kasutada kuni 2034. aastani. Esimese lõigu kohaselt üle kantud kulukohustuste ja maksete assigneeringuid kasutatakse järgmisel eelarveaastal esimesena.]

10. Iga aasta 1. [...] **oktoobril** peab aasta lõpuni tekkivate vajaduste katmiseks jääma kasutada vähemalt veerand XV lisa lõike 1 punktis i osutatud liidu meetmete jaoks eelarves ettenähtud iga-aastasest summast.

11. Lisaks määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklis 189 sätestatud rahastamiskõlblike kulude kriteeriumidele peab liikmesriikidele tekkinud kulude, mis on seotud erakorraliste veterinaar- ja füto-sanitaarmedeteme rakendamisega käesoleva määruse XV lisa [liidu meetmed] punktis g sätestatud erieesmärgi raames, suhtes kehtima järgmine: a) need on määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 196 lõike 2 teise lõigu punkti b kohaselt rahastamiskõlblikud enne sihttoetuse avalduse esitamise kuupäeva; b) need võivad olla rahastamiskõlblikud alates loomataudi või taimekahjustaja esinemise kahtluse kuupäevast tingimusel, et selline kahtlus leiab hiljem kinnitust. Komisjoni tuleb teavitada loomataudi esinemisest vastavalt määruse (EL) 2016/429 artiklitele 19 või 20 ning artikli 23 alusel vastu võetud normidele või liidu karantiinse taimekahjustaja esinemisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 artiklite 9, 10 või 11 kohaselt enne sihttoetuse avalduse esitamist. Erandina määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 111 lõikest 2 võtab komisjon sellisteks erakorralisteks meetmeteks antud sihttoetuse eelarvelised kulukohustused pärast liikmesriikide esitatud maksetaotluste hindamist.

- 11a. Kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 196 lõike 2 teise lõigu punktiga a võib määruse 2018/1240 artikli 85 lõigete 2 ja 3 kohaseid liikmesriikide Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) tegevuskulusid, mis kaetakse piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse artiklis 7 sätestatud ETIASe tasudest saadavast tulust, käsitada rahastamiskõlblikena alates [kuupäev määratakse kindlaks hiljem], isegi kui need kulud tekkisid enne sihttoetuse avalduse esitamist.

Eelarvelised kulukohustused, mis on seotud rohkem kui üht eelarveaastat hõlmavate meetmetega, võib jaotada mitme eelarveaasta peale.

Artikkel 32

Ühtse turvavõrgu riiklike sekkumismeetmetega seotud kulud

1. Kui rahastu raames ei ole riikliku sekkumise puhul liidu meetmena loodud ühtse turvavõrgu jaoks kindlat summat ühiku kohta kehtestatud, rahastatakse asjaomast meetet ühtsete standardsummade alusel, eelkõige kui tegemist on liikmesriikidest pärit rahaliste vahenditega, mida kasutatakse toodete kokkuostuks ning määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 11 osutatud riikliku sekkumise tingimustele vastavate toodete ladustamisest ja asjakohasel juhul nende töötlemisest tulenevateks materiaaleteks tehinguteks.
2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks lõikes 1 osutatud summad. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 229 **lõikes 2** [...] osutatud [...] menetlusega.

Artikkel 33

Uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reserv

1. Artikli 26 lõike 4 punktis b [eelarvereserv] osutatud summat kasutatakse seal, kus seda kõige rohkem vajatakse ja kui see on nõuetekohaselt põhjendatud [...]:
 - a) liidu **õigeaegse ja** asjakohase reaktsiooni tagamiseks ettenägematutes olukordades;
 - b) uute liidu juhitavate või rahvusvaheliste algatuste või prioriteetide edendamiseks.]
- 1a. **Lõike 1 punktis b osutatud uued algatused või prioriteedid on seotud nendega, mis võivad esile kerkida vastusena uutele arengusuundadele, mis ei kujuta endast küll vahetut väljakutset või kriisi, kuid nõuavad liidult strateegilist ja õigeaegset reageerimist. Sellised asjaolud võivad muu hulgas olla murrangulised tehnoloogilised muutused või sotsiaal-majanduslik areng.**
2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklis 110 osutatud rahastamisotsused, milles määratakse kindlaks toetatavad eesmärgid ja meetmed ning täpsustatakse käesoleva määruse artikli 26 [ELi rahastu rakendamise üldsätet] lõike 4 punktis b sätestatud eelarvereservi summad.

Komisjon vahetab vähemalt kaks korda aastas nõukoguga arvamusi lõike 1 punktide a ja b tulevase kasutuselevõtmise üle ning võtab nõukogu väljendatud seisukohti arvesse.

Käesoleva artikli lõike 1 punkti b kohaldamisel võetakse esimeses lõigus osutatud rahastamisotsused vastu rakendusaktidega kooskõlas käesoleva määruse artikli 88 lõikes 3 osutatud menetlusega.

3. [Lisaks määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 12 lõikes 4 sätestatule kantakse automaatselt üle need kulukohustuste ja maksete assigneeringud, mida ei ole kasutatud selle eelarveaasta lõpuks, mille eelarvesse need on kantud.

Esimese lõigu kohaselt ülekantud kulukohustuste assigneeringuid võib kasutada kuni 2033. aasta lõpuni. Esimese lõigu kohaselt üle kantud kulukohustuste ja maksete assigneeringuid kasutatakse järgmisel eelarveaastal esimesena.]

Artikkel 34

RPP kava muutmine kriisi [...] korral

1. Liikmesriigid võivad taotleda RPP kavade muutmist kooskõlas artikliga 24 [kava muutmise], et toetada meetmeid, [...] **millega reageeritakse käesoleva määruse artikli 4 punktis 19 [kriisi määratlus] määratletud kriisile. Eeskätt võivad liikmesriigid taotleda RPP kavade muutmist**, et maksta kriisitoetusi [...] põllumajandustootjatele, **kaluritele ja vesiviljelustootjatele** ning toetada investeringuid põllumajandus-, **kalandus ja vesiviljelus**potentsiaali taastamisse, tingimusel et liikmesriigi pädev avaliku sektori asutus on neid sellisena tunnustanud.

Liikmesriik võib maksta põllumajandustootjatele, kaluritele ja vesiviljelustootjatele kriisitoetusi üksnes juhul, **kui on täidetud üks või mitu järgmistest kriteeriumidest**[...]:

- a) tema pädev asutus on ametlikult tunnistanud, et aset on leidnud liikmesriigi määratlusele vastav loodusõnnetus, ebasoodsad ilmastikutingimused või katastroof;
- b) määruse (EL) 2016/2031 kohaselt on võetud meetmeid taimehaiguse või -kahjustaja likvideerimiseks või leviku piiramiseks **või**
- c) on võetud meetmeid komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/1882 lisas loetletud loomataudide ennetamiseks või likvideerimiseks või
- d) määruse (EL) 2016/429 artikli 6 lõike 3 ja artikli 259 kohaselt on võetud meetmeid seoses esilekerkiva taudiga.

2. **[**Kui muutmistaotlus ületab 1 % kava alusel antavast liidu rahalisest toetusest, võib liikmesriik käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmete jaoks taotleda, et programmitöövälisest kohandatavast summast antaks lisaks kuni 2,5 % liidu rahalise toetuse summast artiklis 12 [eelarvelised kulukohustused] sätestatud piirides.
3. Kui lõike 2 alusel taotletav ja kättesaadav summa ei ole vajaduste katmiseks piisav, võivad liikmesriigid taotleda artiklis 26 [ELi rahastu rakendamise üldsätted] osutatud liidu meetmetest lisatoetust, sõltuvalt rahaliste vahendite kättesaadavusest.
4. Kui lõike 3 alusel kättesaadav summa ei ole vajaduste katmiseks piisav, võivad liikmesriigid saada artikli 26 [ELi rahastu rakendamise üldsätted] lõike 4 punktis b osutatud eelarvereservist lisatoetust, sõltuvalt rahaliste vahendite kättesaadavusest.]

5. Liikmesriigid esitavad taotluse, milles esitatakse lõikes 1 ning asjakohasel juhul lõigetes 2 ja 3 osutatud RPP kava muutmise põhjused ning kirjeldatakse kahju ja parandamis- ja taastamisvajadusi, nelja kuu jooksul alates kuupäevast, mil pädev asutus kriisi sellisena tunnistas. Muudatus sisaldab järgmisi elemente:
- a) kriisist tuleneva kahju kõrvaldamiseks ning parandamise kiirendamiseks ja kriisist taastamise soodustamiseks võetavate meetmete kirjeldus koos nende hinnanguliste kulude ning asjakohaste vahe-eesmärkide ja sihtväärtustega;
 - b) asjakohasel juhul kohandatavast summast ja rahastust taotletud summad kuni kaasnevate meetmete hinnangulise kogumaksumuse summani, võttes arvesse [...] **käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud kriiside puhul kohaldatavaid piirmäärasid.**
6. Erandina artiklist 24 [kava muutmise] [...] **on** komisjoni **eesmärk** kiita RPP kava muudatused heaks 15 tööpäeva jooksul pärast seda, kui liikmesriik on need esitanud.
7. Komisjon maksab erakorralise eelmaksena kuni 80 % lõikes 5 osutatud meetmete eraldisest, nagu on sätestatud lõikes 6 osutatud kava muutmise heakskiitmise otsuses, sõltuvalt rahaliste vahendite kättesaadavusest. Selline makse täiendab RPP kava eelmakseid, mis on sätestatud artiklis 17 [eelmaksed], ning see tasaarvestatakse igal aastal.
8. Liikmesriigid võivad otsustada kasutada XV lisa (ELi rahastust toetatavad liidu meetmed, siseküsimuste meetmed) lõike 1 punkti 1 kohaselt antava toetuse puhul käesolevas artiklis sätestatud menetlust.
9. [Lõikeid 3 ja 4 ei kohaldata loodusõnnetustes kannatada saanud põllumajandustootjatele kriisitoetuste maksmise suhtes.]

V JAOTIS
ÜHINE PÕLLUMAJANDUSPOLIITIKA JA ÜHINE KALANDUSPOLIITIKA

I PEATÜKK

Artikkel 35

ÜPP sekkumisviisid [...] ja rahalise toetuse sätted

1. Kooskõlas määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] [...] artiklis 5 [toetuse liigid] loetletud sekkumistega on sätestatud järgmised ÜPP sekkumisviisid:
 - a) kahanev pindalapõhine sissetulekutoetus;
 - b) tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus;
 - c) [...] puuvilla eritoetus;
 - d) looduslikust ja muust piirkondlikust eripärast tulenevate piirangutega seotud toetus;
 - e) teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevate ebasoodsate teguritega seotud toetus;
 - f) põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetmete toetus;
 - g) väikepõllumajandustootjate toetus;
 - h) riskijuhtimisvahendite toetus;
 - i) põllumajandustootjate, metsavaldajate **ning põllumajandustooteid töötlevate ja turustavate ettevõtjate** investeeringute toetus. **Mittetootlike investeeringute puhul, mis aitavad kaasa artikli 3 lõike 1 punkti d alapunktis v loetletud erieesmärkide saavutamisele, võib toetada ka teisi toetusesaajaid;**
 - j) noorte või uute põllumajandustootjate [...], maapiirkonnas **ettevõtluse** [...] alustamise, **põllumajandusliku majapidamise sissetuleku mitmekesistamise** ning väikepõllumajandustootjate **ettevõtluse** arendamise toetus;
 - k) põllumajandustootjate asendusteenuste toetus;

- l) **toetus LEADERile;**
 - m) teadmiste jagamise ja innovatsiooni toetamine põllumajanduses, metsanduses ja maapiirkondades;
 - n) **territoriaalse arengu ja kohaliku koostöö jaoks antav toetus [...];**
 - o) **konkreetsed sekkumised [...] äärepoolseimates piirkondades, mis on sätestatud määruses 228/2013 [POSEI määrus] [...];**
 - p) **toetus sekkumistele [...] Egeuse mere väikesaartel;**
 - q) **toetus määruse (EL) nr 1308/2013 [...] II osa I jaotise IIa peatüki 2. jaos osutatud ELi koolikavale;**
 - r) toetus sekkumistele teatavates [...] määruse (EL) nr 1308/2013 [...]II osa I jaotise IIa peatüki 3. jaos osutatud sektorites;
 - s) **loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste ja katastroofide järel põllumajandustootjatele makstavad kriisitoetused.**
2. Lõike 1 punktides a, b, c ja g osutatud sekkumisi ei kohaldata **ELi toimimise lepingu artiklis 349 ja [...] VI jaotises osutatud äärepoolseimate piirkondade suhtes. Kõiki muid lõikes 1 loetletud sekkumisi kohaldatakse äärepoolseimates piirkondades. Lõike 1 punktis o osutatud sekkumisi võib rahastada fondist vastavalt artikli 10 lõike 2 punkti a alapunktile ii [eelarve].**
3. [...]

4. Kui artikli 20 [liikmesriigi osalus hinnangulistesse hinnangulise maksumuse rahastamises] lõikest 4 ei tulene teisiti, on lõike 1 punktides **d–f ja h–k** osutatud sekkumistele antav minimaalne liikmesriigi panus vähemalt **[30]** % iga sekkumise [...] **rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest.**

[Lõike 1 punktis [...] **i** osutatud sekkumiste [põllumajandustootjate investeeringud] suhtes kohaldatav maksimaalne toetusmäär on 75 % iga sekkumise rahastamiskõlblikest kogukuludest. Lõike 1 punktis **i** osutatud noortele põllumajandustootjatele suunatud sekkumiste suhtes kohaldatav maksimaalne toetusmäär on 85 % rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest.]

5. [...]

6. Määruse (EL) nr 1308/2013 **II osa I jaotise IIa peatüki 2. jaos** osutatud ELi koolikava sekkumiste rahastamiskõlblike avaliku sektori kogukulude katmiseks antav minimaalne liikmesriigi panus on **[30]** % iga sekkumise rahastamiskõlblikest avaliku sektori kogukuludest.

Lisaks liidu finantsabile ja liikmesriigi osalusele esimeses lõigus osutatud sekkumiste kulude katmises võivad liikmesriigid anda riiklikku lisarahastust.

[...]

7. [...]

8. Kui artikli 20 [liikmesriigi osalus hinnangulistesse hinnangulise maksumuse rahastamises] lõikest 4 ei tulene teisiti, on määruse (EL) nr 1308/2013 II osa I jaotise [...] IIa **peatüki 3. jaos** osutatud teatavates sektorites sekkumise rahastamiskõlblike avaliku sektori kulude katmiseks antav minimaalne liikmesriigi panus **[30]** % iga sekkumise rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest.

[Kõnealuste sekkumiste suhtes kohaldatav maksimaalne toetusmäär on 75 % iga sekkumise rahastamiskõlblikest kogukuludest.]

Erandina esimesest ja teisest lõigust on muude toetusesaajate kui tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude või **asjakohasel juhul** kindlaksmääratud tootjarühmade rakendatavate mesindussektori sekkumiste rahastamiskõlblike avaliku sektori kulude katmiseks antav minimaalne liikmesriigi panus vähemalt võrdne nende sekkumiste jaoks antava liidu finantsabiga.

[Erandina teisest lõigust võivad liikmesriigid otsustada suurendada maksimaalset toetusmäära kuni 95 %ni iga sekkumise rahastamiskõlblikest kogukuludest sekkumiste puhul, mis on seotud põlvkondade vahetuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, riskijuhtimise või keskkonna ja kliimaga, ning tootjaorganisatsioonide puhul, kes rakendavad rakenduskavasid esimest korda.

Erandina teisest lõigust võivad liikmesriigid otsustada hüvitada tootjatele määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 31 punktis n osutatud sekkumiste rakendamise tõttu saamata jäänud tulu, kattes kuni 100 % asjaomasest kahjumist maksimaalselt kolme aasta jooksul.

Erandina teisest lõigust võivad liikmesriigid otsustada suurendada maksimaalset toetusmäära selliste sekkumiste puhul, mis on seotud turult kõrvaldamisega tasuta jagamise eesmärgil, 100 %ni sellise turult kõrvaldamise puhul, mis ei ületa 5 % tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu mahust. Toodangu maht arvutatakse nende toodete üldmahtude keskmisena, mille suhtes tootjaorganisatsiooni on tunnustatud ja mida tootjaorganisatsioon on kolme eelneva aasta jooksul turustanud. Liikmesriigid tagavad, et turult kõrvaldamise eest makstav hüvitis ei ületa turult kõrvaldatud toodete turuhinda.]

9. [...]

10. Lõikes 1 osutatud sekkumiste puhul võib toetust anda üksnes käesolevas jaotises sätestatud tingimustel. Kõik määruse (EL) **2021/2115 V lisas sätestatud 2027. või varasema taotlusaastaga** seotud summad, mis on seotud **sama määruse** [...] artiklis **16** osutatud sekkumisviisidega, [...] loetakse [...] **selle** eelarveaasta eelarveliste kulukohustuste osaks, **mil komisjon liikmesriigile toetusmakse teeb.**

Kõik nõudesummad, mis on seotud määruse (EL) 2021/2115 artiklis 42 osutatud sekkumisviisidega, määruse (EL) nr 1308/2013 II osa I jaotise I peatükis osutatud turusekkumismeetmete ja määruse (EL) nr 1308/2013 II osa I jaotise II ja III peatükis osutatud toetuskavadega, määruse (EL) nr 1308/2013 V osa I peatükis osutatud erakorraliste meetmetega ning määruste (EL) nr 228/2013 ja (EL) nr 229/2013 alusel rakendatud meetmetega, samuti kuni 31. detsembrini 2027 rakendatud Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi meetmete lõpuleviimisega, loetakse selle eelarveaasta eelarveliste kulukohustuste hulka, mil komisjon liikmesriigile toetusmakse teeb.

Erandina käesoleva määruse artikli 23 lõikest 7 võib esimeses **ja teises** lõigus osutatud [...] **summade** kohta võtta vastu [...] **rahastamisotsused** määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 110 tähenduses ning [...] **summad** võib siduda kulukohustustega ja maksta välja enne käesoleva määruse artikli 23 lõikes 6 osutatud rakendusotsuse vastuvõtmist.

11. [...]
12. **Artikli 35 lõike 1 punktides a–h, j, k ja r [...] osutatud ÜPP sekkumiste ning artiklis 35b osutatud ÜKP sekkumiste raames** väljamakstavate summade kindlaksmääramisel arvutatakse väljamakseväärtused ilma reformide jaoks summasid ette nägemata.

Artikkel 35a

ÜPP toetuste järjepidevus

- 1. Erandina artikli 21 lõike 3 teisest lõigust võivad toetusesaajate ees võetud juriidiliste kohustustega seotud kulud, mis on tekkinud enne 1. juulit 2027 järgmiste sekkumiste raames, olla RPP kavade raames rahastamiskõlblikud tingimusel, et sellised kulud esitatakse RPP kavas ning neid sekkumisi rakendatakse kooskõlas allpool esitatud sätetega:**
 - a) määruse (EL) 2021/2115 artikli 42 punktides a ja d-f osutatud sekkumised, mida rakendatakse pärast 31. detsembrist 2027 kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 III jaotise III peatüki kohaldatavate sätetega liikmesriigi poolt heaks kiidetud, nimetatud kuupäevast pikema kehtivusajaga rakenduskavade abil,**
 - b) määruse (EL) 2021/2115 artikli 42 punktides b ja c osutatud sekkumised, mida rakendatakse pärast 31. detsembrist 2027 kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 III jaotise III peatüki kohaldatavate sätetega,**
 - c) määruse (EL) 2021/2115 artiklis 70 osutatud sekkumised, mida rakendatakse pärast 31. detsembrist 2027, kasutades osalusmäärasid, mis on kehtestatud 31. detsembril 2027 kehtinud ÜPP strateegiakava versioonis.**
- 1a. Liikmesriigid, kes oma ÜPP kavade raames toetavad lõike 1 punktis a osutatud sekkumisi, tagavad, et tootjaorganisatsioonid, tootjaorganisatsioonide liidud või asjakohasel juhul muud määruse (EL) 2021/2115 artikli 67 lõike 1 punktis b osutatud toetusesaajad esitavad [15. septembriks 2027] riigi pädevatele asutustele taotluse oma rakenduskava ülemineku heakskiitmiseks, märkides ära, kas:**

- a) rakenduskava tuleb muuta, et see vastaks määrusele (EL) nr 1308/2013 ja käesolevale määrusele, või
- b) rakenduskava asendatakse uue rakenduskavaga, mis vastab määrusele (EL) nr 1308/2013 ja käesolevale määrusele, või
- c) rakenduskava täitmist tuleb jätkata kuni selle lõpuni kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 III jaotise III peatüki kohaldatavate sätetega.

Liikmesriigid analüüsivad taotlust ja otsustavad, kas kiidavad selle heaks. Kui sellist taotlust [15. septembriks 2027] ei esitata, lõpevad määruse (EL) 2021/2115 alusel heaks kiidetud rakenduskavad 31. detsembril 2027.

2. Kui on märkimisväärne oht, et RPP kava vastuvõtmine viibib pärast seda, kui liikmesriik on selle esitanud vastavalt artikli 21 lõikele 1 ja hiljemalt 31. jaanuariks 2028, võtab komisjon vastu rahastamisotsuse määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 110 tähenduses, milles sätestatakse 2028. aastale vastavad summad [ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi] artikli 35 lõike 1 punktides a–g loetletud sekkumiste jaoks, mida toetatakse artikli 10 lõike 2 punkti a alapunktis ii osutatud vahenditest, ja artikli 35 lõike 1 punktis q loetletud sekkumiste jaoks [ELi koolikava], tingimusel et täidetud on kohustus tagada esitatud RPP kava vastavus kõigile käesolevas määruses, eelkõige artiklis 22 sätestatud nõuetele. Käesoleva lõigu alusel vastu võetud otsus asendatakse artikli 23 lõike 7 kohase otsusega, kui see on vastu võetud.

Artikkel 35b

ÜKP ja vesiviljeluse sekkumisviisid

1. Sätestatakse järgmised ÜKP ja vesiviljeluse sekkumisviisid:
 - a) toetus kestlikule kalandus- ja vesiviljelussektorile, sealhulgas vee bioloogiliste ressursside taastamisele ja kaitsele, energiapöördele, püügitegevuse alalisele ja ajutisele peatamisele ning ohutust, töötingimusi ja tervist parandavatele meetmetele;
 - b) toetus innovatsioonile kestliku kalanduse ja kestliku vesiviljeluse jaoks, samuti veekeskkonna elurikkuse ja ökosüsteemide säilitamiseks, kaitsmiseks ja taastamiseks kooskõlas ÜKP eesmärkidega ning kalandus- ja vesiviljelustoodete töötlemisele;
 - c) toetus määruses (EL) nr 1379/2013 määratletud ühisele turukorraldusele, sealhulgas tootjaorganisatsioonide loomisele ja toimimisele ning tootmis- ja turustamiskavade rakendamisele;
 - d) toetus kaluritele või vesiviljelustootjatele, hüvitisena kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjatele saamata jäänud tulu või lisakulude eest, ning määruse (EL) nr 1379/2013 II lisas loetletud kalandustooteid ladustavatele tunnustatud tootjaorganisatsioonidele ja tootjaorganisatsioonide liitudele, kui neid tooteid ladustatakse kooskõlas nimetatud määruse artiklitega 30 ja 31, ilma et see piiraks võimalust maksta kaluritele ja vesiviljelustootjatele kriisitoetusi vastavalt artiklile 34;

- e) toetus liidu kontrollisüsteemi rakendamisele ning ÜKP elluviimiseks vajalike kalandus- ja vesiviljelusandmete kogumisele, haldamisele ja kasutamisele;
- f) toetus ETR-kalapüügi vastasele võitlusele;
- g) toetus kalanduse, vesiviljeluse ja rannikukogukondade ning eelkõige väikesemahulise rannapüügi täiendavate erivajaduste jaoks;
- h) toetus täiendavatele meetmetele, mis aitavad kaasa püügitegevuse keskkonnavalasele, majanduslikule ja sotsiaalsele kestlikkusele ning tasakaalule laevastike püügivõimsuse ja olemasolevate püügivõimaluste vahel;
- i) toetus Euroopa maailmamerepaktis sätestatud tegevustele, sealhulgas mere bioloogiliste ressursside kaitsele, mere elurikkuse taastamisele, kalanduse juhtimisele ja innovatsioonile ning kestlikule vesiviljelusele;
- j) toetus põlvkonnvahetusele kalandus- ja vesiviljelussektoris.

2. [Artikli 10 lõike 2 punkti a alapunkti ii [ÜKP jaoks eraldatud summa] alusel rahastatakse üksnes lõike 1 punktides a–d osutatud sekkumisi.]

3. Liikmesriigid võtavad käesolevas artiklis sätestatud sekkumistele toetuse eraldamisel arvesse artikli 22 lõike 2b punkti g alapunktides i, iii ja iiiia sätestatud nõudeid.

Artikkel 35c

Merede ja maailmamerega seotud sekkumised

1. Sätestatakse järgmised merenduse ja maailmamerega seotud sekkumisviisid:
 - a) toetus Euroopa maailmamerepaktis sätestatud tegevustele, mis hõlmavad meresõidu turvalisust ja mereseiret ning konkurentsivõimelise ja säästva sinise majanduse arendamist;
 - b) mereruumi planeerimist;
 - c) piirkondlikku merenduskoostööd merepiirkonna tasandil.
2. Liikmesriigid võtavad käesolevas artiklis sätestatud sekkumistele toetuse eraldamisel arvesse artikli 22 lõike 2b punkti g alapunktis iiiia sätestatud nõudeid.

Artikkel 35d

Maapiirkonnad

1. Liikmesriigid määratlevad maapiirkonnad oma RPP kavas, võttes arvesse nende konkreetseid riiklikke, piirkondlikke või territoriaalseid olusid.

Artikel 36

[...]

Artikel 37

[...]

Artikel 38

[...]

[...]

Artikel 39

[...]

[...]

[...]

II PEATÜKK

[...]

Artikkel 40

[...]

Artikkel 41

[...]

[...]

III PEATÜKK

[...]

Artikkel 42

[...]

Artikel 43

[...]

Artikkel 44

[...]

Artikel 45

[...]

VI JAOTIS

ÄÄREPOOLSEIMAD PIIRKONNAD

Artikkel 46

Äärepoolseimad piirkonnad

1. Asjaomased liikmesriigid valmistavad oma kava osana ette meetmed, et tegeleda liidu äärepoolseimate piirkondade püsivate ja struktuursete piirangutega, mis takistavad oluliselt nende piirkondade arengut, nagu on tõdetud ELi toimimise lepingu artiklis 349. Meetmeid võib rakendada eraldi peatükis. Meetmed peavad olema suunatud **eelkõige** järgmistele eesmärkidele:
 - a) tegeleda nende konkreetsete vajaduste ja probleemidega, nagu toiduga kindlustatus, eluase, [...] transport (**eriti maantee-, mere- ja lennutranspordi taristu ja kestlikud kütused**), **elurikkuse säilitamine ja taastamine, vesi ja kanalisatsioon**, [...] jäätmekäitlus, energia, tööhõive ja tööjõu liikuvus, eelkõige noorte jaoks, CO₂ heite vähendamine, ringlus, haridus ja oskused, sotsiaalne kaasatus, ränne, vastupanuvõime kliimamuutustele ja nendega kohanemine, keskkonnakaitse, sinimajandus, juurdepääs tervishoiule, energiale [...] ja digitaalsele ühenduvusele, **konkurentsivõime ja majandusareng**, sealhulgas kestlik ja mitmekesine sinimajandus;
 - b) tagada inimtoiduks või töötlemiseks vajalike ning **põllumajandusliku või kalanduse** sisendina kasutatavate toodete tarnimine, leevendades äärepoolseimast asukohast ja/või saarelisest asendist tingitult tekkinud lisakulusid ning kahjustamata kohalikku tootmist ja selle arengut;
 - c) kindlustada põllumajanduse, kalanduse ja vesiviljeluse pikaajaline tulevik ja areng, sealhulgas kohalike põllumajanduslike taimekasvatussaadusete ja toodete tootmine, töötlemine, turustamine ja müük ning toiduainete tootmise mitmekesistamine, pöörates erilist tähelepanu toiduga kindlustatusele ja toidualasele sõltumatusele, ning säilitada ja tugevdada nende konkurentsivõimet.

2. [...] Lisaks **hõlmavad lõikes 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatud meetmed** [...] muid sekkumisi [mida toetatakse artiklis 10 (eelarve) sätestatud vahenditest], sealhulgas hüvitisi, mis on seotud järgmisega:
- a) [...]
 - b) [...]
 - aa) **määruses 228/2013 [POSEI määrus] sätestatud tarnete erikord ja meetmed kohalike põllumajandustoodete toetamiseks, mida rahastatakse asjaomase liikmesriigi artikli 10 lõike 2 punktis a osutatud rahaeraldise;**
 - c) äärepoolseimate piirkondade kalapüügi- ja vesiviljelustoodete võrdsete võimaluste edendamise;
 - d) artiklis 48 osutatud eritoetus kohaliku kalapüügi- ja vesiviljelustoodete tootmise ja töötlemise ning turustamise toetamiseks;
 - e) eritoetus eelkõige majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele arengule vähese CO₂ heitega transpordi, puhta energia ja digitaalse ühenduvuse edendamiseks, et hüvitada nende piirkondade kaugusega seotud lisakulusid ning luua Mandri-Euroopaga võrdsed tingimused, tugevdades nende julgeolekut ja vastupanuvõimet;
 - f) eritoetus tööturule pääsu ja tööjõu liikuvuse, hariduse, oskuste ja sotsiaalse kaasatuse parandamiseks, et hüvitada nende piirkondade kaugusega seotud lisakulusid ning luua Mandri-Euroopaga võrdsed tingimused, tugevdades nende julgeolekut ja vastupanuvõimet;
 - g) struktuuritoetus kalandus- ja vesiviljelussektorile, kalandus- ja vesiviljelussektori lisakulude hüvitamine, sealhulgas selle arvutamise meetoodika, ning muud kestlikku sinimajandusse tehtavad investeeringud, mis on vajalikud rannikualade kestliku arengu saavutamiseks.

- 2a. Kooskõlas määruse (EL) 20XX/XXXX [ÜPP määrus] artiklis XX, määruse (EL) 228/2013 [POSEI määrus] artiklis 23 ja määruse (EL) 20XX/XXXX [ÜKP määrus] artiklis XX sätestatud tingimustega võib meetmete ja muude sekkumiste suhtes kohaldada teatavaid riigiabi reegleid.

Artikkel 47

Tarnete erikord

1. ELi toimimise lepingu I lisas loetletud põllumajandustoodete jaoks, mis on äärepoolseimates piirkondades olulised inimtoiduna, muude toodete tootmiseks või põllumajandusliku sisendina, [...] **kehtestatakse** tarnete erikord, **järgides määruse (EL) 228/2013 [POSEI määrus] III peatükis sätestatud nõudeid.**
2. [...]
3. [...]

[...]

Artikkel 48

Toetus kohalikele põllumajandus-, kalapüügi- ja vesiviljelustoodetele

1. **Kohalikele põllumajandustoodetele antav toetus peab vastama määruse 228/2013 [POSEI määrus] IV peatükis sätestatud nõuetele. [...].**
- 1a. **Liikmesriigid võivad anda äärepoolseimates piirkondades teatavate kalandus- ja vesiviljelustoodete püügi, kasvatamise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele toetust tekkinud lisakulude hüvitamiseks.**
- 1aa. **Lõikes 1a osutatud toetuse rakendamiseks määrab iga asjaomane liikmesriik kindlaks kalapüügi- ja vesiviljelustoodete loetelu ja hüvituskõlblike toodete koguse.**
- 1ab. **Loetelude koostamisel võtavad liikmesriigid arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, eelkõige vajadust tagada, et toetus on kooskõlas ÜKP eeskirjadega.**
2. [...]

3. [...]
4. Liikmesriigid näevad ette maksete õiglase jaotamise. Liikmesriigid võivad piirata toetusesaajale asjaomasel kalendriaastal antava toetuse summat või kasutada järk-järgult vähenevaid makseid.
5. Hüvitist ei maksta kalapüügi- ja vesiviljelustoodete puhul, mida:
 - (a) püüavad kolmandate riikide laevad, välja arvatud kalalaevad, mis sõidavad Venezuela lipu all ja tegutsevad liidu vetes, vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2015/1565 (37);
 - (b) püüavad liidu kalalaevad, mis ei ole registreeritud mõne äärepoolseima piirkonna sadamas;
 - (c) imporditakse kolmandatest riikidest.
6. Lõike 5 punkti b ei kohaldata, kui asjaomase äärepoolseima piirkonna töötlemissektori olemasolev võimsus ületab tarnitava tooraine koguse.

- 6a. **Hüvituse puhul, mida makstakse toetusesaajatele, kelle tegevus toimub äärepoolseimates piirkondades või kellel on selliste piirkondade sadamas registreeritud laev ja kes seal tegutsevad, võetakse ülemäärase hüvitamise vältimiseks arvesse:**
- (a) **iga kalandus- või vesiviljelustoote või tootekategooria puhul lisakulu, mis tuleneb asjaomaste piirkondade konkreetsetest ebasoodsatest tingimustest; ning**
 - (b) **muud liiki riiklikku sekkumist, mis mõjutab lisakulude suurust.**
7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artiklitega 86 ja 87 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust, sätestades asjaomaste piirkondade [...] konkreetsete eripäradega arvestava toetuse [...] arvutamise kriteeriumid.

VII JAOTIS KAVA JUHTIMINE

1. PEATÜKK

Kavaga seotud asutused ja nende ülesanded

Artikkel 49

RPP kava ja Interregi kavaga seotud asutused

1. Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 63 lõike 3 kohaldamisel määrab iga liikmesriik **kooskõlas oma institutsioonilise ja õigusraamistikuga ning vastavate peatükkide eripära arvesse võttes** kava jaoks ühe või mitu korraldusasutust, ühe või mitu ÜPP makseasutust ja ühe või mitu auditeerimisasutust, **ning kui see on kohaldatav, ühe või mitu RPP kava koordineerimisfunktsiooni täitvat asutust**. Määratud asutused peavad vastama käesoleva määruse IV lisas sätestatud asjakohastele põhinõuetele. Kõigil käesoleva artikli kohaldamisel kindlaks määratud asutustel on võimalus suhelda otse komisjoniga, sealhulgas **vastavate** korraldusasutustega, kes vastutavad [...] piirkondlike peatükkide **kavandamise**, haldamise ja rakendamise eest.

2. Kui liikmesriik usaldab kava **peatükkide** rakendamise asutustele, kes vastutavad ühtekuuluvuspoliitika, ÜPP või Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi, **Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi või piirihalduse ja viisapoliitika rahastu** rakendamise eest programmitöö perioodil 2021–2027, ja **kliimameetmete sotsiaalfondi rakendamise eest vastutavatele asutustele** ning komisjon ei ole seadnud [...] **viimaste** audititulemuste põhjal nende asutuste tõhusat toimimist kahtluse alla, loetakse need asutused **IV lisas kehtestatud** põhinõuetele vastavaks.
3. [Kui liikmesriik määrab rohkem kui ühe korraldusasutuse, peab ta looma koordineeriva asutuse. Koordineeriva asutuse teatavate ülesannete täitmise võib usaldada korraldusasutusele. Koordineeriva asutuse ja korraldusasutuse vahelised kokkulepped vormistatakse kirjalikult.] **Järjepidevuse ja kulutõhususe tagamiseks võivad liikmesriigid kasutada olemasolevaid haldusstruktuure ja -institutsioone.**
4. Korraldusasutus võib määrata ühe või mitu vahendusasutust, kes täidavad [...] nende vastutusalasse kuuluvaid ülesandeid. Korraldusasutuste ja vahendusasutuste vahelised kokkulepped vormistatakse kirjalikult. [...].
5. Auditeerimisasutus peab olema avaliku sektori asutus, mis tegutseb auditeeritavatest sõltumatult. Auditeerimist võib auditeerimisasutuse vastutusel teostada muu avaliku sektori või eraõiguslik asutus. Kui liikmesriik määrab rohkem kui ühe auditeerimisasutuse, [...] **on tal olemas** koordineerimiskokkulepped või **koordineerimisfunktsioon** artiklis 53 [auditeerimisasutuse ülesanded] osutatud [...] **iga-aastaste auditiarvamuste ja -kokkuvõtete** koostamiseks.

6. Liikmesriigid tagavad, et kava jaoks määratud asutuste vahel ja nende sees järgitakse ülesannete lahususe põhimõtet.
7. Liikmesriigid akrediteerivad **ÜPP** makseasutused, kes vastutavad käesoleva määruse artikli 35 lõikes 1 osutatud [...] **sekkumiste** ning XV lisa [**liidu** meetmed] lõike 1 punktides h ja j osutatud liidu meetmete, **mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames**, juhtimise ja kontrolli eest [...]. **Akrediteeritud ÜPP makseasutused** võivad delegeerida oma artiklis 52 [**ÜPP** makseasutuse ülesanded] osutatud ülesanded korraldusasutusele või muule asutusele. **ÜPP makseasutuste poolt korraldusasutustele delegeeritud ülesandeid ei delegeerita edasi teistele asutustele.**
8. Korraldus- ja auditeerimisasutused võivad vastutada RPP kava või Interregi kava ühe või mitme peatüki eest **või RPP kava peatükkide osade eest. Selgelt määratakse kindlaks, millised asutused vastutavad RPP kava või Interregi kava iga osa eest.**
9. Kavaga seotud asutused võivad oma ülesannete täitmisel kasutada **komisjoni välja töötatud** ühtset integreeritud ja koostalitlusvõimelist teabe- ja seiresüsteemi, sealhulgas ühtset andmekaeve- ja riskihindamisvahendit, nagu on osutatud määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 36 lõike 2 punktis d, et tagada juurdepääs asjaomastele andmetele ja neid analüüsida, pidades silmas üldist kohaldamist liikmesriikides. **Kavaga seotud asutused võivad samuti jätkata oma teabe- ja seiresüsteemide kasutamist, tingimusel et need tagavad käesoleva määruse nõuete täitmise.**
- 9a. **Korraldus- ja auditeerimisasutustelt ei nõuta tegevuste ja toimingutega seotud hinnanguliste kulude ja tegelike kulude vastavuse kontrollimist.**

10. Komisjoni ja iga liikmesriigi vahel korraldatakse kord aastas iga-aastane läbivaatamiskoosolek kava või selle peatükkide tulemuste hindamiseks. Lävivaatamiskoosolekutel osalevad asjaomased asutused, **sealhulgas asjakohasel juhul piirkondlikud asutused ja [...] koordineerimisfunktsiooni täitvad [...] asutused.** Lävivaatamiskoosoleku tulemused vormistatakse kirjalikult. Liikmesriik võtab järeelmeetmed seoses läbivaatamiskoosolekul tõstatatud küsimustega, mis mõjutavad kava või selle ühe või mitme peatüki rakendamist, ja teavitab komisjoni võetud meetmetest kolme kuu jooksul.

Artikkel 50

RPP kava koordineerimise funktsioon

RPP kava koordineerimise funktsioon sisaldab järgmiseid ülesandeid:

- a) **RPP kava või selle muudatuste esitamine;**
- a) **RPP kava rakendamise jälgimine tihedas koostöös korraldusasutusega, tagades samal ajal usaldusväärsed juhtimistavad ja edendades RPP kava eest vastutavate asutuste piisavat haldussuutlikkust;**
- b) **RPP kava eri peatükkide sidusa rakendamise tagamine;**
- c) **korraldusasutustelt ja ÜPP makseasutustelt saadud teabe põhjal RPP kava maksetaotluste esitamine komisjonile kooskõlas artikliga 65;**
- d) prognooside koostamine jooksva ja järgneva kalendriaastal esitatavate maksetaotluse summa kohta 31. jaanuariks ja [...] **31. juuliks vastavalt X lisas esitatud vormile [maksete prognoos]. Selle ülesande võib usaldada ühele või mitmele korraldusasutusele;**

- e) [...]
- f) kõikide dokumentide, mida nõutakse artiklis 59 [iga-aastane pakett] osutatud iga-aastase kinnituspaketi osana, [...] **kogumine** ja esitamine komisjonile. **Kui kinnituspakett sisaldab rohkem kui ühte liidu vahendite haldaja kinnitust või auditiarvamust, hõlmavad need kõiki võrdlusperioodil esitatud maksetaotlusi kooskõlas liikmesriigi institutsioonilise, õigus- ja finantsraamistikuga;**
- g) rahavoogude tagamine korraldusasutustele ja ÜPP makseasutustele, tagades, et need asutused saavad iga komisjoni tehtud maksega neile võlgnetavad summad kooskõlas asjaomastes peatükkides sisalduvate meetmete rakendamisel tehtud edusammudega, võttes arvesse nende peatükkide rakendamisest tulenevaid võimalikke finantskorrektsioone, ning et nad saavad perioodi lõpuks summa, mis on vähemalt samaväärne neile eraldatud liidu toetusega;
- h) [...]
- i) **vajaduse korral** koordineerimiskomitee töö toetamine, andes vajalikku teavet ja tagades järelmeetmete võtmise koordineeriva [...] komisjoni otsuste ja soovitude põhjal;
- j) liidu kodanikele RPP kava eesmärkide ja tulemuste edastamine kooskõlas määruse [tulemusraamistiku määrus] artikliga 18 ühtse veebiportaali kaudu, mis võimaldab juurdepääsu partnerluskava kõikidele peatükkidele vastavalt artikli 64 lõikele 1.

Käesolevas artiklis loetletud ülesanded võib usaldada ühele või mitmele asutusele, tagades samal ajal, et iga ülesanne usaldatakse ainult ühele asutusele. Koordineerimisfunktsiooni ülesannete kindlaksmääramise kord vormistatakse kirjalikult.

Korraldusasutuse ülesanded

1. Korraldusasutus vastutab **RPP kava eest** või [...] **RPP kava ühe või mitme peatüki või Interregi kava ühe või mitme peatüki eest** või **RPP kava peatükkide osade, sealhulgas vastava osa vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste täitmise eest**. Korraldusasutusel on järgmised ülesanded:
 - a) tegevuste ja toimingute valimine, et [...] **optimeerida RPP** kava panust fondi eesmärkide saavutamisse, mis on kindlaks määratud selle peatükkide ja meetmete tasandil, kehtestades ja kohaldades mittediskrimineerivaid ja läbipaistvaid kriteeriume ja menetlusi;
 - b) juhtimiskontrollide tegemine, et tagada kavas sätestatud vahe-eesmärkide [...], **sihtväärtuste ja väljundite** täitmine ning vahendite tõhus kasutamine kooskõlas kohaldatava õigusega; liidu vahendite haldaja kinnituse koostamisel ei [...] **kontrolli** korraldusasutus **vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja väljundite täitmise hindamisel** tegevuste või toimingutega seotud kulusid;
 - c) tõhusate ja proportsionaalsete meetmete ja menetluste kohaldamine, võttes arvesse tuvastatud riske, et ennetada, avastada ja kõrvaldada õigusnormide rikkumisi, sealhulgas pettust, korrupsiooni, huvide konflikte ja topeltrahastamist, ning tagada aluseks olevate tegevuste või toimingute vastavus kohaldatavale õigusele kooskõlas IV lisas [põhinõuded] sätestatud asjakohaste põhinõuetega;
 - d) [...] **seirekomisjonide** töö toetamine, andes õigel ajal vajalikku teavet ja tagades järeelmeetmete võtmise [...] **seirekomisjonide** otsuste ja soovitude põhjal;
 - e) **vahendusasutustele delegeeritud ülesannete täitmise** järelevalve, kui see on asjakohane, tagades samal ajal usaldusväärsed juhtimistavad ja piisava haldussuutlikkuse olemasolu;

- f) **kui see on asjakohane**, vahendusasutuste [...], **sidusrühmade, partnerite** ja toetusesaajate haldussuutlikkuse suurendamine ning poliitikakogemusest õppimise [...] edendamine;
- g) selle tagamine, et toetusesaaja saab [...] **tegevuse või toimingu** elluviimisega seotud tasumisele kuuluva summa kätte täielikult ja hiljemalt [80] päeva pärast maksetaotluse esitamise kuupäeva, ning artikli [...] **35 lõike 1** punktides a–g, o, p ja r [sekkumisviisid] osutatud sekkumiste puhul tagamine, et **vähemalt 95 %** toetusesaajatele tehtavatest maksetest tehakse hiljemalt maksetaotluse esitamise aastale järgneva aasta 30. juuniks. **Artikli 35 lõike 1 punktides h–n ja q–s osutatud sekkumiste puhul võivad liikmesriigid otsustada kohaldada tähtaega, milleks on toetusesaaja poolt maksetaotluse esitamise aastale järgneva aasta 30. juuni.** Tähtaja arvestamise võib peatada, kui toetusesaaja esitatud teave ei võimalda korraldusasutusel kindlaks määrata, kas summa kuulub maksmisele;
- h) selliste andmete elektrooniline registreerimine ja säilitamine, mis on vajalikud seire, hindamise, finantsjuhtimise, kontrollimise ja auditite jaoks vastavalt artiklile 58 [liikmesriigi kohustused], **artiklile 63 [andmete kogumine ja salvestamine]** ja IV lisale [peamised nõuded], ning andmete turvalisuse, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse ning kasutajate autentimise tagamine;
- i) tagamine, et igale toetusesaajale antakse dokument, milles on sätestatud toetuse tingimused [...], rahastamiskava **ja selle** elluviimise **ajalised** piirangud ning vajaduse korral maksetingimuste kohaldamise meetod;
- j) tagamine, et toetusesaajad täidavad oma kohustust tagada liidu toetuse nähtavus kooskõlas määruse (EL, Euratom) XX [tulemusraamistiku määrus] artikliga 18;

- k) artikli 59 [iga-aastane kinnituspakett] lõike 1 **punktis c** [...] osutatud liidu vahendite haldaja kinnituse **koostamine**, allkirjastamine **ja esitamine koordineerimisfunktsiooni täitvale asutusele** vastavalt XII lisas [liidu vahendite haldaja kinnitus] esitatud vormile;
 - l) teabe esitamine kava meetmete rakendamisel tehtud edusammude kohta, nagu on nõutud artiklis 58 [liikmesriikide kohustused] ja IX lisas [aruandlus meetmete rakendamisel tehtud edusammude kohta];
 - m) **vajaduse korral RPP kava asjaomas(t)e osa(de) hindamise tagamine;**
 - n) **asjaomaste sihtrühmade ja RPP kava peatükkide kommunikatsiooniraamistiku rakendamine.**
2. Lõike 1 punktis b osutatud juhtimiskontrollid on riskipõhised ja proportsionaalsed eelnevalt kirjalikult kindlaks määratud riskidega.
 3. Juhtimiskontrollid hõlmavad toetusesaajate esitatavate maksetaotluste halduskontrolli **ning vajaduse korral** tegevuste ja toimingute kohapealset kontrolli. Neid juhtimiskontrolle tehakse enne iga-aastase kinnituspaketi esitamist kooskõlas artikliga 59.

Artikkel 52

ÜPP makseasutuse ülesanded

1. **ÜPP makseasutusel** peab olema halduslik ülesehitus ja sisekontrollisüsteem, mis vastab rahvusvaheliselt tunnustatud sisekontrollistandarditele ning annab piisava tagatise selle kohta, et maksed on seaduslikud ja korrektsed ning nende suhtes kohaldatakse nõuetekohast arvepidamist.

2. Iga liikmesriik **võib olemasolevad ÜPP makseasutused alles jätta ning** seab, võttes arvesse oma institutsioonilisi sätteid, akrediteeritud ÜPP makseasutuste arvu piiriks ühe asutuse riigi tasandil **ja/või** vajaduse korral ühe makseasutuse piirkonna kohta. **Kui liikmesriigil on rohkem kui üks ÜPP makseasutus, võib see liikmesriik määrata ÜPP makseasutusi koordineeriva asutuse.**

3. Artikli 35 [ÜPP sekkumisviisid] lõikes 1 osutatud [...] **sekkumiste** puhul täidab ÜPP makseasutus korraldusasutuse ülesandeid, mis on loetletud artikli 51 [korraldusasutus] lõike 1 punktides b, c, f, g, h, i, j, k **ja l** ning selle artikli lõigetes 2 ja 3.

ÜPP makseasutus võib delegeerida oma ülesannete täitmise, välja arvatud maksete tegemine.

Erandina esimesest ja teisest lõigust võivad liikmesriigid seoses kogukonna juhitud kohaliku mitmesektorilise arenguga (sealhulgas LEADERiga) otsustada, et korraldusasutus täidab artiklis 51 loetletud ülesandeid.

4. **ÜPP makseasutus** esitab [...] **koordineerimisfunktsiooni täitvale** asutusele **käesoleva** määruse artikli 50 punktide c[...] ja f kohaldamiseks [...] vajaliku teabe.

ÜPP makseasutuse juht koostab ja esitab [...] **koordineerimisfunktsiooni täitvale** asutusele käesoleva määruse artikli 59 [iga-aastase kinnituspaketi esitamine] lõike 1 punktis c osutatud liidu vahendite haldaja kinnituse(d).

5. Iga liikmesriik jälgib pidevalt **ÜPP** makseasutuse vastavust lõikes 1 sätestatud nõuetele ning vastutab nende akrediteeringu väljastamise, läbivaatamise ja tühistamise eest.

Kui liikmesriik on teinud kindlaks, et akrediteeritud **ÜPP** makseasutus ei täida enam üht või mitut lõikes 1 sätestatud nõuet ja see mõjutab tema ülesannete täitmist, kehtestab liikmesriik makseasutuse akrediteeringu suhtes viivitamata katseaja. Ta koostab kava, mis sisaldab meetmeid ja tähtaegu väljaselgitatud puuduste kõrvaldamiseks sellise ajavahemiku jooksul, mis määratakse kindlaks sõltuvalt probleemi raskusest. See ajavahemik ei ole pikem kui 12 kuud alates akrediteeringu suhtes katseaja kehtestamise kuupäevast.

Liikmesriigi taotluse korral võib komisjon seda ajavahemikku asjakohaselt põhjendatud juhul pikendada.

Artikkel 53

Auditeerimisasutuse ülesanded

1. Auditeerimisasutus teeb vahe-eesmärkide, [...] sihtväärtuste ja **väljundite** täitmise auditeid ja süsteemiauditeid, et anda komisjonile kindlust juhtimis- ja kontrollisüsteemide tulemusliku toimimise kohta [...]. Auditid annavad kindluse vahendite [...] kasutamise kohta kooskõlas kohaldatava õigusega.

2. Auditeerimisasutus koostab **ja esitab koordineerimisfunktsiooni täitvale asutusele või Interregi kava peatüki korraldusasutusele:**

- a) määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 63 lõike 7 kohaldamisel käesoleva määruse XIII lisas esitatud vormi kohase iga-aastase auditiarvamuse, milles tehakse kindlaks, kas:
- i) artikli 59 lõike 1 punktis a [kinnituspakett] osutatud võrdlusperioodi kohta esitatud maksetaotlustesse sisestatud andmed on täielikud, täpsed ja usaldusväärsed;
 - ii) juhtimis- ja kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt **ning tagavad liidu vahendite kasutamise kooskõlas kohaldatava õigusega** ning liidu finantshuvide tõhusa ja õigeaegse kaitse [...];
 - iii) rahaliste vahendite kasutamine on kooskõlas kohaldatava õigusega;
 - iv) audit seab kahtluse alla liidu vahendite haldaja kinnitus(t)es esitatud väited;
- b) kokkuvõtte artikli 59 [kinnituspakett] lõike 1 punkti b kohaselt tehtud audititest, sealhulgas tuvastatud puuduste laadi ja ulatuse analüüsi ning võetud või kavandatud parandusmeetmed.

Auditeid tehakse kooskõlas rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditeerimisstandarditega.

3. Auditeerimisasutus koostab riskihindamisel põhineva auditistrateegia, võttes arvesse artikli 22 lõike 2 punktis m nõutud juhtimis- ja kontrollisüsteemi kirjeldust; koostatud strateegia hõlmab süsteemiauditeid ning vahe-eesmärkide, [...] sihtväärtuste **ja väljunditega** seotud auditeid ning vahendite [...] kasutamist kooskõlas kohaldatava õigusega. Enne esimese maksetaotluse esitamist viiakse kõigi uute korraldusasutuste suhtes läbi süsteemiaudit.

4. **Ilma et see piiraks käesolevas artiklis 58 sätestatud nõuete kohaldamist**, ei kontrolli korraldusasutus **vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja väljundite täitmise kontrollimisel** tegevuste või toimingutega seotud kulusid.

II PEATÜKK

Seire korraldus

Artikkel 54

Seirekomisjon ja koordineerimiskomitee

1. Iga liikmesriik moodustab RPP kava peatükkide jaoks ühe või mitu seirekomisjoni, kui see on asjaomase peatüki puhul asjakohane. Hõlmatud on **RPP** kava kõik peatükid. Sama seirekomisjon võib tegeleda rohkem kui ühte peatükiga.
2. Kui liikmesriik moodustab mitu seirekomisjoni, **võib ta moodustada** [...] ka koordineerimiskomitee, mis tagab **RPP** kava rakendamise ülevaate ja seire pärast konsulteerimist kava iga peatükki korraldavate asjaomaste asutustega kolme kuu jooksul pärast asjaomasele liikmesriigile partnerluskava heakskiitmise otsusest teatamise kuupäeva. [...]
3. Koordineerimiskomitee suhtes, **kui see on asjakohane**, ning seirekomisjoni suhtes kohaldatakse artiklites 55 ja 56 sätestatud nõudeid.
4. Iga seirekomisjon ja **asjakohasel juhul** koordineerimiskomitee võtab vastu oma kodukorra, mis sisaldab sätteid igasuguse huvide konflikti vältimise ja läbipaistvuse põhimõtte kohaldamise kohta.
5. Seirekomisjon ja **asjakohasel juhul koordineerimiskomitee** tuleb kokku vähemalt üks kord aastas ning vaatab läbi oma vastutusalasse kuuluva RPP kava peatüki või peatükkide rakendamise, sealhulgas kõik eesmärkide saavutamist mõjutavad küsimused.

6. Seirekomisjoni **ja asjakohasel juhul koordineerimiskomitee** kodukord ning seirekomisjoniga jagatud andmed ja teave avaldatakse artiklis 64 osutatud veebisaidil.

Artikkel 55

Seirekomisjoni koosseis

1. [...] **Seirekomisjoni** koosseisu [...] **kindlaksmääramisel tagab** [...] **iga** liikmesriik [...] **läbipaistva menetluse käigus ning iga liikmesriigi institutsioonilist ja õigusraamistikku arvesse võttes** asjaomaste liikmesriigi asutuste ja vahendusasutuste ning artiklis 6 [partnerlus] osutatud partnerite esindajate tasakaalustatud esindatuse [...].

Seirekomisjoni koosseisus võetakse arvesse **RPP** kava peatükki või peatükke, mille eest seirekomisjon vastutab. Seirekomisjoni koosseis ja suurus peavad võimaldama komisjonil teha oma tööd tõhusalt ja tulemuslikult.

Seirekomisjoni igal liikmel on üks hääl. **Seirekomisjoni juhib liikmesriigi esindaja. Kodukorras võib lubada mitteliikmetel, sealhulgas EIP-l, osaleda seirekomisjoni töös.**

Liikmesriik avaldab ja **ajakohastab** seirekomisjoni liikmete loetelu [...] artiklis 64 osutatud veebisaidil.

2. Komisjoni esindajad osalevad seirekomisjoni töös nõuandjana.

Seirekomisjoni ülesanded

1. Seirekomisjon kontrollib oma vastutusalasse kuuluva **ühe või mitme** peatüki puhul [...] **järgmist**:
 - a) **RPP** kava **ühes või mitmes** peatükis sisalduvate meetmete rakendamisel tehtud edusamme;
 - b) kõiki probleeme, mis mõjutavad **ühe või mitme** peatüki tulemusi, ja nende probleemide lahendamiseks võetud meetmeid;
 - c) artiklites 8 ja 9 [õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalsed tingimused] sätestatud õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalsete tingimuste täitmist ning nende kohaldamist kogu programmitöö perioodi jooksul;
 - d) hindamiste, nende kokkuvõtete ja hindamistulemuste järelmeetmetega seotud edusamme;
 - e) [...] teabe-, teavitamis- ja nähtavusmeetmete rakendamist;
 - f) avaliku sektori asutuste, partnerite ja toetusesaajate haldussuutlikkuse suurendamise edenemist, kui see on asjakohane;
 - g) partnerluse tõhusat toimimist seoses **RPP** kava peatüki või peatükkidega, mis kuuluvad tema vastutusalasse.

2. Seirekomisjon kiidab oma vastutusalasse kuuluva **RPP kava** ühe või mitme peatüki puhul heaks järgmise:
- a) kõik ettepanekud [...] ühe või mitme peatüki muutmiseks, välja arvatud muudatused vastavalt artiklile 34 [liidu meetmed, ELi rahastu];
 - b) tegevuste või toimingute valimise meetodika ja kriteeriumid, sealhulgas kõik nende muudatused. Kohaldatavad kriteeriumid [...] peavad olema mittediskrimineerivad, kaasavad ja läbipaistvad, tagama juurdepääsuvõimalused puuetega inimestele ja soolise võrdõiguslikkuse ning võtma arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat;
 - c) hindamise tegevuskava ja kõik selle muudatused;
 - d) [...]
 - e) [...]
3. **Kui see on kohaldatav, esitab koordineerimiskomitee arvamuse samade elementide kohta, mida on nimetatud eelmises lõikes, kuid RPP kava tasandil, eesmärgiga tagada eri peatükkide sidus rakendamine.** Lahkarvamuste korral on ülimuslik peatüki eest vastutava seirekomisjoni arvamus.
4. **RPP kava** eri peatükkide rakendamisel esinevate viivituste või probleemide korral võib **seirekomisjon ja asjakohasel juhul koordineerimiskomitee anda RPP kava peatükke haldavatele asutustele soovitusi nende peatükkide tulemuslikkuse parandamiseks nende eesmärkide saavutamisel [...].**
- 4a. **Lõiget 2 ei kohaldata ÜPP ja ÜKP sekkumiste suhtes, mille kohta seirekomisjon esitab arvamuse.**

Artikel 57

[...]

[...]

X JAOTIS
JUHTIMIS- JA FINANTSREEGLID

I PEATÜKK
Üldised juhtimisreeglid

Artikkel 58

Liikmesriikide kohustused

1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid liidu finantshuvide kaitsmiseks ning selle tagamiseks, et rahalisi vahendeid kasutatakse kavade rakendamisel kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas kohaldatavate riigihanke ja riigiabi reeglitega. Eelkõige tagavad nad õigusnormide rikkumiste, sealhulgas pettuste, korrupsiooni ja huvide konfliktide ennetamise, avastamise, kõrvaldamise ja nendest teatamise.
2. Lõike 1 kohaldamisel liikmesriigid:
 - a) kehtestavad oma kavade jaoks tulemuslikud ja tõhusad juhtimis- ja kontrollisüsteemid kooskõlas IV lisas sätestatud põhinõuetega ning tagavad nende nõuetekohase toimimise kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega;
 - b) tagavad, [...] et antud toetust on nõuetekohaselt kasutatud kehtestatud vaheeesmärkide ja sihtväärtuste või väljundite saavutamiseks, ning võtavad kõik asjakohased meetmed tagamaks, et rahalisi vahendeid kasutatakse kavade rakendamisel kooskõlas kohaldatava õigusega. **Liikmesriigid ei kontrolli** vaheeesmärkide, sihtväärtuste ja väljundite täitmise hindamisel tegevuste, toimingute ja meetmetega seotud kulusid;
 - c) võtavad asjakohaseid meetmeid, et ennetada, avastada ja kõrvaldada õigusnormide rikkumisi, sealhulgas pettusi, korrupsiooni ja huvide konflikte, sealhulgas kasutavad **asjakohasel juhul** andmekaevevahendeid, **kui need on kättesaadavad**;

- d) kohaldavad **proportsionaalseid** parandusmeetmeid, kui kohaldatavat õigust ei järgita;
- e) tagavad, et välditakse topeltrahastamist liidu eelarvest, ning võtavad viivitamata meetmeid, et kõrvaldada kõik topeltrahastamise olukorrad, **eelkõige tehes kooskõlas artikli 7 lõikega 5 koostööd komisjoniga või vahendite sissenõudmise kaudu**;
- f) tagavad määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklis 130 sätestatud kohustuste täitmise;
- g) tagavad, et komisjoni rikkumisjuhtumite haldamise süsteemis teatatakse kõigist pettuse-, korruptsiooni- ja õigusnormide rikkumise kahtlustest, sealhulgas huvide konfliktist, topeltrahastamisest ja muudest kohaldatava õiguse rikkumistest; komisjon teeb teabest kokkuvõtte ja avaldab selle igal aastal ning esitab selle Euroopa Parlamendile.

Ei teatata õigusnormide rikkumistest, mille puhul asjaomase liidu toetuse summa on väiksem kui 10 000 eurot või kui liikmesriigid on rikkumise avastanud ja kõrvaldanud enne nende lisamist komisjonile esitatavasse maksetaotlusse;

- h) tagavad, et komisjon, OLAF ja kontrollikoda ning määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul Euroopa Prokuratuur:
 - i) saavad kasutada oma volitusi, mis on sätestatud määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 129 lõikes 1, sealhulgas nõudes sõnaselgelt, et liidu [...] **toetusesaajad** annaksid või tagaksid vajalikud õigused ja juurdepääsu **ning tagaksid, et vahendite saajad, lõplikud saajad, töövõtjad ja alltöövõtjad annaksid sellised õigused ja juurdepääsu**;
 - ii) saavad oma volituste piires juurdepääsu artiklis 63 [andmete kogumine ja avaldamine] osutatud andmetele;

- i) liikmesriigid kehtestavad süsteemid ja menetlused, millega tagatakse, et kõiki fondist toetatava meetmega seotud kontrolljälje jaoks vajalikke tõendavaid dokumente säilitatakse asjakohasel tasemel [...] viie aasta jooksul alates selle aasta 31. detsembrist, mil komisjon tegi liikmesriigile viimase makse; kui on algatatud kaebemenetlus, on esitatud kaebus või kui on alustatud kohtumenetlust, säilitatakse tõendavaid dokumente seni, kuni need menetlused või mis tahes järgnevad tagasinõudmismenetlused on lõpetatud;
- j) kehtestavad korra, millega tagada fondi kasutamist käsitlevate kaebuste tõhus läbivaatamine kooskõlas nende institutsioonilise ja õigusraamistikuga, ning vaatavad komisjoni taotlusel läbi komisjonile esitatud kaebused, mis kuuluvad **RPP kava või Interregi kavapeatüki** kohaldamisalasse, ning teavitavad komisjoni nende läbivaatamiste tulemustest;
- k) tagavad, et kogu teabevahetus toetusesaajate ning partnerluskavaga tegelevate asutuste vahel ning komisjoniga toimub elektrooniliste andmevahetussüsteemide kaudu, mis hõlmab muu hulgas automaatsete ja interaktiivsete vormide ja arvutuste kasutamist, tagab dokumentide säilitamise ja andmete talletamise süsteemis, mis võimaldab nii toetusesaajate esitatud maksetaotluste halduskontrolli kui ka auditite tegemist, ning võimaldab automaatset sünkroniseerimist ja andmete edastamist toetusesaajate ja liikmesriikide süsteemide vahel;
- l) tagavad, et kogu ametlik teabevahetus komisjoniga toimub XVI lisas [SFC2028: liikmesriikide ja komisjoni vaheline elektrooniline andmevahetussüsteem] osutatud elektroonilise andmevahetussüsteemi kaudu. [...]

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni [...] **artikli 59 lõikes 1 kehtestatud tähtajaks** kavades sätestatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, kvantifitseerides iga sihtväärtuse ja vahe-eesmärgi täitmise ning kavadest toetatavate väljundipõhiste sekkumiste puhul saavutatud edu. See teave esitatakse kooskõlas IX lisas [aruandlus meetmete rakendamisel tehtud edusammude kohta] esitatud vormiga. Kui eduaruannete süsteemides ei ole vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamisel tehtud edusamme kvantifitseeritud, esitab liikmesriik IX lisas [aruanne meetmete rakendamisel tehtud edusammude kohta] esitatud vormi kohase hinnangu saavutatud edusammude kohta. Kättesaadavaks tehtud teave hõlmab kuni [...] **eelmise kalendriaasta** lõpuni saavutatud edusamme ja see esitatakse artikli **59 lõike 1** punktis a osutatud iga-aastase kinnituspaketi osana.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga **87** [delegeeritud õigusaktid] vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõike 2 punkti g täiendamiseks reeglitega nende kriteeriumide kohta, mille alusel määratakse kindlaks pettuse, korruptsiooni ja õigusnormide rikkumise kahtlused, millest tuleb teatada, ning sellega seoses esitatavate andmete kohta.

Artikkel 59

Iga-aastase kinnituspaketi esitamine

1. Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 63 kohaldamisel esitavad liikmesriigid komisjonile [...] **2029. aastast alates** iga aasta 15. veebruariks järgmised **eelmist kinnituse võrdlusperioodi hõlmavad** dokumendid (edaspidi „iga-aastane kinnituspakett“):
 - a) aruanne artikli 58 lõikes [...] **3** [liikmesriikide kohustused] sätestatud **RPP** kava **või Interregi kava peatüki** meetmete rakendamisel tehtud edusammude kohta vastavalt IX lisas [aruandlus meetmete rakendamisel tehtud edusammude kohta] esitatud vormi **2. osale nii, et see hõlmab kumulatiivseid edusamme eelmise kalendriaasta lõpuks ja [...] et selles loetletakse antud kinnitusaruandeperioodil esitatud maksetaotlused, alustades 2028. aasta taotlustest esimese kinnitusperioodi jaoks vastavalt IX lisas esitatud vormi 1. osale;**

- b) artikli 53 [auditeerimisasutuse ülesanded] lõike 2 punktis b osutatud auditite kokkuvõtte;
- c) [...] vahendite haldaja **kinnitused** vastavalt XII lisas esitatud vormile, milles on märgitud, et:
- i) maksetaotlus(t)ega koos esitatud teave on täielik, täpne ja usaldusväärne;
 - ii) vahendeid kasutati [...] **kooskõlas kohaldatava õigusega**;
 - iii) kehtestatud juhtimis- ja kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt ja annavad [...] **piisava** kindluse, et vahendeid on hallatud kooskõlas [...] kohaldatava **õigusega**, sealhulgas huvide konfliktide, korruptsiooni, topeltrahastamise, pettuste ja muude õigusnormide rikkumiste ennetamise, avastamise, neist teatamise ja kõrvaldamise osas, ning kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega;
 - iv) IX lisa 2. osa kohaselt esitatud teave, mis **hõlmab kumulatiivseid edusamme eelmise kalendriaasta lõpuks**, annab rakendamise edenemisest õige ja õiglase ülevaate;
- d) artikli 53 [auditeerimisasutuse ülesanded] lõikes 2 osutatud [...] **iga-aastased auditiarvamused** vastavalt [...] **XIII** lisas esitatud vormile.

Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 63 lõike 7 kohaselt võib komisjon 15. veebruari tähtaega erandkorras pikendada 1. märtsini, kui asjaomane liikmesriik seda kirjalikult taotleb.

2. Komisjon võtab arvesse iga-aastases kinnituspaketis esitatud teavet, et otsustada, kas mõni artiklites 66 [maksete edasilükkamine], 67 [maksete peatamine] ja 68 [finantskorrektsioonid] sätestatud meetmetest on vajalik.

3. **Liidu finantshuvide tulemusliku kaitse tagamiseks** peab liikmesriik viimase eelarveaasta kohta lõpliku iga-aastase kinnituspaketi esitamisel **hiljemalt 15. veebruaril 2037** kinnitama, et komisjoni maksete, **välja arvatud tehnilise abi**, kogusumma ei ületa kogusummat, mida liikmesriik maksab toetusesaajatele [...] **tegevuste ja toimingute [artikli 63 lõike 1 punkti e alapunkti vi tähenduses] eest kava tasandil**, võttes arvesse liikmesriigi osalust.

Artikkel 60

Komisjoni kohustused

1. Komisjon peab saama piisava kindluse, et liikmesriigid on kehtestanud käesolevas määruses sätestatud nõuetele vastavad juhtimis- ja kontrollisüsteemid ning et kõnealused süsteemid toimivad kavade rakendamisel tulemuslikult ja tõhusalt.
2. Komisjon koostab oma audititöö jaoks riskihindamisel ja proportsionaalsuse põhimõttel põhineva auditistrateegia ja auditikava. **Komisjon teavitab liikmesriike igal aastal oma auditistrateegiast.**
3. Komisjon ja auditeerimisasutus koordineerivad oma audititööd.
4. Auditite tegemiseks on komisjoni ametnikel või nende volitatud esindajatel kooskõlas artikli 58 [liikmesriigi kohustused] lõike 2 punktiga h juurdepääs kõigile vajalikele kava rakendamisega, sealhulgas fondist toetust saanud tegevustega või juhtimis- ja kontrollisüsteemidega seotud andmetele, dokumentidele ja metaandmetele, sõltumata nende säilitamiseks kasutatud andmekandjast, ning nad saavad nende koopiaid nende poolt taotletud vormingus. Komisjoni ametnikud või nende volitatud esindajad võivad nõuda lisateavet ja teha kohapealseid auditeid.
5. Komisjon teeb auditeid fondi rakendamise ajal ja kuni kolm aastat pärast **komisjonilt liikmesriigile tehtud** lõppmakse kuupäeva.

6. **Ilma et see piiraks artikli 58 lõike 2 punktis i osutatud võimalust kontrollida dokumentaalseid tõendeid [...] või liidu finantshuvide tulemusliku kaitse tagamist, [...] ei kontrolli komisjon vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise auditeerimisel tegevuste või toimingutega seotud kulusid.**

Artikkel 61

Ühtse auditi põhimõte

1. Auditeid tehes võtavad komisjon ja auditeerimisasutused nõuetekohaselt arvesse ühtse auditi ja proportsionaalsuse põhimõtteid seoses liidu eelarvele avalduva riski tasemega.
2. Komisjon ja auditeerimisasutused kasutavad esmalt kogu **kättesaadavat** [...] teavet ja kõiki andmeid, sealhulgas juhtimiskontrollide tulemusi, ning artikli 58 lõike 2 punktides **k ja l** [...] osutatud **elektroonilistes andmevahetussüsteemides olevat teavet. Komisjon ja auditeerimisasutused** võivad taotleda ja saada kavaga seotud asutustelt ja asjaomastelt toetusesaajatelt täiendavaid dokumente ja auditi tõendusmaterjale üksnes juhul, kui nende kutsealase otsustuse põhjal on see vajalik põhjalike auditijärelduste koostamiseks.
3. [...] **Kui** komisjon leiab, et auditeerimisasutuse arvamus on usaldusväärne, ning asjaomane liikmesriik osaleb Euroopa Prokuratuuri asutamist puudutavas tõhustatud koostöös, piirduvad komisjoni enda auditid auditeerimisasutuse töö auditeerimisega. **Komisjon võtab arvesse asjaomase liikmesriigi osalemist Euroopa Prokuratuuri asutamist puudutavas tõhustatud koostöös.**
4. Komisjon ja auditeerimisasutus [...] **ei auditeeri** vahe-eesmärke ja sihtväärtusi **ja väljundeid** ühelgi aastal, mil Euroopa Kontrollikoda on neid juba auditeerinud, **tingimusel et auditeerimisasutus või komisjon saab nende vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste ja väljundite kohta tehtud Euroopa Kontrollikoja auditi tulemusi eelkõige uute tõendite puudumisel oma vastavate ülesannete täitmiseks kasutada.**

5. Olenemata lõikest [...] 4 võib iga vahe-eesmärgi ja sihtväärtuse **ja väljundi** puhul teha rohkem kui ühe auditi, kui auditeerimisasutus järeldab oma kutsealase otsustuse põhjal, et põhjendatud auditiarvamuse koostamine ei ole **teisiti** võimalik. **Komisjon teavitab asjaomast liikmesriiki auditist piisavalt aegsasti ette.**
6. Lõiget [...] 3 ei kohaldata, kui:
- a) ilmneb konkreetne pettuse, korrupsiooni või huvide konflikti või muu nõuete olulisel määral täitmata jätmise oht või kahtlus [...];
 - b) auditeerimisasutuse töö tuleb teha uuesti, et saada kinnitust selle tõhusa toimimise kohta pärast komisjoni tehtud riskihindamist;
 - c) on tõendeid selle kohta, et auditeerimisasutuse toimimine ei vasta artiklis 53 [auditeerimisasutuse ülesanded] ja IV lisas [kontrolli- ja auditeerimissüsteemi nõuded] sätestatud põhinõuetele.

Käesoleva lõike punktide a, b ja c kohaldamisel teavitab komisjon liikmesriike õigeaegselt artikli 61 lõikes 3 osutatud põhimõtte kohaldamata jätmise põhjustest.

7. Komisjon ja auditeerimisasutused kohtuvad regulaarselt ja kui ei ole kokku lepitud teisiti, vähemalt üks kord aastas, et läbi vaadata auditistrateegia, iga-aastane kontrolliaruanne ja [...] **auditiarvamused**, koordineerida oma auditikavasid ja -meetodeid ning vahetada arvamusjuhtimis- ja kontrollisüsteemide tõhustamisega seotud küsimustes.

Põllumajandusettevõtete hooliva juhtimise ja ühise kalanduspoliitika kontrollisüsteem

1. Liikmesriigid kontrollivad artiklis 58 [liikmesriikide kohustused] osutatud kontrollide osana, kas toetusesaajad täidavad määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artiklis 3 osutatud põllumajandusettevõtete hooliva juhtimise nõudeid ja määruse (EL) 202X/XXXX [ÜKP määrus] artikli [...] 3 lõike [...] 4 [...] **kohase kontrollisüsteemi** tingimusi.

Kui [...] määruse (EL) **202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli 3 lõike 2 kohaste sekkumiste raames toetuse saamiseks** [...] artiklis 70 [ühtne haldus- ja kontrollisüsteem] osutatud georuumilises taotluses deklareeritud ala [...] ei ületa kümnet hektarit, vabastatakse toetusesaajad käesoleva artikli kohastest kontrollidest [...] **ning määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli xx kohastest karistustest.**

Kui toetusesaaja on välja valitud toetusetaotluse või maksetaotlusega seotud kohapealseks kontrolliks, ei vali liikmesriigid võimaluse piires ja seonduvaid riske **ning kontrollikulused** arvesse võttes toetusesaajat samal aastal uuesti kontrolliks ja kontrollivalimisse, välja arvatud juhul, kui asjaolud nõuavad rohkem kui ühte kohapealset kontrolli, et tagada liidu finantshuvide tõhus kaitse. See säte ei vähenda kontrollide taset.

2. [...]

[...]

[...]

[...].

Andmete kogumine ja salvestamine

1. Auditi ja kontrolli, läbipaistvuse ning tulemuslikkuse seire ja hindamise eesmärgil, **ilma et see piiraks tulemusraamistiku määruse artiklit 19**, koguvad, talletavad ja säilitavad liikmesriigid elektrooniliselt punktides a–g osutatud teavet, tagades samal ajal andmete turvalisuse, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse ning kasutajate autentimise ja võimaldades automatiseeritud [...] **andmeesitust** komisjoni tuvastatud elektroonilise süsteemiga:
 - a) toetusesaaja kohta:
 - i) kas toetusesaaja on avalik-õiguslik või eraõiguslik asutus, üksus, mis on või ei ole juriidiline isik, või füüsiline isik või füüsiliste isikute rühm;
 - ii) üksuse täielik juriidiline nimi, aadress ja käibemaksukohustuslasena registreerimise number või maksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas, või muu kordumatu tunnus riigi tasandil;
 - iii) füüsilise isiku puhul ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, asukoht ja riiklik [...] **käibemaksukohustuslasena või maksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas, või muu riigi tasandil kehtestatud kordumatu tunnus;**
 - iv) teave toetusesaaja kõigi tegelike kasusaajate kohta, kui neid on, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 lõikes 6¹⁰ toodud määratlusele: eesnimi (eesnimed) ja perekonnanimi (perekonnanimed), sünnikuupäev (sünnikuupäevad) ning käibemaksukohustuslasena või maksukohustuslasena registreerimise number (numbrid), kui see on olemas, või muu riigi tasandil **kehtestatud** kordumatu tunnus;

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>.

- v) liidu toetuse summa, mis on [...] **välja toodud** toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis;
- vi) märke kavaga seotud meetme kohta koos meetme järjekorranumbri ja tegevuse tunnuskooriga;
- vii) rahastamisvahendite puhul teave selle kohta, kas toetusesaaja on valdusfondi rakendav asutus või valdusfondi struktuuri puudumise korral erifondi rakendav asutus või, kui rahastamisvahendit haldab otseselt korraldusasutus, teave korraldusasutuse kohta;
- viii) seoses artikli 35 lõikes 1 osutatud ÜPP sekkumistega:
- sugu, **kui see on kohaldatav**, ning kas toetusesaaja on põllumajandustootja, metsa valdaja, noor põllumajandustootja või vastloodud ettevõtte; valdkondlike sekkumiste puhul tootjaorganisatsiooni liik;
 - põllumajandusliku majapidamise asukoht, **kui see on kohaldatav**, ning kas see asub määruse (EL) 202/XXXX [ÜPP määrus] artiklis 8 [toetus looduslikust või muust piirkondlikust eripärast tingitud piirangute korral] osutatud looduslikust või muust piirkondlikust eripärast tingitud piirangutega alal, nitraaditundlikul alal,¹¹ kõnealuse määruse artiklis 9 [toetus teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevate ebasoodsate tegurite korral] osutatud Natura 2000 alal;

¹¹ Nagu on kavandatud nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiivi alusel 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj>).

- põllumajandustootmise viis¹², **kui see on kohaldatav**, ning kas põllumajanduslik majapidamine on mahepõllumajanduslik¹³, põllumaa hektarite koguarv, püsirohuma pindala hektarite koguarv, **püsilikultuuride all olevate hektarite koguarv, hektarite koguarv**, millel põllumajanduslikku tegevust ei toimu, kuid mis on **siiski** toetuskõlblikud **hektarid, põllumajandusettevõtete vastutustundlikul majandamisel** olevate hektarite koguarv ning kaitstavad põllumajandustavad eraldi;
- b) vahendite saaja ja vahendite lõpliku saaja kohta:
- i) kas vahendite saaja või vahendite lõplik saaja on füüsiline või juriidiline isik ning juriidilise isiku puhul kas ta on avalik-õiguslik või eraõiguslik isik;
 - ii) juriidilise isiku puhul vahendite saaja või vahendite lõpliku saaja täielik juriidiline nimi ja käibemaksukohustuslasena registreerimise number või maksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas, või muu kordumatu tunnus riigi tasandil, ning füüsilise isiku puhul vahendite saaja ees- ja perekonnanimi, sünniaeg ja **käibemaksukohustuslasena või** maksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas, või muu **riigi tasandil kehtestatud** kordumatu tunnus;
 - iii) eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate ühist põllumajanduspoliitikat toetavate sekkumistega seotud rahastamisvahendite puhul sugu, **kui see on kohaldatav**, kas vahendite lõplik saaja on põllumajandustootja, metsa valdaja, noor põllumajandustootja, vastloodud ettevõtte [...];

¹² Nagu on määratletud nõukogu 30. novembri 2009. aasta määruses (EÜ) nr 1217/2009, millega luuakse Euroopa Ühenduse põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk, artiklis 5b määratletud liidu põllumajanduslike majapidamiste liigituses (ELT L 328, 15.12.2009, lk 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1217/oj>).

¹³ Nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määruses (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

- iv) vahendite saaja või vahendite lõpliku saaja asukoht, nimelt vahendite saaja aadress, kui vahendite saaja või vahendite lõplik saaja on juriidiline isik; kui vahendite saaja või vahendite lõplik saaja on füüsiline isik ja tema alaline elukoht on liidus, siis NUTS 2 tasandi piirkond, või kui vahendite saaja või vahendite lõplik saaja on füüsiline isik ja tema alaline elukoht ei ole liidus, siis riik;
 - v) teave vahendite saaja või vahendite lõpliku saaja kõigi tegelike kasusaajate kohta, kui neid on, vastavalt direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 lõikes 6 toodud määratlusele: eesnimi (eesnimed) ja perekonnanimi (perekonnanimed), sünnikuupäev (sünnikuupäevad) ning käibemaksudokumentide number või maksukohustuslasena registreerimise number (numbrid), kui see on olemas, või muu riigi tasandil **kehtestatud** kordumatu tunnus;
 - vi) [...] liidu toetuse summa, **nagu on välja toodud toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis**, märke kavaga seotud meetme kohta ja tegevuse tunnus;
- c) töövõtja kohta, **kellega on riigihankemenetluse tulemusena sõlmitud leping, mis ületab liidu riigihankeõiguses kindlaks määratud piirmäärasid:**
- i) [...] nimi [...] ja käibemaksudokumentide number või maksukohustuslasena registreerimise number, **kui see on olemas, või muu riigi tasandil kehtestatud kordumatu tunnus;**
 - ii) teave töövõtja kõigi tegelike kasusaajate kohta, kui neid on, vastavalt direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 lõikes 6 toodud määratlusele: eesnimi (eesnimed) ja perekonnanimi (perekonnanimed), sünnikuupäev (sünnikuupäevad) ning käibemaksudokumentide number või maksukohustuslasena registreerimise number (numbrid), kui see on olemas, või muu riigi tasandil **kehtestatud** kordumatu tunnus;

- iii) teave kõigi lepingute kohta: nimi, kuupäev, viide, lepingu summa ja mis tahes asjakohane tunnus või registreerimisnumber;
 - iv) märke kavaga seotud meetme kohta koos meetme järjekorranumbri ja tegevuse tunnuskooriga;
- d) [...]
- e) tegevuse kohta:
- i) tegevuse või toimingu nimi ja kordumatu tunnus ning asukoht või mobiilsete tegevuste, pilves rakendatud tegevuste või mitut tegevuskohta hõlmavate tegevuste või toimingute puhul toetusesaaja asukoht. **Kalalaevaga seotud tegevuse või toimingu puhul liidu kalalaevastikuregistri tunnusnumber, nagu on osutatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2017/218;**
 - ii) tegevuse lühikirjeldus ja eesmärgid, välja arvatud artikli 35 lõike 1 punktides a–g, o ja p osutatud ÜPP sekkumised;
 - iii) nende projektikonkursside ja hankemenetluste kordumatu tunnus, mille alusel tegevus või toiming välja valiti [...];

- iv) [...]
- v) liidu toetuse summa, mis on nimetatud toetuse tingimusi sätestavas dokumendis;
- vi) toetusesaajale tegevuse eest välja makstud summa;
- vii) [...] **meetme** suhtes kohaldatav kaasrahastamise määr ja asjakohasel juhul täiendav riiklik rahastamine;
- viii) toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis märgitud tegevuse või toimingu **eeldatav** alguskuupäev ja lõppkuupäev, , **mida, kui see on erinev, ajakohastatakse tegevuse või toimingu lõpetamisel vastavalt tegelikule algus- ja lõppkuupäevale;**
- ix) [...]
- x) tegevuse valuuta (nagu on esitatud toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis);
- xi) selle kava kordumatu tunnus, mille alusel tegevust toetatakse;
- xii) teave selle kohta, kas tegevuses osaleb mõni kolmas riik või kas tegevus toimub kolmandas riigis; kui jah, siis milline kolmas riik;
- xiii) määruse [tulemusraamistiku määrus] artikli 14 kohaste meetme, vahe-eesmärgi ja sihtväärtuse, sekkumisvaldkonna ja tulemusnäitajate järjekorranumber, mille saavutamisele tegevus kaasa aitab [...];

- xiv) artikli 35 lõikes 1 osutatud ÜPP sekkumiste puhul, **kui see on kohaldatav:** toetusõiguslik ala [...], kas seda põllumajandustava on äsja rakendatud, põllumajandussektor, sekkumiste sihtmärgiks olev põllumajandustootjate rühm või ala, toetatava ala liik, kindlustatud ala või loomade arv või kapital, investeeringute kategooria [...];
 - xv) teave selle kohta, kas rahastamisvahendit kombineeritakse programmi toetusega sihttoetuste kujul artikli 71 tähenduses;
 - xvi) teave selle kohta, kas rahastamisvahendi tegevust või toimingut rakendatakse järgmistel asjaomastel programmitöö perioodidel: programmitöö periood 2021–2027 ja [...] programmitöö [...] **periood 2028–2034**;
 - xvii) kui rahastamisvahendit hallatakse valdusfondi kaudu, teave valdusfondi alla kuuluvat erifondi haldava asutuse kohta;
 - xviii) rahastamisvahendi tegevuste või toimingute puhul lisaks fondidele kaasatud avaliku ja erasektori vahendite summa, toodete kaupa: laenud, garantiid, omakapital või kvaasiomakapital, sihttoetused rahastamisvahendi toimingute raames;
- f) kogukonna juhitud kohaliku arengu kohta seoses iga kohaliku algatusrühmaga:
- i) liikmete arv kategooriate kaupa, otsustusprotsessis osalevate liikmete arv kategooriate ja soo kaupa, noorte kaasamine otsuste tegemisse;
 - ii) [...] **tegevuste või toimingute** arv toetusesaajate liikide ja piirkondade kaupa, innovatsiooniga seotud [...] **tegevuste või toimingute** arv; liidu toetuse summa, mis on eraldatud ja makstud suutlikkuse [...] **suurendamisega seotud tegevuste ja toimingute** ja ettevalmistavate tegevuste ja toimingute jaoks ning strateegia ja selle rakendamise juhtimiseks, seireks ja hindamiseks;

iii) kohaliku algatusrühma toetus regionaalarengule, tööhõive- ja sotsiaalpoliitikale või [...] rannapüügi- ja vesiviljeluskogukondade arendamisele;

g) iga EIP-AGRI tööühma kohta:

- i) projekti pealkiri; projekti koordinaator ja partner(id): partneri liik, nimi, aadress, e-post ja telefon; projekti algus- ja lõppkuupäev, eesmärgid ja laad; peamised käsitletavat teemavaldkonnad; territoriaalne kohaldamisala, geograafiline asukoht; projekti lühikokkuvõtte(-kokkuvõtted) koos projekti peamiste järeldustega; projekti panus ÜPP erieesmärkide saavutamisse; lõpparuanne;
- ii) kui see on kohaldatav, liidu toetusele ja kaasrahastamisele lisanduvad rahastamisallikad.

2. Liikmesriigid teevad lõikes 1 [...] **ning tulemusraamistiku määruse artikli 12 lõikes 4 osutatud teabe** komisjonile kättesaadavaks [...] **kord** aastas automaatse andmevahetuskorra kaudu.

3. Seoses lõikes 1 osutatud andmetega, mis on seotud ÜPP sekkumistega, teevad liikmesriigid komisjonile igal aastal hiljemalt N aasta 31. oktoobriks kättesaadavaks teabe [...] **taotlusaasta N-1 kohta** tehtud pindala- ja loomapõhiste maksete, kalendriaastal N-1 rakendatud valdkondlike sekkumiste **ja artikli 35 lõikes 1 osutatud** muude asjakohaste sekkumiste kohta.

4. Liikmesriigid loovad oma süsteemid andmete kogumiseks digivalmis ja koostalitlusvõimelisel viisil, lähtudes põhimõttest, et andmeid kogutakse ainult üks kord ja neid taaskasutatakse. Liikmesriigid tagavad, et toetusesaajatele, vahendite saajatele, vahendite lõplikele saajatele, töövõtjatele ja alltöövõtjatele ei esitataks dubleerivaid teabenõudeid, neil on juurdepääs kõigile nendega seotud asjakohastele andmetele ning neil on lihtne neid andmeid taotluste täitmiseks ja esitamiseks taaskasutada. Võimaluse korral taaskasutavad liikmesriigid olemasolevaid registreid ja andmebaase.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [...] **87** [delegeeritud volituste rakendamine] vastu delegeeritud õigusakte lõikes **1** esitatud andmekategooriate muutmiseks.

Artikkel 64

Läbipaistvus

1. Liikmesriik tagab kuue kuu jooksul alates artiklis 23 [komisjoni ettepanek ja nõukogu rakendusotsus] osutatud nõukogu otsuse vastuvõtmisest, et on olemas toimiv veebisait **või veebiportaal**, kus on kättesaadav teave käesoleva määruse kohase toetuse kohta, mis hõlmab kava eesmärke, tegevusi, olemasolevaid rahastamisvõimalusi ja saavutusi.
2. Liikmesriik tagab artikli 63 [andmete kogumine ja salvestamine] lõikes 1 sätestatud teabe avaldamise käesoleva artikli lõikes 1 osutatud veebisaidil, võttes arvesse isikuandmete kaitset ja käesoleva artikli lõikes 5 loetletud erandeid. Seda teavet ajakohastatakse vähemalt **kord aastas** [...].

Erandina esimesest lõigust tagavad liikmesriigid artikli 35 lõikes 1 osutatud ÜPP sekkumiste puhul N+1 aasta 31. maiks artikli 63 [andmete kogumine ja salvestamine] lõikes 3 osutatud teabe avaldamise, välja arvatud kõnealuse artikli lõike 1 punkti a [...] **alpunktis viii** [...] ning punkti e alapunktis xiv osutatud andmed.

Samuti tagab liikmesriik, et sellel veebisaidil avaldatakse määruse (EL) [tulemusraamistiku määrus] artikli 12 lõikes 4 osutatud elemendid seoses fondi raames korraldatavate projektikonkursside ja hankemenetlustega ning fondi raames kavandatud projektikonkursside ajakava koos nende elementidega; seda teavet ajakohastatakse vähemalt kaks korda aastas.

Teave [...] on vähemalt ühes [...] **liidu institutsioonide** ametlikus keeles [...] ning jääb veebisaidile kättesaadavaks kaheks aastaks alates selle esialgsest avaldamisest. Lõikes 1 osutatud veebisaidil avaldatavad andmed peavad olema digivalmis, avatud, koostalitlusvõimelises ja masinloetavas vormingus, mis võimaldab andmeid sortida, otsida, neist väljavõtteid teha, neid võrrelda ja taaskasutada.

3. Enne lõike 2 kohast avaldamist teavitab liikmesriik toetusesaajaid ja palub neil teavitada vahendite saajaid, vahendite lõplikke saajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, et andmed avalikustatakse.
4. Komisjon avaldab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud andmed määruse [tulemusraamistiku määrus] artiklis 12 [ühtne värav] osutatud kesksel veebisaidil.

Esimese lõigu kohaldamisel avaldab komisjon liidu toetuse osa artiklis 63 [andmete kogumine ja salvestamine] osutatud summades. Liidu toetus määratakse kindlaks, korrutades artiklis 63 [andmete kogumine ja salvestamine] osutatud summad kava vastava [...] **meetme** suhtes kohaldatava kaasrahastamismääraga. Muus vääringus kui eurodes väljendatud summad konverteeritakse eurodesse, kasutades määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 19 lõikes 3 osutatud igakuist raamatupidamislikku vahetuskurssi.

5. Teavet ei avaldata, kui liidu või riigisisese õiguse kohaselt ei ole selline avaldamine lubatud julgeoleku, avaliku korra ja kriminaaluurimistega seotud põhjustel või kui teave kuulub määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 38 lõike 3 punktide a–d kohaldamisalasse. **Teave võib hõlmata artikli 22 lõike 2b punktis m osutatud hindamist.**

Teavet põllumajandustootjate **ja kalurite, samuti füüsilisest isikust vesiviljelustootjate** ees- ja perekonnanimedega kohta ei avaldata, kui neile ühe aasta jooksul laekunud summa ei ületa [...] **3000** eurot.

II PEATÜKK

Maksereeglid

Artikkel 65

Maksetaotluste esitamine ja hindamine

1. Komisjon teeb makseid kooskõlas eelarveassigneeringutega ja sõltuvalt olemasolevatest vahenditest.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile maksetaotluse vastavalt XI lisas [maksetaotluse vorm] esitatud vormile. Maksetaotlusesse kantavad summad peavad vastama [...] **saavutatud** vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste [...] või [...] **väljundipõhiste** sekkumiste vastavate väljundite [...] **puhul** nõutavate summade **väljamakseväärtusele**, kooskõlas **RPP kava ja Interregi kava peatükkide** heakskiitmise otsusega ning tuginevad liikmesriigi kogutud ja kontrollitud tõenditele.
3. Vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste täitmise hindamisel hindab liikmesriik iga vahe-eesmärki ja sihtväärtust tervikuna, võttes arvesse selle sõnastust, aluseks olevat eesmärki ja konteksti vastavalt VIII lisale [vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise hindamise **kriteeriumid**].
4. Liikmesriigid esitavad komisjonile maksetaotlused vastavalt XI lisas esitatud vormile kuni **kümme** korda kalendriaasta jooksul [...].

Erandina esimesest lõigust ei esita liikmesriigid artikli 35 lõike 1 punktides a–g, o ja p osutatud sekkumistega seotud maksetaotlusi varem kui selliste sekkumiste taotlusaasta 1. detsembril.

Eelmine lõik ei piira liikmesriikide kohustust esitada 2029. aastal liidu vahendite haldaja kinnitus(ed), milles märgitakse, et IX lisa 2. osa kohaselt esitatud teave annab rakendamise edenemisest 2028. aastal õige ja õiglase ülevaate.

5. Maksetaotlust ei loeta vastuvõetavaks, kui viimast nõutud kinnituspaketti ei ole veel esitatud kooskõlas artikliga 59 [iga-aastane kinnituspakett] ja kuni selle esitamiseni.
6. Vahendite olemasolul teeb komisjon makse 60 päeva jooksul alates maksetaotluse saamise kuupäevast. [...]
7. Eelmaksete ja tehtud maksete kumulatiivne kogusumma ei tohi ületada 95 % sellest panusest, mis on fondidest eraldatud **vastavalt RPP kavasse ja Interregi kava peatükki**. Kui see ülemmäär on saavutatud, jätkab [...] **koordineerimisfunktsiooni täitev** asutus **või Interregi kava peatüki korraldusasutus** komisjonile maksetaotluste edastamist. Ilma et see piiraks artiklite 66, 67 ja 68 kohaldamist, teeb komisjon lõppmakse hiljemalt kümme kuud pärast [...] **lõpliku kinnituspaketi** kättesaamist [...].
8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 86 vastu delegeeritud õigusakt VIII ja [...] **XI lisa** [maksetaotlus ning vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste täitmine] muutmiseks. **Muudatused piirduvad rangelt käesoleva määruse rakendamisel liikmesriikidel tekkinud probleemide käsitlemisega.**

Artikkel 66

Tähtajad ja maksetähtaja edasilükkamine

1. Kui komisjonile on määratud tähtaeg liikmesriikide suhtes meetmete võtmiseks, algab selle tähtaja arvestamine ajast, kui liikmesriik on esitanud kogu käesolevas määruuses sätestatud nõuetele vastava teabe.
2. Kõnealuse tähtaja arvestamine peatatakse järgmisel kuupäeval pärast seda, kui komisjon saadab liikmesriigile oma tähelepanekud või nõude läbivaadatud dokumentide esitamiseks, kuni kuupäevani, mil liikmesriik neile tähelepanekutele vastab või need dokumendid esitab.

3. Võttes arvesse tema käsutuses olevat teavet ja **järgides täielikult** proportsionaalsuse põhimõtet, võib komisjon **asjaomaste meetmete, välja arvatud eelmaksete**, maksetähtaja edasi lükata maksimaalselt kuueks kuuks või võtta laenutoetuse puhul laenulepingu alusel meetmeid, kui [...] **komisjonil on mõistlikult alust kahtlustada, et:**
- a) teave viitab nõuete olulisel määral täitmata jätmisele [...] liikmesriigi poolt, mille suhtes ei ole võetud parandusmeetmeid, **või**
 - b) [...] **teave viitab, et** [...] maksetaotluses sisalduvat [...] vahe-eesmärki või sihtväärtust või väljundit ei ole **saavutatud või** täidetud, **ning komisjon kavatseb teha kontrole**, või [...]
 - c) **teave viitab, et** vahe-eesmärk või sihtväärtus, mille jaoks makse on tehtud, võib olla tühistatud kooskõlas artikliga 69 [**kestvus ja tühistamised**].
4. Komisjon teavitab asjaomast liikmesriiki kirjalikult edasilükkamise põhjustest ja vajaduse korral nõuab olukorra parandamist.

Artikkel 67

Maksete peatamine

1. Komisjon võib peatada kõik **RPP kava ja Interregi kava peatükkidega seotud asjaomaste meetmete maksed, välja arvatud eelmaksed**, või osa neist või võtta laenutoetuse puhul mis tahes meetmeid, mis on laenulepingu alusel kättesaadavad, **järgides nõuetekohaselt** proportsionaalsuse põhimõtet, kõikidel järgmistel juhtudel:

- a) liikmesriik ei ole võtnud parandusmeetmeid artikli 66 [edasilükkamine] lõike 3 punkti a kohase edasilükkamise põhjuseks oleva olukorra parandamiseks;
- b) esineb nõuete olulisel määral täitmata jätmine [...], mille suhtes ei ole võetud parandusmeetmeid;
- c) üks või mitu maksetaotluses sisalduvat vahe-eesmärki või sihtväärtust või väljundit ei ole täidetud **või saavutatud** või vahe-eesmärk või sihtväärtus, mille puhul on makse välja makstud, on artikli 69 [**kestvus ja tühistamised**] kohaselt tühistatud;
- d) komisjon on esitanud ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaselt põhjendatud arvamuse seoses rikkumismenetlusega küsimuses, mis ohustab **asjaomaste** meetmete tulemuslikku rakendamist;
- da) komisjon on jõudnud järeldusele, et liikmesriik ei järgi nõukogu määruse (EÜ) nr 332/2002 artiklites 3 ja 3a osutatud kohandamisprogrammi ja vastastikuse mõistmise memorandumit.**
- e) [...]

2. Enne peatamise kohta otsuse tegemist teatab komisjon liikmesriigile oma järeldused ja annab liikmesriigile võimaluse esitada kahe kuu jooksul oma märkused komisjoni hinnangu kohta. Seda tähtaega võib vastastikkusel kokkuleppel pikendada. Komisjon võtab enne peatamise kohta otsuse tegemist arvesse kogu liikmesriigi esitatud asjakohast teavet ja märkuseid.
3. Komisjon tühistab peatamise, kui liikmesriik on võtnud parandusmeetmed lõikes 1 osutatud asjaolude parandamiseks. Sellised meetmed võivad hõlmata [...] **RPP kava ja Interregi kava peatükkide** muutmist täiendavate maksetingimuste lisamisega.
- 3a. **Komisjon võib teha nõukogule ettepaneku peatada kõik RPP kavadega seotud asjaomaste meetmete kulukohustused või maksed, välja arvatud eelmaksed, või osa neist või võtta laenutoetuse puhul mis tahes meetmeid, mis on laenulepingu alusel kättesaadavad, järgides nõuetekohaselt proportsionaalsuse põhimõtet, kui nõukogu on otsustanud, et liikmesriik:**

- a) ei ole võtnud tõhusaid meetmeid oma ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks, välja arvatud juhul, kui nõukogu on võtnud euroalal või liidus tervikuna esineva tõsise majandussurutise korral vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1263 artikli 25 kohase soovitus;
- b) ei ole võtnud ülemäärase tasakaalustamatuse korrigeerimiseks parandusmeetmeid, välja arvatud juhul, kui nõukogu on võtnud vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 9 lõike 4 alusel antud soovitus muudatused;
- c) on otsustanud, et liikmesriik ei täida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013 artiklis 7 osutatud makromajanduslikus kohandamisprogrammis sisalduvaid poliitikanõudeid asjaomase liikmesriigi kontrolli all olevatel põhjustel.

Esmatähtsaks peetakse kulukohustuste peatamist. Kulukohustuste peatamist kohaldatakse fondist asjaomastele liikmesriikidele ette nähtud kulukohustuste suhtes alates peatamise otsuse vastuvõtmisele järgneva aasta 1. jaanuarist.

Maksed peatatakse ainult juhul, kui taotletakse koheseid meetmeid. RPP kavade kohaste asjaomaste meetmetega seotud maksete peatamist kohaldatakse maksetaotluste suhtes, mis on esitatud pärast peatamise otsuse kuupäeva.

Nõukogu teeb otsuse kõnealuse ettepaneku kohta rakendusaktiga. Seda rakendusakti kohaldatakse üksnes maksetaotlustele, mis on esitatud pärast kõnealuse rakendusakti vastuvõtmise kuupäeva.

- 3b. Lõike 3a kohase otsuse tegemisel peab kulukohustuste või maksete peatamise ulatus ja määr olema proportsionaalne, selle puhul tuleb tagada liikmesriikide võrdne kohtlemine ja võtta arvesse asjaomase liikmesriigi majanduslikku ja sotsiaalset olukorda, eelkõige tööpuuduse määra ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse taset asjaomasel liikmesriigis võrreldes liidu keskmisega ning peatamise mõju liikmesriigi majandusele. Eriti tuleb arvesse võtta peatamise mõju kriitilise tähtsusega programmidele, millega püütakse leida lahendust negatiivsetele majandus- või sotsiaalingimustele.
- 3c. Lõike 3a kohase otsuse tegemisel kohaldatakse kulukohustuste peatamise suhtes piirangut, mis on kuni 25 % fondide järgmise kalendriaastaga seotud kulukohustustest või kuni 0,25 % nominaalsest SKPst, olenevalt sellest, kumb on madalam.
4. Lõike 1 punkte d–da ja lõiget 3a ei kohaldata Interregi kava peatükkide suhtes.

Artikkel 68

Komisjoni tehtavad finantskorrektsioonid

1. Järgides nõuetekohaselt proportsionaalsuse põhimõtet, kohaldab komisjon [...] finantskorrektsioone, et vähendada [...] kava kohaselt antavat liidu rahalist toetust, ja kui see on asjakohane, nõuab liikmesriikidelt sisse kõik liidu eelarvesse tasumisele kuuluvad summad, välja arvatud tehnilise abi, või võtab laenuetoetuse puhul kõik laenulepingu alusel kättesaadavad meetmed, kui ta teeb kindlaks, et esineb üks järgmistest olukordadest:

- a) asjaomane liikmesriik ei ole võtnud artikli 67 [maksete peatamine] lõikes [...] **3** osutatud vajalikke meetmeid ja kui maksed on peatatud vähemalt kuueks kuuks.
Asjaomase liikmesriigi taotlusel võib tähtaega pikendada üheksa kuuni;
- b) esineb liidu finantshuve kahjustavat pettust, korruptsiooni või huvide konflikti, mida liikmesriik ei tuvastanud, millest ta ei teatanud ja mida ta ei kõrvaldanud;
- c) esineb nõuete olulisel määral täitmata jätmine[...], mille suhtes liikmesriik ei ole võtnud parandusmeetmeid;
- d) summad on makstud välja täitmata vahe-eesmärgi või sihtväärtuse või saavutamata väljundi eest, mida liikmesriik ei tuvastanud ja millest ta ei teatanud, ning kava lõpuks ei ole võetud parandusmeetmeid; kui liikmesriik on teatanud sellistest järeldustest komisjonile, kohaldatakse artikli 67 (maksete peatamine) lõike 1 punktis c sätestatud peatamismenetlust;
- e) vahe-eesmärk või sihtväärtus, mille jaoks makse on välja makstud, on tühistatud **artikli 69 kohaselt viie aasta jooksul** pärast [...] **seda kuupäeva, mil komisjon tegi vahe-eesmärgi või sihtväärtuse saavutamisele vastava makse**, ja kava lõppemise ajaks ei ole võetud parandusmeetmeid.

2. Finantskorrektsiooni summa üle otsustamisel järgib komisjon proportsionaalsuse põhimõtet ning võtab arvesse lõikes 1 loetletud puuduste tõsidust, sagedust ja finantsmõju. See peab võimalikult täpselt vastama liidu eelarvele tekitatud tegelikule rahalisele kahjule või riskile. Kui komisjon ei saa alusetult tehtud maksete tegelikku taset ja liidule tekitatud rahalise kahju summat mõistlike jõupingutustega kindlaks määrata, võib komisjon summa kindlaks määrata, kohaldades XIV lisa [kindlamääraliste finantskorrektsioonide taseme kindlaksmääramine] kohaselt ekstrapoleeritud või ühtse määraga korrektsioone.

Täitmata vahe-eesmärgi või sihtväärtuse **või saavutamata väljundi** puhul, mida liikmesriik ei tuvastanud ja millest ta ei ole teatanud, nagu on osutatud lõike [...] **1** punktis d, määratakse komisjoni kohaldatud korrektsiooni väärtus proportsionaalselt täitmata **või saavutamata** osaga. **Vahe-eesmärkide või sihtväärtuste puhul ei tohi korrektsioon ületada asjaomase vahe-eesmärgi või sihtväärtuste väljamakseväärtust.**

Kui konkreetse meetme lõplikku eesmärki või sihtväärtust ei ole saavutatud, määratakse komisjoni kohaldatud korrektsiooni väärtus proportsionaalselt meetme rakendamisega, võttes arvesse varasemaid makseid, **ja see ei tohi ületada asjaomase meetme kõigi väljamaksete väärtuste summat.**

3. Enne finantskorrektsiooni kohta otsuse tegemist teatab komisjon liikmesriigile oma järeldused ja annab liikmesriigile võimaluse esitada kahe kuu jooksul oma märkused komisjoni hinnangu kohta. **Kui liikmesriik kavatses asjaomaseid summasid lõike 4 kohaselt uuesti kasutada, teatab ta sellest komisjonile kirjalikult nimetatud tähtaja jooksul.** Seda tähtaega võib vastastikusel kokkuleppel pikendada. **Kui liikmesriik ei aktsepteeri komisjoni järeldusi, võib ta oma märkuste esitamisel taotleda ärakuulamist. Komisjon korraldab ärakuulamise kahe kuu jooksul alates taotluse esitamisest, tagamaks et komisjonile on kättesaadav kogu asjakohane teave ja kõik märkused, mille alusel teha otsus finantskorrektsiooni kohaldamise kohta.** Komisjon võtab enne finantskorrektsiooni kohaldamise kohta otsuse tegemist arvesse kogu liikmesriigi esitatud asjakohast teavet ja märkuseid.
- 3a. **Komisjon teeb finantskorrektsiooni kohta otsuse rakendusaktiga, võttes arvesse lõikes 2 osutatud elemente. Kui liikmesriik on taotlenud ärakuulamist vastavalt lõikele 3, võetakse rakendusakt vastu kümne kuu jooksul alates ärakuulamise kuupäevast.**

4. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, vähendab komisjon proportsionaalselt toetust ja nõuab sisse kõik summad, mis tuleb liidu eelarvesse tagasi maksta, kõigil sellistel juhtudel, mis mõjutavad liidu finantshuve või vahe-eesmärkide, [...] sihtväärtuste **ja väljundite** saavutamist ja mille suhtes liikmesriik ei ole võtnud parandusmeetmeid, või kui on jäetud olulisel määral täitmata IV lisas [põhinõuded] nimetatud põhinõuded [...] ja liikmesriik ei ole seda olukorda [...] **lõpliku** kinnituspaketi esitamisega parandanud. **Liikmesriik võib asjaomaseid summasid uuesti kasutada, kui ta nõustub finantskorrektsiooniga artikli 68 lõike 1 punktides a, c, d ja e osutatud juhtudel enne kolmandas lõigus osutatud otsuse vastuvõtmist. Summasid ei kasutata uuesti sama tegevuse ja toimingu või sama liiki tegevuse ja toimingu jaoks, mida kavandatav finantskorrektsioon puudutab.**
5. Kui pärast kava muutmist jäetakse välja meede, mille puhul on makstud välja summad lõpuleviidud eesmärkide või sihtväärtuste saavutamise eest, nõutakse varem väljamakstud summad tagasi ilma liidu rahalist toetust vähendamata ja kavandatakse need ümber muude meetmete jaoks.

Artikkel 69

Kestvus ja tühistamised

1. Liikmesriik tagab **kavas seatud** mis tahes asjakohase vahe-eesmärgi ja sihtväärtuse täitmise tagamise, **pidades silmas asjaomase vahe-eesmärgi või sihi tasandil seatud eesmäärke. Seda hinnatakse vastavalt VIII lisale [vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise hindamise kriteeriumid] nelja** aasta jooksul alates kuupäevast, mil komisjon tegi vahe-eesmärgi või sihtväärtuse saavutamisele vastava makse, **välja arvatud vääramatul jõe korral.**
2. Kui komisjon leiab, et varem täidetuks loetud vahe-eesmärgi või sihtväärtust ei saa **enam lõikes 1 sätestatud nõudeid silmas pidades täidetuks lugeda**, või kui liikmesriik teavitab tühistamisest kinnituspaketis, järgib komisjon artiklites 66, 67, 68 [edasilükkamine, maksete peatamine, korrektsioon] osutatud tegevuskorda.

3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata artikli 3 punktides **ba ja c** sätestatud erieesmärkide kohaste investeeringute suhtes, mis ei ole taristuinvesteeringud, välja arvatud juhul, kui nende suhtes kehtib riigiabi reeglite kohaselt investeeringu säilitamise kohustus või kui selline säilitamise kohustus on sätestatud kavas.
4. **Määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 61a määratletud** ümberpaigutamist toetavad tegevused ja toimingud ei ole rahastamiskõlblikud.

Artikkel 70

Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem (IACS)

1. Iga liikmesriik loob ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi (edaspidi „**ühtne süsteem**“) ning tagab selle toimimise. Seda kohaldatakse artikli 35 lõike 1 punktides a–g loetletud sekkumiste suhtes.
2. Kui see on vajalik, kasutatakse ühtset süsteemi ka määruse XX [ÜPP] artiklis XX [põllumajandusettevõtete hooliv juhtimine] osutatud haldamiseks ning kõigil asjakohastel juhtudel VI jaotises [sätted äärepoolseimate piirkondade toetamise kohta] osutatud meetmete puhul.
3. Ühtne süsteem sisaldab järgmisi elemente:
 - a) põllumajanduse seiresüsteem (AMS). AMS on kord, mille alusel regulaarselt ja süstemaatiliselt vaadeldakse, jälgitakse ja hinnatakse põllumajanduslikke tegevusi ja tavasid tehnoloogiliste vahendite, sealhulgas Copernicuse Sentineli satelliitandmete alusel;
 - b) georuumiline ja loomapõhine taotlussüsteem (GSA). GSA on digitaalne taotlusvahend, mille abil toetusesaaja saab deklareerida põllumajandusliku majapidamise põllumajanduslikku tegevust ja tavasid;
 - c) maatükkide identifitseerimise süsteem (LPIS);
 - d) loomade identifitseerimise ja registreerimise süsteem;

- e) lõigetes 1 ja 2 loetletud sekkumistega seotud toetusesaajate identifitseerimise süsteem;
- f) kontrolli- ja karistussüsteem. [...]

[...]

[...]

XI JAOTIS
TOETUSE ERILIIK

Artikkel 71

Rahastamisvahendid

1. Liikmesriigid võivad lisada oma kavadesse **erieesmärkide saavutamisele kaasaaitava** toetuse olemasolevate või uute rahastamisvahendite jaoks, mida rakendab otse korraldusasutus või mida rakendatakse korraldusasutuse vastutusel.
- 1a. **Rahastamisvahenditest antakse vahendite lõppsaajatele toetust eelkõige investeringuteks nii materiaalsesse kui ka immateriaalsesse varasse ning käibekapitali.**
2. Rahastamisvahendite kasutamine ja nende võimalik kombineerimine sihttoetuste andmisega peab olema põhjendatud, võttes arvesse turu vajadusi ning nende võimet vähendada riske [...] **või** võimendada **rahalisi vahendeid, sealhulgas** erakapitali. Rahastamisvahendi hinnangulised kulud määratakse kindlaks kooskõlas lõikega 11.
3. Liikmesriigid valivad rahastamisvahendeid rakendavad asutused. Kui rahastamisvahendit rakendab valdusfond, valib valdusfondi rakendav asutus läbipaistvate menetluste abil välja erifonde rakendavad asutused.

4. Haldustasud peavad põhinema tulemuslikkusel, **sealhulgas asjakohasel juhul valdusfondi loomise eest makstav ühekordne asutamistasu. Otselepingu sõlmimise korral arvatakse selline asutamistasu koos haldustasudega allpool esitatud lõikudes sätestatud ülemmääradest maha.**

Kui valdusfondi haldavad asutused valitakse välja otselepingu sõlmimise teel, on haldustasude ülemmäär omakapitali- või kvaasiomakapitali toodete puhul kuni 7 % kava rahalisest toetusest ja mis tahes muude finantstoodete puhul kuni 5 %.

Kui erifondi haldavad asutused valitakse välja otselepingu sõlmimise teel, on haldustasude ülemmäär omakapitali- või kvaasiomakapitali toodete puhul kuni 15 % kava rahalisest toetusest ja mis tahes muude finantstoodete puhul kuni 7 % kava rahalisest toetusest. **Kui rahastamisvahendist antakse mikrorahastamist, võib viimati nimetatud ülemmäära suurendada kuni 1 protsendipunkti võrra võrreldes kavast antava toetuse hinnangulise summaga, mida mikrorahastamiseks kasutatakse.**

Kui valdusfondi või erifondi või mõlemaid haldavad asutused on välja valitud võistupakkumise teel kooskõlas kohaldatava õigusega, määratakse haldustasude summa kindlaks rahastamislepingus ning selle puhul võetakse arvesse asjaomase võistupakkumise tulemusi. Liikmesriik võib ajakohastada investeringu kuluarvestust, et see vastaks haldustasude lõplikule summale.

5. Liikmesriik võib sõlmida lepingu rahastamisvahendi rakendamiseks otse järgmiste toetusesaajatega:
- a) EIP Grupp;
 - b) rahvusvaheline finantseerimisasutus, milles liikmesriigil on osalus;

- c) avalikus omandis pank või asutus, mis on asutatud juriidilise isikuna ja tegeleb kutseliselt finantstegevusega ning vastab kõigile järgmistele tingimustele:
- i) tal puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud kooskõlas aluslepingutega riigisisiseses õiguses nõutav kontrolli- ja vetoõigusega erakapitali osaluse vormid, mis ei avalda asjaomasele pangale või finantseerimisasutusele otsustavat mõju, ning välja arvatud erakapitali osaluse vormid, mis ei mõjuta otsuseid, mis puudutavad [...] **fondist** toetatava rahastamisvahendi igapäevast haldamist;
 - ii) ta tegutseb lähtuvalt riigi või piirkondlikul tasandil liikmesriigi pädeva asutuse poolt antud avaliku poliitika kohasest ülesandest, ning kogu tema tegevus või selle osa hõlmab majandusarengu meetmeid, mis aitavad saavutada [...] **fondi** eesmärgi;
 - iii) kogu tema tegevus või selle osa hõlmab majandusarengu meetmeid, mis aitavad saavutada **fondi** eesmärgi piirkondades, poliitikavaldkondades või sektorites, mida ei ole üldiselt võimalik rahastada turuallikatest või mille puhul selline rahastus ei oleks piisav;
 - iv) ta ei keskendu oma tegevuses eeskätt maksimaalse kasumi saamisele, vaid tagab oma tegevuse pikaajalise rahalise kestlikkuse;
 - v) ta tagab, et lõikes 4 osutatud otselepingu sõlmimisega ei kaasne mingit otsest ega kaudset kasu äritegevusele, võttes kooskõlas kohaldatava õigusega asjakohased meetmed;
 - vi) kooskõlas kohaldatava õigusega teostab tema üle järelevalvet sõltumatu asutus;

- d) muud asutused, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL¹⁴ artiklis 12 sätestatud tingimustele.
6. Rahastamisvahendid võib kombineerida sihttoetuste vormis antava rahastamisega üheainsa rahastamisvahendi toiminguga ja üheainsa rahastamislepingu raames, kui mõlemat eri vormis toetust annab rahastamisvahendit rakendav asutus. Sellisel juhul kohaldatakse kogu kõnealuse üheainsa rahastamisvahendi toiminguga rahastamisvahendi suhtes kohaldatavaid reegleid. Sihttoetuse vormis antav rahastamine peab olema otseselt seotud rahastamisvahendiga ja selle jaoks vajalik ning see ei või ületada finantstootega toetatavate investeeringute väärtust. Iga toetuse liigi kohta peetakse eraldi arvestust.
7. Rahastamisvahenditena rakendatavate meetmete lõplikud eesmärgid ja sihtväärtused nõuavad toetuse andmist vahendite lõplikele saajatele.
8. ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste puhul ei tohi vahendite lõplikule saajale antava käibekapitali toetuse kogusumma brutoekvivalent mis tahes kolme [...] aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 300 000 eurot. [...]
9. Sihttoetusi ei kasutata rahastamisvahenditest saadud toetuse tagasi maksmiseks. Rahastamisvahendeid ei kasutata sihttoetuste eelrahastamiseks.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>).

10. [...] **Fondist** rahastamisvahenditesse makstud toetus kantakse liikmesriikides asuvate finantseerimisasutuste, **sealhulgas riikide keskpankade**, kontodele ja seda hallatakse kooskõlas aktiivse rahavoogude juhtimise ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega. Intresse ja muid tulusid, mis on seotud fondist rahastamisvahenditesse makstud toetusega, kasutatakse sama eesmärgi **või eesmärkide** saavutamiseks kui algset [...] **fondist** saadud toetust, sealhulgas selliste haldustasude maksmiseks, mis on rahastamisvahendit rakendaval asutusel tekkinud kas siis sama rahastamisvahendi raames või pärast rahastamisvahendi lõpetamist muude rahastamisvahendite või vahendite lõplikesse saajatesse täiendavalt investeerimise toetuse muude vormide kaudu kuni rahastamiskõlblikkuse perioodi lõpuni. Intressid ja muud tulud, mida ei ole kasutatud vastavalt eelmisele lausele, arvatakse kogutoetusest maha.
11. Rahastamisvahendi hinnangulised kulud määratakse kindlaks kavandatud finantstoodete sihtmahu ja vastavate haldustasude alusel. Rahastamisvahendite hinnanguliste kulude hulka võib lisada ka järgmised kategooriad:
- a) laenude, omakapitali ja kvaasiomakapitali investeeringute puhul maksed vahendite lõplikele saajatele;
 - b) tagatislepingute jaoks eraldatud, veel välja maksmata või juba välja makstud vahendid, mis on ette nähtud tagatiste võimalikuks realiseerimiseks kahjude eest ning mis arvutatakse koefitsiendi alusel, mis on kindlaks määratud vastavate välja antud uute laenude või vahendite lõplikesse saajatesse tehtud omakapitali investeeringute jaoks;
 - c) maksed vahendite lõplikele saajatele või nende kasuks, kui rahastamisvahendid on kombineeritud ühesainsas rahastamisvahendi toimingus kooskõlas käesoleva artikli lõikega 5;
 - d) rahastamisvahendit rakendavate asutuste haldustasud.
 - e) Korraldustasusid või nende mis tahes osa, mida nõutakse sisse vahendite lõplikelt saajatelt, ei arvata hinnanguliste kulude hulka.

12. Rahastamisvahenditest vahendite lõplikesse saajatesse tehtud investeeringutest või tagatislepingute kohaselt eraldatud vahendite vabanemise tulemusena enne [...] **lõpliku kinnituspaketi esitamist** tagasi makstud vahendeid, sealhulgas kapitali tagasimakseid ja igasugust fondi panusega seotud tulu, kasutatakse uuesti [...] **järgmistel eesmärkidel**, võttes arvesse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet:

- a) **vahendite lõplikesse saajatesse sama või muu rahastamisvahendi kaudu täiendavate investeeringute tegemine kooskõlas artiklis 3 sätestatud erieesmärkidega;**
- b) **korvamaks fondist rahastamisvahendile antava toetuse nimiväärtuse vähenemist, mis tuleneb negatiivsest intressist, kui selline vähenemine esineb hoolimata aktiivsest rahavoogude juhtimisest, või**
- c) **selliste täiendavate investeeringutega kaasnevate haldustasude katmiseks, võttes arvesse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet.**

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kaheksa aasta jooksul pärast [...] **lõpliku kinnituspaketi esitamist** kasutatakse tagastatud vahendeid uuesti kooskõlas kava eesmärkidega kas sama või muude rahastamisvahendite raames või muude toetuste vormis.

13. **Kohaldatava õiguse rikkumise tõttu tühistatud fondi toetust võib uuesti kasutada sama rahastamisvahendi raames, välja arvatud juhul, kui see on seotud süstemaatilise õigusnormide rikkumisega. Kui finantskorrektsioon tehakse süstemaatilise õigusnormide rikkumise tõttu, ei või tühistatud toetussummat uuesti kasutada ühegi tegevuse jaoks, mida see süstemaatiline rikkumine puudutas.**

Rahastamisvahendite juhtimiskontroll ja auditid

1. Korraldusasutus teeb artikli 51 [korraldusasutuse ülesanded] kohaseid [...] juhtimiskontrolle, **sealhulgas kohapealseid kontrolle** üksnes rahastamisvahendit rakendavate asutuste tasandil. Korraldusasutus võib tugineda väliste asutuste tehtud kontrollidele ja võib mitte teha kohapealseid juhtimiskontrolle, kui tal on piisavalt tõendeid nende väliste asutuste pädevuse kohta. Tagatisfondide puhul võib korraldusasutus teha kohapealseid juhtimiskontrolle vahendite lõplikele saajatele toetust andvate asutuste tasandil, kui tõendid juhtimise ja kontrollide toimimise kohta ei ole rahastamisvahendit rakendava asutuse või korraldusasutuse tasandil kättesaadavad.
2. Auditeerimisasutus teeb asjakohasel juhul artikli 53 [auditeerimisasutuse ülesanded] kohaseid auditeid rahastamisvahendit rakendavate asutuste tasandil. Auditeerimisasutus võib üldise kindluse tagamiseks võtta arvesse rahastamisvahendit rakendavate asutuste välisaudiitorite audititulemusi ning selle alusel võib auditeerimisasutus otsustada oma audititööd piirata. Tagatisfondide puhul võivad auditi eest vastutavad asutused auditeerida vahendite lõplikele saajatele toetust andvaid asutusi, kui tõendid toetuse kohta ei ole rahastamisvahendit rakendava asutuse või korraldusasutuse tasandil kättesaadavad.
3. Korraldus- ja auditeerimisasutused võivad tugineda määruse (EL, Euratom) **2024/2509** artikli 157 kohaselt tehtud sambapõhise hindamise tulemustele.
4. Korraldusasutus ei tee kohapealseid juhtimiskontrolle EIP Grupi või muude selliste rahvusvaheliste finantseerimisasutuste tasandil, milles liikmesriigil on osalus.

5. EIP Grupp[...] ja muud sellised rahvusvahelised finantseerimisasutused, milles liikmesriigil on osalus, esitavad korraldusasutusele maksetaotlusi tõendavad kontrolliaruanded.
6. EIP Grupp[...] ja muud sellised rahvusvahelised finantseerimisasutused, milles liikmesriigil on osalus, esitavad komisjonile ja auditeerimisasutusele iga-aastase auditiaruande, mille nende välisaudiitorid koostavad iga kalendriaasta lõpuks. See aruanne on alus auditeerimisasutuse tööle.
7. Süsteemiauditeid ei tehta rahastamisvahendi üksikute toimingute tasandil.
8. Kontrolljälg peab olema kättesaadav rahastamisvahendeid rakendavate asutuste tasandil või nende asutuste tasandil, kes annavad toetust vahendite lõplikele saajatele tagatisfondide raames.

Artikkel 73

Eelhindamise läbinud üksuste kui toetusesaajate juhtimiskontrollid ja auditid

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse juhul, kui toetusesaaja on määruse (EL, Euratom) **2024/2509** artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c osutatud üksus, kelle süsteemidele, reeglitele ja menetlustele on komisjon kõnealuse määruse artikli 157 lõigete 4 ja 7 kohaselt eelnevalt andnud positiivse hinnangu.
2. Korraldusasutused ja auditeerimisasutused võivad tugineda komisjoni poolt määruse (EL, Euratom) **2024/2509** artikli 157 kohaselt tehtud sambapõhise eelhindamise tulemustele, võttes arvesse kõnealuse artikli kolmandas lõigus osutatud järelevalvemeetmeid.
3. Artiklis [...] **59** osutatud iga-aastase kinnituspaketi puhul nõuab korraldusasutus, et eelhindamise läbinud üksused esitaksid liidu toetuse rakendamise kohta dokumendid, mis võivad olla samaväärsed määruse (EL, Euratom) **2024/2509** artikli 158 lõikes 1 osutatud dokumentidega, sealhulgas liidu vahendite haldaja kinnituse, milles kinnitatakse, et liidu toetuse kasutamise tingimused on täidetud.

4. Korraldusasutus võib tugineda väliste asutuste eelhindamise läbinud üksuse tasandil tehtud kontrollidele ning, kui lõigetest [...] **5 ja 6** ei tulene teisiti, otsustada mitte teha kohapealseid juhtimiskontrolle kõnealuse üksuse tasandil, kui tal on piisavalt tõendeid nende väliste asutuste pädevuse kohta.
5. Korraldusasutus teeb kohapealseid juhtimiskontrolle eelhindamise läbinud üksuse tasandil, kui:
 - a) korraldusasutus tuvastab seoses eelnevalt hinnatud üksuse algatatud või rakendatud tegevuse või toiminguga konkreetse õigusnormide rikkumise ohu, sealhulgas pettuse, korrupsiooni või huvide konflikti kahtluse;
 - b) kõnealune korraldusasutus teeb kindlaks konkreetse riski, et antud liidu toetust ei ole nõuetekohaselt kasutatud või et rahaliste vahendite kasutamine kavade rakendamisel ei ole kooskõlas kohaldatava õigusega.
6. Auditeerimisasutus võib üldise kindluse tagamiseks võtta arvesse eelhindamise läbinud üksuse tasandil tehtud auditeid ja kontrolle ning selle alusel võib auditeerimisasutus otsustada oma audititööd piirata.
7. Auditeerimisasutus võib teha auditeid, kui ta tuvastab seoses eelnevalt hinnatud üksuse algatatud või rakendatud tegevuse või toiminguga konkreetse õigusnormide rikkumise ohu, sealhulgas pettuse, korrupsiooni või huvide konflikti kahtluse.

Artikkel 74

Territoriaalne areng ja kohalik koostöö [...]

1. Liikmesriigid võivad luua ja toetada koostööd [...] **järgmiste koostöövormide ja territoriaalsete vahendite kaudu:**
 - a) integreeritud territoriaalne **areng, sealhulgas maaelu areng ning kestlik [...]** linnaareng;

- b) kogukonna juhitud kohalik areng, sealhulgas **kalandussektoris, vesiviljeluses ja LEADERi raames**, ja muud kodanike juhitud algatused;
 - c) arukate külade strateegiad;
 - d) määruse XX [ÜPP] artikli 19 lõikes 2 osutatud EIP-AGRI tööühmade projektid;
 - e) liidu või liikmesriikide tunnustatud kvaliteedikavad[...];
 - f) tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude **või ühenduste** või tootmisharudevaheliste organisatsioonide toetamine;
 - g) põlvkondadevahelise koostöö, sealhulgas **põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelustegevuse** edasikandumise edendamine ja toetamine;
 - h) erieesmärkide saavutamisele kaasa aitavate muude koostöövormide **ja territoriaalsete vahendite** toetamine.
2. Lõikes 1 osutatud koostöö hõlmab vähemalt kahte [...] **üksust** ja aitab saavutada ühte või mitut artiklis 3 [erieesmärgid] osutatud erieesmärki.
3. [...]

Integreeritud territoriaalne [...] areng

1. **Integreeritud** territoriaalse arengu toetamine põhineb **olemasolevatel või uutel** integreeritud territoriaalse arengu strateegiatel, sealhulgas kogukonna juhitud kohaliku arengu **strateegiate või kestliku linnaarengu strateegiate kaudu**, keskendudes linnapiirkondadele, maapiirkondadele, saartele, rannikualadele või mis tahes asjakohasele territoriaalsele piirkonnale, **võttes asjakohasel juhul arvesse funktsionaalset piirkonna- ja kohapõhist lähenemisviisi**, samuti nutika spetsialiseerumise või õiglase ülemineku territoriaalsetele strateegiatele või [...] **sektoripõhist** lähenemisviisi. Asjaomased vaheeesmärgid ja sihtväärtused kehtestatakse kavas.
2. Integreeritud territoriaalse arengu ja linnaarengu strateegiad:
 - a) aitavad kaasa artiklites 2 ja 3 [kava eesmärgid] sätestatud eesmärkide saavutamisele;
 - b) määravad kindlaks strateegiaga hõlmatud geograafilise piirkonna ja elanikkonna;
 - c) esitavad kindlakstehtud arenguvajadustega tegelemiseks rakendatava arenguvajaduste analüüsi ja integreeritud lähenemisviisi kirjelduse;
 - d) määravad kindlaks mõõdetavate sihtväärtustega [...] eesmärgid;
 - e) [...] **tõstavad esile** partnerite [...] **kaasamist** strateegia ettevalmistamisse ja rakendamisse.
3. Korraldusasutus [...] valib käesoleva [...] artikli kohaselt rakendatavad strateegiad toetuse andmiseks [...]. **Kui see on asjakohane, [...] valmistatakse need ette ja rakendatakse neid koostöös asjaomaste korraldusasutustega asjaomaste territoriaalsete või kohalike omavalitsuste või organite vastutusel**, kes valivad tegevused või toimingud või osalevad nende valimises, **välja arvatud kogukonna juhitud kohaliku arengu puhul, mille suhtes kohaldatakse artikli 76 lõiget 3.**

3a. Territoriaalsete strateegiate ettevalmistamiseks ja kavandamiseks võib anda toetust.

Artikkel 76

Kogukonna juhitud kohalik areng

1. Kogukonna juhitud kohalik areng, **sealhulgas LEADER**
 - a) keskendub allpiirkondadele, **sealhulgas** maapiirkondadele ja rannikualadele;
 - b) seda kavandavad ja rakendavad kohalikud algatusrühmad, kuhu kuuluvad avaliku ja erasektori kohalike sidusrühmade esindajad ning mille otsustusprotsessi ei kontrolli vaid üks huvirühm;
 - c) see viiakse ellu artikli 75 [integreeritud territoriaalne ja linnaareng] kohaste strateegiatega, mis toetavad kohalikul tasandil uuenduste rakendamist, võrgustike loomist ja koostööd muude piirkondlike osalejatega.
2. Fondist antav toetus kogukonna juhitud kohalikule arengule hõlmab järgmist:
 - a) suutlikkuse suurendamise meetmed ja ettevalmistavad meetmed, mis toetavad strateegia kavandamist;
 - b) strateegia raames valitud tegevuste või toimingute, sealhulgas koostöötegevuste ettevalmistamine ja rakendamine;
 - c) strateegia ja selle rakendamise juhtimine, seire ja hindamine, sealhulgas sidusrühmadevahelise teabevahetuse hõlbustamine.
3. Kogukonna juhitud kohaliku arengu ettevalmistamisel ja rakendamisel täidavad järgmisi ülesandeid üksnes kohalikud algatusrühmad:
 - a) kohaliku arengu strateegia ettevalmistamine;
 - b) kohalike osalejate suutlikkuse suurendamine tegevuste ja toimingute väljatöötamisel ja rakendamisel;

c) mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse ning -kriteeriumide koostamine, millega välditakse huvide konflikte ja tagatakse, et valikuga seotud otsuseid ei kontrolli vaid üks huvirühm;

ca) taotlusvoorus osalemise kutsete ettevalmistamine ja avaldamine;

d) tegevuste ja toimingute valimine;

e) eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude jälgimine ja strateegia rakendamise hindamine;

f) teavitamine kohaliku arengu strateegiast ja liidu rollist selle toetamisel.

4. Kohalik algatusrühm võib olla toetusesaaja ning võib viia ellu tegevusi ja toiminguid kooskõlas strateegiaga, eeldusel et ta tagab ülesannete lahususe põhimõtte austamise.

4a. LEADERi kohalikud algatusrühmad võivad saada käesoleva artikli kohast toetust tegevuste jaoks, mis ei ole hõlmatud määruse (EL) 202X/XXXX (ÜPP määrus) artikliga 18, käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

Artikkel 77

Toetus LEADERi raames

1. Määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artiklis 18 osutatud LEADERi kaudu antav toetus peab vastama järgmistele nõuetele:

a) [...] LEADERi kohalike algatusrühmade tegevuskulude puhul [...] **võib kasutada** lihtsustatud kuluarvestust [...];

- b) LEADERi kohaliku arengu strateegiate kohaselt elluviidavatele [...] **tegevustele ja toimingutele** antavat toetust, mis ei ületa 20 000 eurot, antakse kindlasummaliste maksetena ning seda võib eristada objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel;
 - c) maapiirkondade ettevõtluse alustamise toetust mittepõllumajanduslikuks tegevuseks maapiirkondades võib anda kindlasummaliste maksetena kuni 100 000 euro ulatuses ning seda võib eristada objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel;
 - d) LEADERi kohaliku arengu strateegiate raames rakendatavate projektide puhul soovitatakse kasutada lihtsustatud kuluarvestust.
2. Käesoleva artikli alusel antav toetus võib hõlmata kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamise kulusid või rakendatud tegevuste ja toimingute või nende kombinatsiooni kulusid. Liikmesriigid tagavad, et tegevuste ja toimingute kulud vastavad käesolevas määruses asjaomaste sekkumisviiside jaoks sätestatud nõuetele.

Artikkel 78

Toetusesaajatele antava lihtsustatud toetuse vormi kasutamine

1. **Liikmesriigid võivad anda toetusesaajatele toetust kuludega sidumata rahastamise vormis, ühikuhindade, kindlasummaliste maksete või ühtse määra alusel või selliste toetusvormide kombinatsiooni kujul, välja arvatud juhul, kui selline toetusvorm ei ole tegevuse või toimingu laadi tõttu asjakohane.**

[...]
2. [...]

Tingimused meetmete puhul, mis hõlmavad etapipõhiselt elluviidavaid tegevusi ja toiminguid

1. Liikmesriigid võivad toetada meetmeid, mille aluseks olevad tegevused või toimingud moodustavad määruste (EL) 2021/1060, **(EL) 2021/1139, (EL) 2021/1147, (EL) 2021/1149 või (EL) 2021/1148** alusel juba toetuse saamiseks valitud ja alustatud tegevuse või toimingu teise etapi, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:
 - a) [...] tegevusel või toimingul on rahastamise seisukohast kaks eristatavat etappi, millest kummalgi on eraldi kontrolljälg;
 - b) punktis a viidatud tegevuse või toimingu kogukulud ületavad [...] **1 000 000** eurot;
 - c) meetme kulude arvestamisel võetakse arvesse üksnes kulusid, mille puhul ei ole esimese etapiga seotud kulusid maksetaotlusse lisatud;
 - d) tegevuse või toimingu teine etapp on kooskõlas kohaldatava õigusega ja [...] käesoleva määruse [...] **ning kui on kohaldatav, artikli 1 lõikes 2 loetletud määruste nõuetega;**
 - e) liikmesriik kehtestab tegevuse või toimingu teise ja viimase etapi vahe-eesmärgid, [...] sihtväärtused **või väljundid.**
2. Käesolevat määrust kohaldatakse meetme suhtes, mis hõlmab tegevuse või toimingu teist etappi.

XII JAOTIS
KLIIMAMEETMETE SOTSIAALFOND JA MODERNISEERIMISFOND

Artikkel 80

Kliimameetmete sotsiaalkava peatükk

1. Artikli 21 (**RPP** kava koostamine ja esitamine) kohaselt komisjonile esitatud **RPP** kava sisaldab meetmeid ja investeeringuid, mis sisalduvad kliimameetmete sotsiaalkavas, mille liikmesriik esitab määruse (EL) 2023/955 alusel, eraldi kliimameetmete sotsiaalkava peatükis.
2. Kliimameetmete sotsiaalkavades sisalduvad rahastamiskõlblikud meetmed ja investeeringud on **RPP** kava alusel jätkuvalt rahastamiskõlblikud, kui artiklist 7 [horisontaalsed põhimõtted] ei tulene teisiti.
3. Käesolevas määruses sätestatud reegleid kohaldatakse kliimameetmete sotsiaalkava peatüki suhtes.
4. Erandina lõikest 3 võib liikmesriik otsustada jätkata oma kliimameetmete sotsiaalkava peatüki rakendamist määruses (EL) 2023/955 sätestatud reeglite alusel. [...]Käesoleva määruse **artiklite 8, 9 ja 80 kohaldamisel** [...] **ei piira käesolev määrus** määruse (EL) 2023/955 kohaldamist [...].
- 4a. **Olenemata sellest, kas liikmesriik otsustab jätkata oma kliimameetmete sotsiaalkava peatüki rakendamist määruses (EL) 2023/955 sätestatud normide alusel, võib ta otsustada kohaldada käesoleva määruse artiklis 63 sätestatud norme andmete kogumise ja salvestamise kohta või [tulemusraamistiku määruse] I lisas sätestatud tulemusraamistikku või [tulemusraamistiku määruse] artiklis 5 sätestatud olulise kahju ärahoidmise raamistikku.**
5. Määruse 2023/955 artiklis 15 sätestatud liikmesriigi osalust kohaldatakse jätkuvalt kliimameetmete sotsiaalkava peatüki suhtes.

6. Liikmesriigid võivad riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade ettevalmistamisel või muutmisel oma kliimameetmete sotsiaalkava peatükis täielikult või osaliselt kavandada kliimameetmete sotsiaalfondi raames kättesaadavaid vahendeid muudeks meetmeteks, mis aitavad kaasa artikli 3 punkti c alapunktis vi sätestatud eesmärkide saavutamisele, sealhulgas määruse (EL) 2023/955 artiklis 8 sätestatud meetmete kaudu.

Artikkel 81

Vahendite ümberpaigutamine

[Liikmesriigid võivad oma esialgses kavas taotleda, et nad paigutaksid ümber summad oma 2026. ja 2027. aasta kliimameetmete sotsiaalfondi eraldistest. Sellised summad kavandatakse nende kliimameetmete sotsiaalkava peatükkides. Neid summasid käsitatakse sihtotstarbelise välistuluna vastavalt määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 21 lõikele 5 ja need aitavad kaasa artikli 3 punkti c alapunktis [...] vi sätestatud eesmärkide saavutamisele, sealhulgas määruse (EL) 2023/955 artiklis 8 sätestatud meetmete kaudu.]

Artikkel 82

Koostoime moderniseerimisfondiga

1. Moderniseerimisfondi raames toetatavad investeeringud kavandatakse ja rakendatakse eesmärgiga tagada kooskõla ja koostoime riikliku ja piirkondliku partnerluse kava meetmetega.
2. Partnerluskavade koostamisel kirjeldavad moderniseerimisfondist toetust saavad liikmesriigid investeeringuid, mida nad kavatsevad esitada direktiivi [...] **2003/87/EÜ** artikli 10d lõikes 5 sätestatud investeeringute komiteele järgmise kolme aasta jooksul, ning selgitavad koostoimet partnerluskava meetmetega.
3. Liikmesriik esitab selgituse selle kohta, kuidas on kavandatud investeeringud, mida ta kavatseb moderniseerimisfondist rahastada, võttes arvesse poliitikat, olemasolevate ja tulevaste moderniseerimisfondi investeeringute eeldatavat koostoimet ning partnerluskava reforme ja investeeringuid.

Määruse (EL) 2023/955 muutmine

Määrust (EL) 2023/955 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 10

Fondi vahendid

1. Ajavahemikuks 1. jaanuarist 2026 kuni 31. detsembrini 2032 tehakse kliimameetmete sotsiaalkavade rakendamiseks kättesaadavaks maksimaalselt [...] **65 000 000 000** eurot jooksevhindades vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikele 8b ja artikli 30d lõigetele 3 ja 4. Ilma et see piiraks direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõike 4 kuuenda lõigu kohaldamist, käsitatakse seda summat sihtotstarbelise välistuluna määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 21 lõike 5 tähenduses.

Käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud maksimumsumma piires ei ületa igaaastased summad direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõike 4 neljandas lõigus osutatud summasid.

[Summad aastateks 2028–2032 tehakse kättesaadavaks kliimameetmete sotsiaalkava investeeringute ja meetmete rakendamiseks riiklike ja piirkondlike partnerluskavade raames kooskõlas käesoleva määruse artikliga 27a ja määruse XXX [RPP määrus] artikliga 20 ajavahemikuks 2028–[2032].]

Kui direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohaselt loodud heitkogustega kauplemise süsteem lükatakse kõnealuse direktiivi artikli 30k kohaselt edasi kuni 2028. aastani, on kättesaadavaks tehtav maksimumsumma 54 600 000 000 eurot ja eraldatavad igaaastased summad ei ületa direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõike 4 viiendas lõigus osutatud vastavaid summasid.

2. Erandina määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 22 lõikest 2 ja ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 19 kohaldamist, tehakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud asjaomast [...] **maksimumsummat** hõlmavad kulukohustuste assigneeringud automaatselt kättesaadavaks iga eelarveaasta alguses alates 1. jaanuarist 2026 lõike 1 teises ja neljandas lõigus osutatud asjakohaste kohaldatavate iga-aastaste summade ulatuses.
3. Lõikes 1 osutatud summad võivad katta ka fondi haldamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajaliku ettevalmistava ning seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuse kulusid, sealhulgas eelkõige kulutusi uuringutele, ekspertide kohtumistele, sidusrühmadega konsulteerimisele, info- ja kommunikatsioonimeetmetele, sealhulgas kaasavale teavitustegevusele, ning liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele niivõrd, kuivõrd need on seotud käesoleva määruse eesmärkidega, samuti kulutusi teabe töötlemiseks ja vahetamiseks vajalikele infotehnoloogiavõrkudele ning asutusesisestele infotehnoloogiavahenditele ning kõiki muid tehnilise ja haldusabi kulusid, mis komisjonil fondi haldamisel tekivad. Samuti võib katta kulud, mis on seotud sellise toetava tegevusega nagu projektide kvaliteedi kontroll ja seire kohapeal, ning rahastamiskõlblike meetmete hindamisel ja rakendamisel korraldatava kogemusnõustamise ja ekspertidepoolse nõustamise kulud. “

2) Lisatakse artikkel 27a:

„Artikkel 27a

Kliimameetmete sotsiaalkavad ning riikliku ja piirkondliku partnerluse kavad

1. Liikmesriigid lisavad määruse XXX [RPP määrus] artikli 21 kohaselt esitatavatesse riikliku ja piirkondliku partnerluse kavadesse käesoleva määruse kohaselt koostatud ja vastu võetud kliimameetmete sotsiaalkavade investeringud ja meetmed eraldi peatükki, nagu on sätestatud määruse XXX [RPP määrus] artiklis 80.

2. Kliimameetmete sotsiaalkava peatüki suhtes kohaldatakse määruse XXX [RPP määrus] norme.
3. Erandina lõikest [...] 2 võib liikmesriik otsustada jätkata oma kliimameetmete sotsiaalkava peatüki rakendamist käesoleva määruse reeglite alusel. [...] **Käesoleva määruse artiklite 8, 9 ja 80 kohaldamisel** [...] ei piira käesolev määrus määruse (EL) 2023/955 kohaldamist [...].
- 3a. **Olenemata sellest, kas liikmesriik otsustab jätkata oma kliimameetmete sotsiaalkava peatüki rakendamist määruses (EL) 2023/955 sätestatud normide alusel, võib ta otsustada kohaldada [tulemusraamistiku määruse] I lisas sätestatud tulemusraamistikku või [tulemusraamistiku määruse] artiklis 5 sätestatud olulise kahju ärahoidmise raamistikku.**
4. Ilma et see piiraks täitmata maksetaotlusi, mille liikmesriik esitab komisjonile käesoleva määruse artikli 20 kohaselt, muudab komisjon artiklis 23 [komisjoni ettepanek ja nõukogu rakendusotsus] osutatud rakendusotsuse, millega kiidetakse heaks riikliku ja piirkondliku partnerluse kava, vastuvõtmisel käesoleva määruse artiklis 19 sätestatud lepingut või lõpetab selle, kui selline leping on liikmesriikidega sõlmitud.“

XIII JAOTIS
INSTITUTSIOONILISED JA LÕPPSÄTTED

PEATÜKK

Konkurentsieeskirjad põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelussektoris

Artikkel 84

[...]

Artikkel 85

[...]

1. [...]

2. [...]

3. [...]
4. [...]
5. [...]
6. [...]15

¹⁵ [...]

3. PEATÜKK

Määrus (EL, Euratom) 2024/2509

Artikkel 89

Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 muutmise

Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklit 63 muudetakse järgmiselt.

1) Lõike 5 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) teabe, mis annab õige ja õiglase ülevaate valdkondlikes normides määratletud vaatlusperioodi jooksul tehtud rakendamise edusammudest või oma raamatupidamise aastaaruande selliste kulude kohta, mille nad on valdkondlikes normides kindlaks määratud vaatlusperioodil oma ülesannete täitmise käigus kandnud ja mille nad on esitanud komisjonile hüvitamiseks;“.

2) Lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Lõike 5 punktis a osutatud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab eelmakseid ja summasid, mille sissenõudmise menetlus on pooleli või lõpule viidud. Lõike 5 punktis a osutatud teabele või raamatupidamise aastaaruandele lisatakse liidu vahendite haldaja [...] **kinnitused** selle kohta, et vahendite haldamise eest vastutavate isikute arvates:

- a) on selles sisalduv teave, sealhulgas lõike 5 punktis a osutatud teave, korrektselt esitatud, täielik ja täpne;
- b) on kulutusi tehtud ettenähtud otstarbel või summad, mille jaoks komisjonilt taotleti makset, olid kooskõlas valdkondlikes normides kindlaks määratud maksetingimustega;
- c) tagavad kehtestatud kontrollisüsteemid raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse.“

3) Lõike 7 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Lõike 5 punktis a osutatud raamatupidamise aastaaruandele või teabele, mille alusel komisjonilt on makset taotletud, ja punktis b osutatud kokkuvõttele lisatakse sõltumatu auditeerimisasutuse rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandardite kohaselt koostatud arvamus. Arvamuses märgitakse, kas kehtestatud kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt, kas nende aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus on tagatud ning kas audit seab lõikes 6 osutatud liidu vahendite haldaja [...] **kinnitustes** esitatud väited kahtluse alla. Samuti märgitakse, kas raamatupidamisarvestus või teave, mille alusel komisjonilt makset on taotletud, annab õige ja õiglase ülevaate ning kas vahendite kasutamine on kooskõlas kohaldatava õigusega või kas kulud, mille hüvitamist komisjonilt on taotletud, on seaduslikud ja korrektsed.“

3a) Lisatakse uus lõige 7a:

„7a. Määruse [RPP määrus] kohaldamisel tähendab käesoleva artikli lõigete 6 ja 7 kohaste alustehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamine seda, et kehtestatud juhtimis- ja kontrollisüsteemid kontrollivad tulemuslikult vaheeesmärkide, sihtväärtuste ja väljundite täitmist ning tagavad liidu vahendite kasutamise kooskõlas kohaldatava õigusega.“

LISAD

järgmise dokumendi juurde

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509

II LISA

Igale liikmesriigile artikli 10 lõike 2 punkti a kohaselt antava liidu rahalise toetuse arvutamise metoodika

Käesolevas lisas esitatakse igale liikmesriigile artikli 10 lõike 2 punktiga a antava rahalise toetuse arvutamise metoodika.

Metoodikas võetakse iga liikmesriigi puhul arvesse järgmisi muutujaid:

- rahvaarv (2024);
- maapiirkondades elavate vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse riskiga inimeste arv (2024);
- liikmesriigi kogurahvatulu elaniku kohta, mõõdetuna ostujõu standardi alusel (2023);
- piirkondlik sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta, mõõdetuna ostujõu standardi alusel NUTS-3 tasandil (2021., 2022. ja 2023. aasta keskmine);

- otsetoetused potentsiaalselt toetusõigusliku hektari kohta (2027, hektarid põhinevad 2022. aasta potentsiaalselt toetusõiguslikul alal);
- varjupaigataotlejate koguarv, positiivsed otsused, kaitse ja tagasisaatmine (Eurostat, 2022., 2023. ja 2024. aasta keskmine);
- georuumilised andmed riigipiiride kohta (Eurostati GIS andmebaas) ja lühiajaliste viisade taotluste arv.

Igale liikmesriigile eraldatav rahaline toetus on kava rakendamiseks ette nähtud koondsumma, mis määratakse kindlaks järgmiselt:

FCI =

$A_i \times$ liikmesriikide riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade jaoks määratud summa, millest on maha arvatud summad, mis on sätestatud määruse [ränne] artiklis 4, määruse [piirid] artiklis 4, määruse [sisejulgeolek] artiklis 4 ja määruses (EL) 2023/955+

$B_i \times$ summad, mis on sätestatud määruse [ränne] artiklis 4, määruse [piirid] artiklis 4, määruse [sisejulgeolek] artiklis 4+

$C_i \times$ kliimameetmete sotsiaalfondi jaoks vastavalt käesoleva määruse artikli 10 lõikele 3 määratud summa

Summade konsolideerimine toimub vastavalt järgmistele sätetele:

- määruse xxx/xxx (millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja Euroopa viisapoliitika sujuvale toimimisele ajavahemikuks 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034) artikkel 4;

- määruse xxx/xxx (millega kehtestatakse liidu toetus varjupaiga-, rände- ja integratsioonipoliitikale ajavahemikuks 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034) artikkel 4;
- määruse xxx/xxx (millega kehtestatakse liidu toetus sisejulgeolekule ajavahemikuks 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034) artikkel 4;
- määruse (EL) 2023/955 (millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060) artikkel 10 ja II lisa.

kus

Ai Üldised jaotamispõhimõtted

$$A_i = \textit{keskmine} \left(\frac{Pop_i}{Pop_{EU}}, \frac{AROPERA_i}{AROPERA_{EU}} \right) \\ \times \left[\frac{GNI_{pc\ PPS\ EU}}{GNI_{pc\ PPS\ i}} \times (1 + \textit{piirkondlik j\o ukuse l\o he} + \textit{p\o llumaj j\o ukuse l\o he}) \right]^2$$

kus

$$R\textit{piirkondlik j\o ukuse l\o he}_i = \frac{\sum_r \max(0, 75\% - \frac{GDP_{pc\ PPS\ r}}{GDP_{pc\ PPS\ EU}}) \times Pop_r}{Pop_i}$$

ja

$$p\o llumaj\ j\o ukuse\ l\o he_i = \frac{\textit{Max}(0, 90\% \frac{DP}{ha_{EU}} - \frac{DP}{ha_i}) \times ha_i}{DP_i}$$

kus iga liikmesriigi i ja NUTS-3 tasandi piirkonna r puhul

Pop on rahvaarv 1. jaanuari 2024. aasta seisuga (Eurostati veebiandmebaasi kood: demo_gind, tps00001);

AROPE ra on maapiirkondades elavate vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse riskiga inimeste arv 2024. aastal (Eurostati veebiandmebaasi kood: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps13n/default/table?lang=en ilc_peps13n, 2024);

GNI pc PPS on kogurahvatulu elaniku kohta, mõõdetuna ostujõu standardi alusel (Eurostati veebiandmebaasi kood: nama_10_pp, 2023);

GNI pc PPS r on piirkondlik sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta, mõõdetuna ostujõu standardi alusel (Eurostati veebiandmebaasi kood: nama_10r_3gdp, 2021.–2023. aasta keskmine);

DPI on otsetoetuste hinnanguline summa eelarveaastal 2027 (v.a POSEI / Egeuse mere väikesaarte kava);

ha on toetusõiguslikena deklareeritud hektarid („potentsiaalne toetusõiguslik ala“; taotlusaasta 2022).

Kõigi liikmesriikide α_i on normaliseeritud, millega tagatakse, et kõigi α_i -de summa moodustab 100 %.

Ressursside liigse kontsentreerumise vältimiseks kohaldatakse üldiste jaotamispõhimõtete Ai suhtes ülempiiri ja turvavõrku.

Ühegi liikmesriigi puhul ei tohi jaotusosa a_i olla väiksem kui 80 % ega suurem kui 105 %

jaotusosast, mis on talle eraldatud kõigi asjaomaste eelnevate eraldistega vahendite 2021.–2027. aasta kogusummast eelarve jagatud täitmise raames, nagu komisjon on arvutanud eelnevate eraldistega vahendite esialgse 2020. aasta jaotuse alusel enne ümberpaigutamisi.¹⁶ Kõigi liikmesriikide a_i on proportsionaalselt kohandatud, millega tagatakse, et kõigi a_i -de summa moodustab 100 %.

Bi Jaotamispõhimõtted siseküsimuste puhul

$$\begin{aligned} B_i &= 45\% \textit{ piirid} + 35\% \textit{ ränne} + 20\% \textit{ julgeolek} = \\ &45\% [90\% \times (\textit{meri} + \textit{välis} \left[\frac{1,00 \textit{ muu}}{1,25 \textit{ otsepiir RU ja BY}} \right]) + 10\% \textit{ VIISA}] \\ &+ 35\% [\textit{keskmine (varjupaik, kaitse, ajutine, tagasisaatmine)}] \\ &+ 20\% [(\textit{rahvaarvu osa} (* 0,4) + \textit{inverted GNI pc pps} (* 0,45) + \textit{ala osa} (* 0,15))] \end{aligned}$$

kus iga liikmesriigi i puhul:

- *meri* tähistab merepiire ja *välis* tähistab välismaismaapiire – geograafilised piirid, mis on määratletud geodeetilise joonena ellipsoidi ETRS89 alusel (Eurostat/GISCO, 2024 20M EPSG: 3035);
- *varjupaik* tähistab liikmesriigi osa varjupaigataotlejate arvust (Eurostati veebiandmebaasi kood: migr_asyappctza, 2022.–2024. aasta keskmine);

¹⁶ Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi, Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi 2020. aasta kogueraldised.

- *kaitse* tähistab liikmesriigi osa taotluste suhtes tehtud esialgsete positiivsete otsuste arvust (Eurostati veebiandmebaasi kood: migr_asydcfsta, 2022.–2024. aasta keskmine);
- *ajutine* tähistab liikmesriigi osa ajutise kaitse saajate arvust (Eurostati veebiandmebaasi kood: migr_asytpsm, 2022.–2024. aasta keskmine);
- *tagasisaatmine* tähistab liikmesriigi osa kolmandate riikide kodanike arvust, kes on pärast tagasisaatmisotsust tagasi saadetud (Eurostati veebiandmebaasi kood: migr_eirtn, 2022.–2024. aasta keskmine);
- *ala* tähistab geograafilist ala, mis on määratletud geodeetilise joonega ellipsoidi ETRS89 alusel (Eurostat/GISCO, 2024 20M EPSG: 3035);
- *viisa* tähistab liikmesriigi osa ühtsete lühiajaliste viisade taotluste koguarvust (rände ja siseasjade peadirekoraat).

Jaotusosad ümardatakse lähima 0,01-ni. Käesolevas lisas esitatud metoodika kohaldamisel kasutatavate varasemate andmete esitamise tähtpäev on 15. juuni 2025.

Liikmesriigile fondi raames tehtava rahaeraldise puhul võetakse arvesse ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 19 ja protokoll nr 22 erisätteid Taani ja Iirimaa kohta. Leedu eraldis hõlmab määruse (EL) (piirid) artiklis 6 sätestatud transiidi eriskeemi vahendeid.

Artiklis 12 osutatud summad kaetakse igale liikmesriigile eraldatava rahaeraldise piires proportsionaalselt. **┃**

III LISA

Vähem arenenud piirkondadele miinimumsumma arvutamise meetodika

Käesolevas lisas sätestatud meetodika alusel arvutatakse miinimumsummad, mille liikmesriigid eraldavad oma vähem arenenud piirkondadele vastavalt artikli 10 lõike 2 punkti a alapunktile i ja artikli 22 lõike 2 punkti h alapunktile ii.

Sihtotstarbeline vahendite määramine vähem arenenud piirkondadele, r (LDR_r) liikmesriigis i =

$$LDR_i = Env \times \frac{\sum_r Pop\ in\ LDR_r}{Pop_i} \times \left[\begin{array}{l} 1\ kui\ MS_i\ GNI\ pc > 100\%\ EU\ GNI\ pc \\ 1\ kui\ 75\%\ EU\ GNI\ pc \leq MS_i\ GNI\ pc \leq 100\%\ EU\ GNI\ pc \\ 1,16\ kui\ MS_i\ GNI\ pc < 75\%\ EU\ GNI\ pc \end{array} \right]$$

kus iga liikmesriigi ja NUTS-2 tasandi piirkonna_r puhul:

- *Env* on määratletud kui artikli 10 lõike 2 punktis a kindlaks määratud riiklike ja piirkondlike partnerluskavade rakendamiseks mõeldud rahaeraldus, millest on lahutatud artikli 10 lõike 2 punkti a alapunktis ii osutatud eraldised;
- *Pop_i* on liikmesriigi i keskmine elanike arv aastatel 2021–2023 (Eurostati veebiandmebaasi kood: demo, demo_r_d2jan);
- *Pop in LDR_r* on piirkonna r keskmine elanike arv aastatel 2021–2023 (Eurostati veebiandmebaasi kood: demo, demo_r_d2jan);
- *GNI pc PPS* on keskmine kogurahvatulu elaniku kohta aastatel 2021–2023, mõõdetuna ostujõu standardi alusel (Eurostati veebiandmebaasi kood: nama_10_pp).

Kõigi liikmesriikide puhul ei tohi vähem arenenud piirkondadele eraldatav summa olla väiksem kui 90 % ega suurem kui 112,5 % vastavast summast, mis on talle eraldatud kõigi asjaomaste eelnevate eraldistega vahendite 2021.–2027. aasta kogusummast eelarve jagatud täitmise raames, nagu on arvutanud komisjon.

Artikli 10 lõike 2 punkti a alapunkti i kohaselt vähem arenenud piirkondadele eraldatavaid vahendeid ei arvestata artikli 10 lõike 2 punkti a alapunktis ii sätestatud summade hulka.

<u>Liikmesriik</u>	Rahaeraldise summa (tuhandetes eurodes, jooksevhindades)
<u>Belgia</u>	138056
<u>Bulgaaria</u>	8133449
<u>Tšehhi</u>	7345717
<u>Taani</u>	–
<u>Saksamaa</u>	–
<u>Eesti</u>	–
<u>Iirimaa</u>	–
<u>Kreeka</u>	15414017
<u>Hispaania</u>	16289843
<u>Prantsusmaa</u>	3674893

<u>Horvaatia</u>	8255565
<u>Itaalia</u>	27079088
<u>Küpros</u>	–
<u>Läti</u>	3697261
<u>Leedu</u>	4705597
<u>Luksemburg</u>	–
<u>Ungari</u>	20712690
<u>Malta</u>	–
<u>Madalmaad</u>	–
<u>Austria</u>	–
<u>Poola</u>	47241595
<u>Portugal</u>	16146504
<u>Rumeenia</u>	27037343
<u>Sloveenia</u>	1668300
<u>Slovakkia</u>	10258235
<u>Soome</u>	–
<u>Rootsi</u>	–

1

III LISA

Igale liikmesriigile Interregi kava alusel antava liidu rahalise toetuse arvutamise meetodika

Vastavalt artikli 10 lõike 2 punktile c eraldatakse 10 264 000 000 eurot määruse XX [regionaalareng, Interregi kava] XX jaotises osutatud Interregi kavale.

Liikmesriigi poolt Interregi kava alusel piiriülesele, riikidevahelisele ja äärepoolseimate piirkondade koostööle eraldatavad vahendid arvutatakse järgmiste kriteeriumide ja esitatud kaalude alusel kindlaksmääratud osade kaalutud summana:

- a) kogurahvastik kõigil NUTS-3 tasandi piirialadel ja teistes NUTS-3 tasandi piirkondades, kus vähemalt pool elanikkonnast elab kuni 25 km kaugusel piirist (kaal 45,8 %);
- b) rahvastik, kes elab kuni 25 km kaugusel piirist (kaal 30,5 %);
- c) liikmesriikide kogurahvastik (kaal 20 %);
- d) äärepoolseimate piirkondade kogurahvastik (kaal 3,7 %).

Piiriülese koostöö osakaal vastab kriteeriumide a ja b kaalude summale. Riikidevahelise koostöö osakaal vastab kriteeriumi c kaalule. Äärepoolseimate piirkondade koostöö osakaal vastab kriteeriumi d kaalule.

Liikmesriikidele Interregi kava jaoks ette nähtud summa, millest on maha arvatud piirkondadevahelise koostöö vahendid, jaotatakse järgmiselt:

<u>Liikmesriik</u>	Interreg – eraldatud summa osakaal
<u>Belgia</u>	4,70%
<u>Bulgaaria</u>	1,40%
<u>Tšehhi</u>	3,70%
<u>Taani</u>	3,30%
<u>Saksamaa</u>	12,20%
<u>Eesti</u>	0,70%
<u>Iirimaa</u>	1,90%
<u>Kreeka</u>	1,50%
<u>Hispaania</u>	8,50%
<u>Prantsusmaa</u>	13,60%
<u>Horvaatia</u>	2,10%
<u>Itaalia</u>	10,70%
<u>Küpros</u>	0,50%
<u>Läti</u>	0,70%
<u>Leedu</u>	1,00%
<u>Luksemburg</u>	0,40%

<u>Ungari</u>	3,10%
<u>Malta</u>	0,30%
<u>Madalmaad</u>	4,20%
<u>Austria</u>	2,70%
<u>Poola</u>	6,40%
<u>Portugal</u>	1,60%
<u>Rumeenia</u>	4,30%
<u>Sloveenia</u>	0,90%
<u>Slovakkia</u>	2,80%
<u>Soome</u>	2,00%
<u>Rootsi</u>	4,70%

*Liikmesriigi osa enne toetuskulude proportsionaalset mahaarvamist.]

IV LISA

Tabel 1. Liikmesriigi haldus-, kontrolli- ja auditisüsteemidele esitatavad põhinõuded

1	Ametiasutuste ülesannete asjakohane lahusus ja funktsionaalne sõltumatus ning kirjalik kord teistele asutustele delegeeritud ülesannete järelvalveks ja seireks. Kõnealus(t)ele asutus(t)ele kavaga seoses piisavate ressursside eraldamine.
2	Proportsionaalsete ja tõhusate pettuse- ja korrupsioonivastaste meetmete ning rikkumiste, sealhulgas huvide konflikti ja topeltrahastamise vältimise, avastamise ja kõrvaldamise meetmete tõhus rakendamine, sealhulgas riskihindamine.
3	Kehtestatud kord, millega tagatakse vastavus kohaldatavale õigusele, sealhulgas liidu riigihanke- ja riigiabieskirjadele.
4	Asjakohased menetlused, et kontrollida maksetingimuste täitmist, vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise püsivust, deklareeritud andmete usaldusväärsust ja topeltrahastamise vältimist komisjonile esitatud maksetaotlustes.
5	Asjakohased menetlused usaldusväärse auditiarvamuse esitamiseks maksetaotlusesse sisestatud andmete usaldusväärsuse kohta.

6	Asjakohased süsteemiauditid, et tagada liidu eelarvest tehtavate maksete aluseks olevate andmete usaldusväärsus.
7	Tõhus süsteem, mis aitab tagada kõigi täieliku kontrollijälje jaoks vajalike dokumentide säilitamise.
8	Usaldusväärne elektrooniline süsteem andmete registreerimiseks ja säilitamiseks seire, eduaruannete, hindamise, finantsjuhtimise kontrollide ja auditite jaoks, sealhulgas asjakohased protsessid, et tagada andmete turvalisus, terviklus ja konfidentsiaalsus ning kasutajate autentimine.
9	Tõhus raamatupidamissüsteem, mis annab õigeaegselt täpset, täielikku ja usaldusväärset teavet ning sealhulgas agregeerib komisjonile deklareeritavad andmed.
10	Asjakohased menetlused, et kindlustada rahavood korraldus- ja makseasutustele, tagades, et iga komisjoni tehtud maksega saavad need asutused neile võlgnetavad summad vastavalt nende vastavates peatükkides sisalduvate meetmete rakendamisel tehtud edusammudele, võttes arvesse nende peatükkide rakendamisest tulenevaid võimalikke finantskorrektsioone, ning et perioodi lõpuks saavad nad liidu toetusega vähemalt samaväärse summa.

11	<p>Asjakohased läbipaistvad ja mittediskrimineerivad kriteeriumid ja menetlused tegevuste valimiseks, et maksimeerida liidupoolse rahastamise panust kava eesmärkide saavutamisse ning järgida usaldusväärse finantsjuhtimise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid, võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat.</p> <p>Asjakohane teave toetusesaajatele valitud tegevuste toetamise suhtes kohaldatavate tingimuste kohta, millega tagatakse erinevatele üksustele, sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele juurdepääs rahastamisvõimalustele.</p>
12	<p>Kavaga seoses [...] pettustevastase võitluse strateegia, mis põhineb riskihindamisel.</p>
13	<p>Asjakohased menetlused [...] pettuse-, korrupsiooni- ja rikkumiskahtlustest, sealhulgas huvide konfliktist, topeltrahastamisest ja muudest kohaldatava õiguse rikkumistest teatamiseks ning nende suhtes järelmeetmete võtmiseks komisjoni rikkumisjuhtumite haldamise süsteemis (IMS).</p>
14	<p>Asjakohased menetlused alusetult makstud liidu vahendite tagasinõudmiseks.</p>
15	<p>Asjakohane kord, millega tagatakse, et täidetakse kohustust jätkata maksete tegemist toetusesaajatele, vahendite saajatele, vahendite lõplikele saajatele, töövõtjatele ja osalejatele maksetähtaegade edasilükkamise või liidu rahastamise peatamise, finantskorrektsioonide või muude meetmete korral, et tagada liidu finantshuvide kaitse.</p>

Tabel 2. Juhtimis- ja kontrollisüsteemide klassifikatsioon seoses nende tulemusliku toimimisega

<u>Kategooria 1</u>	<u>Toimib hästi. Ei vaja parandamist või vajab seda vähesel määral.</u>
<u>Kategooria 2</u>	<u>Toimib. Vajab mõningast parandamist.</u>
<u>Kategooria 3</u>	<u>Toimib osaliselt. Vajab olulist parandamist.</u>
<u>Kategooria 4</u>	<u>Põhimõtteliselt ei toimi.</u>

V LISA

Riikliku ja piirkondliku partnerluse kava vorm

CCI	
Nimetus inglise keeles	[250] ⁽¹⁾
Nimetus liikmesriigi keel(t)es	[250]
Versioon	
Esimene aasta	[4]
Viimane aasta	[4]
Komisjoni otsuse number	
Komisjoni otsuse kuupäev	
Liikmesriigi muutmisotsuse number	
Liikmesriigi muutmisotsuse jõustumise kuupäev	
⁽¹⁾ Nurksulgudes esitatud arv viitab tühikuteta tähemärkide arvule.	

I JAOTIS. ÜLEVAADE NING RIIKLIKU JA PIIRKONDLIKU PARTNERLUSE KAVA KOOSTAMISE PROTSESS

1. 1. OSA. RPP kavas käsitletavat probleemi ja eesmärgid

1.1. RPP kava toetus artiklis 2 sätestatud üldeesmärkide saavutamiseks ning kava panus [...] artikli 3 lõike 1 punktides a–e [...] sätestatud erieesmärkide, artikli 3 lõike 1 punktide a-e igas lõigus sätestatud asjakohaste erieesmärkide ning artikli 3 lõike 1 punktis ba osutatud AMI, ISi ja BMV määruste artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamise, [...] võttes arvesse asjaomase liikmesriigi ja asjaomaste piirkondade konkreetseid vajadusi ja probleeme.

Viide: artikli 22 lõike 2 punkt a

<u>Erieesmärk ja AMI, ISi ja BMV määruste artiklis 3 sätestatud eesmärgid</u>	Selgitus selle kohta, kuidas <u>RPP</u> kava aitab [...] kaasa asjaomase erieesmärgi ja üldeesmärkide* saavutamisele
1.a	[5 000]
1.b	[5 000]
1.ba	

<u>AMI määruse artiklis 3 sätestatud eesmärgid</u>	[5 000]
<u>ISi määruse artiklis 3 sätestatud eesmärgid</u>	[5 000]
<u>BMV määruse artiklis 3 sätestatud eesmärgid</u>	[5 000]
1.c	[5 000]
1.d	[5 000]
1.e	[5 000]

****Üks meede võib aidata kaasa rohkem kui ühe erieesmärgi saavutamisele. Panust hinnatakse kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete kriteeriumide alusel.***

1.2. Liikmesriigi konkreetsete vajaduste ja probleemide kirjeldus, võttes arvesse asjaomasele liikmesriigile eelkõige Euroopa poolaasta raames ja kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga esitatud asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi, liikmesriigile antud ÜPP soovitusi ning artikli 22 lõike 2 punktis b osutatud dokumentides ja strateegiates kindlaks tehtud probleeme ning võttes arvesse artikli 22 lõiget 2a.

Viide: artikli 22 lõike 2 punkt b ja lõige 2a.

Probleemid/vajadused, sealhulgas mõjutatud sihtrühmad	Riiklik ja/või piirkondlik tasand [...] <u>Märkeruut</u>	<u>Artikli 22 lõike 2 punktis b määratletud poliitika võrdlusraamistiku dokumentides esitatud asjakohased [...] soovitusid</u> [viitega vastavale riigipõhisele soovitusele / ametlikule dokumendile või strateegiale]	Meede (meetmed) [Meetmete tunnuskoovid ja nimetused]	Kavandatav rahastamise tase (liidu kogutoetus), kui see on kohaldatav*	<u>Selgitus selle kohta, kas asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi on käsitletud muudes riiklikes kavades või ELi tasandil vastu võetud dokumentides</u>

[2000]	[...] märkeruut [300]				
[2000]	[...] märkeruut [300]				

* Probleeme võib käsitleda reformide abil, mis ei pruugi hõlmata liidu rahalist toetust.

1.3. Kirjeldus, kuidas RPP kava on kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 kohaste riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavadega, määruse (EL) 2024/1991 kohaste riiklike taastamiskavadega, määruse (EL) 2018/1999 kohaste riiklike energia- ja kliimakavadega ning otsuse (EL) 2022/2481 kohaste digikümneni strateegiliste tegevuskavadega

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt [...]a

Riiklikud kavad ja tegevuskavad	Kirjeldage, kuidas kavas sisalduvad meetmed on kooskõlas kõnealustes dokumentides sätestatud eesmärkidega.
Määruse (EL) 2024/1263 kohane riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava	[1 000]
Määruse (EL) 2024/1991 kohane riiklik taastamiskava	[1 000]
Määruse (EL) 2018/1999 kohane riiklik energia- ja kliimakava	[1 000]
Otsuse (EL) 2022/2481 kohane liikmesriigi digikümneni strateegiline tegevuskava	[1 000]
[...]	[...]

1.4. Kirjeldus, kuidas aitab RPP kava kaasa ühtse turu [...] väljakujundamisele üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektidega, põhivõrgus ja laiendatud põhivõrgus elluviidavate projektidega ning muude üleeuroopalist huvi pakkuvate projektidega, sealhulgas panustamisega piiriüleste, riikidevaheliste või mitut riiki hõlmavate projektide kaudu ning märgise saanud tegevuste toetamisega ning hoiuste ja investeeringute liitu toetavate meetmete rakendamisega

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt b[...]

Elemendid	Meede	<u>Kirjeldus</u> [...]
Toetus üleeuroopalist huvi pakkuvatele tähtsatele projektidele, [...]	[Meetmete tunnuskoovid [...]]	[1000]
Määruses (EL) 2024/1679 kindlaks määratud projektid, mis hõlmavad põhivõrku ja laiendatud põhivõrku		[1000]

Kava toetus ühishuviprojektidele, mis on määratletud määruses (EL) 2022/869		[1000]
Kava toetus muudele piiriülestele, riikidevahelistele või mitut riiki hõlmavatele projektidele, sealhulgas projektidele, mis tagavad sidususe Euroopa ühendamise rahastust toetatavate projektidega, nagu on sätestatud määruses 202X/XXXX [Euroopa ühendamise rahastu] ja selle lisas.		[1000]
Kava toetus tegevustele, millele on antud märgis		[1000]
Kava toetus hoiuste ja investeringute liidu aluseks olevatele meetmetele		[1000]

1.5. Põhjalik ülevaade RPP kava toetusest VII lisas loetletud territooriumidele, võttes arvesse nende konkreetseid vajadusi ja probleeme [2000] *

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt f ja punkti h alapunkt i [...]

VII lisa punktides a-j osutatud piirkondlikud tunnused	Vastav(ad) peatükk (peatükid)	Hinnangulised kulud kokku (EUR)	Liidu osalus (EUR)	[...]	Toetavate reformide loetelu (kui on asjakohane) <u>[meetme tunnuscode ja nimetus]</u>
a) Vähem arenenud piirkondade <u>konkreetsed vajadused ja probleemid</u>	xx. peatükk	[...]	[...]	[...]	
	xx. peatükk	[...]	[...]	[...]	
	Vahesumma	[...]	[...]		

b) Üleminekupiirkondade <u>konkreetsed vajadused ja</u> <u>probleemid</u>	xx. peatükk	[...]	[...]	[...]	
	xx. peatükk	[...]	[...]	[...]	
	Vahesumma	[...]	[...]		
c) Enam arenenud piirkondade <u>konkreetsed vajadused ja</u> <u>probleemid</u>	xx. peatükk	[...]	[...]	[...]	
	xx. peatükk	[...]	[...]	[...]	
	Vahesumma	[...]	[...]		

d) Saarte ja [...] rannikualade konkreetsed vajadused ja probleemid	xx. peatükk				
	xx. peatükk				
	Vahesumma			<u>X %</u>	
da) Äärepoolseimate piirkondade konkreetsed vajadused ja probleemid	xx. peatükk				
	xx. peatükk				
	Vahesumma				

e) Idapoolsete piirialade (NUTS-2 tasandi piirkonnad, mis piirnevad Venemaa ja Valgevenega) konkreetsed vajadused ja probleemid, eelkõige julgeoleku, piirihalduse ja majandusarengu valdkonnas	xx. peatükk				
	Vahesumma				
f) Konkreetsed vajadused ja probleemid põhjapoolsetes hõredalt asustatud piirkondades, kus valitsevad püsivalt rasked looduslikud või ebasoodsad demograafilised tingimused, eelkõige seoses ühenduvuse ja ligipääsetavusega	xx. peatükk				
	Vahesumma				

g) Maapiirkondade konkreetsete vajadused ja probleemid [...]	xx. peatükk				
	Vahesumma				

h) Konkreetsed vajadused ja probleemid tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondades, eelkõige nendes, mis	xx. peatükk				
seisavad silmitsi tõsiste sotsiaal-majanduslike probleemidega, mis on seotud liidu 2030. ja 2040. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja üleminekuga kliimanetraalsele majandusele 2050. aastaks	Vahesumma				
i) Linnapiirkondade konkreetsed vajadused ja probleemid (kestlik linnaareng)	xx. peatükk				
	Vahesumma				

j) Konkreetsete vajadused ja probleemid, mis on kindlaks tehtud integreeritud territoriaalsete investeeringute, kogukonna juhitud kohaliku arengu või muude territoriaalsete vahendite [...] kavandatud kasutamisega	xx. peatükk				
	Vahesumma				
k) Nutika spetsialiseerumise strateegiate ja õiglase ülemineku strateegiate [...] <u>kindlaks tehtud</u> konkreetsete vajadused ja <u>probleemid</u>	xx. peatükk				
	<u>Vahesumma</u>				

* See tabel põhineb tabelil, mille liikmesriik on tabelis 2.7 ja tabelis 5 meetme tasandil juba esitanud, välja arvatud veerus „Toetavate reformide loetelu (kui on asjakohane)“ esitatud teave. [...]

1.5a Toetus äärepoolseimatele piirkondadele

Viide: artikkel 46 – ülevaade äärepoolseimate piirkondade majandusliku ja sotsiaalse arengu tugevdamise meetmetest

<u>Meetme tunnuscode</u>	<u>Meetme nimetus</u>	<u>Kirjeldus, sealhulgas kavandatud peamised tegevused, toetatud sihtrühmad</u>
		[1000]

1.6. Põhjalik ülevaade kava toetusest põlvkonnvahetusele põllumajanduses vastavalt määruse 202X/XXXX [ÜPP määrus] artiklile 15 [põlvkondade vahetus] [2000]

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti [...]g alapunkt i

Hõlmab järgmist:

- a) põllumajandussektori praeguse demograafilise olukorra hindamine;

- b) noorte põllumajandustootjate sisenemistõkete kindlakstegemine ning kavandatud riiklikud algatused ja meetmed nende kõrvaldamiseks;
- c) noorte põllumajandustootjate stardipaketi (määruse (EL) [ÜPP määrus] artikkel 16) [...] kirjeldus;
- d) **RPP kavas esitatud põlvkonnavahtusele kaasa aitavate meetmete koostoime.**

Meetmete liik	Vastav(ad) peatükk (peatükid)	Hinnangulised kogukulud (eurodes)	ELi toetus (eurodes)	Toetavate reformide loetelu (asjakohasel juhul) <u>[Meetme nimetus]</u>
a. Noorte põllumajandustootjate starditoetus	xx. peatükk	[...]	[...]	
	xx. peatükk	[...]	[...]	
	Vahesumma	[...]	[...]	

b. Kahanev pindalapõhine sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele	xx. peatükk			
	Vahesumma			
c. Noortele põllumajandustootjatele suunatud väikepõllumajandusettevõtete[...] toetus	xx. peatükk			
	Vahesumma			
d. Suurema abi osakaaluga investeermistoetus noortele põllumajandustootjatele	xx. peatükk			
	Vahesumma			
[...]e. Noorte põllumajandustootjate tehtavate investeeringute rahastamise võimalused rahastamisvahendite kaudu	xx. peatükk			
	Vahesumma			
[...]f. Maapiirkondades ettevõtlusega alustamise toetus	[...]			

[...]g. Koostööpõhised sekkumised, mis hõlbustavad juurdepääsu innovatsioonile [...]				
[...]h. Koostööpõhised sekkumised, mis hõlbustavad põlvkondadevahelist koostööd, sealhulgas põllumajandusettevõtete pärimist [...]				
[...]i. Toetus põllumajandusettevõtte asendusteenuste jaoks [...]				
[...]j. Juurdepääs nõustamisteenustele ja koolitusprogrammidele, mis on kohandatud noorte põllumajandustootjate vajadustega [...]				
k. Muud liiki meetmed, millega tagatakse koostoime riikliku ja piirkondliku partnerluse kava muude osadega				
KOKKU		XX	XX	

1.6a Põhjalik ülevaade kava toetusest põlvkonnvahetusele kalandus- ja vesiviljelussektoris

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti g alapunkt i

<u>Meetmete liik</u>	<u>Meetme nimetus</u>	<u>Vastav(ad) peatükk (peatükid)</u>	<u>Hinnangulised kogukulud (eurodes)</u>	<u>ELi toetus (eurodes)</u>	<u>Toetavate reformide loetelu (asjakohasel juhul) [Meetme nimetus]</u>
<u>Meede, millega toetatakse põlvkonnvahetust kalandus- ja vesiviljelussektoris</u>	<u>Meede xx</u>	<u>xx. peatükk</u>			
	<u>Meede xx</u>	<u>xx. peatükk</u>			
	<u>Meede xx</u>	<u>xx. peatükk</u>			

<u>Muud liiki meetmed, mis aitavad kaasa põlvkonnavahtetusele ja tagavad koostoime RPP kava muude osadega</u>		<u>xx. peatükk</u>			
		<u>xx. peatükk</u>			
		<u>xx. peatükk</u>			

1.7. Põhjalik ülevaade RPP kava toetusest sotsiaalmeetmetele, mis on loetletud VI lisas [Teatavatele sotsiaalsetele meetmetele keskendumise edendamise [...]], võttes arvesse konkreetseid riiklikke ja piirkondlikke vajadusi ja probleeme, mis on kindlaks tehtud muu hulgas Euroopa poolaasta raames [2000]

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti [...]g alapunkt ii

VI lisa punktides a–d osutatud meetmete kategooria	Vastav(ad) peatükk (peatükid)	Hinnangulised kogukulud (eurodes)	ELi toetus (eurodes)	Toetavate reformide loetelu (kui on asjakohane) <u>[Meetme nimetus]</u>
a) Sotsiaalne kaasatus	xx. peatükk	[...]	[...]	
	xx. peatükk	[...]	[...]	
	Vahesumma	[...]	[...]	
b) Toidu- ja/või esmane materiaalne abi	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	Vahesumma			

c) Toetus laste vaesusega tegelemiseks	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	Vahesumma			
d) Noorte töötuse vastu võitlemine, muu hulgas hariduse ja koolituse kaudu	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	Vahesumma			
KOKKU		[...]	[...]	

1.8. Põhjalik ülevaade RPP kava toetusest [...] ÜKP rakendamisele, kalandus- ja vesiviljelustegevusele ning merendustegevusele ja Euroopa maailmamerepaktile [...] [2000]

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti [...] g alapunktid iii ja iiia

Tegevuse kategooria	Vastav(ad) peatükk (peatükid)	Hinnangulised kogukulud (eurodes)	ELi toetus (eurodes)	Toetavate reformide loetelu (asjakohasel juhul) <u>Meetme nimetus</u>
a) Toetus kestlikule kalandusele ja vesiviljelusele, sealhulgas vee bioloogiliste ressursside taastamisele ja kaitsele, kalanduse ja vesiviljeluse energiapöördele ning ohutust, töötingimusi ja tervist parandavatele meetmetele	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	<u>Vahesumma</u>			

b) [...] Toetus innovatsioonile selektiivsema <u>kestliku</u> kalanduse ja vesiviljelustegevuse jaoks, <u>samuti</u> [...] veekeskkonna elurikkuse ja ökosüsteemide säilitamiseks, kaitsmiseks ja taastamiseks <u>kooskõlas ÜKP eesmärkidega</u>	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	<u>Vahesumma</u>			
c) [...] Toetus ühisele turukorraldusele, sealhulgas tootjaorganisatsioonide loomisele ja toimimisele ning tootmis- ja turustamiskavade rakendamisele	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	<u>Vahesumma</u>			
d) [...] Toetus kaluritele või vesiviljelustootjatele, hüvitisena kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjatele saamata jäänud tulu või lisakulude eest, ning määruse (EL) nr 1379/2013 II lisas loetletud kalandustooteid ladustavatele tunnustatud tootjaorganisatsioonidele ja tootjaorganisatsioonide liitudele, kui neid tooteid ladustatakse kooskõlas nimetatud määruse artiklitega 30 ja 31	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	<u>Vahesumma</u>			

e[...] [...] Toetus liidu kontrollisüsteemi rakendamisele ning ÜKP elluviimiseks vajalike kalandus- ja vesiviljelusandmete kogumisele, haldamisele ja kasutamisele [...]	xx. peatükk	[...]	[...]	
	xx. peatükk	[...]	[...]	
	Vahesumma	[...]	[...]	
f) [...] Toetus ETR-kalapüügi vastasele võitlusele	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	<u>Vahesumma</u>			
g[...] [...] Toetus kalanduse, vesiviljeluse ja rannikukogukondade ning eelkõige väikesemahulise rannapüügi erivajaduste jaoks	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	Vahesumma			

h[...]) Toetus meetmetele, mis aitavad kaasa püügitegevuse keskkonnavalasele, majanduslikule ja sotsiaalsele kestlikkusele ning tasakaalule laevastike püügivõimsuse ja olemasolevate püügivõimaluste vahel	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	Vahesumma			
i[...]) [...] Toetus Euroopa maailmamerepaktis sätestatud tegevustele, kaasa arvatud mere bioloogiliste ressursside kaitse, mere elurikkuse taastamine, kalanduse juhtimine ja innovatsioon ning kestlik vesiviljelus, meresõidu turvalisus ning konkurentsivõimelise ja kestliku sinise majanduse arendamine; m [...]jereala ruumiline planeerimine ja merendusala piirkondlik koostöö merepiirkonna tasandil.	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	Vahesumma			
j) Toetus põlvkonn vahetusele kalandus- ja vesiviljelussektoris	xx. peatükk			
	xx. peatükk			
	<u>Vahesumma</u>			
	KOKKU	[...]	[...]	

1.9. Põhjalik ülevaade integreeritud territoriaalse arengu kavandatud kasutamisest linna-, maa- ja rannikupiirkondades, kogukonna juhitud kohalikust arengust, sealhulgas [...] LEADERist, ja muudest territoriaalsetest vahenditest [...] [1 000]

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti h alapunkt i [...]

Territoriaalsete vahendite kavandatud kasutamine:	Meetmed
Integreeritud territoriaalne ja linna areng	[Meetmete tunnuskoovid ja nimetused]
Kogukonna juhitud kohalik areng, <u>sealhulgas</u> LEADER	
[muud <u>artiklis 74 loetletud</u> territoriaalsed vahendid]	

1.10. [...] Põhjalik ülevaade sellest, kuidas aitab RPP kava tulemuslikult kaasa [...] põllumajandusettevõtete vastupidavuse ja põllumajandusettevõtete tasandi riskide juhtimise parandamisele, keskendudes kliimamuutustega kohanemisele, riskijuhtimisele ning põllumajandustootjate üldise vastupidavuse ja riskide katmise parandamisele, ning põllumajanduse ja maapiirkondade digitaalse ja andmepõhise ülemineku toetamisele, et suurendada nende konkurentsivõimet, kestlikkust ja vastupidavust [...] [1 000]

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti h [...] alapunkt ii

<u>Probleemid</u>	<u>[Meetmete tunnuskoodid ja nimetused] [...]</u>
Põllumajandusettevõtete vastupidavuse ja juhtimisriskide parandamine	[...]
Põllumajanduse ja maapiirkondade digiülemineku toetamine	

1.11. Põhjalik ülevaade sellest, kuidas aitab RPP kava tulemuslikult kaasa [...] artiklis 4 käsitletavates keskkonna ja kliimaga seotud prioriteetsetes valdkondades [määruse XX *[ÜPP-le antava liidu toetuse rakendamine]* artikkel 4 *[ÜPP – keskkonna ja kliimaga seotud prioriteetsed valdkonnad]* **[1 000]**

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti h [...] alapunkt iii

	<u>[Meetmete tunnuskoodid ja nimetused]</u>
Kliimamuutustega kohanemine, sealhulgas tõhus veemajandus ja parem vastupanuvõime põuale ja üleujutustele	[Meetmete tunnuskoodid ja nimetused]
Kliimamuutuste leevendamine, sealhulgas süsiniku eemaldamine ja taastuenergia tootmine põllumajandusettevõttes, sealhulgas biogaasi tootmine	
Mulla seisund	

Elurikkuse säilitamine, näiteks elupaikade või liikide kaitse, maastikuelementide säilitamine, pestitsiidide vähendamine	
Mahepõllumajanduse arendamine	
Loomade tervis ja heaolu	

Liikmesriikide puhul, kus on nitraatide ülejäägist tingitud veereostuse all kannatavaid alasid: põllumajandustootjatele antava toetuse kirjeldus, näiteks loomakasvatussüsteemide ekstensiivistamise või muu põllumajandusliku tegevuse mitmekesistamise toetus või muud meetmed, mis aitavad leevendada reostuse põhjuseid või taastada veekogusid.

<u>Põllumajandustootjatele loomakasvatussüsteemide ekstensiivistamiseks või muu põllumajandusliku tegevuse mitmekesistamiseks antava toetuse või muude selliste meetmete kirjeldus, mis aitavad leevendada reostuse põhjuseid või taastada veekogusid.</u>	<u>Meetmed</u> <u>[Meetmete tunnuskoovid ja nimetused]</u>
<u>[1 000]</u>	

1.12. RPP kava panus kliima-, keskkonna- ja sotsiaalsete eesmärkide [ja maaelu arengu eesmärgi] saavutamisse

Viide: artikli 22 lõike 2b punktid q ja r [viide sättele, mis hõlmab maaelu arengu eesmärki]

	<u>Liidu toetuse summa (eurodes)</u>	<u>% liidu koguosalusest</u>
<u>Panus kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamisse</u>		
<u>Panus sotsiaalsete eesmärkide saavutamisse</u>		
<u>[Maapiirkondadega seotud eesmärk]</u>		

2. 2. OSA. Horisontaalsed tingimused ja põhimõtted

2.1. Vastavus õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalsetele tingimustele [10 000]

Viide: artikli 22 lõike 2b punktid **o ja p** [...]

[...] E[...]nese hinnang artiklis 8 [Harta] osutatud harta horisontaalse tingimuse täitmise kohta

Kirjeldus, kuidas kava ja selle kavandatud rakendamine tagavad artiklis 9 [Õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus[...]] osutatud õigusriigi põhimõtte järgimise, ning teave järelmeetmete kohta, mida on võetud õigusriigi olukorda käsitleva viimase aruande ja Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhiste soovitusete alusel, ning meetmed nende kindlaks tehtud riigipõhiste probleemide lahendamiseks.

2.2. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine [5 000]

Kava rakendamisel põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimise tagamiseks kehtestatud mehhanismide kirjeldus, sealhulgas määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli 3 lõike 4 kohane kaitsetavade kirjeldus.

2.3. Soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte järgimine [5 000]

Kava rakendamisel soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte järgimise tagamiseks kehtestatud mehhanismide kirjeldus.

3. 3. OSA[...]: Kava rakendamise kord

3.1. Kava tulemusliku seire ja rakendamise kord

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt **e**[...]

Asjaomase liikmesriigi kava tulemusliku seire ja rakendamise korra kirjeldus:

Koordineerimisülesanded [...]: kirjeldus, kuidas koordineerimisülesannetega asutus(ed) vastutab (vastutavad) kava koordineerimise eest kooskõlas artikliga 50 [Koordineerimisülesanded [...]] [1 000]

Korraldusasutus(ed): kirjeldus, kuidas korraldusasutus(ed) korraldab (korraldavad) kava rakendamist kooskõlas artikliga 51 [Korraldusasutuse ülesanded] [1 000]

Makseasutused: makseasutus(t)e kirjeldus [1 000]

Auditeerimisasutus(ed): auditeerimisasutuste kirjeldus ja asjakohasel juhul iga-aastase auditiarvamuse ja iga-aastase kinnituspaketi osana tehtud auditite kokkuvõtte esitamiseks kehtestatud koordineerimiskorra kirjeldus; [märkida, kas liikmesriik osaleb tõhustatud koostöös EPPO asutamisel] [1 000]

Kavandatud lähenemisviisi ning **riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vahelise korra** kirjeldus seoses programmitöö, rakendamise, finantsjuhtimise, järelevalve ja hindamisega seotud kohustustega kooskõlas liikmesriigi institutsioonilise ja õigusraamistikuga. [2 000]

Tabel XX: Koordineerimisülesannetega asutus(ed)

<u>Koordineerimisülesanne</u> <u>[500]</u>	<u>Asutuse nimetus</u> <u>[500]</u>	<u>Kontaktisiku nimi</u> <u>[200]</u>	<u>E-posti aadress</u>

Tabel XX: Korraldusasutus(ed)

[...]	[...]	Asutuse nimi [500]	<u>Tema</u> <u>vastutusalasse</u> <u>kuuluvad</u> <u>peatükid/meetmed</u> <u>[peatüki nr /</u> <u>meetme tunnus]</u>	Kontaktisiku nimi [200]	<u>E-posti</u> <u>aadress</u>

Tabel XX: Makseasutused

[...]	[...]	Asutuse nimi [500]	<u>Tema</u> <u>vastutusalasse</u> <u>kuuluvad</u> <u>peatükid/meetmed</u> <u>[peatüki nr /</u> <u>meetme tunnus]</u>	Kontaktisiku nimi [200]	<u>E-posti</u> <u>aadress</u>

Tabel XX: Auditeerimisasutus(ed)

Peatükk	[...]	Asutuse nimi [500]	Kontaktisiku nimi [200]	<u>E-posti aadress</u>

3.2. Seirekomisjon(id) ja koordineerimiskomisjon:

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt e[...]

Seirekomisjoni(de) ja **asjakohasel juhul** koordineerimiskomisjoni korralduse ja struktuuri kirjeldus; kava seire tagamiseks kavandatud kord on kooskõlas artikliga 54 [Seirekomisjon ja koordineerimiskomisjon]. [1 000]

3.3. Partnerlus ja mitmetasandiline valitsemine

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt e[...] ja [...] punkti i alapunkt i

Kokkuvõtte kõigist meetmetest, millega tagatakse partnerite kaasamine, sealhulgas kava ja iga peatüki ettevalmistamiseks läbi viidud **konsultatsiooni- ja dialoogiprotsessist**; see hõlmab selgitust selle kohta, milliste sidusrühmadega on konsulteeritud, kuidas need valiti, kuidas on tagatud nende esindatus ja kuidas nende antud sisendit on **RPP** kavas arvesse võetud kooskõlas partnerluse käitumisjuhendiga. [2 000]

3.4. [asjakohasel juhul] Tehniline tugi [...]

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt e [...]

Kava rakendamiseks vajaliku võimaliku tehnilise toe kirjeldus **kooskõlas XV lisa punkti 1 alapunktiga k. [1 000]**

3.5. Teadmiste vahetamine

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti i [...] alapunkt ii

Teadmiste vahetamise, innovatsiooni ja põllumajandusettevõtete nõustamisteenuste tugevdamiseks kehtestatava põllumajanduse teadmussiiirde- ja innovatsioonisüsteemi strateegia kirjeldus kooskõlas määruse 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikliga 20 [AKIS] [2 000]

3.6. Põllumajandustoodete jaotamine

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti i [...] alapunkt iii

ELi koolikava kehtestamise korra kirjeldus vastavalt artiklile XX [ELi koolikava] kooskõlas määrusega 202X/XXXX [ÜTK määrus] [2 000]

3.6a Riiklik ÜPP võrgustik

Viide: ÜPP määruse artikkel 20k

Sellise korra kirjeldus, millega tagatakse riikliku ÜPP võrgustiku tegevuse jätkumine [1 000]

3.7. ELi finantshuvide kaitse tagamiseks kehtestatud kord

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt k[...]

Kirjeldus, kuidas liikmesriigi süsteem ja kord on piisavad, et tagada liidu vahendite korrapärase, tulemuslik ja tõhus kasutamine kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja liidu finantshuvide kaitsega, tuginedes IV [...] lisa sätetatud põhinõuetele. [10 000]

3.8. Maksete jätkamise kohustuse täitmiseks kehtestatud kord

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt I[...]

Sellise korra kirjeldus, millega tagatakse, et maksetähtaegade edasilükkamise, liidu rahastamise peatamise, finantskorrektsioonide või muude liidu rahastamise ja finantshuvide kaitseks võetud meetmete korral täidab liikmesriik oma kohustust jätkata maksete tegemist toetusesaajatele, vahendite saajatele, lõplikele vahendite saajatele, töövõtjatele ja osalejatele, **välja arvatud juhul, kui asjaomane üksus vastutab selliste meetmete võtmise eest.**] [2 000]

3.9. Teabevahetuse ja kava nähtavuse jaoks kavandatud lähenemisviisi kirjeldus

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt e[...]

Sellise korra kirjeldus, millega tagatakse liidu rahastamise nähtavus, eelkõige meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, ning teavitatakse vahendite saajaid liidu toetuse olemasolust või kohustatakse teisi finantsvahendajaid lõplikke toetuse saajaid sellest toetusest teavitama. [2 000]

3.10. [asjakohasel juhul] [...] Kord julgeolekuohtudega tegelemiseks

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt m[...]

[...] Enesehinnang, **milles tehakse kindlaks julgeolekuohud, kaasa arvatud ohud liidu majandusjulgeolekule** [...], kirjeldades, kuidas nende **ohtudega** [...] tegeletakse. [2 000]

II JAOTIS. PEATÜKID

Iga peatüki puhul:

1. Peatükid

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt [...] c

<u>Peatüki pealkiri</u>	<u>Peatüki ID</u>
[300]	

1.1. Sekkumisstrateegia

Peatükiga seotud olemasolevate **vajaduste**, probleemide ja eesmärkide kirjeldus **ning see, kuidas neid [...] peatükis käsitletakse**

Tekstikast [15[...] 000]

1.2. [...]

[...]

1.3. Peatükis sisalduvate meetmete (ja vajaduse korral kava muude peatükkide meetmete ja riiklike meetmete) koostoime kirjeldus

Tekstikast [5 000]

2. Meetmed

<u>Meetme nimetus</u>	<u>Meetme tunnuscode</u>	<u>Lõpuleviimise esialgne ajakava</u>	<u>Sekkumisvaldkondade loetelu</u>	<u>Liikmesriigi poolt määruse (EL) 2023/955 kohaselt esitatud kliimameetmete sotsiaalkavas sisalduvad meetmed</u> <u>Jah/Ei</u>
[300]		<u>Q/Y</u>	<u>[märkeruut või rippmenüü]</u>	

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt c[...]

2.1. Meetmete laad, liik ja [...] rahaeraldis, osutades üld- ja erieesmärkidele, mida nendega taotletakse* [...];

[...]

<u>Peat</u> <u>üki</u> <u>ID</u>	<u>Meet</u> <u>nime</u> <u>tus</u>	<u>Meetm</u> <u>e</u> <u>tunnus</u> <u>kood</u>	<u>Reform / investeeringud / v</u> <u>äljundipõhised [...]</u> <u>sekkumised</u>	<u>Toetata</u> <u>v</u> <u>peamine</u> <u>erieesm</u> <u>ärk**</u>	<u>Toetata</u> <u>v teisene</u> <u>erieesm</u> <u>ärk**</u>	<u>AMI,</u> <u>ISi ja</u> <u>BMV</u> <u>määrus</u> <u>ste</u> <u>artikli</u> <u>s 3</u> <u>sätet</u> <u>atud</u> <u>eesmä</u> <u>rgid</u>	<u>Toetat</u> <u>av</u> <u>üldees</u> <u>märk</u>	<u>Liidu</u> <u>osalu</u> <u>s</u> <u>(euro</u> <u>des)</u>	<u>Hinnang</u> <u>ulised</u> <u>kogukul</u> <u>ud</u> <u>(eurodes)</u>

***Võttes arvesse RPP kavaga rahastatavate investeeringute, reformide ja muude sekkumiste mitmemõõtmelist aspekti, võib iga meetme siduda kahe erieesmärgiga:**

- **„esmane“ sidumine erieesmärgiga, mis on kõnealuse meetmega peamiselt seotud;**
- **„teisene“ sidumine, et osutada esmase eesmärgi konkreetsele osale, võimalikule teise erieesmärgi suhtes ülekanduvale mõjule või meetme sihtrühmaks olevate toetusesaajate laadile.**

*** *Ei kohaldata AMI, ISi ja BMV määruste puhul.***

2.2. [...] Meetme kirjeldus, kaasa arvatud teave selle [...] eesmärkide kohta ning millisele geograafilisele alale, kellele ja millele meede on suunatud [...]

Tekstikast [6[...] 5[...]00]

2.3. [...]

[...]

ÜPP sekkumiste puhul peaks analüüs hõlmama **ka** järgmist:

- Selliste mõistete ja elementide kirjeldus, mis on vajalikud tagamaks, et artikli [...] **35 lõike 1 punktide a–k ja r** [...] [toetuse liigid] osutatud ÜPP sissetulekutoetused ja muud ÜPP sekkumised on suunatud ÜPP toetust kõige enam vajavatele isikutele, sealhulgas mõisted „põllumajanduslik tegevus“, „põllumajandusmaa“, „toetusõiguslik hektar“, „põllumajandustootja“, „**tootjarühm**“, „noor põllumajandustootja“ ja „uus põllumajandustootja“.
- **Kui ÜPP määrusega on nõutav, siis** [...] meetmete valitud sektoritele ja rühmadele suunamise kirjeldus ning nende vastastikune täiendavus muude kavades sätestatud ÜPP sekkumiste ja meetmetega.
- **Programmi LEADER puhul: programmiga LEADER hõlmatud ala määratlus / ebasoodsate oludega maapiirkonnad (ÜPP määruse artikkel 18)**

2.4. [...]

[...]

2.5. Kas meede aitab kaasa [...] ühtse turu eesmärkidele:

[...]	[...] <u>Ühtse turu eesmärgid</u>	
-------	--	--

[...]	Toetus üleeuroopalist huvi pakkuvatele tähtsatele projektidele,	[märkeruut]
	Määruses (EL) 2024/1679 määratletud projektid, eelkõige sellised, mis hõlmavad põhivõrku ja laiendatud põhivõrku	[märkeruut]
	Kava toetus ühishuviprojektidele, mis on määratletud määruses (EL) 2022/869	[märkeruut]
	Kava toetus muudele piiriülestele, riikidevahelistele või mitut riiki hõlmavatele projektidele	[märkeruut]
	Kava toetus tegevustele, millele on antud märgis	[märkeruut]
	Kava toetus hoiuste ja investeringute liidu aluseks olevatele meetmetele	[märkeruut]

2.6. [...]

[...]

2.7. Meetme territoriaalne mõõde

Viide: määruse XX [tulemusraamistiku määrus] artikli 14 lõige 4 ja II lisa

Meetme tunnuskoode	Piirkond vastavalt komisjoni määrusele (EL) 2023/674 (kui see on asjakohane)	Sihtterritooriumi liik	Sihtterritooriumi liik (asjakohasel juhul)	Meede on suunatud äärepoolseimale piirkonnale / põhjapoolsele hõredalt asustatud alale / idapoolsele piirialale / Egeuse mere väikesaartele	Territoriaalsed vahendid (asjakohasel juhul)	<u>Nutika spetsialiseerumise strateegia ja õiglase ülemineku strateegia</u>
	[NUTS-2 või NUTS-3 tasand]*	[märkeruut või rippmenüü] [territooriumi liigi mõõtme kood] 01 Linna- piirkonnad 02 Maa- piirkonnad 05 Muud liiki sihtterritooriumid 07 Siht- territorium puudub]	[märkeruut või rippmenüü] [territooriumi liigi mõõtme kood: 03 Tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkonnad või 04 Saared ja rannikualad] 05 Mägipiirkonnad	[märkeruut iga territoriumi kategooria kohta] Territoriumi kategooria kood: 01 Äärepoolseimad piirkonnad 02 Egeuse mere väikesaared 03 Idapiirialad 04 Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	[märkeruut või rippmenüü] [Territoriaalse algatuse ja kohaliku koostöö mõõtme kood: 01 Integreeritud territoriaalne ja linnaareng 02 Kogukonna juhitud kohalik areng, sealhulgas LEADER 03 Muud territoriaalsed vahendid	[<u>märkeruut või rippmenüü</u>] [<u>nutika spetsialiseerumise strateegia</u>] [<u>õiglase ülemineku strateegia</u>]

* Rippmenüü ja mitu valikut

2.8 Sotsiaalmeetmed kooskõlas VI lisaga

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti g alapunkt ii

<u>Meetme tunnuscode</u>	<u>Meetme nimetus</u>	<u>Sekkumisvaldkond</u>	<u>VI lisas osutatud meetmete kategooria</u>
			[märkeruut või rippmenüü; on võimalik valida üks või mitu meetet/sekkumisvaldkonda: a) Sotsiaalne kaasatus b) Toidu- ja/või esmane materiaalne abi c) Toetus laste vaesusega tegelemiseks d) Noorte töötuse vastu võitlemine, muu hulgas hariduse ja koolituse kaudu

2.9 Kalandus-, vesiviljelus-, merendus- ja maailmamerepõhised tegevused

Viide: artikli 22 lõike 2b punkti g alapunktid i, iii ja iia

<u>Meetme tunnuskoode</u>	<u>Meetme nimetus</u>	<u>Sekkumisvaldkond</u>	<u>Toetatavad valdkonnad</u>
			<p>[märkeruut või rippmenüü; on võimalik valida üks või mitu meedet/sekkumisvaldkonda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Toetus kestlikule kalandusele ja vesiviljelusele, sealhulgas vee bioloogiliste ressursside taastamisele ja kaitsele, kalanduse ja vesiviljeluse energiapöördele ning ohutust, töötingimusi ja tervist parandavatele meetmetele</u> • <u>Toetus innovatsioonile selektiivsemaks püügitegevuseks ning veekeskonna elurikkuse ja ökosüsteemide säilitamiseks, kaitsmiseks ja taastamiseks</u> • <u>Toetus ühisele turukorraldusele, sealhulgas tootjaorganisatsioonide loomisele ja toimimisele ning tootmis- ja turustamiskavade rakendamisele</u> • <u>Toetus kaluritele või vesiviljelustootjatele, hüvitisena kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjatele saamata jäänud tulu või lisakulude eest, ning määruse (EL) nr 1379/2013 II lisa loetletud kalandustooteid ladustavatele tunnustatud tootjaorganisatsioonidele ja tootjaorganisatsioonide liitudele, kui neid tooteid ladustatakse kooskõlas nimetatud määruse artiklitega 30 ja 31</u>

			<ul style="list-style-type: none"> • <u>Toetus kalandusele, kontrollile ja jõustamisele ning teaduslike andmete kogumisele teadmispõhiste otsuste tegemiseks</u> • <u>Toetus ETR-kalapüügi vastasele võitlusele</u> • <u>Toetus kalanduse, vesiviljeluse ja rannikukogukondade ning eelkõige väikesemahulise rannapüügi erivajaduste jaoks</u> • <u>Toetus meetmetele, mis aitavad kaasa püügitegevuse keskkonnaalasele, majanduslikule ja sotsiaalsele kestlikkusele ning tasakaalule laevastike püügivõimsuse ja olemasolevate püügivõimaluste vahel</u> • <u>Toetus Euroopa maailmamerepaktis sätestatud tegevustele, mis käsitlevad mere bioloogiliste ressursside kaitset, mere elurikkuse taastamist, kalanduse juhtimist ja innovatsiooni ning kestlikku vesiviljelust, meresõidu turvalisust ning konkurentsivõimelise ja kestliku sinise majanduse arendamist; mereala ruumilist planeerimist ja merendusala piirkondlikku koostööd merepiirkonna tasandil.</u> • <u>Toetus põlvkonnavahtumisele kalandus- ja vesiviljelussektoris</u>
--	--	--	---

3. Ühise põllumajanduspoliitika sekkumised

Viide: artikli 22 lõike 2b[...] punkt [...] c

3.1. Järgmine struktureeritud teave:

[...] Erieesm ärgid	Käsitl etud vajad used	Mee tme tun nus [...]	Seksu mise liik (vasta valt artikli 35 lõikele 1)	Territoriaalne kohaldamisal a / mõõde	Sihtsel torid Asjako hasel juhul	Toetuses aajate sihtrüh mad Asjakoh asel juhul	Mis liiki piirko nnale on meede suunat ud	ÜPP prioriteets ed keskkonna - ja kliimavald konnad	Rahastamiskõ Iblikkuse tingimused [vastavalt asjakohasele artiklile]	Rahastamiskõ Iblikkuse tingimuste seiratavus (põllumajand use seiresüsteemi kaudu)	Hõlmatud põllumajan dustavad (asjakohase l juhul)	Eritingimused/stiimulid/prioriteetid seoses järgmisega				
												Noored põllumajand ustootjad	Nais ed	Digiüle minek	And mete jaga mine	Teadmiste vahetamine / koolitus
[loetelu]	[500]			[loetelu]	[loetelu]	[loetelu]	[loetelu]	[loetelu]		[JAH/EI/osali selt]	[loetelu]	[JAH/EI]	[JAH/ /EI]	[JAH/E I]	[JAH/ EI]	[JAH/EI]

Vajaduse korral võib analüüs hõlmata ka järgmist:

1. [...]

2. Määruse 202X/XXXX [ühise turukorralduse määrus] artiklis 27 osutatud ELi koolikava puhul

a) ELi koolikavas osalejad;

b) loetelu toodetest, mida võidakse tarnida ja jaotada, ning prioriseerimiskriteeriumid.

3.[...] Täiendav riiklik rahastamine

Iga ÜPP sekkumise kohta, millele antakse artiklis X osutatud täiendavat riiklikku rahastamist, esitatakse järgmine teave.

Artikkel XXX, mille kohaselt rahastamine toimub	tekst
Riiklik õiguslik alus rahastamise andmiseks	tekst

Kavas sisalduv sekkumine, mida rahastatakse	tekst
Täiendava riikliku rahastamise kogueelarve (eurodes)	arv
Vastastikune täiendavus: a) suurem toetusesaajate arv; b) abi suurem osatähtsus; c) sekkumises sisalduvate teatavate tegevuste rahastamine.	Märkige need, mida kohaldatakse, ja esitage vajaduse korral lisateavet.
Hõlmatud ELi toimimise lepingu artikliga 42	(kui EI, märkige riigiabi kontrollimise ja heakskiitmise vahend)

3.2. WTO põllumajanduslepingu 2. lisa punktides esitatud asjakohaste kriteeriumide selgitus kooskõlas endise artikliga 40 [WTO omamaine toetus] ja endise XVII lisaga [WTO lisa]

Artikli 35 lõikes 1 osutatud ÜPP sekkumiste puhul

<u>Sekkumised</u>	<u>Sekkumisviis koos viitega määruse .../... [...] [ÜPP] artiklile [...], käesolevale määrusele või määrusele (EL) nr 1308/2013 [ühise turukorralduse määrus]</u>	<u>WTO põllumajanduslepingu 2. lisa punkt(id), mille järgimine on tagatud</u>	<u>Selgitus selle kohta, kuidas tagatakse vastavus [WTO põllumajanduslepingule]</u>	<u>Õliseemnete all olevate hektarite arv vastavalt [ÜPP määruse] artiklile 20m*</u>

* Õliseemnete alla kavandatud hektarite arv esitatakse kava kestuse iga aasta kohta. Andmed esitatakse eraldi sojaoa, päevalille (v.a toiduks kasutatavad päevalilleseemned) ja rapsiseemnete kohta.

3.3[...]. Põllumajandusettevõtte hooliva juhtimise süsteemi puudutava [...] korra kirjeldus [2 000]

Viide: määruse 202X/XXXX [ÜPP määrus] [...] artikkel 3 [Põllumajandusettevõtete hooliv juhtimine], artikli 22 lõike 2b punkt j[...]

Selliste mehhanismide kirjeldus, mis on loodud selleks, et järgida **endise** artikli 7 lõikes 3 [muud horisontaalsed põhimõtted, põllumajandusettevõtte hooliv juhtimine] sätestatud tingimusi, **sealhulgas kirjeldades määruse (EL) 202X/XXXX [ÜPP määrus] artikli 3 lõikes 4 osutatud kaitsetavasid, nende territoriaalset kohaldamisala, põllumajandustootjaid ja muid toetusesaajaid, kelle suhtes seda tava kohaldatakse, esitades kokkuvõtte vastavast kaitsetavast ning kirjeldades põllumajandusettevõtte hooliva juhtimise elementide ja RPP kava alusel toetatavate asjakohaste meetmete vastastikust täiendavust.**

4. Meetme soolise võrdõiguslikkuse hindamine

Viide: Viide: määruse XX [Tulemusraamistiku määrus] artikkel [...] 13

Teave selle kohta, kuidas lisatud meetmed vastavad soolise võrdõiguslikkuse põhimõttele, võttes arvesse soolõime metoodikat

Meetme tunnuskood	Sekkumisvaldkond	Soolise võrdõiguslikkuse hinne
Meetme tunnuskood 1	Sekkumisvaldkond 1 [...]	[...] Rippmenüü Soolise võrdõiguslikkuse hinne 2 Soolise võrdõiguslikkuse hinne 1 Soolise võrdõiguslikkuse hinne 0
	Sekkumisvaldkond 2	[...]
Meetme tunnuskood 2	Sekkumisvaldkond	[...]

4a (uus) Meetme hindamine olulise kahju ärahoidmise põhimõtte seisukohast

Meetme tunnuscode	Sekkumisvaldkond	Hindamine olulise kahju ärahoidmise põhimõtte seisukohast [1 000]
Meetme tunnuscode 1	Sekkumisvaldkond 1	
	Sekkumisvaldkond 2	
Meetme tunnuscode 2		

[...]5. Meetmete rahastamine ja maksumus [...]

Viide: artikli 22 lõike 2b punktid f, **g, r** [...], artikkel 20

Iga meetme kohta:

Peat üki ID	Meet me tunnus skood	Reform / in vesteeringu d / väljundi põhised [...] sekkumise d	Rahasta tud sihttoetu ste või laenude ga	Ühiku maksu mus (kui on kohald atav)	Möötühi k (väljundi põhiste sekkumis te puhul)	Kogus/ maht (asjak ohasel juhul)	Hinnan gulised [...] kogukul ud (eurode s)	Liidu [...] osalu s (euro des)	[...] L[...] riigi osalus [...]		Toetus e määr (asjak ohasel juhul)	Piirkonnaka tegoriad (asjakohasel juhul) või riiklik tasand	Sekkumisv aldkond	Kasutatud metoodika ja kulude kirjeldus, sealhulgas kuluallikas ja viited varasemate e investeerim is- /reformipro jektidele, mis on nende projektide kuluprogn oside ja kuluallikate võrdlusalus ed.	Vajaduse korral põhjendus, et hinnangulised kulud on mõistlikud ja usutavad, võttes arvesse liikmesriigi eripära ja korrigeerimisme etodeid	[1 000]	[1 000]	Finantsinst rumendi liik [asjakohas el juhul] (tagatis, omakapita l või laen)	
									%	Esialg ne avalik u sektor i osalus (eurod es)									

[...]6. Vahe-eesmärgid, sihtväärtused, väljundid ja ajakava

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt [...] c

Peatükkidega seotud vahe-eesmäärke, sihtväärtusi ja ajakava sisaldav tabel järgmise teabega:

Peatüki pealkiri	Meetme tunnused	Meetme nimetus	[...]	[...]	[...]	Sekkumisvaldkond	Vahe-eesmärk või sihtväärtus (viitenumber)	[...] Vahe-eesmärgi või sihtväärtuse näitaja, nagu see on kehtestatud määruses XXX (tulemusraamistiku määrus) või on omane konkreetsele meetmele, välja arvatud juhul, kui ükski nendest näitajatest ei ole piisav*	[...]	[...]	Saavutamise esialgne ajakava	Iga vahe-eesmärgi ja sihtväärtuse kirjeldus [1 000]	Summa korraldusasu jaoks [...]	Väljamakseväärus [asjakohane seoses komisjoni maksetega liikmesriigile] [...]	Piirkonnakategooriad (asjakohasel juhul) või riiklik tasand	[...]	[...]	[...]	[...]
-------------------------	-----------------	----------------	-------	-------	-------	-------------------------	--	--	-------	-------	------------------------------	--	--------------------------------	---	--	-------	-------	-------	-------

[...] [...] <u>Meetme tunnusko od</u>	Sekku mine	Välju ndi nimet us	Väljund (viitenum ber)	Sihtsektor, põllumajandust ootjate rühm, sihtpiirkond	Määruses XXX [tulemusraam istiku määrus] sätestatud kvantitatiivse d näitajad		Toodangu ühikuväärtus				Kohustuse ühikuväärtus põllumajanduste gevuste toodangu keskmise väärtuse arvutamisel	Saavuta mise <u>esialgne</u> ajakava		[...] [...]	Sekkumisvaldkond		
					Mõõtüh ik	Väljun d	Ühtne või keskm ine	Liik (kindlasum maline makse, lisatoetus või muu)	Minimaa lself	Maksimaa lself		Kvar tal	Aast a		[...]	[...]	

[...].7 Vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja väljundite saavutamise kontrollimine

Viide: artikli 58 lõike 2 punkt i

	Meetme nimetus			
Meetme tunnuskood		Vahe- eesmärgid/sihtväärtused/väljundid	<p>kirjeldada, millist dokumenti (milliseid dokumente) / millist süsteemi kasutatakse tulemuse saavutamise kontrollimiseks [...];</p> <p>kirjeldada, kuidas tehakse juhtimiskontrolle (sealhulgas kohapealseid kontrolle);</p> <p>kirjeldada, kuidas toimub asjakohaste andmete/dokumentide kogumine ja säilitamine.</p> <p>[2 000]</p>	<p>Kontrollijälje tagamise kord</p> <p>Nimetage asutused, kes vastutavad selliste toimingute eest.</p> <p>[1 000]</p>

7a Tulemusnäitajad

Meetme tunnus- kood	Sekkumis- valdkond	Vahe- eesmärk, sihtväärtus või väljundipõhise d sekkumised (viitenumber)	Tulemusnäitajad				
			Nimetus	Nimetus	Lähtetase	Hinnanguline väärtus	Saavutamise aasta
1. meed e	Valdkond 1	Tunnuskood	– Kompone nt 1: – Kompone nt 2: -(...)	– Välditud kasvuhoonegaasi de heide (asjakohasel juhul): – Kaasatud investeeringute summa (asjakohasel juhul): – Muu näitaja, komponent 1: – Muu näitaja, komponent 2: -(...)			
	Sekkumisvaldko nd 2	Tunnuskood					

[...]8. Koordineerimine/piiritlemine ja vastastikune täiendavus

Viide: artikli 7 lõige 5

Kirjeldus, kuidas **kavas** sisalduvad meetmed on **täiendavad ja kooskõlas muude liidu vahenditega**. [2 000]

9. Kõigi peatükkide kokkuvõte [...]

Viide: artikli 22 lõike 2b punkt d[...]

Peatüki nr	Hinnanguline kogukulu (eurodes) [...]	Hinnanguline kogukulu (% kava kogukulust)	Liidu finantsosalus (eurodes)	Sellest tulenev liikmesriigi osalus (%)
xx. peatükk				
xx. peatükk				
xx. peatükk				
Kohandatav summa			25% liidu koguosalusest	

<u>Eeljaotatud pandlikkussummade kasutamine ÜPP sekkumiste/maapiirkondade puhul</u>				
<u>Tehniline abi</u>				
KOKKU				

VI LISA

[...] Teatavatele sotsiaalsetele [...] meetmetele keskendumise edendamine

Artikli 22 lõike 2b punkti g[...] alapunkti ii kohaldamisel ning võttes arvesse konkreetseid riiklikke ja piirkondlikke vajadusi ja probleeme, mis on kindlaks tehtud muu hulgas Euroopa poolaasta kontekstis, **eelkõige riigipõhiste soovitude** raames, ja kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga, **eraldavad** [...] liikmesriigid oma kavades vahendeid **ka** järgmistele meetmetele:

- a) edendada aktiivset sotsiaalset kaasatust ja sotsiaal-majanduslikku integratsiooni, et toetada võrdseid võimalusi, mittediskrimineerimist ja aktiivset osalemist ning parandada tööalast konkurentsivõimet, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade, **tõrjutud kogukondade ja** kolmandate riikide kodanike, sealhulgas rändajate jaoks;
- b) vähendada materiaalsel puudust, **muu hulgas** andes toidu- ja/või esmast materiaalsel abi enim puudust kannatavatele isikutele, ning võtta kaasnevaid meetmeid, mis toetavad nende isikute sotsiaalset kaasamist;
- c) rakendada sihipäraste meetmete ja struktuurireformide kaudu lastegarantiid, et võidelda laste vaesuse vastu, eelkõige liikmesriikides, kus Eurostati andmetel on aastatel 2024–2026 keskmine vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate alla 18-aastaste laste määr liidu keskmisest kõrgem;
- d) rakendada sihipäraste meetmete ja struktuurireformide kaudu noortegarantiid, et toetada noorte tööhõivet ning kutseharidust ja -õpet, eelkõige liikmesriikides, kus Eurostati andmetel on aastatel 2024–2026 keskmine mittetöötavate ja mitteõppivate 15–29-aastaste noorte määr liidu keskmisest kõrgem.

Eespool nimetatud meetmekategooriatele eraldatavad esialgsed summad esitatakse kava vormi põhjal, mis on sätestatud V lisas, ja need lepitakse komisjoniga kokku.

VII LISA

Piirkondliku panuse meetodika

Artikli 22 lõike 2b punkti f[...] kohaldamisel eraldavad liikmesriigid vahendeid järgmistele piirkonnakategooriatele, võttes arvesse järgmist:

- a) **[NUTS-2 tasandil** selliste vähem arenenud piirkondade konkreetsed vajadused ja probleemid, mille ostujõu standardis mõõdetud SKP elaniku kohta (2021–2023) on alla 75 % EL 27 keskmisest;
- b) **NUTS-2 tasandil** selliste vähem arenenud piirkondade konkreetsed vajadused ja probleemid, mille ostujõu standardis mõõdetud SKP elaniku kohta (2021–2023) on 75 % või rohkem, aga alla 100 % EL 27 keskmisest;
- c) **NUTS-2 tasandil** selliste vähem arenenud piirkondade konkreetsed vajadused ja probleemid, mille ostujõu standardis mõõdetud SKP elaniku kohta (2021–2023) on vähemalt 100 % EL 27 keskmisest;]
- d) **saarte ja rannikualade konkreetsed vajadused ja probleemid seoses eluaseme, transpordi ja selle süsinikuheite vähendamise, veemajanduse ja jäätmekäitluse, kliimamuutustega kohanemise, tervishoiuteenuste kättesaadavuse ja majandusliku arenguga, et võtta arvesse nende struktuurset sotsiaalset ja majanduslikku olukorda, millele lisanduvad teatavad nende arengut oluliselt piiravad eripärad; [...]**

- da) äärepoolseimate piirkondade konkreetsed vajadused ja probleemid, nagu toiduga kindlustatus, toidualane sõltumatus, esmatarbekaupadega varustamine, eluase, transport ja selle süsinikuheite vähendamine, veemajandus ja jäätmekäitlus, kliimamuutustega kohanemine, tervishoiuteenuste kättesaadavus, sotsiaalteenused, tööhõive ja koolitus ning majanduslik areng, et võtta arvesse nende struktuurset sotsiaalset ja majanduslikku olukorda, millele lisanduvad teatavad nende arengut oluliselt piiravad eripärad;
- e) idapoolsete piirialade (NUTS-2 tasandi piirkonnad, mis piirnevad Venemaa, [...] Valgevene või Ukrainaga) konkreetsed vajadused ja probleemid, eelkõige julgeoleku, piirihalduse ja majandusarengu valdkonnas;
- f) konkreetsed vajadused ja probleemid põhjapoolsetes hõredalt asustatud piirkondades, kus valitsevad püsivalt rasked looduslikud või ebasoodsad demograafilised tingimused, eelkõige seoses ühenduvuse ja juurdepääsetavusega;
- g) konkreetsed vajadused ja probleemid maapiirkondades, eriti nendes, mis kannatavad struktuursete probleemide all, nagu [...] tövõimaluste puudumine, oskuste nappus, lairibaühendusse ja ühenduvusse, digi- ja muudesse taristutesse ning esmatähtsatesse teenustesse tehtavate investeeringute vähesus, samuti noorte väljavool, tugevdades sotsiaal-majanduslikku struktuuri nendes piirkondades eelkõige töökohtade loomise, noorte toetamise ja põlvkonnavahetuse kaudu;
- h) konkreetsed vajadused ja probleemid tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondades, eelkõige nendes, mis seisavad silmitsi tõsiste sotsiaal-majanduslike probleemidega, mis on seotud liidu 2030. ja 2040. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja üleminekul kliimanetraalsele majandusele 2050. aastaks;
- i) linnapiirkondade konkreetsed vajadused ja probleemid (kestlik linnaareng);

- j) konkreetsed vajadused ja probleemid, mis on kindlaks tehtud integreeritud territoriaalsete investeeringute, kogukonna juhitud kohaliku arengu või muude territoriaalsete vahendite [...] kavandatud kasutamisega;
- ja) nutika spetsialiseerumise strateegiates ja õiglase ülemineku strateegiates kindlaks tehtud konkreetsed vajadused ja probleemid.**

Eespool nimetatud meetodika kohaselt piirkondadele eraldatavad esialgsed summad esitatakse kava vormi põhjal, mis on sätestatud V lisas, ja need lepitakse komisjoniga kokku.

VIII LISA

Vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise hindamise kriteeriumid

Artikli 65[...] lõikes 3 sätestatud vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise hindamisel võetakse arvesse järgmist:

vahe-eesmärgi ja sihtväärtuse ootuspärane **saavutamine** [...], nagu on kavandatud ja lähtuvalt **meetme aluseesmärgist** [...], võttes arvesse selles sätestatud individuaalsete nõuete täitmist, **sealhulgas saavutamise seotud kvalitatiivseid aspekte ja asjaolusid;**

asjakohasel juhul kontekst, mis tuleneb selle meetme kirjelduses esitatud kontekstist, mille alla vahe-eesmärk või sihtväärtus kuulub, ning riikliku ja piirkondliku partnerluse kava **või Interregi kava peatüki** muudest asjakohastest osadest;

artikli 22 lõikes 2 kava koostamiseks võrdlusraamistikuna loetletud dokumendid ja SFC kaudu esitatud dokumendid ning muud saavutamise seotud selgitused, sealhulgas kirjavahetus riiklike ja piirkondlike ametiasutustega;

asjakohasel juhul muud andmed või teabeallikad seoses vahe-eesmärgi või sihtväärtuse saavutamise seotud **kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete** aspektide ja asjaoludega;

asjakohasel juhul kavas algselt **kirjeldatust**[...] erinevad kasutatud meetodid või menetlused;

kas kõrvalekaldumine vahe-eesmärgi või sihtväärtuse kirjelduse sõnastusest takistab selle saavutamist ja kavandatud tulemust või viib kohaldatava õiguse rikkumiseni.

Kõrvalekalded vahe-eesmärgi ja sihtväärtuse suhtes kehtestatud nõuetest võivad olla lubatud järgmistel asjaoludel:

vahe-eesmärgi ja sihtväärtuse vorminõudest, mis on seotud liikmesriigi sisemenetlustega, kaldutakse minimaalselt kõrvale, kuid see ei takista viimast ellu reformi või investeeringut, milles asjaomane vahe-eesmärk või sihtväärtus seisneb;

reguleerivate meetmete avaldamise ja nende tegeliku jõustumise vahel on piiratud ja proportsionaalne viivitus, kuid nende rakendamise kindlus ja õigusliku mõju algamine on tagatud;

vahe-eesmärgi või sihtväärtuse sisulisest nõudest kaldutakse minimaalselt kõrvale, kuid see ei muuda meetme aluseesmärki ega takista saavutamast selle reformi või investeeringu poliitilist eesmärki, milles asjaomane vahe-eesmärk või sihtväärtus seisneb.

IX LISA

Aruandevormid[...]

[...]

Viide: artikli 58 lõige 3 [liikmesriigi kohustused], artikli 59 lõike 1 punkt a [iga-aastane kinnituspakett]

1. osa. Maksetaotlused, mis on esitatud artikli 59 lõike 1 punktis a osutatud aruandeperioodil [...], sealhulgas teave eelmaksete kohta (esitada liidu vahendite haldaja kinnitus(t)e lisana)

Aruandeperiood [...]	Maksetaotluse number	Maksetaotluse esitamise kuupäev	Taotletud maksesummad
20xx		xx/xx/20xx	xx eurot
20xx		xx/xx/20xx	xx eurot
20xx		[...]	[...]

Seni saadud eelmaksed	xx eurot
-----------------------	----------

2. osa. Eelmisel kalendriaastal meetmete rakendamisel tehtud edusammud (esitada liidu vahendite haldaja kinnitus(t)e lisana)

NB! 1. osaga hõlmatud teavet (maksetaotlusega koos esitatud saavutatud vahe-eesmärgid, sihtväärtused ja väljundid) ei pea liikmesriik esitama – SFC genereerib selle automaatselt.

<u>Meetme tunnuscode</u>	Investeeringud	<u>Vahe-eesmärgi / sihtväärtuse viitenumber</u>	Tehtud edusammud	Väljamakse väärtus <i>SFC määrab selle automaatselt</i>	<u>Tehtud edusammude hinnanguline väärtus [...]</u> (eurodes väljendatud summa, mis arvutatakse väljamakse väärtuste põhjal)
			Aruande esitamise ajaks tehtud edusammud vahe-eesmärgi või sihtväärtuse suunas, lähtudes rakendamise hetkeseisust (%) VÕI (rippmenüü)		

			<ul style="list-style-type: none"> ▫ Edusammud puuduvad (hinnanguliselt 0 %) ▫ Väikesed edusammud (hinnanguliselt 33 %) ▫ Märkimisväärsed edusammud (hinnanguliselt 66 %) ▫ Saavutatud (100 %) 		
	Reformid [...]	<u>Vahe-eesmärgi viitenumber</u>	Tehtud edusammud	<u>Väljamakse väärtus</u> <i>SFC määrab selle automaatselt</i>	<u>Tehtud edusammude hinnanguline väärtus [...]</u> (eurodes väljendatud summa, mis arvutatakse väljamakse väärtuste põhjal)

			(riipmenüü) ▫ Edusammud puuduvad (0 % [...] jõustunud [...])		
			▫ Saavutatud (100 % jõustunud [...])		
<u>Meetme tunnuskood</u>	[...] <u>Väljundipõhised sekkumised</u> (väljunditel põhinevad maksed)	[...] <u>Väljund (viitenumber)</u>	Tehtud edusammud		Tehtud edusammude väärtus (eurodes)
			Aruande esitamise ajaks saavutatud väljund, lähtudes rakendamise hetkeseisust		

3. osa. Aruandlus tulemusnäitajate kohta ja väljundnäitajate alamkategoriate kohta

Viide: tulemusraamistiku määruse artikli 14 lõiked 2, 3, 5 ja 6

Meetme tunnus-kood	Sekkumisvaldkond	Vahe-eesmärk, sihtväärtus või väljundipõhised sekkumised (viitenumber)	Väljundi alamkategoriad, sh alamnäitajad, mis ei ole maksete puhul asjakohased		Tulemusnäitajad				
			<u>Nimetus</u>	<u>Edenemine</u>	<u>Nimetus</u>	<u>Lähtetase</u>	<u>Hinnanguline väärtus</u>	<u>Saavutamise aasta</u>	<u>Edenemine</u>

1. meede	Valdkond 1	Tunnuskood	Alamkategooria 1: Alamkategooria 2: (...)		Välditud kasvuhoonegaaside heide (asjakohasel juhul): Kaasatud investeeringute summa (asjakohasel juhul): Muu näitaja, alamkategooria 1: Muu näitaja, alamkategooria 2: (...)				
	Valdkond 2	Tunnuskood							

X LISA

Summa prognooside vorm maksetaotluse jaoks

Viide: artikli 50[...] punkt d [[...] koordineerimisfunktsioon [...]] ja artikli 10 lõike 2 punkt b [regionaalareng, Interregi kava]

Eeldatav liidu osalus					
<i>[jooksev kalendriaasta]</i>			<i>[järgmine kalendriaasta]</i>		
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...] <i>jaanuar–juuni</i>	[...] <i>juuli–detsember</i>	[...]	[...] <i>jaanuar–juuni</i>	[...] <i>juuli–detsember</i>	[...]

Vahe- eesmärk või sihtväärtus või väljund (viitenumber) [...]	Eeldatav summa	Vahe- eesmärk või sihtväärtus või väljund (viitenumber) [...]	Eeldatav summa	[...]	[...]	[...] Vahe- eesmärk või sihtväärtus või väljund (viitenumber)	Eeldatav summa	[...] Vahe- eesmärk või sihtväärtus või väljund (viitenumber)	Eeldatav summa	[...]	[...]
x	x eurot										
...	...										
Vahesumma	x eurot	KOKKU	x eurot	[...]	[...]	[...]	x eurot	[...]	x eurot	[...]	[...]

<i>Tehniline abi</i>	<i>[automaatne arvutamine SFCs]</i>	<i>Tehniline abi</i>	<i>[automaatne arvutamine SFCs]</i>	<i>[...]</i>	<i>[...]</i>	<i>[...]</i>	<i>[automaatne arvutamine SFCs]</i>	<i>[...]</i>	<i>[automaatne arvutamine SFCs]</i>	<i>[...]</i>	<i>[...]</i>
KOKKU	x eurot	KOKKU	x eurot	[...]	[...]	[...]	x eurot	[...]	x eurot	[...]	[...]
<u>millest sihttoetused</u>	<u>x eurot</u>	<u>millest sihttoetused</u>	<u>x eurot</u>				<u>millest sihttoetused</u>	<u>x eurot</u>	<u>millest sihttoetus</u>	<u>x eurot</u>	
<u>millest laenu (kui on asjakohane)</u>	<u>x eurot</u>	<u>millest laenu (kui on asjakohane)</u>	<u>x eurot</u>				<u>millest laenu (kui on asjakohane)</u>	<u>x eurot</u>	<u>millest laenu (kui on asjakohane)</u>	<u>x eurot</u>	

XI LISA

Maksetaotluste vorm

Viide: artikli 65 lõige 2 [maksetaotluse esitamine ja hindamine] ja artikli 10 lõike 2 punkt a [regionaalareng, Interregi kava]

Riikliku ja piirkondliku partnerluse kava	
Liikmesriik:	
Komisjoni otsus kava heakskiitmise kohta:	
Komisjoni otsuse kuupäev:	
Maksetaotluse number:	
Maksetaotluse esitamise kuupäev:	
Nende vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste arv, mille jaoks makset taotletakse	
<i>millest rahastatud sihttoetustega</i>	
<i>millest rahastatud laenudega (kui on asjakohane)</i>	
Saavutatud vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste est väljamakstavatele summadele vastav kogusumma	

Väljundipõhiste [...] sekkumiste jaoks taotletav kogusumma	
Tehnilise [...] abi jaoks taotletav summa	
Taotletav kogusumma	
<i>millest rahastatud sihttoetustega</i>	
<i>millest rahastatud laenudega (kui on asjakohane)</i>	

NENDE VAHE-EESMÄRKIDE JA SIHTVÄÄRTUSTE LOETELU, MILLE JAOKS MAKSET TAOTLETAKSE

<u>Vahe-eesmärgi või sihtväärtuse viite[...]</u> number	<u>AMI, ISi ja BMV määruste s sätestatud erieesmärg[...]</u> / <u>eesmärk</u>	Peatükk <u>Tunnuskood</u>	Meede <u>Tunnuskood</u>	Rahastatud sihttoetuste või laenu dega	Vahe-eesmärgi/ sihtväärtuse nimetus	Kvalitatiivsed näitajad (vahe-eesmärgid)	Määruses XXX [tulemusraamistiku määrus] sätestatud kvantitatiivsed näitajad (sihtväärtused)				[...]		Taotletav summa	Asutused, kes vastutavad asjaomase vahe-eesmärgi/sihtväärtuse saavutamise kontrollimise ja kontrolljälje jaoks dokumentide säilitamise eest
							<u>Mõõtühik</u>	<u>Lähtetase</u>	[...] <u>Sihtväärtus</u>	<u>Saavutatud sihtväärtus</u>	[...]	[...]		
Taotletavad sihttoetused kokku														
Taotletavad laenud kokku														

Väljundipõhiste sekkumiste puhul

Väljundi viite[...]number	<u>AMI, ISi ja BMV määrustes sätestatud erieesmärk</u>	Peatükk <u>Tunnuskood</u>	Meede <u>Tunnuskood</u>	<i>Taotlusaasta</i>	Määruses XXX [tulemusraamistiku määrus] sätestatud väljundinäitaja			Taotletav summa	Asutused, kes vastutavad esitatud teabe kontrollimise ja kontrolljälje jaoks dokumentide säilitamise eest
					[...] <u>Väljundi nimetus</u>	<u>Mõõtühik</u>	<i>Teatatud väljund</i>		
			Väljundipõhiste sekkumiste jaoks taotletav <u>sihttoetuste</u> kogusumma						
			<u>Väljundipõhiste sekkumiste jaoks taotletav laenude kogusumma</u>						

Makse tehakse järgmisele pangakontole:

Kindlaksmääratud asutus	
Pank	
BIC KOOD	
Pangakonto IBAN	
Konto omanik (kui erineb kindlaksmääratud asutusest)	

Liikmesriikide poolt tagasi saadud summad, mis sisalduvad maksetaotlustes (artikli 68 lõige 4)

<u>Vahe-eesmärgi või sihtväärtuse või väljundi viitenumber</u>	<u>Tagasinõutav summa</u>	<u>Tagasisaadud summa</u>	<u>Intress (kui see on kohaldatav)</u>
<u>Tagasisaadud summad kokku</u>			

XII LISA

Liidu vahendite haldaja kinnituse vorm

Viide: artikli 59 lõike 1 punkt c [iga-aastane kinnituspakett] **ERFi ja Ühtekuuluvusfondi määruse artikli 10 lõike 2 punktid c ja d**

Mina/Meie, allakirjutanu(d), kui [liikmesriigi vastutava asutuse] [ametnimetus(ed)], võttes arvesse oma kohustusi, mis tulenevad määrusest XX [fond],

kinnitan/kinnitame seoses [riigi] riikliku ja piirkondliku partnerluse kava [peatüki] [meetme] või **Interregi peatüki** rakendamisega, mis on heaks kiidetud komisjoni [kuupäev] rakendusotsusega [liikmesriigi] riikliku ja piirkondliku partnerluse kava hindamise heakskiitmise kohta ([viide]), tuginedes oma hinnangule ja minu/meie käsutuses olevale teabele, eelkõige kavas kirjeldatud riiklike kontrolli- ja auditisüsteemide tulemustele, et:

1. vahendeid kasutati [...] kooskõlas kohaldatava õigusega, et saavutada riikliku ja piirkondliku partnerluse kavas või **Interregi kava peatükis käsitletud** [...] eesmärgid;
2. komisjonile **aruandeperioodi kohta** esitatud maksetaotlusesse kantud andmed, millele on osutatud artikli 59 [kinnituspakett] lõike 1 punktis a, [...] on täielikud, täpsed ja usaldusväärsed, [...] ning et asjaomaste meetmete kontrolljälg on olemas;

3. olemasolevad juhtimis- ja kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt [...] ning annavad vajaliku kindluse, et vahendeid hallati kooskõlas [...] **kohaldatava õigusega**, sealhulgas normidega [...] huvide konfliktide, korrupsiooni, topeltrahastamise ja pettuste **ning muude rikkumiste** ennetamise, avastamise, [...] neist teatamise ja nende **kõrvaldamise** [...] kohta, ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega [...].
4. **[Käesolevale kinnitusele lisatud] IX lisa 2. osa kohaselt esitatud teave kavas sätestatud meetmete rakendamisel tehtud edusammude kohta annab rakendamise edenemisest õige ja õiglase ülevaate.**

Kinnitan/Kinnitame, et **[riigi] riikliku ja piirkondliku partnerluse kava [peatüki] [meetme] või Interregi peatüki** rakendamisega seotud auditite ja kontrolliaruannete raames tuvastatud **kohaldatava õiguse [...] rikkumised** on nõuetekohaselt kõrvaldatud ja [...] asjaomase meetmega seotud vahe-eesmärkide ega sihtväärtuste asjus **ei ole toimunud** [...] tagasiminekuid. (Tagasimineku korral täpsustada selle laad ja ulatus). Vajaduse korral võeti kõnealustes aruannetes teatatud **kohaldatava õiguse rikkumiste** ja kontrollisüsteemi puuduste suhtes piisavaid järelmeetmeid.

[Kasutada üksnes lõpliku kinnituspaketi raames esitatud liidu vahendite haldaja kinnitus(t)e puhul: Kinnitan/Kinnitame, et komisjonilt kokku saadud summad, välja arvatud tehniline abi, ei ületa kogusummat, mille liikmesriik/liikmesriigid on kava rakendamisel toetusesaajatele maksnud.]

Kasutada üksnes juhul, kui edusamme ei ole tehtud: Kinnitan/Kinnitame, et nende vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja väljundite saavutamisel tehtud edusammud, mille kohta ei ole määruse xxx [RPP kavade määrus] IX lisa 2. osa kohaselt edastatud rakendamise eduaruandes teavet esitatud, on 0 %.]

Kinnitan/Kinnitame, et ei ole teadlik(ud) ühestki **[riigi] riikliku ja piirkondliku partnerluse kava [peatüki] [meetme] või Interregi peatüki** rakendamisega seotud avalikustamata maineküsimusest, mis võiks kahjustada Euroopa Liidu huve.

[Siiski tuleb arvesse võtta järgmisi reservatsioone: ...] (kustutada, kui lause ei ole asjakohane)

[Viidates eelmises liidu vahendite haldaja kinnituses esitatud reservatsioonile – [viide] –

[võetud järelmeetmed].] (kustutada, kui lause ei ole asjakohane)

Koht, kuupäev

(allkiri)

[Allakirjutaja nimi ja ametikoht]

XIII LISA

Iga-aastase auditiarvamuse vorm

Viide: artikli 53 lõike 2 punkt a [auditeerimisasutuse ülesanded]

1. SISSEJUHATUS

Mina/Meie, allkirjutanu(d), esindades [auditeerimisasutus(t)e nimi/nimed], kes on määruse XX [RPP kavade määrus] artikli 49 [kavade asutused] lõike 5 tähenduses sõltumatu(d), olen/oleme auditeerinud

- i. **[riigi] riikliku ja piirkondliku partnerluse kava [peatüki/peatükkide] [meetme/meetmete] või Interregi kava peatüki rakendamisega seoses komisjonile aruandeperioodi [...]** kohta esitatud maksetaotlustesse kantud andmete, millele on osutatud artikli 59 [kinnituspakett] lõike 1 punktis a, täielikkust, täpsust ja usaldusväärust;
- ii. vahendite kasutamist kooskõlas kohaldatava õigusega; ning
- iii. juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimist

ning olen/oleme kontrollinud

- i. liidu vahendite haldaja kinnitust/kinnitusi[, mille on koostanud ja allkirjastanud korraldusasutused,] **[riigi] riikliku ja piirkondliku partnerluse kava [peatüki/peatükkide] [meetme/meetmete] või Interregi kava peatüki kohta** kooskõlas artikli 59 lõike 1 punktiga c[...] [iga-aastane kinnituspakett],

et esitada auditiarvamus vastavalt artikli 53 lõike 2 [auditeerimisasutuse ülesanded] punktile a.

2. AUDITEERIMISASUTUS(T)E KOHUSTUSED

[...] **[Riigi] riikliku ja piirkondliku partnerluse kava [peatüki/peatükkide] [meetme/meetmete] või Interregi kava peatükiga** seotud auditid tehti kooskõlas auditistrateegiaga ja need vastavad rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditeerimisstandarditele.

Muu hulgas olen/oleme kohustatud esitama arvamuse selle kohta, kas audit seab kahtluse alla vahendite haldaja kinnitus(t)es esitatud väited.

Arvan/Arvame tehtud audititoimingute kohta, et need on antud juhul asjakohased ja vastavad määruse XX [RPP kavade määrus] nõuetele, eelkõige selle artiklile 53 [auditeerimisasutuse ülesanded] ja IV lisale [auditi ja kontrolli põhinõuded]. Leian/Leiame, et auditi käigus kogutud tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane auditiarvamuse esitamiseks, [kui auditi ulatuse suhtes kehtivad mingid piirangud:] välja arvatud piirangud, mis on nimetatud punktis 3 „Auditi ulatuse piirangud“.

[...] **[Riigi] riikliku ja piirkondliku partnerluse kava [peatüki/peatükkide] [meetme/meetmete] või Interregi kava peatükiga** seotud peamiste auditileidude kokkuvõtte esitatakse koos käesoleva auditiarvamusega kooskõlas määruse XX [RPP fondi määrus] artikli 59 lõike 1 [iga-aastane kinnituspakett] punktiga **b**[...].

3. AUDITI ULATUSE PIIRANGUD

Kas:

Auditi ulatusele ei olnud piiranguid.

Või:

Auditi ulatust piirasid järgmised asjaolud:

a)	...
b)	...
c)	...

[NB! Märkige kõik auditi ulatuse piirangud, näiteks tõendavate dokumentide puudumine ja kohtumenetluses olevad juhtumid, ning märkige allpool punktis „Märkustega arvamus“ mõjutatud meetmed ja ulatuse piirangu mõju auditiarvamusele. Asjakohasel juhul esitatakse sellekohased lisaselgitused auditite kokkuvõttes.]

4. ARVAMUS

Kas:

(Märkusteta arvamus)

Minu arvates ja tehtud auditile tuginedes

1) Maksetaotlus(t)esse kantud andmed:

- [...] **aruandeperioodi** kohta esitatud maksetaotlus(t)esse kantud andmed on täielikud, täpsed ja usaldusväärsed;

2) Auditiarvamuse koostamise ajal kasutusel olnud juhtimis- ja kontrollisüsteem:

- kasutusele võetud juhtimis- ja kontrollisüsteem toimib nõuetekohaselt **ning tagab liidu vahendite kasutamise kooskõlas kohaldatava õigusega** ning liidu finantshuvide tõhusa ja õigeaegse kaitse [...].

Tehtud audit ei sea kahtluse alla vahendite haldaja kinnitus(t)es esitatud väiteid;

3) Rahaliste vahendite kasutamine:

- rahaliste vahendite kasutamine on kooskõlas kohaldatava õigusega.

Või:

(Märkustega arvamus)

Minu arvates ja tehtud auditile tuginedes

1) Maksetaotlus(t)esse kantud andmed:

- [...] **aruandeperioodi** kohta esitatud maksetaotlus(t)esse kantud andmed on täielikud, täpsed ja usaldusväärsed [kui märkused puudutavad maksetaotlusi, lisatakse järgmine tekst:], välja arvatud järgmistes olulistes aspektides: ...

2) Auditiarvamuse koostamise ajal kasutusel olnud juhtimis- ja kontrollisüsteem:

- kasutusele võetud juhtimis- ja kontrollisüsteem toimib nõuetekohaselt **ning tagab liidu vahendite kasutamise kooskõlas kohaldatava õigusega** ning liidu finantshuvide tõhusa ja õigeaegse kaitse [...] [kui märkused puudutavad juhtimis- ja kontrollisüsteemi, lisatakse järgmine tekst:], välja arvatud järgmistes olulistes aspektides: ...

3) rahaliste vahendite kasutamine on kooskõlas kohaldatava õigusega, välja arvatud järgmistes aspektides:

Märkus(t)e mõju on piiratud [või märkimisväärne].

Tehtud audit ei sea / seab [sobimatu maha tõmmata] kahtluse alla vahendite haldaja kinnitus(t)es esitatud väited.

[Kui tehtud audit seab kahtluse alla liidu vahendite haldaja kinnitus(t)es esitatud väited, peab auditeerimisasutus esitama siin seda järeldust põhjendavad asjaolud.]

Või:

(Vastupidine arvamus)

Minu arvates ja tehtud auditile tuginedes

- 1) [...] **aruandeperioodi** kohta esitatud maksetaotlus(t)esse kantud andmed on täielikud, täpsed ja usaldusväärsed ja/või
- 2) kasutusele võetud juhtimis- ja kontrollisüsteem toimib nõuetekohaselt / ei toimi nõuetekohaselt [sobimatu maha tõmmata];
- 3) rahaliste vahendite kasutamine on / ei ole kooskõlas kohaldatava õigusega.

Käesolev vastupidine arvamus põhineb järgmistel asjaoludel:

- seoses oluliste küsimustega, mis on seotud [...] **aruandeperioodi** kohta esitatud maksetaotlus(t)esse sisestatud andmete täielikkuse, täpsuse ja usaldusväärsusega, ja/või [sobimatu maha tõmmata]
 - seoses oluliste küsimustega, mis on seotud juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimisega
 - seoses vahendite vastavusega kohaldatavale õigusele.

Tehtud audit seab kahtluse alla vahendite haldaja kinnitus(t)es esitatud väited järgmiste asjaolude puhul:

[Auditeerimisasutus võib rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditeerimisstandardite kohaselt lisada teatavaid asjaolusid rõhutava lõigu, mis ei mõjuta tema arvamust. Erandjuhtudel võib ette näha arvamuse esitamisest loobumise].

Kuupäev:

Allkiri:

XIV LISA

Kindlamääraliste finantskorrektsioonide taseme kindlaksmääramine

Viide: artikli 68 lõige 2 [finantskorrektsioonid]

1. Kindlamääralise finantskorrektsiooni kohaldamisel arvesse võetavad asjaolud:

- a) [artiklis 58 sätestatud] kohustuste tõsise [...] rikkumise või nõuete tõsise eiramise raskusaste, nt kogu juhtimis- ja kontrollisüsteemi kui terviku kontekstis;
- b) [artiklis 58 sätestatud] kohustuste tõsise [...] rikkumise või nõuete tõsise eiramise sagedus ja ulatus;
- c) liidu eelarvele põhjustatava rahalise kahju tase.
- d) parandusmeetmed, mille liikmesriik on võtnud enne komisjoni järeldusi, sealhulgas nende ulatus ja tulemuslikkus.

2. Kindlamääralise finantskorrektsiooni tase määratakse kindlaks järgmiselt:

- a) kui nõuete tõsine eiramine [...] on nii põhimõtteline, sage või laialt levinud, et see kujutab endast süsteemi täielikku põrumist, kohaldatakse ühtset määra 100 %;
- b) kui nõuete tõsine eiramine [...] on nii sage ja laialt levinud, et see kujutab endast süsteemi äärmiselt tõsist põrumist, mis seab ohtu väga suure osa maksetest [...], kohaldatakse ühtset määra 25 %;
- c) kui nõuete tõsine eiramine [...] tuleneb süsteemi mittetäielikust toimimisest või nii kehvast või nii harvast toimimisest, et see seab ohtu suure osa maksetest [...], kohaldatakse ühtset määra 10 %;
- d) kui nõuete tõsine eiramine [...] tuleneb süsteemi ebajärjepidevast toimimisest, mis seab ohtu märkimisväärse osa maksetest [...], kohaldatakse ühtset määra 5 %;

e) [artiklis 58 sätestatud] kohustuste tõsise rikkumise korral, mis ei kuulu käesoleva punkti alapunktide a–d alla, määratakse ühtse määraga finantskorrektsiooni tase kindlaks, võttes arvesse punktis 1 osutatud elemente.

Kui vastutavad asutused ei ole pärast finantskorrektsiooni rakendamist võtnud parandusmeetmeid ja seetõttu tuvastatakse samasugune **nõuete** tõsine eiramine või artiklis 58 sätestatud kohustuste tõsine rikkumine [...], võib korrektsiooni määra tulenevalt selle **nõuete** tõsise eiramise või artiklis 58 sätestatud kohustuste tõsise rikkumise [...] püsimisest suurendada tasemele, mis ei ületa järgmise kategooria taset. Kui ühtse määra tase osutub pärast punktis 1 osutatud [...] elementide arvesse võtmist ebaproportsionaalseks, võib korrektsiooni määra vähendada.

XV LISA

Rahastu kaudu toetatavad liidu meetmed

Viide: artikkel 31 [liidu meetmed]

1. Rahastu aitab kaasa artiklites 2 ja 3 [eesmärgid] sätestatud eesmärkide saavutamisele, eelkõige järgmiste meetmete rakendamise kaudu:
 - a) toetada linnavalitsusi uuenduslike projektide väljatöötamisel, linnade suutlikkuse suurendamisel ja teadmistel põhineva keskkonna loomisel, et jagada kestliku linnaarengu alast oskusteavet **ning hõlbustada nende osalemist ELi poliitika kujundamises ja rakendamises, nagu on osutatud ELi linnapoliitika tegevuskavas, sealhulgas ELi linnade tegevuskava toetamine;**
 - b) edendada sotsiaalset innovatsiooni, sotsiaalseid eksperimente ja sidusrühmade suutlikkuse toetamist kohalikul, **piirkondlikul**, riiklikul ja liidu tasandil, sealhulgas riikidevahelise koostöö kaudu; edendada tööjõu vabatahtlikku liikuvust ning hästi toimivaid, sidusaid ja integreeritud **Euroopa** tööturget, sealhulgas sotsiaalkindlustussüsteemide piiriülest mõõdet, **ning suurendada tööhõivevõimalusi tööandjatele ja töötajatele konkreetsete tugiteenuste loomise ja osutamise kaudu;**
 - c) toetada mikrorahastamist, sotsiaalsete ettevõtete rahastamist, sotsiaalmajandust ning meetmeid, millega edendatakse soolist võrdõiguslikkust, oskusi, haridust, koolitust ja sellega seotud teenuseid, sotsiaaltaristut, sealhulgas tervishoiu- ja haridustaristut ning sotsiaaleluasemeid ja taskukohaseid eluasemeid, ka üliõpilastele ja noortele, tervishoidu ja pikaajalist hooldust ning kaasamist ja ligipääsetavust, keskendudes haavatavas olukorras olevate inimeste, sealhulgas vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse või diskrimineerimise ohus olevate inimeste integreerimisele;

- d) edendada tõenditel põhinevat poliitikakujundamist Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisega seotud valdkondades, eelkõige kvaliteetse ja jätkusuutliku tööhõive, sotsiaalse kaasatuse, hariduse ja oskuste, sotsiaalse rahastamise ökosüsteemide ning töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas;
- e) toetada ühise kalanduspoliitika rakendamist, muu hulgas teadusliku nõustamise, andmete kogumise ja teadmiste pakkumisega, et aidata kaasa usaldusväärsetele ja tõhusatele kalavarude majandamise otsustele; arendada ja rakendada ELi kalanduse kontrollisüsteemi, toetada puhtaid ja heas seisundis ookeane, arendada ja levitada kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turuteavet ning edendada meresõidu turvalisust ja mereseiret;
- f) toetada ookeanipoliitika rakendamist, **järgides Euroopa maailmamerepakti juhtpõhimõtteid**, sealhulgas **ökosüsteemipõhise** mereala ruumilise planeerimise, mere vesikonna strateegiate ja merendusosalase piirkondliku koostöö, Euroopa [...] **merevaatlus-** ja andmevõrgu rakendamise, ookeanidega seotud oskuste ja kirjaoskuse parandamise ning kestlikku sinist majandust käsitlevate sotsiaal- majanduslike ja keskkonnaalaste andmete jagamise ja rahvusvahelise ookeanide majandamise poliitika rakendamise kaudu;
- g) edendada ühist poliitikat inimeste, loomade ja taimede tervise ja ohutuse ning loomade heaolu valdkonnas, sealhulgas toetada loomahaiguste, zoonooside ja taimekahjurite [...] **ennetamise, seire, avastamise**, tõrje ja [...] **likvideerimise** meetmeid, **hädaolukorra meetmeid**, antimikroobikumiresistentsuse probleemi lahendamise meetmeid ning kestlikku toidutootmist ja -tarbimist, ühtlasi näha ette kogu liitu hõlmavad meetmed, et tagada nende poliitikameetmete ühetaoline ja usaldusväärne rakendamine;
- h) koguda põllumajandusettevõtte tasandil kestlikkusandmeid vastavalt määrusele (EÜ) nr 1217/2009, millega luuakse põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrk, ning toetada siseturul ja kolmandates riikides kooskõlas määrusega (EL) nr 1144/2014 rakendatavaid põllumajandustoodetega seotud teavitamis- ja müügiedendusmeetmeid;

- i) tegeleda kiireloomuliste ja konkreetsete vajadustega [...] suurele, **riigisisesele** või piirkondlikule looduskatastroofile **või tõsisele rahvatervishoiu hädaolukorrale** reageerimisel ning toetada tagajärgede kõrvaldamist ja neist taastumist, et suurendada [...] **looduskatastroofide või suurte rahvatervishoiu hädaolukordade** järgset vastupanuvõimet. **Selles kontekstis tähendab „tõsine rahvatervishoiu hädaolukord“ bioloogilist päritolu eluohtlikku või muidu tõsist tervisele ohtlikku olukorda, mis mõjutab tõsiselt inimeste tervist ja mille edasise leviku piiramiseks on vaja otsustavalt tegutseda;**
- l) näha ette ühtse turvavõrgu toetus, et määruse (EL) nr 1308/2013 artiklite 8–21 kohaselt võetavate meetmete ja kõnealuse määruse artiklite 219–222 kohaselt võetavate erakorraliste meetmetega reageerida turuhäiretele ja stabiliseerida põllumajandusturge;
- k) pakkuda tehnilist abi, et
- i) aidata liikmesriikidel rakendada oma kavades sätestatud meetmeid, lahendada riigipõhistes soovitusetes või muudes artikli 22 lõike 2 punktis b loetletud asjakohastes dokumentides välja toodud probleeme, rakendada liidu õigust ning edendada artiklites 2 ja 3 [eesmärgid] sätestatud poliitikaeesmärkide saavutamist;
- ii) toetada liikmesriikides uuenduslikke lähenemisviise ja parimate tavade vahetamist mitut riiki hõlmavate projektide kaudu reformide ja investeringute elluviimiseks, muu hulgas erainvesteringute riskide vähendamiseks ja nende investeringute võimendamiseks, ühiste probleemide lahendamiseks, liidu õiguse järjepideva rakendamise hõlbustamiseks ning artiklites 2 ja 3 sätestatud poliitikaeesmärkide edendamiseks.

Tehnilise toe meetmed hõlmavad eksperditeadmiste pakkumist, uuringute läbiviimist, andmete ja statistika kogumist, ühiste meetodite väljatöötamist, suutlikkuse suurendamise meetmeid eksperditeadmiste või teadmiste omandamiseks ja suurendamiseks, samuti meetmeid, mille eesmärk on parandada süsteeme, menetlusi ja organisatsioonilisi struktuure;

- l) aidata kaasa määruses (EL) 202X/XXX [ränne, varjupaik ja integratsioon], määruses (EL) 202X/XXX [integreeritud piirihaldus ja viisapoliitika] ja määruses (EL) 202X/XXX [sisejulgeolek] sätestatud eesmärkide saavutamisele, **sealhulgas seoses kriisiolukordade ja vääramatute jõu olukordadega rände- ja varjupaigaküsimuste valdkonnas, nagu need on määratletud määruse 2024/1359 artikli 1 lõigetes 4 ja 5, ning aidata lahendada julgeolekuga seotud intsidente ja kriise, sealhulgas selliseid, mis on tingitud vaenulikust tegevusest, millel on või võib olla märkimisväärne kahjulik mõju inimeste turvalisusele või mis mõjutavad või võivad mõjutada elutähtsa teenuse osutajaid või elutähtsat taristut ühes või mitmes liikmesriigis;**
- m) toetada piiriüleseid ja mitut riiki hõlmavaid projekte, eelkõige üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte, ning piirkondadevahelisi innovatsiooniinvesteeringuid, et tugevdada ELi väärtusahelaid mitme projektipartneri kaasinvesteeringute abil; pöörates erilist tähelepanu väärtusahelate arendamisele vähem arenenud piirkondades, aidata kaasa innovatsioonilõhe kaotamisele, idufirmade loomisele ja arendamisele ning ühtekuuluvuse suurendamisele; võrdlusraamistiku elementidega seotud ettevalmistus-, järelevalve-, haldus- ja tehniline tegevus;
- n) toetada programmi LIFE meetmeid, sealhulgas strateegilisi loodusprojekte, strateegilisi integreeritud projekte ja [...] **standardseid** tegevusprojekte, **mille raames keskendutakse loodusele ja elurikkusele, kliimamuutustega kohanemisele ja mittetööstuslikule kliimamuutuste leevendamisele, veemajanduse kerksusele ja saastuse vältimisele, ringmajandusele ja energiasüsteemi ümberkujundamisele ning** käsitletakse piiriülese või riikidevahelise mõõtmega keskkonnapoliitika prioriteete ning tegevusi, mis toetavad keskkonna- ja kliimaalaste õigusaktide ja poliitika kujundamist, rakendamist, seiret, hindamist ja jõustamist, ning edendada juhtimise arendamist kõigil tasanditel, toetada võrgustikke ja kodanikuühiskonna organisatsioone ning muid liidule huvi pakkuvaid projekte, mis aitavad kaasa keskkonnaõiguse ja -poliitika rakendamisele.
2. XV lisa punkti 1 alapunkti i kohaste meetmete toetamiseks võib liikmesriik taotleda rahastust lisatoetust, nagu on osutatud artikli 34 lõikes 3 [...]. **Toetuse saamiseks peavad olema täidetud järgmised tingimused:**

- i. liikmesriigis on toimunud suur looduskatastroof, mille otsene kahju on hinnanguliselt üle 3 miljardi euro jooksevhindades või rohkem kui 0,6 % liikmesriigi kogurahvatulust (künnisena kohaldatakse seda summat, kumb on väiksem). Sellisel juhul on ELi rahastust antav toetus 2,5 % otsesest kogukahjust kuni künniseni pluss 6 % künnist ületavast kahjust, olenevalt eelarvelistest võimalustest;
- ii. liikmesriigi NUTS-2 piirkonnas on toimunud piirkondlik looduskatastroof, mille põhjustatud otsene kahju ületab 1,5 % selle piirkonna sisemajanduse koguproduktist (SKP) (äärepoolseimate piirkondade puhul 1 % piirkondlikust SKPst). Sellisel juhul on ELi rahastust antav toetus 2,5 % otsesest kogukahjust, olenevalt eelarvelistest võimalustest;
- iii. naaberriigis toimunud suure looduskatastroofi tagajärjel tekkinud kahju korral on ELi rahastust antav toetus 2,5 % otsesest kogukahjust, olenevalt eelarvelistest võimalustest.
- iv. **liikmesriigis on tekkinud tõsine rahvatervise hädaolukord, millest tuleneb avalikule sektorile hädaolukorrale reageerimise meetmete võtmiseks finantskoormus, mis on hinnanguliselt üle 1,5 miljardi euro jooksevhindades või rohkem kui 0,3 % selle liikmesriigi kogurahvatulust.**

XVI LISA

SFC2028[...]: liikmesriikide ja komisjoni vaheline elektrooniline andmevahetussüsteem

Viide: artikli 58 lõike 2 punkt 1 [liikmesriigi kohustused]

1. Komisjoni kohustused

1.1. Tagada kogu liikmesriikide ja komisjoni vahel toimuva ametliku teabevahetuse jaoks loodud elektroonilise andmevahetussüsteemi (edaspidi „SFC2028“) toimimine. SFC2028[...] sisaldab vähemalt teavet, mis on ette nähtud käesoleva määruse kohaselt koostatud vormides.

1.2 Tagada, et süsteemil SFC2028 on järgmised omadused:

- a) interaktiivsed vormid või süsteemis juba varem salvestatud andmete põhjal süsteemi poolt eeltäidetud vormid;
- b) automaatsed arvutused, kui see vähendab kasutajatepoolse kodeerimise vajadust;
- c) manustatud automaatkontrollid, et kontrollida edastatud andmete sisemist kooskõla ja nende andmete kooskõla kohaldatavate eeskirjadega;
- d) süsteemi loodud hoiatusteated, mis hoiatavad SFC2028 kasutajaid, et teatavaid toiminguid saab või ei saa teha;
- e) sellise rakendusliidese (API) pakkumine, mis võimaldab eelmääratletud andmekogumite automaatset edastamist;
- f) süsteemi sisestatud teabe töötlemise jälgimine võrgus;
- g) varasemate andmete kättesaadavus kogu teabe puhul, mis on seoses **kavaga** [...] sisestatud;
- h) kohtumenetlustes tõendina tunnustatava, määruse (EL) nr 910/2014 tähenduses kohustusliku elektroonilise allkirja kasutamise võimalus.

1.3. Tagada SFC2028 infoturvapoliitika, mida kohaldatakse süsteemi kasutavate töötajate suhtes vastavalt asjaomastele liidu normidele, eelkõige komisjoni otsusele (EL, Euratom) 2017/46 ([47](#)) ja selle rakendusnormidele.

1.4. Määrata üks või mitu isikut, kes vastutavad SFC2028 infoturvapoliitika määratlemise, säilitamise ja nõuetekohase kohaldamise eest.

2. Liikmesriikide kohustused

2.1. Tagada, et nii artikli 49 [...] kohaselt kindlaks määratud **kava** [...] haldavad liikmesriigi asutused kui ka artikli 49 lõigete 4, 5 ja 7 [...] kohaselt kindlaks määratud asutused, kes täidavad teatavaid **koordineerimisülesannetega asutuste**, korraldusasutuse, **makseasutuse** või auditeerimisasutuse vastutusalasse kuuluvaid ülesandeid, sisestavad süsteemi SFC2028 teabe, mille edastamise eest nad vastutavad, ja ajakohastavad seda.

2.2. Tagada sellise teabe kontrollimine, mille on esitanud muu isik kui see, kes nimetatud ülekandes sisalduvad andmed sisestas.

2.3. Tagada liikmesriikide infosüsteemide ja SFC2028 vaheline liides eelnevalt kindlaksmääratud andmekogumite automaatseks edastamiseks (xx lisa).

2.4. Tagada eespool nimetatud ülesannete lahusus liikmesriigi infotehnoloogiliste juhtimis- ja kontrollisüsteemide kaudu, mis on süsteemiga SFC2028 automaatselt ühendatud.

2.5. Määrata isik või isikud, kelle ülesandeks on hallata juurdepääsuõigusi ning kes täidab järgmisi ülesandeid:

- a) tuvastab juurdepääsu taotlevad kasutajad ning veendub, et kõnealused kasutajad on organisatsiooni töötajad;
- b) teavitab kasutajaid nende kohustusest kaitsta süsteemi turvalisust;

- c) kontrollib, kas taotletav kasutusõiguse tase on vastavuses kasutaja ülesannete ja ametikohaga;
- d) taotleb kasutusõiguste äravõtmist, kui kasutusõigusi ei ole enam vaja või kui need ei ole põhjendatud;
- e) teavitab viivitamata kahtlastest juhtumitest, mis võiksid ohustada süsteemi turvalisust;
- f) tagab kasutaja isikuandmete õigsuse ja teavitab mis tahes muudatustest isikuandmetes;
- g) võtab vajalikud ettevaatusabinõud seoses andmekaitse ja ärisaladuse hoidmisega kooskõlas liidu ja riiklike eeskirjadega;
- h) teavitab komisjoni kõigist muudatustest, mis mõjutavad liikmesriikide ametiasutuste või SFC2028 kasutajate suutlikkust täita punktis 2.1 osutatud ülesandeid või nende endi suutlikkust täita punktides a–g nimetatud ülesandeid.

2.6. Tagada kord üksikisikute privaatsuse ja isikuandmete kaitse ja juriidiliste isikute puhul ärisaladuse hoidmise tagamiseks vastavalt direktiivile 2002/58/EÜ, määrusele (EL) 2016/679 ja määrusele (EL) 2018/1725.

2.7. Võtta vastu süsteemile SFC2028 juurdepääsu käsitlev riiklik, piirkondlik või kohalik infoturvapoliitika, mis põhineb kõigi SFC2028 kasutavate asutuste suhtes kohaldataval riskihinnangul ja milles käsitletakse järgmisi aspekte:

- a) süsteemi vahetu kasutamise korral sellis(te) isiku(te) töö infoturbe aspektid, kes vastutavad II jao punktis 2,4 osutatud juurdepääsuõiguste haldamise eest;

- b) selliste riiklike, piirkondlike või kohalike infosüsteemide puhul, mis on ühendatud süsteemiga SFC2028 punktis 2.3 osutatud tehnilise liidese kaudu, turvameetmed, mis võimaldavad viia kõnealused süsteemid kooskõlla SFC2028 turvanõuetega ja hõlmavad järgmist:
- i) füüsiline turvalisus;
 - ii) andmekandjate ja juurdepääsu kontroll;
 - iii) säilitamise kontroll;
 - iv) juurdepääsu ja salasõnade kontroll;
 - v) seire;
 - vi) ühendus süsteemiga SFC2028[...];
 - vii) sidetaristu;
 - viii) personalijuhtimine enne töölevõtmist, töötamise ajal ja pärast töösuhte lõppu;
 - ix) vahejuhtumite lahendamine.

2.8. Teha komisjonile taotluse korral kättesaadavaks punktis 2.6 osutatud dokument.

2.9. Määrata isik(ud), kellel lasub vastutus riikliku, piirkondliku või kohaliku infoturvapoliitika säilitamise ja nõuetekohase kohaldamise eest ning kes tegutsevad komisjoni poolt määratud ja punktis 1.4 osutatud isiku(te) kontaktisiku(te)na.

3. Komisjoni ja liikmesriikide ühised kohustused

3.1. Tagada juurdepääs kas otse interaktiivse kasutajaliidese (st veebirakendus) või eelnevalt kindlaks määratud protokolle kasutava tehnilise liidese (st veebiteenused) kaudu, mis võimaldab liikmesriikide infosüsteemide ja SFC2028 vahel andmeid automaatselt sünkroniseerida ja edastada.

- 3.2. Määrata kindlaks kuupäev, mil liikmesriik edastab elektroonilise teabevahetuse käigus teabe elektrooniliselt komisjonile ja vastupidi; see kuupäev on asjaomase dokumendi esitamise kuupäev.
- 3.3. Tagada, et ametlikke andmeid vahetatakse ainult SFC2028 kaudu, välja arvatud vääramatu jõu korral, ja et süsteemi SFC2028 manustatud elektroonilistel vormidel esitatud teavet (edaspidi „struktureeritud andmed“) ei asendata struktureerimata andmetega ning et vasturääkivuse korral on struktureeritud andmed struktureerimata andmete suhtes ülimuslikud.

Vääramatu jõu, SFC2028 talitlushäire või süsteemiga SFC2028 ühenduse puudumise korral kauem kui ühe tööpäeva jooksul viimasel nädalal enne teabe edastamiseks ette nähtud tähtaega või ajavahemikul 18.–26. detsember või viie tööpäeva jooksul muudel juhtudel võivad liikmesriigid ja komisjon teostada teabe vahetamise **e-posti teel või** paber kandjal, kasutades käesolevas määruses sätestatud vorme; sel juhul loetakse esitamise kuupäevaks asjaomase dokumendi postitempli kuupäev. Kui vääramatu jõu põhjus kõrvaldatakse, sisestab asjaomane isik juba **e-posti teel või** paber kandjal esitatud teabe viivitamata süsteemi SFC2028.

- 3.4. Tagada SFC2028-portaalis avaldatud infoturbe tingimuste ning komisjoni poolt andmeedastuse turvalisuse tagamiseks süsteemis SFC2028 rakendatavate meetmete järgmine, eelkõige seoses punktis 2.3 osutatud tehnilise liidese kasutamisega.
- 3.5. Rakendada süsteemis SFC2028 salvestatud ja selle kaudu edastatud andmete kaitseks võetud turvameetmeid ning tagada nende tõhusus.
- 3.6. Ajakohastada ja läbi vaadata igal aastal SFC2028 infoturvapoliitika ning asjaomased riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud infoturvapoliitikad tehnoloogiliste muutuste, uute ohtude tuvastamise või muude oluliste muutuste korral.

XVII LISA

[...]

[XVIII lisa

**Artikli 35 lõike 1 punktides a–k ja r ning lõikes 10 osutatud ÜPP sissetulekutoetuste
miinimum**

Liikmesriik	Artikli 35 lõike 1 punktides a–k ja r ning lõikes 10 osutatud sekkumiste miinimum (xxx eurodes, jooksevhindades)
Belgia	<i>p. m.</i>
Bulgaaria	<i>p. m.</i>
Tšehhi	<i>p. m.</i>
Taani	<i>p. m.</i>
Saksamaa	<i>p. m.</i>
Eesti	<i>p. m.</i>
Iirimaa	<i>p. m.</i>
Kreeka	<i>p. m.</i>
Hispaania	<i>p. m.</i>
Prantsusmaa	<i>p. m.</i>
Horvaatia	<i>p. m.</i>

Itaalia	<i>p. m.</i>
Küpros	<i>p. m.</i>
Läti	<i>p. m.</i>
Leedu	<i>p. m.</i>
Luksemburg	<i>p. m.</i>
Ungari	<i>p. m.</i>
Malta	<i>p. m.</i>
Madalmaad	<i>p. m.</i>
Austria	<i>p. m.</i>
Poola	<i>p. m.</i>
Portugal	<i>p. m.</i>
Rumeenia	<i>p. m.</i>
Sloveenia	<i>p. m.</i>
Slovakkia	<i>p. m.</i>
Soome	<i>p. m.</i>
Rootsi	<i>p. m.</i>

1
